

MALATYA

2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

"Bir Ekosistem Olarak Eğitimi Konuşuyoruz"

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU

ÇALIŞTAY RAPORU

OCAK / 2019

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAY RAPORU

Çalıştayın Gerçekleştirildiği Tarih: 16/ 17 OCAK 2019
Çalıştayın Gerçekleştirildiği Yer : Ramada Altınkayısı Plaza

“ BİR EKOSİSTEM OLARAK EĞİTİMİ KONUŞUYORUZ”

Çağımız eğitim kavram haritasında çok konuşulan kavramlardan biri olan müfredatı, dünyanın en iyi tiyatro oyunu mecazıyla bağdaştırırsak, sahneye çıkacak, replikleri okuyacak olanlar öğretmenlerimizdir.

(MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:9).

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

1.BÖLÜM

- GİRİŞ
- MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ AMACI
- METODOLOJİ VE ÇALIŞTAY SÜRECİ

2. BÖLÜM

- MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ TEMA/ TARTIŞMA/ ANALİZ KONULARI

3. BÖLÜM

- MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ TEMA RAPORLARI
 1. İçerik ve Uygulama
 2. Okul Gelişim Modeli
 3. Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim
 4. Ölçme ve Değerlendirme
 5. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi
 6. Okulların Finansmanı
 7. Teftiş ve Rehberlik
 8. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
 9. Özel Eğitim
 10. Özel Yetenek
 11. Yabancı Dil Eğitimi
 12. Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm
 13. Erken Çocukluk
 14. Temel Eğitim
 15. Ortaöğretim
 16. Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri
 17. İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri
 18. Mesleki ve Teknik Eğitim
 19. Özel Öğretim
 20. Hayat Boyu Öğrenme
 21. Okul Güvenliği ve Sağlığı

SONUÇ

SUNUŞ

Akleden kalplere duyduğumuz ihtiyacı, eğitimi, işlevlere ve pratiklere indirgeyerek karşılamamız mümkün görünmemektedir. (MEB 2023 Eğitim Vizyonu; sf. 7)

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı kapsamında, 16/ 17 Ocak 2019 tarihinde Ramada Altınkayısı Plaza'da, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde bir araya gelen tematik grupların 2 günlük çalışmalarına, inceledikleri ilçe çalıştay raporları sonuç ve çıktılarına, aday öğretmenlerin 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı raporlarına ve STK çalıştayının ortaya koyduğu raporlara dayanılarak oluşturulmuştur.

21 temadan oluşan çalıştay, alanlarında uzman akademisyen ve eğitimcilerin danışmanlığında, yürütülmüştür. Rapor; MEB 2023 Eğitim Vizyonu ışığında ilgili temalar analiz edilmiş ve bu çerçevede ilimizde eğitim öğretim alanında; seçilen 21 başlıkta güçlü ve zayıf yönlerimizi, sorun problem alanlarımızı /sorunlarımızı, çözüm önerilerimizi, risk alanlarımızı ile tedbirleri, sonuçları içeren bir dizi başlık/ konu masaya yatırılmış ve sistematik bir yöntemle özetlenmiştir.

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı eğitim alanında bizlere yeni bir soluk aldırılmış, önümüzdeki dönemlerde, ilimizde yapılacak planlamalar, uygulamalar için zengin seçenekler sunmuştur. Çalıştay boyunca, bizlere danışmanlık yapan akademisyenlere, uzmanlara ve dışarıdan gelen konuklarımıza içtenlikle saygılar sunar, çalıştaya katılan, emek veren bütün yönetici, öğretmen, veli ve öğrencilerimize teşekkür ederim.

Ali TATLI

Malatya İl Milli Eğitim Müdürü

1.BÖLÜM

GİRİŞ

21. Yüzyıl; eleştirel ve özgürlükçü bir pedagojiyi zorunlu kılmaktadır. Bir ekosistem olarak eğitim bütün alt sistemleriyle ele alınırken, ancak böylesi bir pedagoji ve bakış açısı, ülkemizin insan kaynağının geliştirilmesinde ve yönlendirilmesinde doğru rotalar çizmemizi mümkün kılabilir. **Çalıştay Notlarından**

Eğitimin bütün alanları, fiziksel, niceliksel ve niteliksel özelliklerinin 21. Yüzyılın ihtiyaçlarına göre yapılacak araştırmalar, tartışmalar, görüş alışverişleri, sorun alanları ve öneriler üzerinden yeni bir bakış açısı oluşturma talebi, zihinsel bir değişimi de zorunlu kılmaktadır. 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı, bu hikâyenin tasarlanmasına ve ete kemiğe bürünmesine katkıda bulunacaktır. Malatya eksenli eğitim ve öğretim meselesinin vizyonla ilişkilendirilerek değerlendirilmesi olanağı, eğitimcileri heyecanlandırmaktadır. Çalıştay bu imkânları hazırlayan bir ortam sağlamıştır.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ AMACI

Düşünce, duygu ve eylemi insanda birleştirmeyen, kuramı ve pratiği uzlaştıramayan bu tek kanatlı uçma hevesi en önemli sorunumuzdur./ **MEB 2023 Eğitim Vizyonu**

Eğitim çok boyutlu bir sistem bütünüdür. Temelini milli ve manevi değerlerden alan geleceğe köprü kuran eğitimin ana ögesi insandır. Toplumun aynası olan insanı yetiştirmede eğitim sisteminde başarının ön koşulu, insanın doğasına ait çift kanadı temsil eden akli ve kalbi birleştiren bütüncül bir sorumluluk geliştirebilmektir. 2023 Eğitim Vizyonu' nun temel amacı, çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayırına sarf edebilen bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı çocuklar yetiştirmektir (MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:7). 2023 Eğitim Vizyonu, eğitimle ilgili temel tartışmalarda önemli bir olanak ve zemin sunmaktadır.

Çocuklarımız için eğitimi değişik kelimeler ve kavramlarla tartışabiliriz. Yeter ki ebeveynler, öğretmenler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, medya, üniversiteler ve diğer tüm paydaşlarımız, bir müşterekte ve gayede buluşabilsinler. Çocuklarımız ortak paydasının öneminin, düşündüğümüzden çok daha fazla olduğu gerçeğiyle toplu olarak yüzleşebilmeliyiz (MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:9).

Amacımız, Vizyon Belgesinin sunduğu yol haritasını ve sahadaki çalışmalarını birleştirerek; “ **Bir Ekosistem Olarak Eğitimi Konuşuyoruz**” bilinciyle, Milli Eğitim Bakanlığının eğitim sisteminde parçadan bütüne ulaşma mantığından yola çıkarak yayımladığı 2023 Eğitim Vizyonunun temel aldığı hedeflerin gerçekleşmesi boyutunda Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğümüz bünyesinde yapacağımız çalışmalarını belirlemektir.

2023 Eğitim Vizyonu Malatya Çalıştayı ile bakanlığımızın belirlediği 3 yıllık vizyon belgesinin hedeflerinin gerçekleşmesine katkı sağlayacak Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğünün stratejileri, öncelikli çalışma alanları, atılacak adımları ve öngörülerini belirlenecektir.

METODOLOJİ VE ÇALIŞTAY SÜRECİ

Unutmayalım ki dallar kökten çıkar. Ailelerin zaman, özne, nesne ve mekân ilişkilerinde gereken derinlik ve tasarruf bilincine sahip olmaları, çocuklarının doğal biçimde yeşermelerine ve yetişmelerine imkân sağlayacaktır. /MEB 2023 Eğitim Vizyonu, sf. 9

A. Ön Hazırlık Aşaması

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı kapsamında MEB Bakanlık Bakan Danışmanı Gökhan YÜCEL'in katıldığı bir konferans gerçekleştirilmiş, İl Çalıştay komisyonu ile birlikte uzun bir değerlendirme, planlama çalışması yapılmıştır.

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde, ilgili temalar belirlenerek bir durum analizi ortaya konulmuştur. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri ile bir toplantı gerçekleştirilerek çalıştaya ve yönetime ilişkin öneriler alınmıştır. İlimizde milli eğitim kurumlarımızda görev yapan doktoralı öğretmenlerle bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirilerek, çalıştaya ve çalıştay temalarına uygun bir görevlendirme yapılarak, hazırlıklar olgunlaştırılmıştır.

Çalıştay süreci ve takvimine ilişkin olarak ilçe milli eğitim müdürleri ile atılacak adımlar konusunda ortak değerlendirme ve bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. İlçelerimizde, öncelikle temayı çalışacak öğretmen, idareci ve uzman gruplar belirlenerek, konular paylaşılmış, her tema grubu, üç gün boyunca bir araya gelerek, verilere ulaşmış, çalışma yöntemini belirlenmiştir.

Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğünün öncülüğünde, İl Milli Eğitim Müdür Yardımcıları, İl Milli Eğitim Şube Müdürleri, İlçe Milli Eğitim Müdürleri, İlçe Şube Müdürleri, okul müdürler, bu sürecin içinde aktif olarak planlama ve düzenleme görevi yaparak çalıştay il koordinatörleri, öğretmenlerle birlikte önce ilçe çalıştaylarını, sonra da il çalıştayını gerçekleştirmişlerdir. İki aylık bir arka plan çalışması olan il çalıştayımız çok yönlü ve planlı bir ön hazırlık aşaması sonucunda gerçekleştirilmiştir.

B. Çalıştay Süreci

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı 16 Ocak 2019 tarihinde Ramada Altinkayısı Plaza'da **19 Tema/Masadan** oluşan **175** kişilik ekip ile çalışmalarına başlamıştır. Açılış konuşmalarından sonra Prof. Dr. Servet ÖZDEMİR'in "**Eğitim Vizyonumuz ve Gelecek**" temalı açılış konferansı gerçekleştirilmiştir. Sonrasında tema grupları masalarda çalışmalarına başlamışlardır. Masalarda, beyin fırtınası, tartışma, müzakere, gibi yöntemler uygulanarak, oturumda masalar için oluşturulan masa tespit formu, (Her temanın 2023 Eğitim Vizyon Belgesine göre ilimizdeki **Güçlü ve Zayıf Yönleri, Problem Alanları/ sorunlar, Çözüm Önerileri, Projeler, Hedefler, Riskler, Tedbirler ve Sonuçlar**) görüş alışverişleri ve tartışmalar sonucu doldurulmuştur. Bakanlığın 3 yıllık çalışmaları içeren 10 soruluk form da katılımcılarla cevaplandırılmıştır.

Çalıştay, 2. gün oturumlarında gruplar kendi sunumlarını gerçekleştirerek tüm katılımcılarla paylaşmışlardır. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri ile 18 tema üzerine iki değerlendirme paneli gerçekleştirilmiştir. Paneller akademinin bakış açısını ortaya koymuştur. Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ başkanlığında gerçekleştirilen paneller soru/cevap ve değerlendirilmeler alınarak sonuçlanmıştır. Çalıştay kapanışında, İl Milli Eğitim Müdürü Ali TATLI, İl Vali Aydın BARUŞ, Büyükşehir Belediye Başkanı Hacı Uğur POLAT ve MEB Bakan Danışmanımız Doç. Dr. Necdet SUBAŞI birer değerlendirme konuşması yapmışlardır. Çalıştay Sonuç Bildirgesinin okunmasıyla çalıştay sonuçlanmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde bir Eylem Planı hazırlanarak çalıştayda ele alınan konulara ilişkin uygulamalar takvimlendirilerek, 3 yıllık bir strateji ortaya konacaktır.

2. BÖLÜM

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ TEMA/ TARTIŞMA/ ANALİZ KONULARI

Eğitimin odağında insan vardır; çünkü evren insanla bir anlam kazanmaktadır. O nedenle evreni anlamak için insana, insanı anlamak için evrene bakmak gerekir.

/Çalıştay Notlarından

Toplam 21 başlık incelenerek raporlaştırılmıştır. Her bir masada bir tema olmak üzere 2 gün boyunca tartışılmış, ön raporlar incelenmiş, uzmanların gözetiminde gerekli teknik ve formlar kullanılarak

- 1) İçerik ve Uygulama
- 2) Okul Gelişim Modeli
- 3) Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim
- 4) Ölçme ve Değerlendirme
- 5) İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi
- 6) Okulların Finansmanı
- 7) Teftiş ve Rehberlik
- 8) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- 9) Özel Eğitim
- 10) Özel Yetenek
- 11) Yabancı Dil Eğitimi
- 12) Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm
- 13) Erken Çocukluk
- 14) Temel Eğitim
- 15) Ortaöğretim
- 16) Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri
- 17) İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri
- 18) Mesleki ve Teknik Eğitim
- 19) Özel Öğretim
- 20) Hayat Boyu Öğrenme
- 21) Okul Güvenliği ve Sağlığı

3. BÖLÜM

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYININ TEMA RAPORLARI

İnsan ve teknoloji etkileşiminde ilerlemenin makineleşme yönünde ilerlediğini düşünen çok sayıda uzmanın eski bilimkurgu olarak değerlendirilen senaryoları; günümüzde yaşananların sıradan, ; canlı ve güncel bir aktarımı şeklinde görülmektedir. Yüksek katma değerli teknolojilerin ışık hızında ilerlemesi tüm sektörleri dönüşüm konusunda ciddi adımlar atmaya mecbur bırakmıştır./ (MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:6).

Tema raporları, *Güçlü ve Zayıf Yönler, İlgili Alanda Yapılanlar Çalışmalar, Yapılması Gereken Çalışmalar, Sorun Alanları, Öneriler ve Sonuç* başlıklarından oluşmaktadır. İl Çalıştay Tema Raporları, *İlçe Çalıştay Raporları, STK Çalıştay Tema Raporları*, incelenip değerlendirildikten sonra ortaya çıkmaktadır.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

İÇERİK ve UYGULAMA

TEMA 1

İÇERİK ve UYGULAMA

Müfredatların çocuklarımıza sunacağı imkânlarla ilişkin en temel unsur; öğrenilen her türlü bilgi, beceri ve tutumun bir davranış olarak ortaya çıkmasının ötesinde, çocukların kendilerine ve topluma doğrudan hizmet edebilecek bir yetkinlik olarak yerleşmesidir. Görgü olarak tanımlanabilecek bu unsurun temel dayanağı, birbirini tamamlayan, kavramsal öğrenmeyi ve derinleşmeyi destekleyen ders ve etkinliklerle çocuğun bütüncül gelişimine hizmet etmektir. Kazanılan becerilerin içselleşmesinde her türlü öğrenme içeriği; (a) ilgili, (b) ilişkili, (c) geçirgen, (d) analitik ve (e) birbirini tamamlayıcı olarak tasarlanacak ve hayata geçirilecektir. Dolayısıyla müfredat, çocukların ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda esnek, modüler ve uygulamalı olarak iyileştirilecektir. **(MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:25).**

Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz 2023 Vizyon Belgesi kapsamında yaptığı çalışmalarla içerik ve uygulama başlığında farklı projeler üretmiştir. Öğrencilerimizin ilgi, yetenek ve öğrenme alanlarına yönelik çeşitli eğitim içeriklerinin uygulanacağı tasarım ve beceri atölyelerinin ön çalışmasını Almanya'nın Hunsrück Grundschule, Helleum Öğrenme Atölyesi, Kindergarten City ile geliştirilen proje kapsamında hem atölyelerinin felsefesine hem de insan kaynağının yeterliliğini arttırmaya yönelik ODTÜ BİLTEM ve Fırat Kalkınma Ajansı ile ortak çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca temel eğitim düzeyinde merkez Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerimizde iki adet öğrenme atölyesi kurulması planlanmıştır.

Müfredatlar tüm kademelerde bütüncül, yetenek kümeleri ile ilişkilendirilmiş esnek ve modüler yapılar olarak yapılandırılmasına yönelik öğrencilerin beceri gelişimlerinin izlenmesi için online platform geliştirilmiştir.

Yapılan Çalışmalar

- Malatya saha ziyareti (Dr. Friederike TERCEHTE, Hunsrück Grundschule Md. Yrd.)
- Öğrenme Atölyeleri Saha Ziyareti (4 Öğretmenle hareketlilik, Almanya/Berlin, Aralık-2017)
- Everybody Can Be Excellent Projesi (21 öğrenci ve 6 öğretmen hareketliliği)
- Öğrenme Atölyeleri Çalıştayı (Malatya'dan 10 öğretmen, Berlin öğrenme atölyelerinde görev yapan 10 öğretmen, İzmir)
- Bilimsel yayın hazırlama (1. Battalgazi Uluslararası kongrede)
- Faaliyet takip modülü (Okulların bilimsel, sportif ve sanatsal çalışmalarının izlenmesine yönelik veri tabanlı dijital bir platform kurulması)

Yapılması Gereken Çalışmalar

- 12-18 Şubat 2019 tarihinde kurulması planlanan öğrenme atölyeleri için ihtiyaç-malzeme listesi hazırlamak
- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında Temel eğitim düzeyinde öğrenme atölyeleri açmak
- Okul faaliyet modülünün yetenek kümeleri özelinde geliştirilmesi, mobil entegrasyonunun sağlanması

Sorun Alanları

1. Fiziksel kapasite
2. Malzeme temini
3. Finansal sorunlar
4. Yönetim yapısı
5. Program ve içeriklerin hazırlanması
6. Uygulama ilkeleri ve felsefesini içselleştirilmiş personellerin yetiştirilmesi
7. Sürdürülebilirliğin sağlanması

Öneriler

1. Uygulamaya temel eğitimin fiziksel imkânı yeterli olan okul öncesi ve ilkökul düzeyindeki okullardan başlanması
2. Öğrenme atölyelerinde kullanılacak olan malzeme listesinin belirlenmesi ve belirlenen malzemelerin Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından temin edilmesi
3. Yerel yönetim, kalkınma ajansları, üniversiteler vb. kurumlarla işbirliği yapılması

4. Tek bir yöneticiye bağlı olmaksızın yetki ve sorumluluğun çalışanlarca paylaşılması
5. Üniversite, sivil toplum ve Milli Eğitim temsilcilerinin iş birliği yaparak bir program hazırlaması ve uygulamanın belirli dönemlerde güncellenmesi
6. Hazırlanan eğitim içerikleri ile öğrenme atölyelerinde görev alacak eğitim personelinin eğitim faaliyetleri ile desteklenmesi
7. Erken çocukluk ve ilkokul öğrencilerinin aktif katılımının, bu merkezlerde görevlendirilecek öğretmenlerin çalışabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması

Sonuç

Erken çocukluk ve ilkokul dönemi öğrencilerinin bilişsel düzeyde kalan öğrenmelerini, duyuşsal ve psiko-motor alanda geliştirmek ve beceri temelli uygulamaların etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak adına öğrenme atölyelerini bu dönemdeki öğrencilere öncelik vererek kurmak önemlidir. Çocukların kendilerine ve topluma doğrudan hizmet edecek bir yetkinlik kazandırmak adına öğrenme atölyelerindeki etkinliklerin kapsamını belirlemek için tüm paydaşlarla işbirliği kurulması planlanmaktadır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

OKUL GELİŞİM MODELİ

TEMA 2

OKUL GELİŞİM MODELİ

Eğitim sisteminde tüm iyileştirmelere yönelik politika, strateji ve eylemlerin başarı kazanmasında, en temel birimler sınıf ve okuldur. Bu nedenle okulların eğitim sistemimizin, içinde buldukları il, ilçe ve muhitin öncelikleri doğrultusunda amaçlara sahip olmaları ve bu amaçları gerçekleştirmek için faaliyetlerini düzenlemeleri, sistemin bütününde iyileşme sağlamanın ön koşuludur. (MEB 2023 Eğitim Vizyonu Syf:27).

Bir ekosistem olarak düşünülen eğitimin, bütün bileşenlerinin yer aldığı sistemin tüm parçalarının gelişimini izlemek ve öğrencilerimizin yer aldığı ortamların koşullarını bilmek ve eğitimdeki önceliklerimizi belirlemek için uygulanacak olan okul gelişim modeline il milli eğitim müdürlüğümüz yaptığı istikrarlı projeler ve hazırladığı stratejik planlarla okul gelişim modeline hazırdır.

Ele alınan bütün temalar “Okul Merkezli” bir sistemi öngörmektedir. Nihayetinde eğitim öncelikle okulda yapılmaktadır ve okul iklimi, okul kültürü bir ekosistem olarak eğitim sisteminin neredeyse omurgasını oluşturmaktadır.

Yapılan Çalışmalar

İlgili bütün tema başlıkların altında “yapılan çalışmalar” aslında **Okul Gelişim Modelinin** yapılan çalışmalarını oluşturmaktadır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

İlgili bütün tema başlıkların altında “Yapılması Gereken Çalışmalar” aslında **Okul Gelişim Modelinin** Yapılması Gereken Çalışmalarını oluşturmaktadır.

Sonuç

Çalıştayda ele alınan konular ve bu tartışmaların sonuçları **OGM** için önemli bir çalışma zemini ve yaklaşımı için çerçeveler sunmaktadır. Her okulun bulunduğu durum ve imkânlar gözetilerek, kendi hikâyesine ve mümkün hedeflerine yönelik bir ilerleme kaydedebileceği bir model gerçekçidir. Önemli olan, gelişimi bu imkânlar içinde sürekli kılmak ve okullar arasındaki sosyo ekonomik farkları azaltmak, daha gerideki okullara daha çok olanak ve katkı sağlamaktır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**ÖĞRENME ANALİTİĞİ
ARAÇLARIYLA VERİYE DAYALI
YÖNETİM**

TEMA 3.

ÖĞRENME ANALİTİĞİ ARAÇLARIYLA VERİYE DAYALI YÖNETİM GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Sağlıklı yönlendirme yapılması durumunda hedefleri başarabilecek, performans gösteren, istekli ve çalışkan öğrenci kapasitemizin olması.
2. Bakanlığın eğitim öğretimde kaliteyi arttırmaya yönelik geliştirdiği, E okul, e bilsem, eba, mebbis, e-mezun, meis gibi dijital yazılımların olması veri çeşitliliğini sağlamaktadır.
3. Durumlara göre hızlı bir şekilde organize olabilen dinamik bir yapımızın olması

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Potansiyeli olan öğrencilerin potansiyellerine uygun yeterli yönlendirme yapılamaması.
2. Okul yöneticilerinin durumlara göre kendilerini güncelleme konularında eksik kalmaları ve yeniliklere karşı kısmi direnç göstermeleri.
3. Okullar arasındaki fiziki, finansman koşulların denk olmaması, buna rağmen aynı performansın beklenmesi.
4. Toplanılan verilerin büyük çoğunluğunun akademik başarıya yönelik olması (daha çok bilgi düzeyinde) eleştirel ve yaratıcı düşünmenin yeterince önemsenmemesine neden olmaktadır. Bu da karmaşık problem çözme becerisinin gelişmesine engel teşkil ediyor. Dolayısıyla üst düzey düşünme becerilerine ilişkin veri toplanması gerektiği halde daha ziyade temel becerilere odaklanılıyor.

Riskler

1. Verilerin gizliliği, belirlenen zaman ve nitelikte sisteme girilmemesi, korunması ve işlenmesi konularında gerekli hassasiyetin gösterilmemesi.
2. Verilerin değerlendirilmesinde uygun ölçüm, ölçüt ve kararların tespitine önem verilmemesi.
3. Kısıtlanmış internet erişimi dolayısıyla bilgiye erişim noktasında yaşanan problemler

Tedbirler

- Verilerin girilmesinde, korunmasında ve işlenmesinde eğitim çalışanlarının gerekli hassasiyeti göstermesi için gerekli bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin yapılması.

- Elde edilen verilerin gelişmiş filtreleme özellikleri ile desteklenerek öğrenci, eğitim personelleri, eğitim ortamlarının yönetimi konusunda yön verecek nitelikte kullanılmasını sağlayacak eğitim yönetimi anlayışının desteklenmesi.

Yapılan Çalışmalar

- Sınav Değerlendirme Modülü: İlimizde yapılan akademik düzeylerin belirlenmesine yönelik yapılan sınavların izlenmesi, analiz edilmesi, kazanım eksiklerinin giderilmesine yönelik öğrenci bazlı çalışmalar yürütülmektedir.
- Okul Faaliyet İzleme Modülü: öğrencilerin kültürel, sanatsal, sportif, bilimsel etkinliklere katılım oranlarının takibi ve okul bazlı yapılan çalışmalar izlenmektedir.
- Stratejik Plan Veri Takibi: Okulların amaç ve hedeflere ulaşma düzeyleri takip edilmektedir.
- Anket ve Form Modülü: İl milli eğitim müdürlüğüyle ilişkili tüm paydaşların eğitim içerikli farklı konularda görüş ve düşüncelerini belirlemek için kullanılan bir sistemdir.

Yapılması Gereken Çalışmalar

Çocukların sahip olduğu mizaç tiplerinin belirlenerek buna göre eğitimi şekillendirmek. Öğrenme ortamları ise; öğrenme öncesinde, kolaylaştırıcı; öğrenme sırasında sürekliliği sağlayan; öğrenme sonrası kalıcılığı arttırıcı önlemlerin alınması gerekmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı hedefimiz ilk olarak öğrenciler için anlamlı veriler oluşturmak. Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. **SUPER** (School-University Partnership for Education and Research) gibi projelerle üniversitelerin belli okullarda sorumlu tutulduğu eğitimlerine destek verildiği, diğer taraftan da araştırma için imkanların ulaştırılması konusunda kolaylaştırıcı olunabilir. Bu şekilde üniversite ve MEM arasında karşılıklı yarara dayalı işbirliğini geliştirmek amacıyla üniversitelerdeki fakültelerin ilgili okul türleriyle ortak çalışmalar yapılmalıdır
2. Bakanlık okullarda öğrenme ortamlarını öğrencilere hazır hale getirmek için öğrenci potansiyelini dikkate alarak, sahip olduğu mantıksal düşünme seviyesine göre sınıf ortamları ve bu ortamlara göre öğretim metotları kullanılacak programlar oluşturmalıdır. Bu durum okuldan okula farklılık gösterebileceği gibi, aynı okuldaki sınıflarda bile farklılık gösterebilir. Verilecek kazanımlar değiştirilmeden,

uygulanacak öğretim modelleri ve derinlemesine öğretim farklılaşacaktır. Bakanlık **“yataysal eşitlik, derinsel farklılık içeren sınıf modelleri”** kullanarak düşünme seviyeleri farklı olan öğrencilerde uygulaması ile herkese ilgi, kapasitelerine göre uygulayacağı öğretim modelleri ile öğrencilerin hepsinin mutlu olacağı bir ortam sunar ki; bu da öğrencilere mantıksal düşünme kapasitelerini geliştirmelerine olanak sunar. Müdürlüğümüz olarak sınıf içi öğrenme performansını ölçecek, elde edilen verileri analiz edecek, geri bildirim sağlayacak bir öğrenme analitiği araçları geliştirilecektir. Bu araçlarla tüm öğrencilerin öğrenme verimliliği saptanarak gerekli sınıf içi öğretim modelleri belirlenecektir.

3. Potansiyeli olan öğrencilerin, potansiyellerine uygun yönlendirilebilmesi için var olan yeteneklerini keşfetmek amacıyla oluşturulan uzman ekipler MEM bünyesinde okullarla iletişim kurulacaktır. Tespit edilen yeteneklerine yönelik gerekli rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri yapılacaktır.
4. MEM bünyesinde çalışan lisansüstü eğitim yapmış olan öğretmenlerin potansiyellerinin değerlendirilebilmesi adına yaptığı çalışmalarını sunmasına imkân verilmelidir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde öğretmen akademileri kurulmalıdır. Burada ki mesleki eğitimler bu öğretmenlerce verilmelidir. Böylelikle var olan potansiyel en iyi şekilde performansa dönüşecektir.
5. Flipped Learning uygulaması kapsamında kazanım odaklı dijital içeriklerin geliştirilmesi ile sınıf dışı öğrenme imkanı sağlanacaktır.
6. Okul Gelişim Modeli kapsamında Okul Takip Modülü tasarlanacaktır.
7. Dezavantajlı bireylere sunulacak eğitimin niteliğini arttırmak ve öğretmen yeterlilik seviyesini arttıracak, veli bilgilendirmesini sağlayacak üniversite iş birliğini güçlendirecek tekno-RAM dijital platformu geliştirilecektir.

Sorun Alanı

12 yıl boyunca eğitim gören öğrenci bu sürenin sonunda ne yapacağını yeterince bilememesi. Standart yeterliliklerin olduğu göstergelerin olmaması.

Okul gelişim modelinin takip edileceği çevrim içi bir platformun olmaması

Öneriler

1. Çocukların sahip olduğu yetenekleri belirlemeliyiz. Buna göre eğitimi şekillendirmek gerekmektedir.

2. Uzun süreli planlamalar yapılırken uluslararası ölçekte hazırlanan çalışma raporlarının incelenmesi ve bu doğrultuda ders içerik ve türlerinin düzenlenmesi gerekmektedir.
3. Ölçme için ilgili verilerin uygun şekilde toplandığı, toplanan verilerin amaca göre analiz edilmesine imkan tanıyacak nitelikli öğrenme analitiği araçları geliştirilecektir.
4. Gelecekte ihtiyaç olacak meslek gruplarının şimdiden ön görülüp bireysel, ülke ve evrensel çıkarlar bazında bu meslek gruplarını icra edecek bireylerin yetişmesi için kazanımlara ihtiyaç vardır.
5. Okul gelişim modelinin takip edileceği çevrim içi bir platform kurulacaktır.
6. Öğretmen ve öğrencinin ortak yaşantı alanları eğitimin gerçekleştiği alanlardır. Bu alanları genişletmek için MEB, coğrafi bilgi sistemi ile okulun bulunduğu bölgenin insanının en çok ziyaret ettiği site, en çok izlediği tv programları, sıklıkla yaptığı işleri öğretmene sunmalıdır. Bu bilgiler öğretmenle öğrencinin ortak yaşam alanının artmasını sağlayacaktır. Coğrafi bilgi sistemi verilerinin analizi sonrasında ilimizin risk haritası çıkartılarak düzenleyici ve önleyici faaliyetler tasarlanacaktır.
7. Eğitim ortamlarında dijital araçların etkin bir şekilde kullanılması için hizmetiçi eğitimlerin oranı arttırılacaktır.

Sonuç

Bakanlığı başarılı kılacak en önemli unsurun; her türlü kaynağın bol olduğu ülkemizde kaynakların çokluğu ile değil de bu kaynakların en az masrafla en verimli nasıl kullanılması gerektiğini bilen bir yol izlemesi ile mümkün olacaktır. Yani “*kaynak arama, elindeki kaynağı en verimli kullan*” ilkesi ile gerek insan, gerek yöresel farklılıkların getirdiği artılar, gerekse maddi olanakları çok iyi bir yönetimle başarılı kılmalıdır.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

TEMA 4

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. İlimizde bulunan Ölçme Değerlendirme Merkezi, kendi imkânlarıyla sorularını hazırlayan her branşta yeterli ve nitelikli öğretmen ekibine, sınavın dizgisini ve baskısını kendi yapabilecek ve basabilecek imkânlarla sahiptir. Sınavları uygulayıp sonuçlarını analiz eden ve bu uygulamaların sonuç raporlarını yazabilen ekibe sahip nadir illerden biridir.
2. Süreç odaklı kazanım değerlendirme uygulama araştırmaları yapılarak öğrencilerin kazanımları edinme düzeyleri tespit edilerek eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmaların yapılması ilimizde gerçekleştirilmektedir.
3. İlimizdeki öğrenci yoğunluğunun %90'nının merkezde bulunması sebebiyle Merkezden yürütülecek çalışmalar her öğrenciye ulaşmada avantaj sağlamaktadır.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Mevcut ölçme değerlendirme yöntemlerinde bireyi bir bütün olarak ele alan, süreç ve sonucun bir arada değerlendirildiği ölççeklerin kullanılmadığı, bu alanda öğretmen yeterliliğinin eksik olduğu görülmüştür.
2. İlimiz genelindeki eğitim kurumlarında ölçme değerlendirme yöntemlerinin (alışkanlıklarının) çoğunlukla merkezi sınavlara göre belirlendiği tespit edilmiştir. Merkezi sınavlar ve yazılı sınavlar neticesinde elde edilen verilerin öğrencilerimizin 2023 Eğitim Vizyonunun öngördüğü hedeflere yönelik yeterince katkı sağlamadığı görülmüştür.
3. Öğrencilerin değerlendirilmesinde çoğunlukla geleneksel ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılması bireyin gelişimsel farklılıklarının göz ardı edilmesine yol açmaktadır.
4. Öğretmenlerin öğretim programları hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları kazanımlarının değerlendirilmesinde kullanılan yöntem ve tekniklerde bir takım problemlere yol açmakta, bunun sonucunda ölçme değerlendirme konusunda olumsuzlukların yaşandığı düşünülmektedir.

5. Uygulanan ölçme değerlendirme yöntemlerinin geri bildirimini yeterince sağlamadığı görülmüştür. Öğrenci, veli ve öğretmen işbirliğinin sağlanmadığı düşünülmektedir.

Riskler

- ✓ Sınıf mevcutlarının fazla olması hedeflenen ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesine engel olabilir.
- ✓ Okutulan ders kitaplarında konuların kazanımlarıyla ilgili örneklerin az olması
- ✓ Paydaşların yeniliklere karşı dirençli olması
- ✓ Öğrenciler arasındaki sosyoekonomik ve kültürel düzeylerinin farklılıkların sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme yapmaya engel teşkil etmesi

Tedbirler

- ✓ Okulların nicelik ve niteliğinin artırılması
- ✓ Kaynak kitapların temini ve kullanılması konusunda daha esnek davranılması
- ✓ İç ve Dış Paydaşlara yönelik 2023 Eğitim Vizyonunun içeriği ve önemi ile ilgili eğitimler düzenlenmesi

Yapılan Çalışmalar

- ✓ Birlikte Başaralım Projesi
- ✓ ÖDM (Ölçme ve Değerlendirme Merkezi) kurulması
- ✓ İlin ortak sınavlar hazırlaması, uygulaması ve değerlendirmesi
- ✓ Soru hazırlama teknikleri eğitimi
- ✓ Kazanım izleme sınavları hazırlanması, basılması, uygulanması, değerlendirilmesi, sonuç karneleri oluşturulması ve sistemce takip edilmesi

Yapılması Gereken Çalışmalar

A.EĞİTİM KALİTESİNİN ARTIRILMASI İÇİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

- ✓ İlimizde yapılan ölçme değerlendirme faaliyetlerinin hem merkezi sınav hem de öğrencilerin gelişim özelliklerine göre yapılandırılacaktır.
- ✓ Sonuç odaklı yazılı sınavlara ek olarak öğrencileri değerlendirmede bütünlük bir değerlendirme esas alınacaktır.

- ✓ Branş bazında öğretmenlerin öğrencilerin izlenebilmesi için e-portfolio oluşturulması sağlanacaktır.
- ✓ İlçelerimizdeki okullar arasındaki farklılıkların azaltılmasına yönelik izleme ve tedbir çalışmaları yapılacaktır.
- ✓ Veli eğitiminin ölçme değerlendirme boyutuna olumlu katkı sağladığı göz önüne alınarak anne-baba bilinçlendirilmesi için eğitimler gerçekleştirilecektir.

B. ÖĞRENCİLERİN SOSYAL, KÜLTÜREL VE SPORİF ETKİNLİKLERİ İZLENECEK

- ✓ Öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif yeteneklerinin tespit edilebilmesi için bilimsel test bataryalarının kullanılması ve tespit edilen öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirme yapılması.
- ✓ Öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif becerilerinin not ile değil bireyselleştirilmiş yetenek karneleriyle bilgilerinin kayıt altına alınması.
- ✓ Tespit edilmiş yetenekli öğrencilerin ilgili alana yönlendirilmesi ve desteklenmesinin sağlanması.

C. KADEMELER ARASI GEÇİŞ SINAVLARININ EĞİTİM SİSTEMİ ÜZERİNDEKİ BASKISI AZALTILACAK

- ✓ İlimizdeki dezavantajlı okulları(okul türü, bölge, cinsiyet, fiziksel ve sosyoekonomik statü) coğrafi bilgi sistemleri üzerinden tespit edilerek yapılacak kamuoyu iletişim çalışmalarıyla il ve bakanlık arasında koordinasyon sağlanarak okul düzeyinde yapılandırmaların sağlanmasına çalışılacaktır.
- ✓ İlimizdeki Ortaöğretim kurumlarının niteliği artırılarak sınavla öğrenci alan okullara yönelik talebin azaltılmasına çalışılacaktır.
- ✓ Yetenekli öğrencilerin sınavla öğrenci alan okullara yerleştirilmesinde e-portfolioyunun etkili olması, ulusal başarıya sahip yetenekli öğrencilerin bu okullara yerleştirilmesi sağlanacaktır.
- ✓ Temel eğitimin 1. Kademesinde değerlendirmeleri nattan bağımsız e-portfolio ile yapılacaktır.

D. YETERLİLİK TEMELLİ ÖLÇME DEĞERLENDİRME YAPILACAK

✓ Bakanlığın belirleyeceği yeterlilik tanımları ölçüt alınarak öğrencilerin bu tanıma uygun olarak dağılımlarının belirlenmesine ve bu öğrencilere yönelik izleme ve tebliğ çalışmasının yapılmasına çalışılacaktır.

✓ Alternatif ölçme değerlendirme kapsamında elde edilen veriler öğrenme analitiğine yönelik olarak öğrenciye yönelik verilerin toplanıp değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- ✓ Uygulayıcıların adaylık döneminden başlayarak ihtiyaçlar doğrultusunda alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri hususunda eğitime tabi tutulması
- ✓ İl düzeyinde sportif, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenerek eğitim öğretim yılına yayılması ve düzenli olarak yürütülmesi bu faaliyetlerde tespit edilen yetenekli öğrencilerin yeteneklerine uygun alanlara yönlendirilmesi
- ✓ Eğitim kurumlarının iç ve dış paydaşlarının sürece dahil edilerek katılımının aktif olarak sağlanması
- ✓ Ölçme ve değerlendirme yöntem, teknikleri ve materyalleri ile ilgili il bazında veri havuzu oluşturulması
- ✓ İlçe milli eğitim müdürlüklerince kültürel, sosyal ve sportif faaliyetlerdeki yetenekli öğrencilerin tespiti için ‘‘İlçe Yetenek Tarama Birimleri’’ oluşturulması.
- ✓ Resim, müzik ve beden eğitimi branşlarında imkanları iyi olan okulların, tematik okullara dönüştürülmesi ve yetenekli öğrencilerin bu okullarda belirli zamanlarda eğitim almalarının sağlanması
- ✓ Öğrencilerin gelişim ve yetenek düzeylerinin okul, ilçe ve il düzeyinde sürekli takip edilmesi
- ✓ Akran eğitimi çalışmalarının ilimizde yaygınlaştırılması
- ✓ Öğretmenlerin kendi branşının öğretim programları okur-yazarlık düzeyini artırıcı hizmet içi eğitimler yapılması

Sorun Alanları

1. Eğitim sisteminin merkezi sınavlara odaklandığı, ölçme değerlendirmenin de eğitim öğretimin her kademesinde sonuç odaklı olarak yapıldığı, sınavlarda başarılı olup olmama durumuna göre öğrencilerin sınıflandırıldığı görülmektedir.

2. Okulların eşit fiziki ve sosyal imkânlarla sahip olmamasının, hem eğitim öğretim sürecinde hem de ölçme değerlendirilmede eşitlik ilkesine uygun bir işleyişe engel teşkil ettiği görülmektedir.
3. Nota dayalı sistemin öğrencileri ezbere yönlendirdiği, öğrencilerin eleştirel düşünce, araştırma, analiz, sentez gibi 2023 Vizyonuna uygun yeteneklerini geliştirmeye uygun ölçme değerlendirilmenin yapılmadığı düşünülmektedir.
4. Alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinden olan performans ve proje görevlerinin sadece bir not değeri taşıdığı için kullanıldığı, ortaokullarda kaldırılan ama liselerde devam eden performans ödevlerinin amacına hizmet etmediği aynı şekilde proje çalışmalarının da öğrenci ve velilerde bir yük olarak görüldüğü tespit edilmiştir.
5. Mevcut ölçme değerlendirme alışkanlıkları ile öğrencilerin çok yönlü değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, bu sistemin sonuç odaklı ve sadece akademik başarıyı ölçmeyi amaçladığı, bu ölçme değerlendirme yöntemlerinin bireyi bir bütün olarak ele alan, süreç ve sonucun bir arada değerlendirildiği ölçme araçlarının kullanılmadığı görülmüştür.
6. Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımında öğretmen yeterliliğinin eksik olduğu düşünülmektedir.
7. Öğrencilerin çoğunlukla geleneksel ölçme metotlarına göre değerlendirildiği, öğrencilerin gelişimsel farklılıklarının, yeteneklerinin gözatmediği görülmüştür.
8. Eğitim programlarında ve eğitim ortamlarında alternatif ölçme değerlendirme yapabilmeye yönelik eksikliklerin, öğretmenleri geleneksel yöntemlere yönelttiği düşünülmektedir.
9. Uygulanan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin geri bildirimini yeterince sağlamadığı, eksikliği görülen öğrencilerin eksiklerini kapatmak adına düzenli bir çalışma yapılmadığı sonucuna varılmıştır.
10. Öğrencilerin okul içi ve okullar arası sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılımında yeteneklerinin tespiti konusunda ölçme ve değerlendirme tekniklerinin standart olmadığı görülmüştür.
11. Resim, müzik ve beden eğitimi derslerinde not vermede birtakım problemler yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle bu derslerin doğasına özel, süreç odaklı değerlendirmeler yapılmadığı görülmüştür.
12. Tüm süreçlerde olduğu gibi ölçme ve değerlendirilmede de resmi ve özel eğitim kurumları arasındaki manidar farklılıkların olduğu, bu farklılıkların hem süreç hem de sonuç değerlendirilmede fırsat eşitsizliğine yol açtığı belirtilmiştir.

13. Geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle öğrencilerin bilişsel öğrenmelerinin ölçülmeye çalışıldığı, üst düzey becerileri ve duyuşsal olarak öğrencilerin davranışlarının ölçülmediği görülmüştür.

14. Ölçme ve değerlendirmede bireysel farklılıklar ile sosyo-ekonomik ve bölgesel farklılıkların göz ardı edildiği görülmüştür.

15. Ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanan uygulayıcılara bu alanda yeterli derecede hizmetçi eğitim verilmediği düşünülmektedir.

Öneriler

1. Merkezi sınavların sürekli değişmesi, sistemin tutarlı olmaması, öğrenciler ve öğretmenlerde her yıl bir karmaşa ve belirsizlik yaratmaktadır. Sınav sisteminin ve eğitim politikalarının uzun vadeli olacak şekilde dönüşümleri gerçekleştirilmelidir.
2. Merkezi sınavlara bağımlılığın azaltılabilmesi için okullar arası fırsat eşitsizliklerini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Okullardaki rekabetin azaltılması paylaşım temelli bir anlayış benimsenerek birlik ve beraberlik içinde yürütmelidir.
3. Özel okullarda ve devlet okullarındaki imkânlar arası fark en aza çekilmeye çalışılmalı, okul öncesinden üniversiteye yerleşme sürecine kadar tüm öğrencilerin eşit fırsatlardan yararlanmasına imkan sağlanmalıdır.
4. Öğretmenlere alanında uzman kişilerce belirli periyotlarla hizmet içi eğitim verilmeli ve verilen eğitim kapsamında okulların takip edilerek öğretmen niteliğinin artırılması sağlanmalıdır.
5. Ailelere eğitim sisteminin amaçlarını anlayabilmeleri ve çocuklarının durumları hakkında bilgi sahibi olmaları için eğitim verilerek sürece katılmaları sağlanmalıdır.
6. Bakanlığın İKS (İlköğretim kurumları standartları) sistemini baz alarak kaynakların tüm okullara dengeli dağılımı sağlanmalıdır.
7. Öğrencilerin okul öncesinden başlayarak ortaya koyduğu tüm ürünlerin (akademik, sosyal, kültürel, ailevi durum ve bilgileri) bütün öğretim hayatı boyunca güncellenebilen ve süreklilik arz eden veri tabanında kayıt altına alınmalıdır.
8. Okullarda sosyal ve kültürel faaliyetlerin amacına uygun olarak yapılabilmesi için kaynak ayrılıp uygun eğitsel ortamların oluşturulması ve bu alandaki başarılı öğrencilerin yeteneğine uygun eğitim kurumlarına yönlendirilmesine önem verilmelidir.

9. Merkezi sınavlar devam ettiği sürece eğitim programlarının içeriği de ÖSYM ve bakanlık sınavlarındaki yeni soru tiplerine uygun olacak şekilde zenginleştirilip güncellenmelidir.
10. Okulların fiziksel donanımlarının öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmesi, eğitim alanındaki yeniliklerin sürekli takip edilmesi, öğrencilerin okullarda sürekli vakit geçirecekleri hobi ve etkinlik alanlarının oluşturulması sağlanmalıdır.
11. Ülke ihtiyaçlarına uygun iş alanlarının belirlenip bu doğrultuda mesleki bölümlerin açılarak uygun öğrencilerin bu alanlara yerleştirilmesine yönelik özel sınavlar yapılmalıdır.
12. Hizmet içi eğitimlerle öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin gerekliliğine inandırılması ve alternatif ölçme değerlendirme yapabilme becerilerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
13. Öğretmen adaylarının lisans eğitimleri süresince geleneksel ölçme değerlendirme yöntemi ve teknikleri dışında kalan tamamlayıcı yöntem ve tekniklerle ilgili daha fazla bilgi sahibi olmalarına fırsat tanıyacak içerik düzenlemesi yapılmalı ve ölçme değerlendirme konusunda uygulamalı eğitimler verilmelidir.
14. Okulların kazanım değerlendirmeleri yıllık olarak yapılmalı, sonuçlar analiz edilerek geri bildirimde bulunulmalı ve gerekli tedbirler alınmalıdır.
15. Bölge ve okul zümrelerinde kazanımlara yönelik ölçme değerlendirme yöntemlerinde işbirliği yapılmalıdır.
16. Duyuşsal hedeflere yönelik öğrenci davranışlarını değerlendirecek ölçütler belirlenmeli ve uygulanmalıdır.

Sonuç

Bu çalıştayın sonucunda masamızda; 2023 vizyonu göz önünde tutularak eğitimde şu an için uygulanan ölçme değerlendirme sürecinin eksik yanlarını ortaya koymaya ve çözüm önerileri geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Geliştirilen önerilerle öncelikle ölçme değerlendirme sürecinin öğrenci ve aile üzerindeki baskısının azaltılması amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencinin bütün yönleri ile değerlendirilmesi ve böylece her bireyin kendini ifade ettiği bir alan bulmasına fırsatlar oluşturularak, kayıp nesillerin önüne geçilmesi arzulanmıştır. Sosyal kültürel ve sportif etkinliklerin yaygınlaştırılması için gerekli faaliyetler önerilmiştir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ ve YÖNETİMİ**

TEMA 5.

İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ ve YÖNETİMİ

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Eğitim kurumlarında lisansüstü mezunların sayısının giderek artıyor olması.
2. Genç nüfus oranının yüksek olması ve bu bağlamda zengin insan kaynağına sahip olmak.
3. Bakanlık bünyesinde uygun pozisyon ve kadrolar için istihdam edilen personel sayısını diğer kurumlara nazaran daha fazla olması, proje ve etkinliklerin daha yoğun bir şekilde yapılmasını sağlamaktadır.
4. Özellikle son yıllarda eğitime ayrılan bütçenin genel bütçe içerisindeki oranı artmaktadır.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Genel olarak eğitim kurumlarında ekonomik ve fiziksel anlamda var olan yetersizlikler insan kaynaklarının daha verimli kullanılmasına engel teşkil etmektedir.
2. İnsan kaynağının istihdamında günlük çekilen bölgelerde çalışma koşullarının zorluğu.
3. İnsan kaynaklarının yerleştirilmesinde ehliyet ve liyakatin yeterince gözetilmemesi
4. İlimizdeki personelin uzun süre aynı kurumda çalışması

Riskler

- ✓ İnsan kaynağının yerel ihtiyaçlar dikkate alınmadan tamamen merkezi olarak yönetilmesi.
- ✓ Öğretmenlerin yeniliklere karşı direnç gösterebilmesi
- ✓ Eğitim kurumlarının fiziki yetersizliği
- ✓ Mevzuatta zorunlu rotasyon olmaması

Tedbirler

- ✓ Öğretmen ve yöneticilerin hizmet içi eğitim yoluyla sürekli güncel tutulması
- ✓ Eğitim kurumlarında fiziki yetersizliğin çözümü için yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerine aktif katılımı sağlanmalı
- ✓ Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların desteğiyle ihtiyaçlarının giderilmesi

- ✓ İç ve Dış Paydaşlara yönelik 2023 Eğitim Vizyonun içeriği ve önemi ile ilgili eğitimlerin düzenlenmesi ve somut adımların atılması

Yapılan Çalışmalar

- MEM Akademi kuruldu.
- Yönetici ve öğretmenlerin asgari düzeyde almaları gereken zorunlu ve seçmeli alanlar belirlendi.
- Yönetici ve öğretmen yeterliliklerinin artırılması için işbirliği faaliyetleri yapılmaktadır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

A. Eğitim fakültelerine öğrenci alımı ve öğretmen yetiştirme programı ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.

- ✓ Eğitim fakültelerine öğrenci alınırken üniversite sınavında belirli bir yüzdeler dilime giren başarılı öğrenciler seçilmeli.
- ✓ Eğitim fakülteleri öğrencilerinin sahada staj yapmaları için 2+2 modeli benimsenmeli
- ✓ Üniversite öğrencilerine eğitim süresince çeşitli burslar ve yurt dışı eğitimler sağlanmalı

B. Öğretmenlerin ve yöneticilerin sürekli değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlaması

- ✓ Eğitimle ilgili bilgi ve deneyimlerini artırması ve farklı eğitim sistemleriyle ilgili bilgi sahibi olmaları için, yurt içi ve yurt dışında eğitim ve yönetim bilimleriyle ilgili bilimsel çalışmalara katılımları teşvik edilmesinin sağlanması yararlı olacaktır.

C. Öğretmenlik meslek kanunu çıkarılmalı

- ✓ Öğretmenlerin yıpranma payı çalışma süresi ve yaş sınırıyla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.
- ✓ Kariyer basamakları lisansüstü eğitimle ilişkilendirilmelidir. Lisansüstü eğitimini tamamlayan özellikle doktora eğitimine devam eden ve eğitimini tamamlayan öğretmen ve yöneticilerin uzman olmayıp, zamanında yapılan bir sınavla uzman öğretmen olunması büyük bir çelişki ve yanıltır. Bu bağlamda bu kariyer basamaklarının ivedi bir şekilde güncellenmesi ve değişmesi gerekmektedir.
- ✓ Öğretmelere yönelik şiddeti engellemek amacıyla gerekli kanun ve düzenlemeler yapılmalıdır.
- ✓ Öğretmenlerin maaş karşılığı girdikleri ders saatleri için bir standart oluşturulmalıdır.

- ✓ Ödül sisteminin daha etkin ve eğitimin bütün paydaşlarını kapsayıcı şekilde olması gerekmektedir.

- ✓ Öğretmen meslek odası kurulmalıdır.

D. Eğitim Yöneticisi Atama Sistemi

- ✓ Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek olmalı en az eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapma şartı getirilmelidir.
- ✓ İl ve ilçelerde şube müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, milli eğitim müdür yardımcıları ve il milli eğitim müdürlerinin atamalarında belli bir süre öğretmenlik ve okul idareciliği yapma şartı aranmalıdır. Yönetim(Eğitim yönetimi ya da genel yönetim) alanında yüksek lisans yapma şartı getirilmelidir.

E. Ödül ve Teşvik Sistemi

- ✓ Ödül ve teşvik için herkes tarafından kabul görecektir somut verilere dayalı olmasına özen gösterilmelidir.

F. Eğitim kurumlarındaki diğer personelin seçimi, yetiştirilmesi ve istihdamı

- ✓ Sosyal devlet kapsamında okullara atanacak olan yardımcı personelin seçiminde itina gösterilmeli özellikle adli vakalardan dolayı denetimli serbestlik kapsamında olanlar ve zihinsel engeli olanlar eğitim kurumlarında istihdam edilmemelidir.
- ✓ Yardımcı personel olarak okullarda görevlendirilecek hizmetli ve görevlilerin işe başlamadan önce işiyle ilgili belirli bir eğitimden geçmeli ve oryantasyon yapılmalıdır.

G. Lisansüstü eğitimini tamamlayan personelin MEB' de istihdamı

- ✓ Doktora eğitimini tamamlayan öğretmenlerin üniversitedeki eş değerlerine uygun olarak maaş ve ek ders ücretleri artırılmalıdır.
- ✓ Doktora yapmış öğretmenler “doktor” unvanlarını MEB’de kullanmalıdır. Bu öğretmenlerin akademik ve mesleki birikimlerini okulda uygulamaya koyarak artı değer sağlamaları eğitimde kaliteyi artıracaktır.
- ✓ İl bünyesinde açılacak olan sürekli eğitim merkezlerinde isteğe bağlı ve öncelikli olarak doktoralı öğretmenlerin görevlendirilmeleri akademik bilgilerin sahaya yansıtılarak uygulamada olumlu sonuçların alınmasını mümkün kılacaktır. Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:
 - Eğitimde kalitenin sağlanmasında öğretmen ve idarecilerin bakanlık ve üniversite eşgüdümüyle sürekli eğitim merkezlerinde eğitilmeleri

- Değişen ve gelişen dünyada bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takip edilerek eğitim sistemimize uyarlanmasını sağlamak için plan ve projelerin yapılması
- Eğitim yönetimi programının lisans düzeyinde de verilmesi için bakanlık düzeyinde işbirliğinin oluşturulması
- Öğretmenlerin hak ve sorumluluklarını koruma altına alacak ve güncel olarak danışma hizmeti yapacak öğretmen meslek odasının kurulması
- Okul aile birliği ve eğitim kurumları arasında sosyal içerikli projelerin gerçekleştirilerek öğretmen, veli ve öğrenci dayanışmasının gerçekleşmesi.
- Eğitim alanında yapılacak olan projelerin takip edilmesi ve uygulanan projeler hakkında eğitim paydaşlarına geribildirim verilmesi

Sorun Alanları

- 1-) Eğitim fakültelerine öğrenci alımı ve öğretmen yetiştirme süreci ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.
- 2-) Öğretmenlik mesleğinin kadrolu, ücretli ve sözleşmeli ayrımına tabi tutulmasından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.
- 3-) Öğretmen ve yöneticilerin sürekli gelişen ve değişen çağa uyum sağlamalarında sorunlar bulunmaktadır.
- 4-) Öğretmenler için kapsamlı bir meslek kanununun çıkartılmamasından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.
- 5-) Dezavantajlı bölgelerde çalışan öğretmen ve idarecilerin özlük haklarıyla ilgili düzenlemelerin yapılmamasından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.
- 6-) Öğretmen kariyer basamaklarıyla ilgili yeni bir düzenlemenin yapılmamış olması büyük bir sorun oluşturmaktadır.
- 7-) Eğitim yöneticiliği atama yönetmeliğinin sürekli olarak değişmesi ve bir standartının olmaması sorun oluşturmaktadır.
- 8-) Öğretmen ve idarecilere verilecek ödül ve teşvik sistemi belirlenirken ilgili paydaşlar tarafından kabul görecektir somut verilerin belirlenmemesinden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır.
- 9-) Aday öğretmenlerin yetiştirilmesi sürecinde sorunlar yaşanmaktadır.
- 10-) Eğitimin paydaşlarından olan velilerin eğitime katkısının yeterli düzeyde olmamasından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.
- 11-) Yardımcı personelin yetiştirilmesi ve atanmasıyla ilgili sorunlar bulunmaktadır.

12-) Doktora eğitimini tamamlayan öğretmenlerin akademik kariyerlerine uygun bir düzenlemenin yapılmamasından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.

Öneriler

1)

a. Eğitim fakültelerinde ders içeriklerinin yeniden düzenlenip uygulamaya dönük hale getirilmesi gerekir. Eğitim fakültelerinde ders verecek akademisyenlerden belirli bir süre MEB bünyesinde öğretmenlik yapma şartı aranmalıdır. Bu sayede fakülte ve bakanlık arasında işbirliği geliştirilmiş ve uygulamaya dönük çalışmalar daha etkin bir şekilde yapılması sağlanacaktır.

b. Eğitim fakülteleri öğrencilerinin sahada staj yapmaları için 2+2 modeli benimsenmeli 2 yıllık teorik bilgiden sonraki 2 yıllık süre içerisinde staj ve üniversite eğitiminin birlikte devam etmesi öngörülmelidir.

2-) a. Öğretmenlerin sürekli değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlaması, eğitimle ilgili bilgi ve deneyimlerini artırması ve farklı eğitim sistemleriyle ilgili bilgi sahibi olmaları için yurt içi ve yurt dışında eğitimle ilgili bilimsel çalışmalara katılımları teşvik edilmelidir. Bu çalışmaların sonuçlarının öğretmenlik kariyerine eklenmesi ve uygun eğitim ortamlarında paylaşılması eğitim faaliyetlerinin içeriğini zenginleştirecektir.

b. Yöneticilerin, sürekli değişen ve gelişen dünyaya uyum sağlaması, eğitimle ilgili bilgi ve deneyimlerini artırması ve farklı eğitim sistemleriyle ilgili bilgi sahibi olmaları için yurt içi ve yurt dışında eğitim yönetimiyle ilgili bilimsel çalışmalara katılmaları teşvik edilmelidir. Bu çalışmaların yönetici atama kriterlerine eklenmesi ve uygun eğitim ortamlarında paylaşılması eğitim faaliyetlerinin içeriğini zenginleştirecektir.

3-) Öğretmenlik meslek kanunu bir an önce çıkartılmalıdır. Bu kanun ile;

a. Öğretmenlerin yıpranma payı çalışma süresi ve yaş sınırıyla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.

b. Öğretmelere yönelik şiddeti engellemek amacıyla gerekli kanun ve düzenlemeler yapılmalıdır. Öğretmenlere yönelik şiddet uygulayanların sosyal yaptırımlara tabi tutulması ve toplum hizmeti çalışmalarına katılmaları sağlanmalıdır.

c. Öğretmenlerin maaş karşılığı verecekleri ders saatleri için bir standart oluşturulmalıdır.

ç. Kılık-kıyafet yönetmeliği toplumsal normlara uygun minimum kriterlerle belirlenmelidir.

d. Çalışan, emek sarf eden, çalıştığı kuruma, öğrencisine, velisine, katkı sunan öğretmen ve yöneticilerin tespit edilmesi ve ödüllendirilmesi; kurumuna ve öğrencisine hiçbir şekilde katkı sunmayan -bazı hallerde kurumuna ve öğrencisine yeterli katkısı olmayan öğretmen ve yöneticilerinde ayırt edilerek eksik ve yetersiz oldukları alanlar ile ilgili eğitim almaları sağlanmalıdır.

e. Öğretmen meslek odası kurulmalıdır.

5-) a. Dezavantajlı bölgelerde görev yapan öğretmen ve idarecilerin, maaşlarında ve ek ders ücretlerinde pozitif anlamda düzenlemeye gidilmesinin sorunları çözeceği öngörülmektedir.

b. Okulların fiziki yapı, öğrenci ile öğretmen sayısı ve bulunduğu coğrafi konuma göre sınıflandırılarak idareci atamalarında bu kriterlerin göz önünde bulundurulmasının çözüm odaklı bir çalışma olacağı öngörülmektedir.

c. Zorunlu bölgelerdeki eğitim çalışanlarının bu bölgelerdeki çalışma sürelerinin daha kısa tutulması ve düzenlemelerin yapılması sorunların çözümünde olumlu katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

d. Özel eğitimde çalışan öğretmenlerin çalışma şartlarının iyileştirilerek motivasyon artırıcı etkinliklerin yapılması eğitimin kalitesini artıracaktır.

6-) Öğretmen kariyer basamaklarının yeniden değerlendirilmesinde yüksek lisans ve doktora çalışmalarının temel kriter olarak alınmalıdır. Ayrıca alanıyla ilgili bilimsel yayın ve projelerin de nesnel ölçüt olarak ele alınması sorunların çözümünde etkili olacak bir yöntem olarak değerlendirilmektedir.

7-) a. Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek olmalı en az yüksek lisans yapma şartı getirilmelidir. Yöneticilik atamalarında sınav yapılmalı ve nesnel ölçütlere uygun değerlendirme kriterleri oluşturulmalıdır. Müdürlük yapmak için en az 2 yıl müdür yardımcılığı yapma şartı olmalıdır.

b. Müdür yardımcılığı atamalarında sınavda başarılı olanlar okul müdürünün tercihi de dikkate alınarak atanmalıdır.

c. İl ve ilçelerde şube müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, milli eğitim müdür yardımcıları ve il milli eğitim müdürlerinin atamalarında belli bir süre öğretmenlik ve okul idareciliği yapma zorunluluğu olmalı. En az yüksek lisans yapma şartı getirilmelidir.

8-) Ödül ve teşvik sisteminde herkes tarafından kabul edilecek somut proje ve çalışmaların olmasına dikkat edilmelidir.

9-) a. Atama sonrası aday öğretmenlik süreci uzatılmalı ve uzman öğretmenler gözetiminde yetiştirilmeleri sağlanmalıdır.**b.** Öğretmenler mesleki yeterliliklerini geliştirmeye yönelik belirli dönemlerde bakanlık ve üniversiteler işbirliği ile oluşturulacak sürekli eğitim

merkezlerinde eğitime alınmalıdır.c. Öğretmenler, mesleğini icra ederken belirli dönemlerde mesleğin gerektirdiği özellikleri taşıyıp taşımadıkları yapılacak uygun nesnel kriterlere göre ölçülmelidir. Mesleği yapmasına engel bir durum varsa öğretmenlik dışında istihdamı değerlendirilmelidir.d. Eğitim öğretim yılının başında ve sonunda verilecek olan mesleki çalışmalar bakanlığın belirleyeceği ana hedefler doğrultusunda her okul kendi bünyesinde çalışmalarını belirleyip uygulamalıdır.

10-) Eğitimin paydaşı olan velilere periyodik şekilde sağlık, çocuk gelişimi ve psikolojisi, eğitim müfredatı vb. konularla ilgili yüz yüze seminerler verilmelidir.

11) a. Sosyal devlet kapsamında okullara atanacak olan yardımcı personelin seçiminde itina gösterilmeli özellikle adli vakalardan dolayı denetimli serbestlik kapsamında olanlar ve zihinsel engeli olanlar eğitim kurumlarında istihdam edilmemelidir.

b. Yardımcı personel olarak okullarda görevlendirilecek hizmetli ve görevlilerin işe başlamadan önce işiyle ilgili belirli bir eğitimden geçmeli ve oryantasyon yapılmalıdır.

12) a. Doktora eğitimini tamamlayan öğretmenlerin üniversitedeki eş değerlerine uygun olarak maaş ve ek ders ücretlerinin artırılması gerekmektedir.

b. Doktora yapmış öğretmenler “doktor” unvanlarını özellikle kullanmalıdır. Bu öğretmenlerin akademik ve mesleki birikimlerini okulda uygulamaya koyarak artı değer sağlamaları eğitimde kaliteyi artıracaktır.

b. İl bünyesinde açılacak olan sürekli eğitim merkezlerinde isteğe bağlı ve öncelikli olarak doktoralı öğretmenlerin görevlendirilmeleri akademik bilgilerin sahaya yansıtılarak uygulamada olumlu sonuçların alınmasını mümkün kılacaktır.

Sonuç

Bu çalıştayın sonucunda masamızda; 2023 vizyonu göz önünde tutularak eğitimde insan kaynakları yönetiminin eksik yanlarını ortaya koymaya ve çözüm önerileri geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu sürecin planlamasının öncelikle eğitim fakültesine girişte çalışkan ve gayretli öğrencilerin seçilerek çağın gereklerine uygun teorik ve uygulamaya dönük bir eşgüdümle yetiştirilmeleri sağlanmış olacaktır. Eğitim kurumlarındaki çalışanların özlük hakları ve çalışma şartlarının geliştirilmesi, sürekli hale getirilmesi ve güç koşullarda çalışan eğitim personelinin de özlük haklarının iyileştirilmesi motivasyonu artıracaktır. Eğitim yöneticiliğinin profesyonelleşmesinin sağlanmasıyla yöneticilerin yetki ve sorumlulukları artırılmış olacak ve bu durum özgüveni artırmakla beraber etkin yönetim anlayışının temelini oluşturacaktır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

OKULLARIN FİNANSMANI

TEMA 6

OKULLARIN FİNANSMANI

➤ GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

- ✓ Merkezi bütçede en büyük payın Milli Eğitim Bakanlığına ayrılıyor olması.
- ✓ Ülkemizde milli–manevi ve kültürel alt yapı özellikleri zengin beşeri unsurların mevcut olduğu bağışçı potansiyelinin yüksek olması.

➤ ZAYIF YÖNLERİMİZ:

- ✓ Okul yöneticilerinin okul finansmanı alanındaki, sertifika ve hizmetiçi eğitimin yetersiz olması
- ✓ Merkezi bütçeden okullara yapılan katkıların yetersiz kalması.
- ✓ Eğitim faaliyetlerinde diğer bakanlıklar ile yeterince etkileşim içinde olunamaması.
- ✓ Okul türü sayısının fazla olması.

Riskler

- ✓ Okul kimlik bilgilerinin belli aralıklarla güncellenememesi
- ✓ Okullar arasındaki farklılık vatandaşlar tarafından bilindiği için bazı okulların olumlu bazı okulların olumsuz imaj oluşturması
- ✓ Okullara ayrılan bütçenin yetersiz olması ve kullanımının merkezi olması.
- ✓ Bağışçıların yaptıkları bağışlar ile ilgili ihtiyaçlar dikkate alınmadan belirtilen alanlarda kullanılmasını istemeleri.

Tedbirler

- ✓ Adrese dayalı sistemin titizlikle uygulanması (Adres değişikliği yapılarak öğrenci kaydının yapılmaması ve e-okul modülünden misafir öğrenci kaydının kaldırılması). Böylece sosyo-ekonomik durumu iyi olan ailelerin öğrencilerinin belli okullara kaymasının önüne geçilmesi sağlanabilir.
- ✓ Okullara verilecek malzemelerin muayene ve kabul komisyonlarınca değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonucu malzemenin kabulünün sağlanması.
- ✓ Mali denetimin sıklıkla yapılması ve okullardan dönütler alınıp kontrollerin yapılması.
- ✓ Okullara aktarılan paraların başka bir amaçla kullanılmasının önüne geçilmesi.
- ✓ Okullar, yerel yönetimlerin hizmet standartları arasına alınmalıdır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

- ✓ Okulların özellikle fiziki yapıları objektif bir değerlendirme sonucu tespit edilip, bütçe paylaşımının adil bir şekilde yapılabilmesi
- ✓ Bakanlık tarafından okulların reel bilgi ve verilerle tanınması ve takip edilmesinin sağlanabilmesi.
- ✓ Diğer bakanlıklarla Milli Eğitim Bakanlığının iş birliği protokolleri yaparak ve projeler üreterek okullara finansman desteğinin sağlanabilmesi
- ✓ Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde küçük bağışları bir araya getirerek okulların kullanabileceği havuz sisteminin oluşturulması ve buradan okullara bütçe ayrılması.
- ✓ Yerel yönetimlerinin, hizmet alanına giren konularda okulların standartlarının yükseltilebilmesinde aktif rol alması.
- ✓ Velilerin okullara maddi destek sunmasının önünün açılması. Kamu spotları ile velilerde farkındalık oluşturulması.
- ✓ Okulların teknik ve fiziki problemlerinin Milli Eğitim müdürlüğünce tek elden yürütüleceği birim ve alanlarda uzman kişilerce takibinin yapılması; okulların üzerindeki mali yükün azaltılması, zaman kaybının önlenmesi.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- ✓ Okulların fiziki yapısı, bina yaşının tespiti; bölgenin sosyo ekonomik yapısının tespiti;
- ✓ öğrenci sayısı, okul aile birliği harcama bilgileri, kantin geliri vb. tespiti; Okul TEFBİS, MEBBİS, MEİS ve E-okul bilgilerinin incelenmesi ve belirtilen bu durumların sistem üzerinden OKUL GELİŞİM PLANI' na işlenmesi.
- ✓ Projelerin basılı ve yazılı yayınlar kullanılarak tanıtımının yapılması.
- ✓ Bağışçı bulma noktasında mahalle muhtarlarının desteğinin alınması.
- ✓ Okula bağış yapılmasının önemli olduğu bilincinin topluma kazandırılması.
- ✓ Yerel yönetimlerle İl ve ilçe müdürlüklerinin protokoller yapması.
- ✓ Dezavantajlı çocukların bireysel gelişimleri için çeşitli etkinliklerin yapılması.

Sorun Alanları

1- Bakanlık bütçesinden bütün okullar ihtiyaçları ölçüsünde finansal destek için belirli bir ödenek alamamaktadır. Verilen finansal destekler de ivedi ve etkin bir şekilde okullara sunulamamaktadır.

- 2- Eğitim faaliyetlerinde diğer bakanlıklar ile yeterince etkileşim içinde olunmadığından finansal sorunların çözümü noktasında okullar yalnız kalabilmektedirler.
- 3- Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların yeterince destek vermemeleri ve bu desteğin verilmesi konusunda farkındalık içinde olmadıkları görülmektedir.
- 4- Yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları yeterince okulları hizmet alanı olarak görmemektedir.
- 5- Okul idareleri velilerden okulun finansal ihtiyaçları için bağış talep edince velilerle karşı karşıya gelmekte, ilişkiler zedelenmektedir. Okul Aile Birlikleri Yönetmeliğinin mevcut yapısı okulların finansal sorunlarını çözmekte yetersiz kalmaktadır. Okullara bağış yapılması noktasında ilgili yönetmelikte ele alınabilecek maddelerin net olarak ifade edilmesi gerekmektedir.
- 6- Okulların teknik ve fiziki problemlerinin (özellikle kırsal bölgelerde) zamanında ve etkin bir şekilde çözümlenmesinde sorunlar yaşanmaktadır.

Öneriler

1-Okullar kendi şartları içinde değerlendirilerek (öğrenci ve personel sayısı, okulun türü sosyo-ekonomik çevresi, okul binası ile bahçe ve diğer ekipmanların fiziksel yapısı gibi faktörler dikkate alınarak) sınıflandırılabilir. Bakanlık belirlenen kıstaslara göre sınıflandırılan bu okullara her yıl belirli bir bütçe verebilir.

Günümüzde okul merkezli yönetim, bir ülkenin eğitim sisteminin planlanmasında ve etkin karar alma sürecinin oluşumunda geçerli eğitim reformlarının merkezi olmaya başlamıştır. Okul merkezli yönetimin oluşmasında en önemli unsurlardan biri okullara ait bütçelerin oluşturulmasıdır (Aytaç,1999:70). Okullar kendilerine ayrılan bu bütçeler doğrultusunda ileriye dönük plan ve projeleri daha öngörülebilir bir şekilde yapabilir stratejik planları sağlam bir zemin üzerine oturtulabilir.

Ortaöğretim ve Din Öğretimine ayrılan bütçe kalemi gibi Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullara da kaynak aktarılabilir.

Okullar kendi şartları içinde değerlendirilerek (öğrenci sayısı, okulun sosyoekonomik çevresi, kantin gelirleri, veli profili vb.) her okulun kendine ait bir kimliğinin oluşturulması. Bu kimliğe göre bakanlık bütçesinden okulların pay alması. Kurumlar bu kimliklerini eğitsel-öğretisel, sosyal ve kültürel performanslarını ileriye taşıma kabiliyetine göre opsiyonel olarak artı bir bütçe imkanına eriştirilebilmelidir. Sunulacak olan bütçe kaynaklarını şeffaf,hesap

verebilir ve saydamlık esasına uygun bir performans parametresiyle kurumun kalite standartlarına giydirek elde edilir hedefleri sağlayan kurumlara performansları gereği ek ödenekler ihdas edilebilir.

2-Milli Eğitim Bakanlığı diğer bakanlıklarla daha etkin işbirliği içinde olabilmelidir. Özellikle, ortak proje protokollerinin yapılması, insan kaynakları (kaynak kişi ve birimler) ve veri analizi gibi konularda daha yakın işbirliği içinde olunabilmelidir. Bu işbirliği ile finansal sorunların çözümünde daha etkin ve daha ekonomik bir yapı oluşturulabilir.

Diğer bakanlıklarla işbirliği protokolleri yaparak ve okulların eğitim faaliyetleriyle ilişkilendirilerek okulların fiziksel, sosyal-kültürel, sportif, sanatsal ihtiyaçlarının karşılanması söz konusu olabilmelidir. Bakanlıkların il düzeyinde temsili olan kurumların yani il müdürlüklerinin okulların fiziki, sağlıkla ilgili ve eğitsel özelliği olan konularda kendi kaynak kişi ve araç gereçlerini eğitim sahasına ulaştırmaları ve sürekli bir dirsek teması halinde olmaları; eğitim kurumlarını emek ve zaman bileşenleri konusunda faydalı bir süreçte tutacaktır ve kaynak kullanımımızı daha iktisadi kılacaktır.

3- Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların, okullara bağış yapmaları bakanlık ve valilikler düzeyinde hazırlanan bir plan dâhilinde sosyal medya, basın ve sivil toplum kuruluşlarının da işbirliği ile süreklilik arz eden sosyal projeler haline dönüştürülebilir. Yapılacak olan bağışlar temel eğitimden başlayıp üniversiteyi de içine alacak şekilde eğitimin her aşamasını kapsamaması noktasında daha faydalı olacaktır. Bu projelerin uygulanmasında öne çıkan illerin yurt içi ve yurt dışında eğitim alanında “Marka Şehir” olarak kendilerini ifade etmeleri için merkezi yönetim tarafından desteklenmesi sağlanabilir. Eğitim alanında marka olan şehirler turizm, sağlık, tarım, sanayi ve teknoloji gibi alanları da tetikleyerek şehir, bölge ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayabilirler.

Örnek: Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların, istedikleri okullara yardım edebilecekleri gibi il veya bakanlık tarafından oluşturulacak havuzda bağışların biriktirilerek ihtiyacı olan okullar için harcanmasının sağlanabilmesi.

Örnek: Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların, bu desteklerine atfen isimleri şehir içerisinde herhangi bir üniteye (sokak, birim...) veya okul içindeki bir bölüme verilerek isimlerinin yaşatılması.

4- Dünyanın birçok yerinde yerel yönetimler bir yerleşim yerinin kalkınması ve yaşanılabilir bir mekân olmasında büyük yetki ve sorumluluklar üstlenmektedirler. İnsanı odak noktası olarak kabul eden her hizmet anlayışı gibi yerel yönetimler de artık yapacağı hizmetleri yol, su, kanalizasyon gibi klasik hizmet anlayışının çok ötesine taşımaktadırlar. Yerel yönetimlerin ileri hizmet anlayışı eğitim faktörünü de gerekli kılmaktadır.

Birçok ülke de yerel ve merkezi örgütlenme arasında işbirliği yapılarak eğitimde dünya genelinde başarı gösteren ülkeler arasında yer almışlardır (Eldeniz, 2018: 31). Türkiye’de ise merkezi yönetim, yerel yönetimlere verilen yetki ve sorumluluğu artırmakla beraber daha fazla hizmet istemektedir. Yerel yönetimler tarafından yapılacak olan bu hizmetlerin içerisinde eğitim faaliyetlerinin yer alması ile özellikle finansman açısından (mekân tahsisi, fiziki yapı ve teknoloji temini, personel giderleri gibi) mevcut sorunların çözümüne kalıcı katkılar sağlanacağı öngörülmektedir.

Örnek: Okulun sosyal faaliyetlerinde ulaşım hizmetleri için yerel yönetimlerin katkı sağlaması gibi.

Yerel yönetimlerde eğitim müdürlüğü adı altında faaliyet yapan bir birimin oluşturulabilmesi. İl Müdürlüklerinin Yerel yönetimlerle işbirliği protokolleri yaparak okullara düzenli ve sistematik bir şekilde hizmet vermesi sağlanmalı

Yerel yönetimlerce okulların bahçe düzenlemesi, bahçe temizliği, kilit taş döşenmesi, eğitsel çizimler, oyun alanları, drama atölyeleri, iş ve teknik eğitim salonları, bahçe ve peyzaj çalışması, vb. çalışmaların yapılması.

Yerel yönetimlerin yıllık çalışma faaliyet programları hazırlamaları ve bu programlar içerisine eğitim kurumlarının ihtiyaçlarını (sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, okulun fiziksel yapısı vb.) karıştıracak bir yapı oluşturmaları gerekmektedir.

Dezavantajlı öğrencilerin olduğu okullarda yerel yönetimlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, sosyal yardımlaşma vakıflarının okula devam eden dezavantajlı öğrencilere ekstra destek sunması.

Yerel yönetimlerin topladıkları vergilerin belli bir yüzdelik oranında eğitime destek amaçlı harcanması için Milli Eğitim müdürlüklerine aktarmaları.

5- Okul Aile Birlikleri’nin daha çok ebeveyn – öğrenci- okul üçgeninde sosyal ve kültürel alanda etkin faaliyetler içerisinde olması, bağışın ebeveynlerden talep üzerine değil gönüllük sistemine göre yapılması ile Okul Aile Birlikleri’nin daha yapıcı bir oluşuma sahip olacağı düşünülebilir. Ayrıca okulların gelir kalemleri içerisinde yer alan kantin ve döner sermaye kazançlarının tamamen okul bütçesine aktarılması ile finansal zorlukların aşılmasında önemli bir mesafe alınacağı beklenmektedir.

Mevcut okul aile birliği yönetmeliğinde değişikliğe gidilerek velilerin okula maddi katkı sağlamalarının önü açılarak okula desteklerinin sağlanması gerekmektedir. Yapılan önemli miktardaki yardımların bağış yapan kişilerin okulun muhtelif yerlerinde ilan edilmesi. ‘ Okulun bütün ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanıyor’ algısının ortadan kaldırılmasına katkı sağlayacaktır. Böylece okul aile birliklerine velilerin ve bağışçıların katkısı artacaktır.

6- Okulların teknik ve fiziki problemlerinin (özellikle kırsal bölgelerde) zamanında ve etkin bir şekilde çözümlenmesi için illerde ve coğrafi konumu gereği stratejik yerleşim birimlerinde teknik çözüm merkezlerinin (elektrikçi, kaynakçı, suçu, kaloriferci ve demirci gibi) kurulması öngörülmektedir. Bu merkezlerin okulların fiziki ve teknik tüm işlerini takip edecek teknik elemanlarla, yapılacak olan işleri eğitim-öğretimi aksatmadan ivedi ve ekonomik bir şekilde yaparak eğitime katkı sağlayacaklardır.

Örnek: Okulların ihtiyaç duydukları asansör bakımı, kalorifer kazan bakımı, elektrik tesisat, su, bakım onarım çalışmaları vb. iş ve işlemler için İlçe veya İl Milli Eğitim müdürlüklerinde oluşturulacak birim ve saha alanları aracılığıyla bu faaliyetlerin yapılmasının sağlanması.

Sonuç

1-Her okulun kendine ait bir bütçesinin olması okulların özgüveninin gelişmesine, kendi ayakları üzerinde duran bir yapıya bürünmelerine ve yaşadıkları problemleri daha hızlı ve pratik bir şekilde çözmelerine katkı sağlayacaktır.

2-Eğitim kurumlarının giderlerini ne şekilde kullandıkları ile ilgili performans grafikleri oluşturulması ve istatistikî veriler ışığında eğitim kurumlarımıza ayrıca bir bütçeleme (opsiyonel) yapılabilmesi elzem olacaktır. Böylece diğer eğitim kurumları da rekabet iklimine girerek okul kaynaklarını daha etkin, şeffaf ve devletin makro-mikro hedeflerine uygun bir marifetle kullanabilir.

3- Okulların öğrenci sayısı, derslik sayısı, okulların sosyo ekonomik yapısı, kantin geliri, veli profili vb. parametreler dikkate alınarak oluşturulacak kimlikleri okulların Milli Eğitim Bakanlığı tarafından takip edilmelerini sağlayacak olup ayrıca performans ve diğer kriterlere (yapılan etkinlikler, sportif başarılar vb.) göre bütçelerini artırma olanağı sağlayacaktır.

4-Eğitim kurumlarına merkezi bütçeden adil bir aktarım yapılmalıdır. Yerel yönetimlerin eğitim harcamaları için kullanması gereken %10'luk kaynak bakanlık denetmenlerince yerindelik ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun olarak teftiş edilmelidir.

5-Mevcut okul aile birliği yönetmeliğinde değişikliğe gidilerek velilerin okula maddi katkı sağlamalarının önü açılarak okula desteklerinin sağlanması gerekmektedir. Yapılan önemli miktardaki yardımların bağış yapan kişilerin okulun muhtelif yerlerinde ilan edilmesi. ‘ Okulun bütün ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanıyor’ algısının ortadan kaldırılmasına katkı sağlayacaktır. Böylece okul aile birliklerine velilerin ve bağışçıların katkısı artacaktır.

6-Bağışçıların, bağışa olan algı boyutu; ilgili kamu spotları ve eğitsel enstrümanlarla zenginleştirilmeli ve faydalı vatandaş profili omurga kazanmalıdır.

7-Eğitim kurumlarına maddi katkı sağlayacak tüzel kişi veya kuruluşların, istedikleri okullara yardım edebilecekleri gibi il veya bakanlık tarafından oluşturulacak havuzda bağışların biriktirilerek ihtiyacı olan okullar için harcanması sağlanmalıdır.

8-Milli Eğitim Bakanlığı diğer bakanlıklarla yazılı bir işbirliği protokolü hazırlayarak, bakanlıklara bağlı olan il müdürlüklerine verilecek direktiflerle kurumlar arası araç-gereç, personel, fiziki alt yapı ve üst yapı desteği ile alanı (eğitim sahasını) nitelikli kullanmaları sağlanmalıdır.

9- İl Müdürlüklerinin, yerel yönetimlerle işbirliği protokolleri yaparak okullara düzenli ve sistematik bir şekilde hizmet vermesi sağlanmalıdır.

10- Yerel yönetimlerin okulların bahçe düzenlemesi, bahçe temizliği, kilit taş döşenmesi, eğitsel çizimler, oyun alanları, drama atölyeleri, iş ve teknik eğitim salonları, bahçe ve peyzaj çalışması, vb. çalışmalarına iştirak etmeleri sağlanmalıdır.

11- Yerel yönetimlerin yıllık çalışma faaliyet programları hazırlamaları ve bu programlar içerisine eğitim kurumlarının ihtiyaçlarını (sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, okulun fiziksel yapısı vb.) karşılayacak bir yapı oluşturmaları gerekmektedir.

12-Yerel yönetimlerin topladıkları vergilerin belli bir yüzdelik oranında eğitime destek amaçlı harcanması için Milli Eğitim müdürlüklerine aktarmaları gerekmektedir.

13-Dezavantajlı olan ayrıca taşınmalı eğitim kapsamında olan öğrencilere yönelik eğitsel-öğretisel, kültürel çalışmaların eğitim kurumlarınca uygulanabilirliği ve ivmenin artırılması bakımından ayrıca kaynak ayrılması gerekmektedir.

14- Okulların ihtiyaç duydukları asansör bakımı, kalorifer kazan bakımı, elektrik tesisat, su, bakım onarım çalışmaları vb. iş ve işlemler için İlçe veya İl Milli Eğitim müdürlüklerinde oluşturulacak birim ve saha alanları aracılığıyla bu faaliyetlerin yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

15-Mahalle meclisleri oluşturularak okullarımızın kaynak sorunu mahalle muhtarlarımızın da refakatinde sahada ikamet eden sakinlere dillendirilmelidir. Bağış mantığı zihinlerde yer edindirilmelidir.

16- Malatya Milli eğitim Müdürlüğü bünyesinde okulların okul aile birliği başkanlarının da bulunacağı bir komisyon kurularak Malatya ilinde Vergi Rekortmeni işletme ve kuruluşlarla (özellikle kayısı işletmelerine) iletişime geçerek dezavantajlı okulların ihtiyaçlarını karşılayabilmek için faaliyetler yapılması ve yapılacak çalışmanın Malatya kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**TEFTİŞ ve KURUMSAL
REHBERLİK HİZMETLERİ**

TEMA 7

TEFTİŞ ve KURUMSAL REHBERLİK HİZMETLERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. İl Milli Eğitim Müdürlüğünde istihdam edilen 42 Maarif Müfettişinin bulunması dolayısıyla ilimizin bu noktada belli bilgi, birikim ve tecrübeye sahip uzman kişilere sahip olması.
2. İldeki Maarif Müfettişlerinin ildeki yöneticilerle eğitim kurumlarındaki sorunları çözme konusunda eşgüdüm halinde hareket etmeleri,
3. Rehberlik ve denetim evrenindeki örnek olay ve sonuçların paylaşılması, süreci pekiştirmeye yönelik önlemlerin alınması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Maarif müfettişlerinin özel mevzuat düzenlemelerinde soruşturma ve denetim yetkisinin bulunmaması, mevzuatta verilen görev ile uygulamada yürütülen iş ve işlemlerin uygunluk arz etmemesi.
2. Bakanlığımızın yaptığı uygulama ile Bakanlık Maarif Müfettişleri ve İl Maarif Müfettişleri olarak yapılan ayırımın denetim çalışanlarında moral ve motivasyon düşüklüğüne sebep olması, mesleki tükenmişlik duygusunun yaşanması ve iş doyumunun azalması.
3. Bakanlık tarafından istikrarlı ve kapsayıcı teftiş politikasının oluşturulmaması.
4. Okul ve program türlerine bağlı rehberlik/denetimde uzmanlaşmanın sağlanamaması.
5. İllerde görev yapan Maarif Müfettişlerinin görev alanlarını ve sorumluluklarını belirten yönetmeliğin bulunmaması.

Riskler

Milli Eğitim Bakanlığının teftiş hizmetleri politikalarının oluşturulmasında yenileşme, değişim ve dönüşüme direnç gösteren kesimler risk olarak değerlendirilmektedir.

Yapılması Gereken Çalışmalar

- ✓ Bakanlık Merkez teşkilatında görev yapan Bakanlık Maarif Müfettişleri ile illerde görev yapan Maarif Müfettişlerinin tek çatı altında birleştirilerek Müfettişler arasındaki yetki, görev alanı ve özlük hakları farklılıkları giderilerek etkili ve verimli rehberlik ve denetimin olması sağlanacaktır.
- ✓ Okul gelişimine yönelik rehberlik denetim ve hizmetlerinin en az il düzeyinde yapılandırılması, bu yapılandırma gerçekleştirilirken okul ve program türlerine bağlı olarak ihtisaslaşma sağlanacaktır. Köklü bir geçmişi olan teftiş mekanizmasının il hatta ilçe düzeyinde yapılandırılmasının teftişi/müfettişi yerelleştireceği ve yerel etkilere/telkinlere açık hale getireceği söylenebilir.
- ✓ İnceleme, araştırma ve soruşturma hizmetleri uzmanlık gerektirdiğinden ve sonuçları itibari ile ceza-i müeyyideye tabi tutulduğundan asli görevi eğitim ve öğretim hizmetleri olan okul yöneticilerine inceleme, araştırma ve soruşturma görevleri verilmeyerek; okul müdürlerinin asli işleri olan eğitim ve öğretim faaliyetlerine yoğunlaşarak okullardaki kalitenin artması sağlanacaktır.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- ✓ Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu kapsamda etkili verimli ve bütüncül bir anlayışla teftiş hizmetinin sunulabilmesi için mevcut maarif müfettişlerinin Teftiş Kurulu Başkanlığına bağlı Bakanlık Maarif Müfettişi kadrolarına atabilmelerini sağlayacak şekilde kadro tahsis edilmelidir.

Sorun Alanları

1. Okullarda etkili denetimin yapılamaması.
2. Bakanlığımız tarafından alt yapısı oluşturulmadan yapılan değişikliklerle Danıştay kararları ile kariyer meslekleri arasında yer alan Müfettişlik mesleği unvanları, görev alan ve yetkileri sürekli değiştirilen; üzerinde sürekli oynanarak meslek imajı zedelenen, geleceği belli olmayan bir mesleğe dönüştürülmüştür. Bu durum meslek çalışanlarını mutsuz ve huzursuz etmektedir.
3. Bakanlığımızda teftiş hizmetlerinin hâlihazırda mevcut yapılanmasının ülke gerçeklerine uygun olmadığı ve ihtiyaçları karşılayamayacağı; bu kapsamda Türkiye genelinde 90.000 okul/kurumla eğitim-öğretim faaliyetlerine devam eden 1 milyon 100 bin çalışanı ve 18 milyona yakın öğrencisi bulunan Milli Eğitim Bakanlığında, denetim biriminin görev alanıyla ilgili iş yükü göz önünde bulundurulduğunda 500 Bakanlık Maarif Müfettişiyle etkili ve verimli bir teftiş hizmeti verilemeyeceği.

4. Bakanlık tarafından belirlenen istikrarlı ve kapsayıcı teftiş hizmetleri politikasının olmaması.
5. Özel öğretim kurumlarının rehberlik ve denetiminin yapılamaması.
6. Teftiş hizmetlerinin inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetleri ile kurumsal denetim ve rehberlik hizmetlerinin ortak olması.

Öneriler

1. Okullarda eğitim bilimi ilkeleri ışığında ders gözlem ve denetiminin mevzuata dayalı düzenlemelerinin yapılarak öğretmen niteliğini artırıcı adımların atılması, okulların kurumsal işleyişlerine dönük etkili rehberlik ve denetimlerin yapılması sağlanarak geliştirici tedbirlerin uygulanması.
2. Müfettişlik mesleğinin güven ve itibarını arttırarak çalışanlar arasında aynı özlük haklarına sahip bir statüye kavuşturulması.
3. Mevcut hâli ile 500 Bakanlık Müfettişi ile verilemeyecek olan teftiş hizmetlerinin etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi için hâlihazırda yetişmiş ve uzmanlık bilgisine sahip İl Maarif müfettişlerinin -geçmişte yapılan hukuki anlamda tartışmalı Bakanlık Maarif Müfettişliği mülakat uygulaması göz önünde tutulduğunda- sürece katılması, bunun yanı sıra rehberlik ve denetimin sağlıklı yürütülmesi için yeni rehberlik ve denetim elemanlarının alınması.
4. Bakanlığımızın yönetim anlayışının yönetim bilimine ve yönetim süreçlerine uygun bir yapılanma ile güçlü bir eğitim teftiş hizmetleri politikasının oluşturulması.
5. Özel öğretim kurumlarında rehberlik ve denetim hizmetlerinin Maarif Müfettişleri tarafından belli aralıklarla gerçekleştirilmesi.
6. Teftiş hizmetlerinin inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetleri ile kurumsal denetim ve rehberlik hizmetlerinin birbirinden ayrılarak merkezi yönetimden ziyade bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri, nüfusları, coğrafi durumları, personel ve okul/kurum sayıları, iş yoğunlukları gibi durumlar dikkate alınarak gruplandırılması ve ülke düzeyinde çalışma merkezlerinin oluşturulması. Teftiş süreci ve müfettişlik rolleri; öğretmen ve okullarımızın ihtiyaç duyduğu rehberlik hizmetlerini karşılayacak şekilde oluşturulan yeni süreç ve rehberlik anlayışına göre müfettişlerin hizmet içi eğitime tabi tutulması.

Sonuç

1. Teftişin amacı, eğitimin niteliğini önemli ölçüde etkileyen öğretmen yeterliklerini geliştirmektir. Buradan hareketle müfettişlerin rehberlik görevleri öne çıkarılarak bu yolla öğretmenlerin işbaşında eğitimlerine ve bireysel gelişimlerine özellikle aday öğretmenlerin yetiştirilmesine önem verilmelidir.
2. Müfettişler, okul gelişim modeline uygun olarak öğretmenlerin eğitsel sorunlarının çözümüne katkıda bulunacak, öğretmenin mesleki gelişimini amaçlayan, mesleki rehberlik amaçlı okul ve öğretmen ziyaretlerine ağırlık vermelidir. Müfettişler, ihtisaslaşma yoluna gidilmek suretiyle kendi branşlarındaki öğretmenlerin derslerini izlemeli ve geliştirici önerilerde bulunmalı, gerektiğinde örnek ders sunumları yapmalı, zümre toplantılarına katılarak önerilerde bulunmalı ve bu yolla iyi örneklerin paylaşılması sağlanmalıdır.
3. Denetim sistemi yeniden ele alınarak her il, ilçe ve köyde hizmet sunabilecek sayıda ve nitelikte müfettiş istihdam edilmelidir. Tüm müfettişler, Bakanlık merkez teşkilatına bağlı olarak özlük hakları eşitlenerek tek çatı altında birleştirilmelidir. Teftiş sistemi; inceleme, araştırma ve soruşturma ile kurumsal rehberlik ve denetim bileşenlerine ayrılmalıdır. Bakanlık merkez teşkilatına bağlı çalışma merkezli bir model geliştirilerek müfettişlerin etki altında kalmadan çalışmaları sağlanmalıdır.
4. Müfettişler tarafından okullarda derslerin müfredata, yıllık plana ve haftalık ders çizelgesine, dersin amaçlarına ve hedef davranışlarına uygun etkinliklerle işlenip işlenmediği, uzmanlar tarafından geliştirilen, devlet tarafından ücretsiz olarak dağıtılan ders kitaplarının kullanılıp kullanılmadığı, öğretmenlerin derste kullandığı yöntem ve tekniklerin uygunluğu gibi hususlar denetlenmelidir.
5. Daha nitelikli ve çağın gereklerine uygun bir denetim için müfettişlerin yetiştirilmesi ve yeni bir anlayışla görevlerini yerine getirebilmeleri amacıyla üniversitelerde lisansüstü düzeyde eğitim denetimi alanında eğitimlerine devam edebilmeleri sağlanmalıdır. Bu kapsamda, müfettişlerin yetiştirilmesi amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK ve üniversiteler arasında gerekli işbirliği imkânları araştırılmalı ve bir protokole bağlanmalıdır.
6. Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda inceleme, soruşturma, araştırma işlemleri uzmanlık bilgisi gerektirdiğinden Maarif Müfettişleri tarafından yapılmalıdır.
7. Özel öğretim kurumlarında rehberlik ve denetim hizmetleri Maarif Müfettişleri tarafından belli aralıklarla yürütülmelidir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIŞMANLIK**

TEMA 8

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK

➤ GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Psikolojik danışma ve rehberlik personelinin etkin ve genç olması, rehberlik hizmetlerinin daha nitelikli sunulmasına katkı sağlamaktadır.
2. Psikolojik danışma ve rehberlik mezun sayısının yeterli olması ilimizde rehberlik hizmetlerinin okullarda etkili olarak sunulmasına katkı sağlamaktadır.
3. Psikolojik danışman/ rehber öğretmenin insan psikolojisine yönelik eğitim almış olması öğrenci, öğretmen, yöneticiler ve veliler açısından kurumda olumlu okul iklimi oluşturulmasına yardımcı olmaktadır.
4. Yapılan işin doğası gereği psikolojik danışman/rehber öğretmenin güçlü iletişim becerilerinin olması okul-aile, öğretmen-öğretmen, yönetici-öğretmen, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasındaki iletişimin etkili olmasını sağlamaktadır.
5. Psikolojik danışman/rehber öğretmenin, öğrencinin güvendiği ve sorunlarını paylaştığı bir rolünün olması okulda önleyici rehberlik hizmetlerinin daha etkili sunulmasında önemli rol oynamaktadır.

➤ ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanın görev tanımının net olmaması
2. Okullarda rehberlik anlayışının yeterince yerleşmemiş olması ve rehberlik faaliyetlerinin diğer çalışanlar tarafından yeterince benimsenmemiş olması,
3. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanların daha çok kriz odaklı çalışmak zorunda kalması
4. Alan içi/alan dışı rehber öğretmen/psikolojik danışman konusundaki tartışmaların olması
5. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanının geniş olması, alan uzmanlaşmasının olmaması
6. Rehber öğretmen psikolojik danışmanların özel eğitim hizmetlerinde doğrudan sorumlu olarak görülmesi
7. Sertifikalı terapi eğitimi verecek personel sayısının yetersiz olması
8. Okullarda ders saatlerinin fazla olması

Riskler:

1. Mevcut rehber öğretmen normunun yetersiz olması
2. Mevcut mevzuatın ihtiyaçlara cevap verememesi
3. Yapılacak yeni atamaların bütçeye ek maliyet getirmesi
4. RAM'lara ayrılan bütçenin yetersiz olması
5. RAM standart bina yapımı için maddi kaynağın yetersiz olması ve merkezi yerlerde boş arsa bulunamaması
6. Bürokrasi ve meslek çalışanları arasında mevzuat ve yönetmeliklere yönelik farklı bakış açısının olabilmesi
7. Ailelerin eğitim sürecine katılmak istememesi

Tedbirler:

1. Üniversitelerdeki akademisyenler ve sahada çalışan meslek uzmanlarından görüş alınarak mevzuat düzenlemesinin yapılması
2. Rehberlik servislerinin görüşme ve etkinlik odalarının fiziksel ve donanımsal olarak her seviyeye uygun hale getirilerek standartlaştırılması.
3. Rehberlik servislerinin görüşme ve etkinlik odalarının fiziksel ve donanımsal durumuyla ilgili bir raporun RAM koordinasyonunda hazırlanarak il milli eğitim müdürlüğüne sunulması
4. Ebeveyn katılımını arttırmak için eğitim almanın teşvik unsurlarıyla cazip hale getirilmesi, verilen eğitimlerin öğrencinin karnesinde yer alması, anne babaya verilecek olan katılım ve sertifikaların belirli iş alanlarında (İŞKUR vb.) kullanabilmesi.

Yapılan Çalışmalar

- Örgün Eğitim Dışına Çıkmış Çocuklarla yeniden bir eğitim yolculuğu projesi
- Dezavantajlı bölgelerdeki eğitim ortamlarının iyileştirilmesi amacıyla yerel yönetimlerle işbirliği
- 10 Bin Gençle Akran Arbuluculuğu Projesi
- Geçici koruma altındaki çocuklara yönelik sosyal uyum programlarının yapılması
- Dezavantajlı bölgelerdeki okullarda çalışan öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik yapılan hizmetiçi eğitimler

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Alanda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanların üniversite, yetkin kurumlar ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak mesleki ve kişisel gelişimlerine yönelik eğitimler almalarını sağlamak
2. Malatya'da eğitim gören tüm öğrencilerin ve eğitim veren tüm paydaşların rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden maksimum düzeyde faydalanmalarını sağlamak
3. RAM'ı nitelikli ve alanında uzman çalışanların tercih edeceği cazip bir kurum haline getirmek
4. Özel eğitim tanınması yapılmış olan öğrencilerin, yönlendirmelerinin yapıldığı kurumlarda eğitim süreçlerini izleme, değerlendirme ve takiplerinin RAM tarafından yapılmasını sağlamak
5. 0-6 yaş gelişim dönemindeki bireylerin eğitsel tarama ve tanılama sürecinin yapılabilmesi için RAM'ın fiziksel, niteliksel ve eğitsel olarak desteklenmesi
6. Özel eğitim tanılama sürecine katkısı ve gerekliliği olan tüm kurumların yaptıkları çalışma ve raporlamaların ortak bir bilgi havuzunda toplanmasını sağlamak.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Yönetmelik değişikliğine ilişkin olarak, psikolojik danışmanların görüş ve önerilerinin alınması amacıyla anket ve çalıştayların düzenlenmesi
2. Geliştirilmiş psikoeğitimlerin devamının sağlanması
3. Özellikle göç konusunda yapılandırılmış grup rehberliği etkinliğinin oluşturulması
4. Lisansüstü eğitim konusunda PDR Anabilim Dalı'yla işbirliği yapılarak rehber öğretmenlere ders içerikleri, lisansüstü eğitim avantajları vb. konularda tanıtımların yapılması
5. RAM'ların meslek tanıtımlarıyla ilgili havuz oluşturup, okulların ihtiyaç duyduklarında bu havuzdan faydalanıp, meslek sahiplerine ulaşabilmelerini sağlamak
6. Öğrencilerin meslekleri tanımaları amacıyla, mesleği yerinde tanıma ve bir haftalık gözlem sürecinde bulunma çalışmalarını düzenlemek.
7. Yeni geliştirilen ölçekler konusunda rehber öğretmenlerin bilgilenebilmesi için yıllık bültenlerin hazırlanması
8. 5. Sınıfa başlayan öğrencilerin karakter güçlerinin (değerlerinin) tespti edileceği bir sistem oluşturulması. Bu proje için bilimsel olarak ortaya konmuş olan karakter güçler testinin kullanılıp alınacak ayrıntılı sonuçlarla öğrencilere yönelik eğitimler oluşturulması ve öğrenci sonuçlarının takip edilmesi.

Sorun Alanları

- 1) Mevzuatta unvan / görev tanımının net olmaması, rehberlik ve psikolojik danışma alanının sadece rehberlikle sınırlandırılması.
- 2) Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara yönelik nöbet, belleticilik, sınav gözetmenliği, aile rehberliği kapsamında ev ve işyeri ziyaretlerinin yapılması vb. görevlerin rehberlik hizmetleriyle çelişmesi ve bu durumun psikolojik danışmanların öğrencilerle kurdukları iletişim becerilerinin karşılıklı anlayış, psikolojik danışman ile öğrencilerin koşulsuz kabul, empati, güven ve saygı çerçevesinde ilişki kurabilmesine engel olması hizmetin temel işlevini olumsuz yönde etkilemektedir.
- 3) Rehberlik öğretmenlerinin/ psikolojik danışmanların istekleri dışında, kendi okulları dışında bir okula veya kuruma görevlendirilmeleri rehberlik hizmetlerinin etkililiğini ve sürekliliğini olumsuz etkilemektedir.
- 4) Eğitim kurumlarında rehberlik normu kriterlerinin sadece öğrenci sayısına göre belirlenmesi ve bu kriterin ihtiyacı karşılamaması.
- 5) Rehberlik ders saatlerinin belirli sınıf düzeylerinde kaldırılmış olması,
- 6) Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin verilmesini engelleyen fiziksel ve teknik yetersizliklerin bulunması, odaların bir standardının olmaması,
- 7) BEP hazırlanması, destek eğitim odasıyla ilgili işlemlerin yürütülmesi konularında okul idarelerince görev ve sorumlulukların etkin bir şekilde yerine getirilmemesi ve mevzuata uygun işbölümünün uygulanmamasından dolayı özel eğitim hizmetlerinin sunulmasında yaşanan sorunlar,
- 8) Danışmanlık tedbiri kararı alınan çocuklara tedbiri uygulamakla yükümlü rehberlik öğretmeni/psikolojik danışmanlara ücret ödenmemesi, güvenlik tedbirlerinin göz ardı edilmesi ve araç desteğinin olmaması.
- 9) Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin hizmetlerini aktif olarak yürütebilecekleri bağımsız ve standartlara uygun binalara sahip olmaması,
- 10) Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin sorumluluk alanlarının nüfus ve hizmet çeşitliliği bakımından geniş olması,
- 11) Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde özel eğitim ve rehberlik olarak iki bölüm olmasına rağmen, müdür yardımcısı normunun, hizmet verdiği bölgedeki nüfusa göre planlanması,
- 12) Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nin araştırma görevini yerine getirebilmesi için yeterli uzman elemana sahip olmaması,

- 13) Rehber öğretmen/psikolojik danışmanın mesleki gelişiminin desteklenmemesi; rehberlik öğretmenlerini/psikolojik danışmanları ilgilendiren mahalli ve merkezi eğitimlerin nitelik ve sayısının azlığı ve açılan eğitimlere alınan kursiyer sayısının sınırlı olması,
- 14) Rehberlik öğretmenlerinin/psikolojik danışmanların lisansüstü eğitime katılmaları için izin sürecinde insiyatifin okul müdürlerinde olması,
- 15) Üniversiteden gelen PDR öğrencilerinin staj uygulaması için rehberlik öğretmenlerine ek ders ücreti ödenmemesi. Yüksek lisans ve doktora mezunu rehberlik öğretmenlerinin ek ders ücret farkını alamaması,
- 16) Rehber öğretmenlerin yeni ölçme araçlarından haberdar olamamaları,
- 17) Okullarda rehberlik öğretmeni başına düşen öğrenci sayısının fazla olmasının anket uygulama ve değerlendirmeyi zorlaştırması,
- 18) Sınıf rehberlik öğretmenlerinin rehberlik hizmetleri konusunda yeterli bilgi ve motivasyona sahip olmaması, öğretmenlerin lisans ve hizmet içi eğitimlerde rehberliğe yönelik yeterli eğitimi almaması,
- 19) Öğretmenlerin müfredatı tamamlama kaygısının rehberlik faaliyetlerini geri planda bırakması,
- 20) Rehberlik öğretmenleri/psikolojik danışmanlar ve meslek grupları arasında işbirliği sağlanamaması,
- 21) Kariyer rehberliği hizmeti verilen öğrencinin daha sonra takip edilememesi, öğrencinin devam ettiği eğitim kademeleri arasında kariyer rehberliği bakımından kopukluk yaşanması,
- 22) Kariyer rehberliği alanında hizmet verirken günümüz dünyasında hızla değişen ve yenileri eklenen meslek ve kariyer alanlarının takip edilememesi,
- 23) Mesleki yönlendirmelerde öğrencilerin ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerinin göz ardı edilmesi; liselere ait olumlu ve olumsuz etiketlerin öğrenci ve velilerin tercihlerini etkilemesi.
- 24) Göç, terör vb. toplumsal travma yaşayan veya risk grubundaki/dezavantajlı öğrencilerin yaşam güvencesiyle birlikte temel gereksinimlerinin de güvence altına alınabilmesi için işbirliği yapılacak kurumlar konusundaki bilgi ve koordinasyon yetersizliği,
- 25) Travma yaşayan çocuklarla yapılacak çalışmalarda niteliksel ve fiziksel yetersizliklerin olması,
- 26) Çocukların gelişimsel ve akademik sorunlarında ebeveynlerin yeterli desteği sunamaması,
- 27) Okulların RAM ve BİLSEM'ler ile iletişiminin zayıf olması,

- 28) Var olan sınıf rehberlik etkinliklerinin güncel olmaması ve bu etkinliklerin ihtiyaçları karşılayamaması,
- 29) Rehberlik hizmetlerinde önleyici/geliştirici çalışmaların yeterince yapılamaması,
- 30) Değerlerle ilgili çalışmaların bilgi odaklı olması, beceri ve farkındalık kazandırılmaması.
- 31) Öğrenci-veli görüşme takip sisteminin e-okulda ya da e-rehberlik modülünde olmaması.

Öneriler

1. Atamaların rehberlik öğretmeni olarak değil, psikolojik danışman kadrosuyla yapılması ve görev tanımının psikolojik danışman unvanına göre yapılması
2. Mayıs 2001/2524 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yer alan Rehberlik ve Psikolojik Danışma Yönetmeliği'nin 55. Maddesinde belirtilen "Eğitim-öğretim kurumlarındaki rehberlik ve psikolojik danışma servislerinde görevli psikolojik danışmanlara yönetim, büro işlerinde ders, nöbet ve sınav gibi rehberlik psikolojik danışmadaki hizmet alanlarıyla ilişkisiz konularda görev verilemez." Maddesinin tekrar yönetmelikte yer alması
3. Geçici görevlendirmelerle kısa süreli olarak öğrenciyle, karşılıklı güven bağının kurulması ve hizmetin gerçekleştirilmesi oldukça güçtür. Bu nedenle yapılan görevlendirmelerin yerine, öğrenci sayısına bakılmaksızın her okula rehberlik normunun verilmesi,
4. Öğrenci sayısına ve okul türüne bakılmaksızın, her okula rehber öğretmen/psikolojik danışman kadrosunun verilmesi, ikinci ve sonraki rehber öğretmen/psikolojik danışman normlarının her 200 öğrenci artışında yapılması,
Öğrenci sayısının düşmesiyle gerçekleşen norm azalmalarında öğrenci ve rehber öğretmen/psikolojik danışmanların mağdur olmayacakları şekilde norm kadro yönetmeliğinin yeniden düzenlenmesi,
Okul rehber öğretmen/psikolojik danışman norm kadroları belirlenirken okulun risk ve dezavantajlı durumu göz önüne alınarak düzenleme yapılması.
5. Rehberlik ders saatlerinin sosyal kulüplerden bağımsız olacak şekilde haftada en az 1 saat eğitim kademelerinin tüm basamaklarında yer alması,
Okul türü ve kademesi dikkate alınarak rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin gerçekleşeceği odaların okul öncesi ve ilkokullar için oyun, drama odası; ortaokul ve liseler için psikoeğitim ve grupla psikolojik danışma, drama odalarının hazırlanması,

6. Kaynaştırma öğrencisi bulunan okullara özel eğitim öğretmenlerinin görevlendirilmesi, okulların kaynaştırma öğrencisiyle ilgili işlemleriyle konusunda RAM'a kontrol görevi verilmesi.
7. Danışmanlık tedbiri uygulamasının psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerden alınıp Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü'ne verilmesi
8. RAM'ların bağımsız binalara sahip olması ve özellikle görüşme, gözlem ve oyun odalarının yeterli sayı ve donanıma sahip olması,
9. RAM'larda çalışacak personel sayısının belirlendiği yönergede belirtilen mücavir alan nüfusu norm sayısının veya RAM sorumluluk alanlarının daraltılması,
10. RAM'larda özel eğitim ve rehberlik olmak üzere iki bölüm bulunduğu için müdür yardımcısı normunun en az 2 olarak belirlenmesi
11. RAM'larda çalışabilmek için belirli kriterlere (lisansüstü eğitim, sertifika, eğitimler) sahip olma zorunluluğunun getirilmesi, uzman personelin RAM'larda çalışması için çeşitli teşviklerin oluşturulması ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi,
12. Rehber öğretmenlerin/psikolojik danışmanların mesleki gelişimlerini destekleyecek gerekli eğitimlerin planlanması,
Öğretmen Akademisi yoluyla öğretmenlerin lisansüstü eğitime devamının kolaylaştırılması.
Okul öncesi ve ilkokulda çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar için oyun terapisi, ortaokul ve lisede çalışanlar içinse çözüm odaklı terapi, bilişsel davranışçı terapi vb. eğitimlerin sertifikalı olarak verilmesinin sağlanması,
Mahalli ve merkezi hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sayısı ve kursiyer kapasitesi arttırılmalıdır.
13. Mesleki gelişime yönelik veya lisansüstü eğitim konusunda rehberlik öğretmenlerinin desteklemesi, bu konuda gerekli yasal düzenlemenin yapılması,
14. Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğrencilerinin staj uygulaması ve yüksek lisans/doktora mezunu rehberlik öğretmenlerine ek ders ücreti ödenmesi konusunda yasal düzenlemelerin yapılması.

15. Yeni geliştirilen ölçekler konusunda rehber öğretmenlerin bilgilendirilmesi için RAM tarafından aylık bültenlerin hazırlanması, RAM web sitelerinde sürekli güncellenen ölçme araçları havuzunun oluşturulması.
16. Okullarda anket uygulamalarında optik değerlendirme sistemine geçilmesi ve uygulama sonuçlarının takibinin yapılması için web tabanlı programların hazırlanması, bireysel uygulamalar için bakanlık tarafından web tabanlı ölçme araçları havuzu oluşturulması ve uygulama için rehberlik servislerine tablet sağlanması.
17. Lisans eğitiminde rehberlik ders saatlerinin artırılması; öğretmenlere rehberlik alanında hizmet içi eğitimlerin verilmesi
18. Her sınıf düzeyinde rehberlik ders saatinin olması ve etkin bir şekilde yürütülmesinin sağlanması
19. MEM veya RAM'ların meslek tanıtımlarıyla ilgili havuz oluşturup, okulların ihtiyaç duyduklarında bu havuzdan faydalanıp meslek elemanlarına ulaşabilmelerinin sağlanması,
20. Kariyer planlama süreci uzun bir süreçtir ve süreklilik gerektirir. Öğrencilerin kişisel bilgileri, ilgi ve yetenekleri şu an oluşturulan e-rehberlik modülüne işlenerek okul öncesi eğitimden başlayan bir bilgi havuzu (e-portfolio) oluşturulması,
21. RAM tarafından rehberlik öğretmenlerine yönelik liseler ve meslekler konusunda periyodik bilgilendirme çalışmalarının yapılması, bu konuda uzaktan eğitim kurslarının hazırlanması, mesleki bilgi sisteminin (MBS) güncellenmesi.
22. Kariyer gelişimi ortaokula bırakılmamalı, öğrencinin ilgi ve yeteneği ile ilgili keşfetme süreci okul öncesi ve ilkokulda desteklenmelidir. Bu dönemde yapılan çalışmaların faydalı olabilmesi için rehberlik öğretmenin ailenin beklentilerini, öğrencinin akademik başarısını, karakter özelliklerini, çevresel faktörleri, ailenin sosyoekonomik özelliğini bilmesi gereklidir. Tüm bu verilerin öğrencinin eğitim hayatı süresince dijital sisteme aktarılıp yöneltme sırasında bu verilerden faydalanılması. İllerde bulunan tüm meslek liselerinin okul tanıtımlarını ve bölümlerini dijital ortamda hazırlayarak, okulların ve velilerin bu bilgilere ulaşımının sağlanmasının kolaylaştırılması.
23. Göç, terör vb. toplumsal travma yaşayan veya risk grubundaki/dezavantajlı öğrencilerin yaşam güvencesiyle birlikte temel gereksinimlerinin de güvence altına

alınabilmesi için işbirliği yapılacak kurumlar konusunda rehber öğretmenlerin/psikolojik danışmanların bilgilendirilmesi. İhtiyaç halinde ilgili kurum ve kuruluşlardan (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, AFAD, İŞKUR vb.) kimlerle iletişime geçileceğinin planlanması ve bu konuda rehber öğretmen/psikolojik danışmanların bilgilendirilmesi.

24. Travma yaşayan çocuklarla yapılacak grup çalışmaları için fiziksel ortam ve materyal sağlanması, bu tür durumlara maruz kalan çocuklara ve ailelerine yönelik yürütülebilecek yapılandırılmış grup rehberliği etkinliklerinin oluşturulması
25. Erken çocukluk, çocukluk ve ergenlik dönemine ilişkin eğitimlerin modüler olarak hazırlanması, eğitim kademelerinin başlangıçlarında velilerin mutlaka bu eğitimlerden geçirilmesi.
Velilerin aile eğitim programlarına katılımının sağlanması için ailelerin teşvik edilmesi, çalışan ebeveynlerin yapılan eğitimlere katılması için işyerinden izin vb. teşviklerin oluşturulması.
26. Okulların RAM ve BİLSEM ile sağlıklı ve bağlayıcı iletişim kurabilmesi için gerekli alt yapı oluşturulması,
27. Sınıf rehberlik etkinliklerinin bakanlık tarafından ihtiyaca uygun olarak güncellenmesi,
28. Önleyici ve gelişimsel hizmetlerin kapsayıcı bir şekilde yapılabilmesi için okullara verilecek olan ikinci rehberlik öğretmeni normu için şart koşulan öğrenci sayısının 500 kişiden 200 kişiye düşürülmesi.
29. Değerler eğitiminin psikoeğitim odaklı olarak okullarda sunulması ve buna yönelik psikoeğitim programlarının hazırlanması.
30. E-okul veya e-rehberlik modülü içinde sadece okul rehber öğretmeni/psikolojik danışmanı tarafından ulaşılabilen öğrenci ve veli görüşme takip sisteminin oluşturulması.

Sonuç

Evrensel değerlere sahip, milli değerleri içselleştirmiş, kendi ayakları üzerinde durabilen, duygu, düşünce ve davranışlarının farkında olan, yeteneklerini keşfetmiş, yaratıcı düşünceye sahip bireylerin yetiştirilmesinde çok önemli bir rolü olan rehberlik ve psikolojik danışma

hizmetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ülkemizin 2023 eğitim vizyonuna büyük katkı sağlayacaktır.

Bu katkının sağlanması; Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliğinin çağa uygun hale getirilmesi, tüm öğrencilere etkin bir şekilde hizmet verilebilmesi için rehber öğretmen norm sayısının artırılması, okul rehberlik servislerinin fiziki yetersizliklerinin düzeltilip standart hale getirilmesi ve rehber öğretmenlerin mesleki gelişimlerin desteklenmesiyle gerçekleşecektir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

ÖZEL EĞİTİM

TEMA 9

ÖZEL EĞİTİM

➤ GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

- Özel eğitim alanında çalışan personelin genç ve istekli olması
- Özel eğitim alanında geliştirilen devlet politikalarının sahada olumlu karşılık bulması
- Engel grubuna yönelik toplumda artan farkındalık
- İlimizde merkez ilçelerde RAM'ların olması
- Özel eğitim alanında verilen hizmetiçi kursların mesleki gelişime katkı sunması
- Okullarda bulunan kaynaştırma/bütünleştirme öğrencilerine yönelik destek eğitim odalarının olması
- Tıbbi ve eğitsel tanılama süreçlerine yönelik ailelere bilgilendirme çalışmalarının yapılması.

➤ ZAYIF YÖNLERİMİZ:

- İlimiz genelinde özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerimize yönelik olarak okul sayısının yetersiz oluşu.
- Bazı bölgemizde özel eğitim okulunun olmaması nedeniyle özel eğitime giden öğrencilerin servislerde uzun süre kalması.
- Her kademedeki çocukların ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik özel eğitim sınıflarının olmaması
- Özel gereksinimli öğrencilerin eğitim-öğretimleri akademik çalışmalar ve davranış kazandırma çalışmalarıyla okul sınırları içerisinde kalmaktadır. Sosyokültürel ve sosyoekonomik düzeyleri düşük olan ailelerin çocuklarını sosyal yaşam ve toplumsal uyum anlamında destekleyememesi.
- Özel gereksinimli bireylere yönelik eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü sınıf ve okullarda materyallerin yetersiz oluşu.
- Öğretmenlerin özel eğitimde kullanacağı kitapların yetersiz olması, basılmış olan kitaplarda ise yeterince egzersiz ve oyun olmaması
- 1. Sınıflardaki fiziksel donanımların güvenlik açısından standart olmaması,

2. RAM kurumlarında veli bekleme, öğretmen ve toplantı salonu, test ve görüşme odaları sayılarının yetersiz olması.
3. Erken çocukluk dönemine yönelik eğitim öğretim sınıfları ve programlarının bulunmaması.
4. Özel gereksinimli bireylerin istihdam sorunu yaşaması
5. Özel gereksinimli öğrencilerin üniversite eğitimi alma oranlarının düşük olması.
6. Sınıf ve branş öğretmenlerinin özel eğitim uygulamaları konusundaki mesleki yetersizlikleri ve motivasyonlarının düşük olması.
7. Özel eğitim kurumları, eğitim fakültelerindeki özel eğitim bölümleri, gençlik spor bakanlığı, aile sosyal politikalar bakanlığı, halk eğitim merkezleri gibi kurumlarla gerektiğinde öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik destekleyici hizmetleri verememesi.
8. Engelli çocuklara sahip ailelerde, çocuk bakımı genellikle anneye kaldığından dolayı annelerin bu süreçten olumsuz etkilendiği ve sorunun aile yaşamını ve bütünlüğünü olumsuz etkilemesi.
9. Özel gereksinime sahip çocukların gelişim hızlarının yavaş olması, buna karşın ailelerin beklentilerinin yüksek olması, öğrencilerin saldırgan davranışlarda bulunması vb. çalışma şartlarının ağır olmasından dolayı çalışanların mesleki doyumunun düşük olması.
10. Alandan mezun olan özel eğitim ve rehber öğretmenlerinin alanda yeterli deneyim sahibi olmadan RAM'lara atanması
11. Özel eğitim okullarında fiziksel sorunlar yaşayan öğrencilerle çalışma yapacak uzman personelin bulunmaması
12. Alan dışı atanan öğretmenlerin özel gereksinime sahip çocuklarla sıkıntılar yaşaması, gelişim süreçlerinde yaşanan problemleri aşma konusunda yetersiz olması

Riskler

- Özel eğitime ayrılan ödenek yetersiz olması
- Toplumun engelli bireylere karşı ön yargısının olması
- Özel eğitimde gelişimin yavaş olmasına karşın beklentilerin yüksek olması
- Ulaşım hizmetlerinde yaşanan aksaklıkların olması
-

Tedbirler

- Bakanlıkta ödenek aktarım zamanlarının titizlikle takip edilmesini sağlayarak özel eğitim okul ve sınıflarına öncelik verilmesini sağlamak.
- Belediyeler ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapılarak özellikle sosyal aktivite alanlarına destek sağlamak.
- İlgili kurumlarla ve STK'larla ortak çalışmalar yaparak sorunların yerinde giderilmesini sağlamak.
- Özel gereksinimli bireylerin ihtiyaçları dikkate alınarak toplumsal tutum açısından bilinçlendirici etkinliklere yer vermek.
- Öğrencilerin okula ulaşım sürelerinin kısaltılarak eğitim-öğretim yılı başlamadan ulaşım hizmetlerine yönelik düzenlemelerin tamamlanmasını sağlamak

Yapılan Çalışmalar

- Fırsat verirsiniz her çocuk başarır: 45 eğitimle 350 engelli çocuğa yönelik özel bireylerin, atletizm, jimnastik, futbol, masa tenisi, voleybol, yüzme gibi spor branşlarıyla kedilerini geliştirerek toplumsal yaşama uyumlarını kolaylaştırmak amacıyla yapılan projedir.
- Zorunlu eğitim çağında olan ve evde eğitim alan özel eğitim öğrencilerine yönelik Malatya'nın tarihi ve turistik yerlerine aileleriyle birlikte geziler düzenlenir.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. İl genelinde özel eğitim kurum sayısının artırılarak, sırada bekleyen öğrencilerin eğitim öğretim ihtiyaçlarını karşılamak.
2. Mevcut okul ve sınıflarda materyal eksikliklerini giderilmesi için ödenek oluşturmak.
3. Özel gereksinimli tüm bireylerin sosyal faaliyetlere katılımını sağlamak.
4. Malatya iline tip proje olarak iki tane RAM kurulmasını sağlamak.
5. Erken çocukluk dönemindeki tüm engelli birey ve ailelerinin eğitimini sağlamak .
6. Özel eğitim okullarından mezun olan engelli bireylerin istihdamına yönelik protokoller oluşturularak istihdamı sağlamak.
7. İlimizdeki tüm öğretmenlerin özel eğitim uygulamaları konusunda bilinçlendirilmesi için çalışmalar yapmak.

8. İlimizdeki özel eğitim kurumlarının aile sosyal politikalar, gençlik spor müdürlüğü, halk eğitim merkezleri, üniversite, belediyeler ile iş birliği içinde çalışarak eğitim kalitesini artırmak.
9. Özel gereksinimli bireye sahip olan ailelerin yaşamış olduğu sorunların belirlenip bunu gidermeye yönelik faaliyetler düzenlemek, eğitimler organize etmek, yaşam alanları oluşturmak, rehberlik hizmetlerinin verilmesini sağlamak.
10. Özel eğitim çalışanlarının çalışma şartlarını iyileştirerek daha verimli ve motive edici hale getirmek.
11. Rehberlik araştırma merkezinde çalışacak olan personelin mesleki yeterliliğini arttırmak.
12. Özel eğitim kurumlarında çalışmak üzere fizyoterapist normunu oluşturmak.
13. Özel eğitime sertifika programı düzenlenerek alan dışı atamaların yerine alan mezunu özel eğitim mezunlarını istihdam etmek.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Erken çocukluk döneminde özel gereksinimli bireylerin sayısının tespit edilerek ailelere ve bireye rehberlik hizmeti sunmak için birim oluşturmak.
2. Valilik, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bakanlık, Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı , Belediyeler, Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri ile problemlerin belirlenip iş birliği yapılarak sorunların yazışmalar yoluyla çözüme ulaştırmak.
3. Toplumda engelli bireylerin yaşadığı sorunlar, toplum içinde engelli bireyleri görünür kılmak, engel gruplarının farkındalığını artırmaya yönelik il bazında afişler hazırlamak, kamu spotları yayınlamak, gazete vb yayın organlarında içerikler üretmek, sosyal medyayı etkin kullanmak.

Sorun Alanları

1. İl genelindeki özel eğitim okullarının yetersizliği
2. Her kademedeki özel eğitim sınıflarının eksikliği
3. Özel gereksinimli öğrencilerin sosyalleştirilmesinde yaşanan aksaklıklar ve yetersizlikler
4. Özel eğitim okullarında – özel eğitim meslek eğitim merkezlerinde özel eğitim iş uygulama merkezlerinde- özel eğitim sınıflarında destek eğitim odalarında mevcut malzemelerin yetersizliği
5. İl genelindeki RAM kurumlarının fiziki yetersizlikler
6. Erken çocukluk dönemi özel eğitim faaliyetlerinin yetersizliği

7. Özel gereksinimli bireylerin istihdam sorunu
8. Özel eğitim okullarında ve sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan branş ve sınıf öğretmenlerinin yeterli bilgiye, donanıma sahip olmaması, ihtiyaç duyduğu bilgiye ulaşmasında ortaya çıkan sorunlar neticesinde yaşadığı motivasyon düşüklüğü
9. Özel eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşların kendi arasındaki koordinasyon eksikliği ve paydaş kurumlarla işbirliğinin sağlanamaması
10. Özel eğitim gereksinimli bireylerin ailelerinde yaşanan problemlerin fazlalığı (maddi yetersizlikler, boşanma, ilk tanılama sürecinde ailenin yaşadığı evreler)
11. Özel eğitim okul ve kurumlarında çalışanların mesleki doyuma ulaşamaması
12. RAM’da çalışan personelin yeterli donanıma sahip olmaması
13. Özel eğitim okullarında fiziksel sorunlar yaşayan öğrencilerle çalışma yapacak uzman kişilerin bulunmaması
14. Özel eğitim alanına yapılan atamalarda alan dışı atamaların yapılması

Öneriler

1. Merkez ilçelerde orta ve ağır düzeyde zihin engellilere yönelik okulun açılmasıdır. Yine aynı bölgede hafif düzeyde zihin engeli bulunan çocuklara yönelik eğitim kurumları açılmasıdır. Büyük ilçeler olan Darende ve Doğanşehir’de özel eğitim okullarının açılması ve diğer küçük ilçelerde özel eğitim sınıflarının açılması sağlanmalıdır.
2. İl merkezindeki okullarda ve diğer tüm ilçelerde özel eğitim sınıflarının açılması sağlanmalıdır.
3. Özel gereksinimli öğrencilere destek olacak şekilde sinema, tiyatro, lunapark ve müze gezileri, Türk sanat müziği ve Türk halk müziği konserleri dinleme, hayvan barınağı ve hayvanat bahçesi ziyaretleri, fidan dikme, piknik, toplu taşıma araçlarına binme gibi faaliyetleriyle toplumsal uyum becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Böylece toplum tarafından daha fazla fark edilip benimsenmeleri sağlanacaktır. Bu faaliyetleri gerçekleştirmek için okul idarelerine bütçe ayrılmalı ve okul idarelerinin kendi inisiyatifleriyle faaliyetleri gerçekleştirmelerinin olanağı sağlanmalıdır. Belirtilen alanlarda öğrencinin eğitim alması sağlanmalıdır.
4. Bakanlığın bilirkişi raporlarına göre her engel grubu ve seviyeleri için ihtiyaçlarına uygun olarak farklı standartlarda sınıflar oluşturmalıdır. Bu sınıf tiplerinde materyallerin, kitapların, güvenlik önlemlerinin; masa, sıra, dolap vs. gereçlerin belirlenen standartlara uygunluğunun denetimi bakanlıkça yapılmalıdır. Bu uygulamanın sürekliliği için açılmak istenen okul ve

sınıflar bakanlığın sistemine dahil olduğu anda belirlenen mevzuatın bakanlıkça işleme konması, okul ve/veya sınıfın ancak hazırlıklar bittiği zaman hizmete açılması gerekmektedir.

5. İlimize 2 tane tip proje rehberlik araştırma merkezini yapılması gerekmektedir.

6. Erken çocukluk dönemi özel eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi için İlçe MEM'ler tarafından ihtiyaç durumu göz önüne alınarak gerekli yerlere Erken Çocukluk Özel Eğitim Okulları açılmalıdır. Bu sınıf ve okullar tarafından öğrenciye eğitim verilirken aynı zamanda velilere sağlanan psikolojik destek, grup eğitimleri, bireysel eğitimler sayesinde velilerin rehabilitasyonu da gerçekleştirilmiş olacaktır.

7. Özel gereksinimli bireylerin meslek ediniminin yolunun açılması ve mesleklerini layıkıyla yapıp, istihdam sektöründe var olabilmeleri için ilkokulda aldıkları temel eğitim sonrası ortaöğretimde mesleki çalışmalara aktif olarak katılmaları ve üretir hale gelmeleri için özel eğitim meslek okulları açılıp öğrencilerin özelliklerine uygun bölümlere yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

8. Kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf ve branş öğretmenlerine Eylül ve Haziran aylarında hizmet içi eğitim seminerleri verilmeli, teşvik edici uygulamalar getirilmelidir.(Hizmet puanı, Ek ders ücreti, Başarı belgesi v.b.) Kaynaştırma öğrencileri eşit dağıtılmalı ve sınıf mevcutları yönetmeliğin ilgili hükümlerince yürütülmelidir. Özel gereksinimli öğrencilere eğitim veren özel eğitim öğretmenlerinin moral ve motivasyonlarını arttırmak için sosyal etkinlikler düzenlenmelidir.

9. İl müdürlükleri (gençlik spor genel müdürlüğü, aile sosyal politikalar, halk eğitim merkezleri)belediyeler ve Üniversite Rektörlükleri arasında imzalanacak protokollerle Özel Eğitim Bölümü ile işbirliğinin artırılması sağlanmalıdır.

10. Okullarda aile eğitim kurullarının oluşturulması sağlanmalı ve Rehberlik Araştırma Merkezlerinde oluşturulacak olan Aile Eğitim Birimi ile koordineli şekilde çalışarak ailelere periyodik olarak psikolojik destek verilmelidir. Ayrıca bu verilen eğitimlerin bir denetim mekanizmasına tabi tutulması gereklidir.

11. Öğretmenlerin maddi şartları iyileştirilmeli, özel eğitim öğretmenlerinin çalışma şartları düzenlenmeli, çalışma gün sayısı azaltılmalı, öğrenciden görmüş olduğu şiddete yönelik hakkını savunabileceği gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sosyal aktivitelerin ve dinlenme alanlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

12. Rehberlik araştırma merkezine alınacak personelde bilgi birikimi, sahada çalışmış olma gibi kriterler getirilerek görevlendirmeler yapılmalıdır.

13. Özel eğitim okullarına fizyoterapist ataması yapılmalıdır.

Sonuç

Toplumların gelişmişlik düzeylerinin en önemli göstergelerinden biri engelli bireylere sağlamış olduğu sosyal ekonomik imkânlardır. Ülkemizde son yıllarda özel eğitim alanında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Malatya ili de bu alanda önemli gelişme göstermiştir. Bunun sürdürülebilirliği de büyük önem arz etmektedir. Ancak buna rağmen özel eğitim hizmetleri istenilen seviyeye ulaşmadığı görülmektedir. Raporda belirtilen sorunların çözümüyle bu konularda önemli mesafeler alınacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu tür çalışmalarında belirli periyotlarla tekrar edilmesi sürecin takibi ve sağlıklı yürümesi açısından büyük öneme sahiptir.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

ÖZEL YETENEK

TEMA 10

ÖZEL YETENEK

Malatya ili Yeşilyurt ilçesinde özel yetenekli öğrencilere yönelik faaliyet gösteren Malatya Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) bulunmaktadır. Malatya’da hali hazırda tek olan BİLSEM, il genelinden gelen 667 öğrenciye hitap etmektedir. Öğrencilerden 555’i sadece genel yetenek (zihinsel) alandan, 83’ü görsel yetenek (Resim) alanından ve 29’u ise müzik yetenek alanından eğitim almaktadır. Ayrıca görsel yeteneklilerden ikinci yetenek alanı zihinselden olanların sayısı 42 ve müzik yetenek alanından ikinci yetenek alanı zihinselden olanların sayısı 15’dir.

2016-2017 Eğitim ve Öğretim yılında il genelinden 1. 2. ve 3. Sınıflardan BİLSEM seçmelerine 7100 öğrenci başvurmuş olup 186 öğrenci BİLSEM’e kayıt hakkı kazanmıştır. 2017-2018 Eğitim ve Öğretim yılında ise yaklaşık 3000 başvuru yapılmış olup grup taramalarından 398 öğrenci bireysel incelemeye alınarak 80 öğrenci BİLSEM’e kayıt hakkı kazanmıştır. 2018-2019 Eğitim ve Öğretim yılında başvuru sayısı 10.217’yi bulmuştur. 2017-2018 yılındaki başvurular ücretli olduğundan geçen yıl için başvurularda azalma görünse de BİLSEM’in öğrenci sayısı sürekli artmaktadır.

BİLSEM’ de 29 kadrolu ve 13 görevlendirme olmak üzere toplam 42 öğretmen görev yapmaktadır. BİLSEM tanılmalarında Rehberlik ve Araştırma Merkezinden görev alan testör uygulayıcı öğretmen sayıları şu şekildedir; 4 öğretmen WNV ve 5 öğretmen ASİS uygulayıcısıdır.

2017-2018 eğitim öğretim yılı için BİLSEM dışında sadece Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından tanılanan, okullarda özel yetenekli öğrenci sayısı 40’dır.

Malatya’da bir tane Güzel Sanatlar Lisesi ve bir tanede Spor Lisesi bulunmaktadır. Malatya Güzel Sanatlar Lisesi’ne her yıl 30 resim ve 30 müzik alanında öğrenci alımı yapılmaktadır. Toplam 217 öğrenciden 104 müzik bölümü 113 resim bölümü öğrencisi vardır. Malatya Güzel Sanatlar Lisesi’nde 17 müzik öğretmeni 9 resim öğretmeni çalışmaktadır. Malatya Spor Lisesi’nde 3’ü beden eğitimi öğretmeni olmak üzere toplam 18 öğretmen çalışmaktadır. Malatya Spor Lisesi öğrenci sayısı 211’dir. Öğrenciler her iki liseye yüzde yetmiş alan uygulama sınavı ve yüzde 30 okul başarı puanı hesaplanarak alınmaktadır.

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

1. Öğrenci potansiyeli: İlimizde 772.904 nüfusa karşılık bakanlığımıza bağlı resmi ve özel okullarda 184.270 öğrenci bulunmaktadır.
2. Öğretmen potansiyeli: İlimizde bakanlığımıza bağlı resmi ve özel okullarda 13.463 öğretmen bulunmaktadır.
3. Kurum potansiyeli: İlimizde bakanlığımıza bağlı 862 resmi ve özel okul bulunmaktadır. İlimizde derslik başına ortalama 22 öğrenci düşmektedir. İlimizde kurumsallaşmış bir adet Bilim ve Sanat Merkezi, bir adet Spor Lisesi ve bir adet Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır.
4. Malatya'nın kültürel, sanatsal, tarihi ve sosyal zenginliği ve coğrafi konumu.
5. Özel yetenekli öğrencilere eğitim veren kurumların öğrenci ve öğretmenlerinin seçilerek alınması.
6. Yerel yönetimlerin sanat ve spor faaliyetlerinin bulunması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. İlimizdeki öğrenci potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine açılan kontenjanların ancak doldurulabildiği anlaşılmaktadır. Akademik başarısı yüksek öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine ilgilerinin hedeflenen seviyede olmaması.
2. Velilerin Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine yönelik önyargıları.
3. İlimizde BİLSEM sayısının bir tane olması ve Yeşilyurt ilçesinde bulunması nedeniyle tüm ilin öğrencilerine hitap etmemektedir.
4. BİLSEM ve RAM kurumlarında çalışan öğretmen yeterlilikleri ve özellikle görevlendirme öğretmen hususu.
5. BİLSEM, RAM ve tanılama odalarının fiziksel yetersizlikleri.
6. Özel yetenekli öğrencilerin devam ettiği kurumlara yönelik resmî, özel ve sivil toplum kuruluşlarının farkındalık düzeylerinin düşük olması.
7. Merkez ilçelere uzak ilçelerimizin bulunması

Riskler

1. Malatya ilinde ikinci bir BİLSEM'in açılmasında tatlı bir rekabet dışında herhangi risk faktörü öngörülmemektedir.
2. Özel yeteneklilere yönelik eğitim veren kurumların kampüs sistemine dönüştürülmesinde uygun bir konumda arsa veya mekan tahsisinin sağlanamaması.
3. Özel yetenekli öğrencilere yönelik sağlanacak eğitim ve istihdam avantajlarının diğer öğrenci ve ailelerinin tepkisini çekmesi ve toplumun tanılama komisyonları üzerinde baskı uygulama riski.
4. BİLSEM'lerin okullaşması durumunda öğrencilerin sosyalleşme veya akranları ile olan uyumunda sorunlar yaşanabilecek olması.
5. Özel yetenekli öğrencilerin seçiminde uygulanan tanılama ile ilgili sürekli değişen sistem değişikliğinin güven sorunlarına yol açması.
6. Özel yetenekli öğrencilerin seçiminde uygulanan tarama ve kazandırma faaliyetlerinin zorluklarından dolayı aileler tarafından yöneltilen şikayetler ile başetme zorlukları.
7. Özel yetenekli öğrencilere yönelik yürütülecek gerek fiziksel gerek ise sosyal olanakların bakanlığımıza ekonomik yük getirmesi.
8. Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine öğrencilerin yanlış yönlendirilmesi ile eğitim hayatlarının olumsuz etkilenmesi.
9. Özel yeteneklilere yönelik eğitim veren kurumlarda görev alan öğretmenlerin seçilerek gelmesi nedeniyle süreç içerisinde değişen koşullara uyum sağlamada zorlukların yaşanması.
10. Özel yetenekli öğrencilerin bir defa tanılandıktan sonra ortaöğretimi bitirene kadar ilgili eğitim kurumlarına devam etmesinden dolayı değişen ilgi ve yeteneklerinin göz ardı edilmesi.

Tedbirler

1. Malatya iline kazandırılacak ikinci BİLSEM için mevcut BİLSEM'in gereken bilgi ve tecrübe desteğini sağlaması.
2. İl/ilçe MEM'leri tarafından tip proje BİLSEM veya kampus BİLSEM hususunda gerekli fizibilite çalışmalarına hazırlık yapılması.
3. Özel yetenekli öğrencilerin seçiminde ilgili farkındalıkların ailelere aktarılmasında sosyal medya, okul ve yerel basının etkin bir şekilde kullanılması.

4. BİLSEM'lerin okullaşması durumunda her BİLSEM'in en az bir kardeş okulunun bulunması ve belli periyotlarla gerek akademik gerek ise sosyal faaliyetlerin birlikte yürütülmesi.
5. 6. Bakanlığımızca sadece özel yetenekli öğrencilerin tanılama süreci ile ilgili çalıştay düzenlenmesi ve söz konusu çalıştayda ülkemizin kültürel ve milli kodları dikkate alınarak milli tanılama sisteminin oluşturularak tanılama sürecine ilişkin güven, süreklilik ve kalıcılık sağlanması.
7. Özel yetenekli öğrencilerin önemine binaen ekonomik temelli sağlanacak fiziksel ve sosyal olanakların bakanlığımızın mevcut bütçe dağılımında öncelenmesi.
8. Farklı illerde bulunan Güzel Sanatlar Liseleri ve Spor Liseleri işbirliği ortamının oluşturulmasına imkan sağlanması.
9. Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine öğrenci yönlendirilmesi esnasında doğru yöntem ve ölçme araçlarının kullanılması. Yönlendiricilerin bu konuda eğitilmesi.
10. Özel yetenekli öğrencilerin okullarındaki öğretmenlere yönelik eğitim faaliyeti düzenleyerek sürekliliğini sağlamak, lisansüstü çalışmalara yönlendirmek ve çalıştaylar düzenlemek. Öğretmenlerin belli sürelerde belli kriterlerle yeniden değerlendirilmesi.
11. Özel yetenekli öğrencilerin okullarında oluşturulacak komisyonlarca belli periyotlarda öğrencilerin akademik, beceri, yetenek, davranışsal ve uyum ile ilgili kriterler göz önünde bulundurularak devamının sağlanması ya da söz konusu kriterler doğrultusunda farklı eğitim kurumlarında değerlendirilmesi.

Yapılan Çalışmalar

1. Ulusal ve uluslararası proje faaliyetlerine katılım
2. Tubitak proje faaliyetleri
3. Robotik kodlama atölye çalışmaları
4. AB Erasmus+ projesi çalışmaları

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Ülke genelinde ve yerelde Malatya'da üstün yetenek algısını oluşturmak ve gündemde tutmak.

2. Hem üstün hem de engelli olan bireylere yani iki kere farklı olan çocuklar hakkındaki farkındalığımızı arttırmak, yaşadıkları sıkıntıları ve bu çocukların götürülmesi gereken rehberlik hizmetlerini irdelemek.
3. Enderun sistemi ile ilgili 2016 verilerine göre ülkemizde 20 tane tez çalışması varken sadece ABD’de Enderun ile ilgili 600’den fazla doktora tez çalışması vardır. Enderun’u ABD kadar ciddi bir şekilde incelemek ve geleceği planlamak için değerlendirmek.
4. Özel yetenekli öğrencilerin bilgisayar kullanımı, bilgisayar, oyun ve internet bağımlılığı ve diğer zararlı alışkanlıklarını takip etmek.
5. İlimiz Battalgazi ilçesinde açılacak ikinci BİLSEM ile daha fazla öğrenciye ulaşmak. Ayrıca mevcut BİLSEM ile tatlı rekabet prensibi çerçevesinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinin niteliğini artırmak.
6. Fiziksel olanakların iyileştirilmesi ile eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkinliği artırmak
7. BİLSEM öğrencilerinin ülkemize katma değeri yüksek alanlarda katkılarını sağlamak.
8. Özel yetenekli öğrencilerin ilgili eğitim kurumlarına en üst seviyede devamını sağlayarak eğitimlerini en üst seviyede tekâmül ettirmek.
9. Özel yetenekli öğrencilerin devam ettiği kurumlarda uygun öğrencileri kazanmak, uygun olmayan öğrencileri yönlendirmek.
10. BİLSEM öğretmenlerini özlük hakları ile öğretmen niteliğini artırmak ve BİLSEM’lerde öğretmen sirkülasyonunu azaltmak.
11. Gönüllü ve özlük hakları iyileştirilmiş profesyonel iş yapan testör uygulayıcı öğretmenler ile BİLSEM’e öğrenci kazandırma sürecinde niteliği artırmak.
12. Okullarda eğitim alan tüm özel yetenekli bireylerin BİLSEM ile koordineli bir şekilde eğitime alarak BİLSEM eğitiminin etkililiğini artırmak.
13. Okul aile işbirliği geliştirilmek.
14. Malatya’yı sanat ve spor alanlarında daha fazla temsil etmek.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Okullarda yerinde tarama projesi başlatarak özel yetenekli bireylerin keşfi faaliyetini yürütmek.
2. Belirlenen farklı alanların her biri için ayrı ayrı gözlem yapılarak özel testlerin geliştirilmesi.
3. Özel yetenekli öğrencilerin okullarındaki öğretmenlere yönelik eğitim faaliyeti düzenleyerek sürekliliğini sağlamak ve çalıştaylar düzenlemek.

4. Destek eğitim odalarında görev alacak öğretmenlere BİLSEM öğretmenleri ile koordineli çalışması ve eğitim verilmesi.
5. BİLSEM, Spor Lisesi ve Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin sosyal sorumluluk projelerinde yer almaları.
6. Diğer illerdeki paydaş eğitim kurumları ile ortak etkinlikler düzenlenmesi.
7. Spor Lisesi ve Güzel Sanatlar Lisesi yetenek sınavları öncesi tanıtım videoları ya da uygulamaların hazırlanması.
8. Özel yetenekli öğrencilerin dahil olduğu sanatsal, sportif ve kültürel projelerin artırılması ile bağımlılıkla mücadele edilmesi.

Sorun Alanları

1. Özel yetenekli öğrencilerin tanılama sürecinin değerlendirilmesi.
 - a. Tanılamada kullanılan yöntemlerin yetersizliği,
 - b. Geçmişte yapılan tanılama yöntemlerinden kaynaklanan uyum sorunları,
 - c. Merkez ilçelerin dışında kalan ilçe ve kırsal kesimlerdeki özel yetenekli öğrencilerin özellikle ulaşım sebebiyle yeterli başvuru yapmamalarından dolayı değerlendirme sürecinin dışında kalmaları,
 - d. Genel zekâyı ölçen IQ testi yerine belirlenen alanlarda özel testlerin geliştirilmesi,
 - e. Zeka testi uygulayıcı öğretmen (Testör) sayısının yetersiz olması.
2. İlimiz Malatya'da Bilim ve Sanat Merkezi'nin bir adet olması ve dolayısıyla il genelinde ulaşım sıkıntısı yaşanmaktadır. Ayrıca Mevcut Yeşilyurt Bilim ve Sanat Merkezi binasının fiziksel olarak yetersiz olması.
3. Özel yetenekli öğrenci velilerinin öğrencileri hakkındaki üst düzey beklentileri sonucunda öğrencilerin var olan yetenekleri sınav kaygısı sebebiyle baskılanmaktadır.
4. Bilim ve Sanat Merkezlerinde akademik eğitimler dışında, yeteneğe yönelik çalışmalarının yetersiz olması, fiziki donanımın yetersizliği, öğretim şeklinin tam gün olması sebebiyle öğrencilerin okuldan sonra hafta içi saat 15:50'den sonra ve Cumartesi tam gün eğitim almaları devam sorunlarına yol açmaktadır.
5. Bilim ve Sanat Merkezlerine öğretmen seçimi, öğretmen nitelikleri ve özlük hakları.
6. Özel yetenekli öğrencilere kaynaştırma tedbirinin uygulanması ile karşılaşılan sorunlar.
7. Özel yetenekli öğrencilerle ilgili yapılacak proje ve çalışmalara yönelik resmi ve özel kurumlarla ve STK'larla iş birliğinin yetersiz olması, iş dünyasının sadece teknoloji sektöründe, bilişim teknolojilerinde bilgi arayışında olmaları, özel yetenekli bireylerin yeteneklerini dijital ortamda sergilemelerinin istenmesi.

8. Özel yetenekli öğrencilerin mezuniyet sonrası izlenememesi sonucunda akademik durumları hakkında bilgiye sahip olunamamaktadır.
9. Üniversitelerle işbirliği azlığı.
10. Özel yetenekli öğrencilere özel imkanlar tanınması.
11. Özel yetenekli öğrencilerin proje çalışmalarının desteklenmesi.
12. Bilim ve Sanat Merkezlerinin okullaşması.
13. Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Liselerine öğrenci seçim sorunu ve Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri mezunlarının üniversiteye yerleşmede karşılaştıkları sorunlar.
14. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin sanat ve spor alanlarında özel yetenekli öğrenciler tarafından yeterli ilgiyi görmemesi.
15. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine öğretmen seçimi ve çalışan öğretmenlerin özlük hakları sorunu.
16. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde alan derslerinde uygulama yapılacak serbest çalışma saatinin yetersiz olması.
17. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri öğrencilerinin ulusal ve uluslararası yarışmalara ödenek sıkıntısından katılamama sorunu ve staj imkanı.
18. Özel yeteneklere hitap eden eğitim kurumlarının dağınıklığı.
19. Özel Yetenekli Öğrencilere hizmet veren okulların idari yapısı.

Öneriler

Özel yetenekli öğrencilerin tanılama sürecine ilişkin belirlediğimiz sorunlara sırasıyla çözüm önerilerimizi sunacağız.

a. Özel yetenekli öğrencilerin tanılama süreci MEB 2023 Eğitim Vizyon belgesinde; “Özel yetenekli öğrencilere yönelik tanılama ve değerlendirme araçları daha ileri seviyeye taşınacaktır. Tarama, klinik tanı ve eğitsel tanı amaçlı standart ölçme araçları oluşturulacak ve bu araçların çeşitliliği artırılabilecektir. Özgün zekâ ve yetenek testleri geliştirilecek ve yurt dışında geliştirilmiş ölçeklerin kültürel uyum ve standardizasyon çalışmaları yapılacaktır. Tanılama hizmetlerinin yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler arasındaki iş birlikleri kapsamında Zekâ ve Yetenek Tanılama (Değerleme) İzleme Merkezleri ve Noktaları oluşturulacaktır.” bölümleri yer almaktadır. Bu madde için MEB 2023 Eğitim Vizyonu ışığında yapılacaklar ifade edilmektedir.

Tanılamada kullanılan testlerin ve test dışı yöntemlerin güncel, geçerli, güvenilir ve kullanışlı olmasına dikkat edilmelidir. Öğrenci tanılama süreci hiç kimsenin aklına şüphe ya

da soru işareti getirmeyecek titizlikle yürütülmelidir. Bununla birlikte tanılamamanın erken yaşlarda yapılmasının çocuğun gelişimsel süreç içinde desteklenmesinin, öğrenme, araştırma ve keşfetmeye yönelik isteğinin artarak devam etmesi sağlanabilir. Hangi ölçme aracı kullanırsa kullanılsın çocuğun yüksek yararı göz önünde bulundurulmalıdır. İlk yerli zekâ testi olan ASİS bu amaçla geliştirilmiştir. Ancak tanılamada yaygın kullanılmamaktadır. Bununla birlikte ASİS'in yanında Türk kültürümüze uygun adaptasyon ve norm çalışması yapılmış başka yerli zeka testlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Öğrenci tanılama sürecinde fırsat eşitliği gereğince Malatya'nın bütün öğrencilerine ulaşılmaya çalışılmalıdır. Üstün yetenekli öğrenci olduğu tespit edilen tüm öğrencilerin takibi yapılmalı ve Bilim ve Sanat Merkezlerinden yararlanması sağlanmalıdır.

5 yaş ve ilkokul düzeyinde farklı ve farklılaştırılmış program modellerine fırsat tanınacaktır (MEB 2023 Eğitim Vizyonu). Tanılamaların sadece ilkokul kademesi öğrencilere yönelik değil de bu sürecin içerisine okul öncesi kademesindeki öğrencilerin de dahil olması gerekmektedir, bununla ilgili olarak ilimizde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin Rehberlik Araştırma Merkezleri tarafından bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Bu konuda okul öncesi ve 1. Sınıf öğretmenlerine iki günlük hizmet içi eğitim verilmelidir. Özel yetenekli öğrencilerin tespiti ve yönlendirme süreci içerisinde veliler, okul yönetimleri tarafından bilgilendirilmelidir.

b. Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden öğrenciler içinde başta tanılama dönemi dışında alınan RAM raporlular olmak üzere kayıtlı öğrencilerin belirlenecek zamanlarda değerlendirilerek, yeterli olmayan öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezleri ile ilişkileri gözden geçirilmelidir.

c. Her eğitim öğretim yılı başında İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Rehberlik Araştırma Merkezi koordinesinde ilçelerde tarama merkezlerinin kurulması ve gezici tarama ekiplerinin oluşturulması ile kırsal kesimdeki okullardaki öğrenciler değerlendirilebilir. Tespit edilen özel yetenekli öğrencilerin yetenek alanlarında ilgili kurumlara ulaşması için ulaşım, barınma ve çeşitli destekler sağlanmalıdır. Köy okullarında çalışan öğretmenlerin üstün yetenekli çocukları tanılama ve onlara hizmet etmenin yollarını bulma konusunda desteklenmelidir.

d. IQ testi genel zekâyı ölçmektedir. Bunun yerine Güney Kore modelinde olduğu gibi belirlenen farklı alanların her biri için ayrı ayrı gözlem yapmamız ve özel testler oluşturmamız gerekmektedir.

Güney Kore'de belirlenen 11 alan matematik, fen, bilgi teknolojileri, yabancı dil, beşeri ve insani bilimler, matematik ve bilim, icat geliştirme, sanat, spor, liderlik, yaratıcılıktır (Yewon SUH).

BİLSEM tanılama sınavı genel zihinsel yetenekli öğrencileri seçmektedir. Buna bağlı olarak BİLSEM’lerde edebiyat, tarih, felsefe, coğrafya gibi derslere ilgi yok denecek düzeydedir. Tanılama sınavında Öğrencinin Sözel muhakeme gücünü ölçen sorulara yer verilmelidir. Ayrıca “ güzel sanatlar” “ sözel yetenek” “sayısal yetenek” başlıklarında ayrı ayrı tanılanmalıdır.

IQ tek başına yeterli değildir yaratıcılık tek başına yeterli değildir, öğrenme stratejileri de tek başına yeterli değildir. Bunların hepsini bir araya getiren kapsamlı bir strateji belirlemek gerekmektedir. Öz-düzenlemeli öğrenme denilen; öğrencinin kendi öğrenme ihtiyaçları için hedefler belirlediği, kendi bilişsel yönlerini motivasyonlarını, davranışlarını düzenli olarak gözlemlediği, düzenleme altına aldığı ve kontrol ettiği kendi hedefleri ve ortamlar içerisinde bağlamsal özelliklerinin kılavuz ettiği ve kısıtlayıcı öge olduğu etkin yapılandırıcı bir öğrenme sürecidir (Albert ZIEGLER).

e. Malatya ilinde gelecekte ihtiyaç duyulacak zeka testi uygulayıcı öğretmen (Testör) sayısı belirlenmelidir. Bu doğrultuda ilgili branşlarda öğretmenlerin testörlük eğitimlerine katılmalarını sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

2. Yaklaşık 800.000 kişilik nüfusa sahip Malatya iline ikinci bir Bilim ve Sanat Merkezi açılmalıdır. Battalgazi bölgesinde yeni açılacak Bilim ve Sanat Merkezinin ve mevcut Yeşilyurt Bilim ve Sanat Merkezi binasının öğrencilerin bulunmaktan mutlu olacağı çok yönlü bir proje ile tasarlanması gerekmektedir. Eğitim birimleri, atölyeler, laboratuvarlar, sosyokültürel mekanlar, eğitim ve dinlenme amaçlı rekreasyon düzenlemeleri şeklinde açık, yarı açık ve kapalı mekanlardan oluşmalıdır. Merkezin asıl kullanıcılarının çocuk olduğu göz önüne alınarak projenin güncel eğilimler çerçevesinde sürdürülebilir ekolojik ve insan dostu mekanlara sahip olması sağlanmalıdır.

Bilim ve Sanat Merkezleri yeniden yapılandırılarak tüm okullardaki Tasarım-Beceri Atölyeleri’yle ilişkilendirilecektir (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

İleri öğrenme ortamları için materyal ve model geliştirme çalışmaları yapılacaktır (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

3. Özel yetenekli öğrencilere gelişim dönemleriyle ilgili farkındalık kazandırılmalıdır. Anne ve babaların okul öncesi dönemden başlayarak çocuğun potansiyelini fark etmesi ve bu potansiyeli kullanabilmesini destekleyici çalışma ve eğitimlere dahil edilmesi sağlanabilir. Bu eğitimler anne ve babalardaki beklentileri dengeleyecektir. Toplumun ve ailelerin özel yetenekli çocuklardan beklentisinin çok yüksek olması çocuğun gelişimine olumsuz etkileri olacaktır. BİLSEM öğrencilerinin gelecek kaygısı duymamaları adına ülkemizin ihtiyaç duyduğu katma değeri yüksek meslek alanlarına yönlendirilmeleri sağlanmalıdır. Sınav ve

gelecek kaygısı azalmış üstün yetenekli öğrenciler Bilim ve Sanat Merkezlerinde ve normal yaşantılarında daha başarılı ve üretken olabilirler.

4. BİLSEM lerin gerekli fiziki donanımına sahip olması ile birlikte zengin oyun seçenekleri ile ortak kültür değerlerin yaşatılması önemsenmelidir. Geleneksel çocuk oyunları gibi etkinliklerle çocukların başarıma isteği, odaklanma, refleks geliştirme, karar verme süreçleri canlı tutulmalı, rekabete dayalı alan oyunları ile kendilerini ifade edebilmelidirler. Ayrı ve birlikte eğitim seçeneklerinin fayda zarar ilişkisi sosyalleşme ve toplumsal değerlere uyum ilişkisi ile değerlendirilmelidir. Özel yetenekli bireylerin sosyalleşmesi içinde bulunduğu toplumun sorunlarına duyarsız olmayacağı eğitim yaşantıları ile gelişimi zenginleştirilmelidir. Atölyelerin sadece zihinsel, resim ve müzik alanının dışında diğer sanat alanlarına da yer verilmesi gerekir. Özel yetenekli çocukların eğitiminin bu çocukların eğitimine uygun olarak hazırlanacak ve genel müfredattan kopuk olmayan bir müfredatla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinin daha fazla vakit geçirerek birbirlerine vakit ayırabilecekleri ve dolayısıyla birbirlerini anlayıp tanıyabilecekleri sosyal ortam olan tam zamanlı eğitimin verildiği, zenginleştirilmiş, üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek bir programın uygulanması gerekmektedir. BİLSEM'lerin çalışma saatleri öğrencilerin devamları için güçlükler yaratmaktadır. Okullarından yorgun halde geldikleri için BİLSEM'de yeterli performans gösterememektedirler. Bilsem öğrencilerinin haftanın belirli bir gününde veya günlerinde okullarında tüm gün veya belirli saatlerde BİLSEM'e devam için izinli olmaları şeklinde bir düzenleme yapılarak bu bireylerin enerjilerinin yüksek olduğu zaman dilimlerinde devamları sağlanabilir. 8. ve 12. Sınıf öğrencilerimiz girecek oldukları sınavlardan dolayı büyük çoğunlukla BİLSEM'e devam etmemektedir. BİLSEM öğrencilerine sınavlara hazırlıkta yardımcı olabilecek etkinliklere imkan tanınmalıdır.

Özel yetenekli bireylerin eğitimi için örgün ve yaygın eğitimi kapsayan müfredat çalışmaları başlatılacaktır (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

Öğretim kademelerinde özel yetenekli bireylere yönelik seçmeli ders stratejisi geliştirilecektir (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

5. MEB 2023 Eğitim Vizyon belgesinde, özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için lisansüstü düzeyde öğretmen eğitimi planlanacağı ifade edilmektedir. Üstün yetenekli öğrenciler ve öğretmenleri araştırmaya, sorgulamaya, yeni bilgiler edinmeye ve yeni yöntemler bulmaya yönlendirmelidir. Hem öğretmenlerin hem de çocukların mevcut bilgilerini “en iyi düzeyde kullanabilmelerini” ve “bilgi transferini” sağlanmalıdır. Ayrıca Bilim ve Sanat Merkezlerine Doktor Öğretim Üyesi kadrosu verilmelidir. Başvurular bu kadrolara yapılmalı ve öğretmen

ihtiyacı karşılanmalıdır. Mevcut öğretmenlerin motivasyonu artırılmalı, kendi alanlarında yetkinliklerini artırmaları ve güncel teknolojik gelişmelerin gerektirdiği donanımları edinerek güncel kalmaları için adımlar atılmalıdır. BİLSEM’de görev alacak öğretmenlerin yetiştirilmesine önem verilerek mevcut öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilmelidir.

Görevlendirme öğretmen atamalarında özel kriterler bulunmalıdır.

Çocukların öğretim etkinliklerinde ortaya koydukları özel yetenek özelliği taşıyan ürünlerini, kanıta dayalı olarak belirlemede öğretmenler için destek birimi oluşturulacaktır (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

6. Özel yetenekli öğrencilere yönelik kaynaştırma tedbirinin yerine farklı tedbirler geliştirilmesi gerekir. Özel yetenekli öğrencilere yönelik ilkokullarda uygulanan sınıf atlama tedbirinin, ortaokullarda ve liselerde de geçerli olması gerekmektedir. Sınıf atlatılan çocuğun bu dönemde ihtiyaç duyduğu psikolojik destek psikolojik danışmanlar tarafından verilmelidir. Özel yeteneklilik alanında yürütülecek sınıf atlama, destek eğitim odaları açma eğitim programlarını geliştirme, zenginleştirme, üst sınıftan ders alma, erken bitirme, mentörlük vb. çalışmaların standartları belirlenmelidir. Üstün yetenek yaratıcılık, zeka ve motivasyon olmak üzere üç unsurun bir araya gelmesinden oluşmaktadır. IQ su 150’nin üzerindeki çocukların ayrı okullarda eğitilmesi gerektiği ancak diğer özel yeteneklilerin normal eğitim sistemi içerisinde destek odası ve BİLSEM destekleri ile eğitilmeleri gerekmektedir.

Ayrı eğitim, hızlandırma, zenginleştirme, sınıf atlama vb. uygulamaların bütüncül olarak yeniden yapılandırılması gerçekleştirilecektir (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

7. Sektörlerdeki uygun pozisyonlara göre yetenek avcılığı yapılması konusunda Malatya İl MEM ve özel yeteneklilerle ilgili derneklerle, STK’larla işbirliğinin çocuk aile bütünlüğü içerisinde desteklenmesi sağlanmalıdır. Bu şekilde oluşturulacak aracı birimler desteklenmelidir. Bu konuda sektörlerle çalışacak tematik liseler bu misyonu üstlenebilir. Özel yetenekli bireylerle ilgili yerel yönetimlerin yapabilecekleri hususu bakanlıkça belirlenmelidir.

Özel yetenekli öğrenciler resmî, özel ve sivil toplum kuruluşlarıyla buluşturulacaktır (MEB 2023 Eğitim Vizyonu).

8. e-Okul sisteminde gerekli düzenlemelerin yapılarak mezun oldukları okulun yetkilileri tarafından bireyin akademik ve sosyal anlamda takibinin sağlanmasına yönelik dijital platformlar oluşturulmalıdır.

9. Destek eğitim odalarında görev alacak öğretmenlerin belirlenecek standartlarda atamalarının yapılması sağlanmalıdır. Okullarda özel yetenekli öğrenciler için destek eğitim odalarına özel araç gereçler ile eğitim materyal desteğinin sağlanması gerekir. Öğretmenlerin

destek eğitim odaları ile ilgili eğitim almaları, özel yetenekli öğrencilerin özelliklerini bilmeleri, ne tür etkinlik hazırlanması gerektiği konusunda fikir sahibi olmaları gerekmektedir.

10. Malatya'daki iki üniversiteyle ve diğer üniversitelerle özel yetenekli öğrencilerin dahil olduğu çalışmalar artırılmalıdır. Bilim ve Sanat Merkezleri ile Üniversiteler arasında yapılan protokollerin yerel bazdan çıkarılarak Genel Müdürlük ile YÖK arasında yapılmalıdır. Bilim ve sanat merkezlerindeki laboratuvar ve donanım eksikliğinden dolayı öğrenciler ile yapılabilecek çalışmalar sınırlanmaktadır. Ayrıca belirli bir alanda derinlemesine literatür taraması yapılmak istendiğinde alanla ilgili akademik yayınların tam metinlerine ulaşamamaktadır. Bu durum çalışmaları sınırlamaktadır. Akademik yayınların tam metinlerine ulaşmak için yüksek üyelik ücretleri gerekmektedir. Üniversiteler zaten bunlara abonedir ve onların aracılığıyla bu yayınlara erişim sağlanabilir. Bir diğer husus da bazen bazı özellikli konularda alan ile ilgili uzmanlaşmış akademisyenlerden görüş alınması ihtiyacı oluşmaktadır.

11. Özel yetenekli bireylerin sadece ortaöğretim sonuna kadar değil tüm hayatları boyunca desteklenmesi gereklidir. Yeteneklerini üst düzeyde gerçekleştirebilmeleri için onlara özel fırsatlar sunulmalıdır. Bu fırsatlar yurt dışında belirli süreli eğitimler veya üniversite dönemlerinde burs verilmesi şeklinde olabilir.

12. Proje tabanlı eğitimin yaygınlaştırılması ve yaparak yaşayarak öğrenmenin esas alınması gerekliliklerinden ötürü BİLSEM'lerin proje çalışmaları yapması ve proje yarışmalarına katılması öğrenciler için değerli kazanımlardır. Proje çalışmaları sayesinde öğrenciler bilimsel çalışma basamaklarını kavramakta ve hatta gündelik problemlerin çözümünde dahi bu bakış açısını kullanmayı alışkanlık haline getirmektedirler. Proje çalışmaları öğrencilerin sorumluluk alması ve özgüvenlerinin gelişmesi bakımından da öğrenciye katkı sağlamaktadır. Bu nedenle mevcut işleyiş içerisinde öğrencilerin proje çalışmaları yapması ve yarışmalarına katılması öğrencilere önemli katkılar sağlamaktadır. Proje çalışmaları öğrencilerin BİLSEM'lere devamı için motivasyon kaynağıdır.

13. BİLSEM'lerin ilkökul-ortaokul-lise şeklinde okullara dönüştürülmesi ile özel yetenekli bireylerin tespit edilen ilgi alanlarına göre daha özellikli eğitim almaları sağlanabilir. Örneğin müzik veya görsel sanatlarda öğrenci daha küçük yaştan itibaren yeteneğini geliştirebilir. Kimya, fizik, biyoloji, matematik alanlarından özel ilgisi olan alana erken dönemde yönlenerken uzun yıllar beklememiş olur. Erken yaşta tanılanan özel yetenekli öğrencilerin bu bireylere yönelik hizmet veren okullarda eğitim görmesi sayesinde 12 yaşında kimyagerleri, 14 yaşında buluş-patent sahiplerini veya 15 yaşında akademisyenleri görmek hayal olmaz.

14. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri'nin sanat ve spor alanlarında üstün ve özel yetenekli öğrenciler tarafından tercih edilebilmesi için bu okullarla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin il genelindeki ortaokullarda tanıtımına önem verilmelidir. Sanat ve spor alanlarında özel yetenekli öğrencilerin tespiti ve yönlendirme sürecinde veliler okul yönetimleri tarafından bilgilendirilmelidir. Bilim ve Sanat Merkezlerinde işleyiş göz önüne alındığında, Resim ve Müzik birimlerinin Güzel Sanatlar Lisesi ile birleştirilmesi gerekmektedir.

15. Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesine, liselere geçiş sistemi, velilerin önyargısı, gelecek kaygısından kaynaklanan öğrenci başvurusunun düşük olmaktadır. Bu nedenle yetenek sınavlarında öğrenci seçimi sağlıklı yapılamamaktadır. Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Liselerine küçük yaşlardan itibaren yönlendirme yapılmalıdır. Üniversitelerdeki branş öğretmenliklerine 240000 barajı uygulanması nedeniyle Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi mezunu öğrencilerimiz yerleşememektedir. Üniversiteye giriş sınavlarında alan avantajı sağlanmalıdır.

16. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine öğretmen seçilirken alanında yüksek lisans yapmış olması şartı getirilebilir. Öğretmen seçim komisyonu üyelerinin alanlarında yetkin olması gerekmektedir. Hizmet içi eğitimlerle öğretmen yeterlilikleri güncellenebilir. Özel eğitim kapsamında ek ders ücretleri artırılabilir. Destekleme ve yetiştirme kurslarında ağırlığın alan derslerine verilmesi gerekir. Okul öncesi ve ilkokullardaki sanat ve sporla ilgili derslere branş öğretmenlerinin girmesi gerekir.

17. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde alan derslerinde uygulama yapılacak serbest çalışma zamanlarının oluşturulması gerekir.

18. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin okul bütçelerinin ulusal ve uluslararası yarışmalara katılım için artırılması gerekir. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri öğrencilerinin Türkiye'nin herhangi bir bölgesinde ilgili kurumlarda staj yapma hakkı tanınmalıdır.

19. Özel yetenekliler yönelik eğitim kampüsleri tasarlanmalıdır. Bu kampüslerde tip proje spor, müzik, görsel sanatlar, üstün yetenekliler okulları ve RAM'lar ayrı ayrı bulunmalıdır.

20. Özel Yetenekli Öğrencilere hizmet veren BİLSEM'ler, Spor Liseleri, Güzel Sanatlar Liselerinin okul yönetim modelleri tartışılmalı ve idareci atamalarında yüksek standartlar oluşturulmalıdır. Bölge bazlı farklı modeller geliştirilebilir.

Sonuç

Ülkemizin insan kaynağının en önemli ve en stratejik öneme sahip bilim, sanat, spor ve benzeri alanlardaki özel yetenekli öğrencilerin eğitimini kaliteli hale getirmek, gelişmişlik düzeyimizi artıracak toplumun tüm sorun alanlarına çözümler üretecektir.

Ülkenin ihtiyaç duyduğu tüm kamu-özel alanlarında insan kaynağının özel yeteneklilerden sağlanabilmesi için bu öğrencilerin en iyi üniversitelerde ilgi ve yetenekleri doğrultusunda katma değeri yüksek alanlara yönlendirilmesi ve istihdam garantilerinin sağlanması gerekmektedir.

Yukarıda özetlediğimiz ve bakanlığımızın MEB 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde zikredilen ideallere ulaşmak için ilimizde aşağıda belirtilen hususların ivedilikle gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

- İlimize ARGEM açılması.
- İkinci Bilim ve Sanat Merkezinin ilimize kazandırılması.
- Mevcut Bilim ve Sanat Merkezine tip proje bina kazandırılması.
- Görev alan öğretmenlerin eğitimlerinin seminer, hizmet içi kurs, çalıştay, panel, konferans v.s. gibi faaliyetlerin il ve içe MEM'lerce ivedilikle yürütülmesi.
- Güzel Sanatlar Lisesi, Spor Lisesi, BİLSEM, RAM ve üniversitelerimizin arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun güçlendirilmesi.
- BİLSEM'de görev alan öğretmenler ile okullarda destek eğitim odasında görev alacak öğretmenlerin buluşturulması.
- İlimizdeki testör öğretmen sayısının artırılması.
- İlimizde özel yetenekli öğrenciler ile ilgili sosyal medya, okul ve yerel basının etkin bir şekilde kullanılması.
- İlimizde mobil tanılama hizmetinin oluşturulması ve tanınan özel yetenekli öğrencilerin ilgili eğitim kurumlarına devamının sağlanması

Şanlı tarihimizde eşsiz yer tutan Enderun eğitim sisteminden aldığımız kuvvetle geleceğe ışık tutacak, milli ve manevi değerlerimize sahip çıkacak milli hazine konumundaki özel yetenekli bireylere ulaşmak, eğitim programlarını farklılaştırmak ve gereken nitelikli eğitimi sağlamak, Türkiye'mizin ve Malatya'mızın kalkınmasına ve katma değeri yüksek teknolojiler ile donatılmasına ileri düzeyde fayda sağlayacaktır.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

YABANCI DİL EĞİTİMİ

TEMA 11

YABANCI DİL EĞİTİMİ

YABANCI DİL EĞİTİMİ

➤ GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

- Yabancı Dil Eğitimi için materyallere erişim konusunda dijital ortamdan kaynaklara ulaşma imkânının olması
- Teknik altyapı yeterliliği, Okullarda akıllı tahta, internet, fotokopi makinesi vb imkânların olması
- İl genelinde toplamda 752 İngilizce Öğretmeninin bulunması
- 2 doktora, 16 tezli yüksek lisans, 7 tezsiz yüksek lisans olmak üzere 25 lisansüstü eğitim alan öğretmenimizin olması.
- 10 pilot okulda uygulamaya konulan 5. sınıf hazırlık eğitiminin olması
- Yabancı dile olan ilgi yüksek olması (öğrenme isteği)
- Öğretmenlerin kendini geliştirme konusunda istekli oluşu
- Kurumlararası işbirliği gelişmiştir.

➤ ZAYIF YÖNLERİMİZ:

- Sınıfların kalabalık oluşu (ortaokullarda)
- Öğretmen yetiştirme konusunda etkili ve verimli çalışmaların düzenlenmeyişi
- Okul öncesi (erken çocukluk dönemi) dil eğitiminin verilmeyişi
- Öğrencilerin yabancı dil öğrenme gerekliliği konusunda yeterince bilinçli olmaması.
- İl geneli İngilizce öğretmenleri arası iletişim eksikliği ve böyle bir platformun olmayışı
- Farklı eğitim kademelerinde görev yapan yabancı dil öğretmenleri arasında iletişimin yeterli düzeyde olmayışı
- Gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinden öğretmenlerin haberdar olmayışı
- İngilizce öğretiminde Malatya iline özel bir stratejik gelişim modelinin oluşturulmaması
- Dil eğitiminde dünya çapında yaygın olan ve etkililiği kanıtlanmış teknik ve yöntemlerin kullanılmayışı

Riskler

- Bütçe yetersizliği,
- Motivasyon Eksikliği,
- Kurumlar arası işbirliğinin eksikliği,
- MEB Merkez ve Taşra Teşkilatı arasındaki koordinasyon eksikliği,
- İl/ İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin kurumsal kapasitelerinin yetersiz kalması,
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım konusunda öğretmenlerin isteksiz oluşu..
- Yeniliğe ve gelişime direnecek olan kitlenin, motivasyonu yüksek personelin hevesini kırması.
- Yapılan yeniliklerin/faaliyetlerin kağıt üzerinde kalması ve bu sebeple iş yükü/ angarya olarak görülmesi.
- Faaliyetlerin sürdürülebilirliği noktasında takip ve denetimin yetersiz olması
- Materyal eksikliği
- Uzaktan eğitim sürecinde teknik altyapı eksikliklerinin (ses, internet erişim sorunu vb.) neden olabileceği sorunlar

Tedbirler

- Her okulun okul aile birliği bütçesinden yabancı dil gelişimi ile ilgili bütçe ayrılmalı
- Hizmet içi Eğitim faaliyetleri sistematik bir yapıya kavuşturulmalı,
- Yabancı dil eğitim politikasının oluşturulması ve bu politikalar değiştirilemez devlet politikaları haline getirilmeli,
- Öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce çeşitli etkinliklerle motivasyonunun sağlanması örneğin, atandıkları yerde çevre gezileri düzenlenmektedir. Bu uygulamaların devamı sağlanmalıdır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

- EBA'daki yabancı dil içerik portalının her sınıf ve tema düzeyinde düzenlenerek öğretmen ve öğrencileri destekleyici, zengin ve güncel bir veri havuzu oluşturulması amaçlanmaktadır.
- Bir bütünlük içinde ve birbirini tamamlayıcı nitelikte ve içerikte olan; çoklu zeka yaklaşımı anlayışına uygun materyaller ders materyali olarak okullara ulaştırılmalıdır..

- Konuşma, İngilizce Drama, Story Telling, Dinleme, Dil-Edebiyat ve Çeviri gibi seçmeli ders alternatifleri olmalı.
- İl Yabancı Dil Eğitimini Geliştirme Komisyonu kurulmalı.
- Yabancı dilin not kaygısı güdülecek bir ders olarak algılanmasından ziyade okul ortamından başlayarak günlük hayatta aktif kullanılması sağlanmalı (staj, speaking clubs vs.)
- Yabancı dilin önemi konusunda toplumsal bilinç oluşturulmalıdır. (kamu spotu)

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Okullarda konuşma köşeleri oluşturulmalı. (Speaking Cafe)
2. Öğrenciler Yabancı dil tv programları (bilgi yarışması-müzik-hikaye) ve ücretsiz dijital içeriklerle desteklenmelidir.
3. Televizyon, gazete ve radyo aracılığı ile büyük ölçekli bir farkındalık kampanyası yapılmalı.
4. Okullarda yabancı dil konuşma kulüpleri açılmalı.
5. İl Yabancı Dil Geliştirme Komisyonu oluşturulmalı.
6. TRT School - belirli saatlerde, okullarla etkileşim halinde müfredatın akışına uygun, öğrencilerin ilgisini çekecek çizgi karakterler aracılığıyla dil edinimine katkı sağlamalıdır.
7. Okullarda yetişkinlere yönelik yabancı dil içerikli kurslar(YDS, Speaking vs) düzenlenmeli ve böylece okullara mali kaynak sağlanmalıdır.
8. Sınıflar ve okullar arası İngilizce Bilgi yarışmaları düzenlenmeli.

Sorun Alanları

Eğitim-Öğretim Kademelerine göre karşılaşılan sorunlar

1. **İlkokul:** Temel Eğitimin ilk aşaması olan ilkokullarda yabancı dil eğitimi 2., 3. ve 4. sınıflarda haftada iki saat olmak üzere yabancı dil öğretmenleri tarafından verilmektedir. Bu okul düzeyinde öğrencilere, dinleme, video izleme, şarkı söyleme kelime çalışmaları gibi etkinliklere yer verilmekte, görsel ve işitsel kaynaklara ağırlık verilmekte ve dilbilgisi çalışmaları yapılmamaktadır. 2019 yılından itibaren uygulamaya konulması planlanan “Oyun Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı” ile öğrencilerin yabancı dil öğrenmede ilgilerinin arttırılması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşımın sınıfta yürütücüsü konumundaki öğretmenin bu etkinliklerin verimliliğine

inanması ve uygulamaya istekli olması da bu amaca ulaşmanın ön koşuludur. Öğretmenlerin oyun tabanlı öğrenme yaklaşımını sınıflarında kullanma konusunda yalnız bırakılması durumu, öğretmen içerik geliştirme veya konu ile ilgili kaynak bulamadığında kendi öğretim yöntemine dönmesi sonucunu doğurabilir. Okullarda tam gün eğitim sistemine geçilmesi sonucu sınıfların tekrar kalabalık olması yabancı dil eğitimi için etkili olan ideal sınıf sayısından uzaklaşılmasına neden olmakta bu da eğitim-öğretim sürecini olumsuz etkilemektedir.

2. **Ortaokul:** 5.,6.,7.ve 8. sınıflarda Malatya il genelinde yabancı dil olarak İngilizce dersi okutulmaktadır. Öğretim programına dayalı olarak hazırlanan ve bakanlıkça kullanılması uygun bulunan ders kitapları il genelinde bütün okullarda her sınıf düzeyinde aynı kitapların dağıtılması yoluyla sağlanmıştır. Battalgazi ilçesi sınırları içerisinde farklı ortaokullarda görev yapan 8 İngilizce öğretmenine ulaşılmış, karşılaştıkları sorunları dile getirmeleri istenmiştir. Görüşleri alınan öğretmenler ders kitaplarının işlenmesinde 5. ve 6.sınıflarda, haftada üçer saat olmasına rağmen, bir sıkıntı yaşanmadığı, kitaptaki etkinliklerin kolay ve anlaşılır olduğunu ancak 7. Sınıf düzeyindeki İngilizce ders kitabının içeriğinin çok yoğun olması ve haftalık dört ders saatinin bile bu etkinlikleri tamamlamada yeterli olmadığını iletmişlerdir. Diğer ilçelerde yapılan çalıştaylarda da öğretmenler ders saatlerinin yeterli olmadığı görüşünü raporlarında ifade etmişlerdir.
3. Lise: Nitelikli okullardaki öğrenciler ile diğer okullardaki öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.
4. Yabancı Dil Ağırlıklı 5. sınıf eğitimi uygulaması: İlçe genelinde pilot okullarda “Yabancı Dil Ağırlıklı” sınıflar oluşturulmuştur. Bu okullardan edinilen bilgiye göre öğretmenlerden öğretim programındaki kazanımlar dahilinde etkinliklerini düzenlemeleri, 5. sınıf ders kitabı dışında başka bir kaynağa başvurmamaları istenmiştir.
5. **Haftalık Ders Saati Sayıları:** Sınıf seviyelerine göre Talim Terbiyenin belirlemiş olduğu haftalık ders saatlerinin öğrencilere dil yeteneği kazandırmak için yetersiz olduğu, özellikle bir yıl yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulanan okullarda bir üst kademeye geçildiğinde ders saatlerinde ani bir düşüş görülmektedir ve bu da hem öğretmen hem de öğrencinin ilgi ve motivasyonunu olumsuz etkilemektedir.
6. Disiplinler arası dil eğitimi etkileşiminin yetersiz kalışı, farklı branşta bilgilerin dil becerileri ile birlikte öğretilmemesi de dil öğretimini olumsuz etkilemektedir.

Materyal ve İçerik

1. İl genelinde akıllı tahtanın bütün okullarda mevcut olmaması
2. Akıllı tahta kullanımının öğrenmeye ne derece katkı sağladığı tartışılmalıdır.
3. Teknolojinin sınıftaki kullanım amacının eğitim-öğretimi yeterince destekleyici nitelikte olmadığı görülmektedir

Öğretmen Nitelik ve Yeterlilikleri

1. Öğretmenleri derste hedef dili kullanma konusunda isteksiz oluşu.
2. Alan bilgisi yetersizliği ve teknik, yöntem ve stratejilerin gerektiği gibi kullanılmaması.

Öğretim süreci ile ilgili sorunlar

1. Dil öğretiminde dilbilgisi öğretiminin yoğun olması.
2. Dil dersleri günlük hayattan kopuk olarak işlenmektedir.
3. Yabancı dil öğretimi grammar – translation başka bir deyişle çeviri metoduyla, gramer yaklaşımıyla verilmektedir.
4. Yabancı dil dersleri daha çok öğretmen merkezli yürütülmektedir.
5. Öğretmenlerin teknoloji/dijital öğretim ve öğrenim uygulamalarına ilişkin tutumları ve yetersizlikleri öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde olumsuz etki oluşturmaktadır.

Öğrencilerle ilgili sorunlar

1. Motivasyon eksikliği ve önyargılardan kurtulamama,
2. Öğrencilerin anadiline hâkim olmamasından kaynaklanan sıkıntılar, Anadil ve yabancı dil öğretimi arasındaki uyumsuzluk,
3. Ana sınıftan liseye kadar öğrencideki yabancı dil edinimini takibin zorluğu
4. Öğrencilerin, anadili İngilizce olan kişilerle aynı ortamda bulunmaması,
5. Öğrencilerin büyük bir bölümünün yabancı dil yeterlilik düzeyinin temel düzeyde kalması,
6. Öğrencinin dil edinimini akademik sınavlardaki başarı kaygısından dolayı ötelenmesi
7. Edinilen dil becerilerinin içinde bulunduğu sosyal ortamda kullanma fırsatını bulamama öğrencinin dil öğrenme motivasyonunu düşürdüğü, dilin gerekliliğini anlaşılmasına ve edinilen kazanımların unutulmasına yol açması,
8. İngilizcenin okul bağlamı dışında iletişimsel olarak kullanılmamasıdır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. **Değişim:** Öğrencilerin sınav sistemi ve öğretim programındaki değişimlere maruz kalması ve bu değişimler sırasında ara sınıfların durumu
2. Dil eğitiminin kritik yaşlarda verilmemesidir. (erken çocukluk dönemi)

Ders kitapları

1. Ders kitapları sınıf düzeylerinde birbirini tamamlayıcı nitelikte değil. Özellikle 7. Ve 8. sınıf düzeyinde kullanılan ders kitaplarındaki konuların yetiştirilmesi için ders saati yerli değildir. Öğretmenler kitabı bitirme kaygısından dolayı öğrenmeyi pekiştirici etkinliklere yeteri kadar zaman ayırmamaktadır
2. Bakanlıkça okullara gönderilen ders kitapları ülkenin farklı bölgelerinde farklılıklar gösterebilmektedir. Aynı sınıf düzeyinde okutulan farklı yayınevlerinin kitaplarında temalar ve kazanımlara ilişkin düzenlenen ünite içerikleri ve ünitelerde kullanılan kelimeler farklılık göstermektedir. Diğer bir durum ise kitapların hazırlanması sürecinde yaşanan bölgenin kültürel, sosyal dokusuna, öğrenci özelliklerine özen gösterilme ihtiyacıdır.
3. 2017 yılında Malatya’da oluşturulan kitap yazım komisyonunun bakanlıkça onaylanan 5. ve 7. sınıf İngilizce ders kitapları Malatya’da kullanılmamıştır.

Öğretim Programları

1. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca Öğretim programlarında belirlenen temalar doğrultusunda üniteler ve temalara ilişkin hedef ve kazanımlar belirlenmektedir. Öğretim programında Dört Temel Beceriye dayalı öğretim vurgusuna karşın öğretmenlerin temalarda belirtilen dilbilgisi konularını yetiştirme kaygısı, bu becerileri ihmal etmelerine neden olmaktadır.
2. Yabancı dil öğretimi ve öğreniminde düzey farkı engeli hususunda farklı seviye yabancı dil bilgisine sahip olan öğrencilerin tümüne aynı müfredat programı öğretilmeye çalışılmaktadır.
3. **Zorunlu Seçmeli Yabancı Dil Dersi:** Ortaokul ve liselerde İngilizce dersi seçmeli dersler arasında da yer almaktadır. Yabancı dile olan ilgisinden dolayı bu dersi seçen öğrenciler çoğunlukla bu derste de aynı öğretmenle karşılaşmakta ya da farklı bir öğretmenden aynı konuları tekrar dinleme durumunda kalmaktadır.

Hizmet içi Eğitim

1. Gerek yerel gerekse bölgesel anlamda yabancı dil öğretmenlerinin alandaki gelişmelerden haberdar olmaları, kendi öğretim yöntem ve tekniklerini geliştirebilmeleri için katkı sağlayacak etkinlikler yetersizdir.
2. Öğretmenlerin Erasmus gibi uluslararası bağlantılara olan ilgisinin yüksek olduğu ancak proje yapma ve sürdürme konusunda çekimser ve karamsar olup sürdürülebilir bağlantı oluşturma aşamasına geçemediği görülmektedir.
3. Verilen hizmetiçi eğitimlerin içeriği ile günlük sınıf ortamının gerçeklikleri arasında kopukluk olduğu görülmektedir.

EBA

1. EBA'da İngilizce öğretiminde kullanılabilecek materyallerin müfredatla tam olarak örtüşmemesi ve yetersiz oluşundan dolayı öğrencinin işini kolaylaştırıcı ek bir materyal olarak kullanılmasında güçlükler yaşanmaktadır.
2. EBA'nın sınıf düzeylerine göre yeterli ek materyali içermemesi ve var olan materyallerin de sınıftaki eğitim öğretim sürecini destekleyecek nitelikte olmayışı ve tasnif edilmemiş bir veri yığını haline gelmesi görülmektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimiyle İlgili Sorunlar:

1. Türkçenin problem ve sıkıntılarını; hangi kural ve yöntemler çerçevesinde öğretiminin yapılabileceğini belirleyen bir dil akademisinin Türkiye'de olmayışı.
2. Yabancılara Türkçeyi öğreten ders kitaplarının yeterli olmaması ve değişen, gelişen dil öğretim yöntemlerinin takip edilemiyor olması.
3. Yabancılara Türkçeyi öğreten kadronun genellikle eğitimden geçmemiş kişiler olması ve bunların bu görevi geçici olarak üstlenmeleri.
4. Türkçe öğretim işinin bilinçli bir şekilde yapılmayışı.
5. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan kaynak çeşitliliğinin az olması. Bu konuya ilişkin sözlüklerin, interaktif kaynakların olmaması.
6. Dil eğitimine başlamadan önce yabancı öğrencilere psikolojik desteğin sağlanmaması.

Öneriler

Eğitim-Öğretim kademelerine göre karşılaşılan sorunlar

1. Öğrencilere ortaokul seviyesinden başlanmak üzere bir seviye belirleme sınavı (Placement Test) yapılarak uygulanabilir. Öğrenci seviyeleri uluslararası standartlarla göre değerlendirilebilir ve buna göre sertifikasyon yapılmalıdır..
2. Öğrenciler sınıf seviyelerine göre değil yabancı dil düzeylerine göre (kur sistemi A1, A2) sınıflandırılabilir. Kurlar arası geçiş sık sık ve düzenli aralıklarla yapılacak sınavlarla sağlanmalı.
sınıf seviyelerine göre değil yabancı dil düzeylerine göre (kur sistemi A1, A2) sınıflandırılabilir. Kurlar arası geçiş sık sık ve düzenli aralıklarla yapılacak sınavlarla sağlanmalı.
3. İngilizce kritik yaşlar olan 3-4 yaşlarında öğretilmeye başlanmalıdır. Bu da okul öncesi eğitimde de İngilizceye yer verilmesi gerektiğini gösterir.
4. Anasınıfından itibaren İngilizce derslerinin görülmesi ve oyunlar, TPR yöntemiyle öğrencilerin kelime bilgisinin geliştirilmesi önemsenmelidir. İngilizce öğretmeni derste sürekli olarak İngilizce konuşmalıdır. Öğrenci merkezli olarak öğretmenler, öğrencileri İngilizce konuşmaya motive etmelidir. Öğrencilerin okul dışında da dinleme ve okuma becerilerinin geliştirilmesi için dijital hikayeler kullanılabilir. Buna ek olarak; seviyeye uygun Bakanlık tarafından incelenip onaylanmış yabancı dildeki TV dizileri ile de öğrenciler desteklenebilir, örneğin; TRT ile işbirliği yapılarak öğrenciler çizgi filmler aracılığı ile dil edinimi geliştirilmelidir.
5. Anasınıfından liseye kadar olan yabancı dil eğitiminin daha önceden de belirttiğimiz gerekçelerle (konuşmaya hazırlama, kelime öğrenimi, dinleme, okuma)dijital içeriklerle desteklenmesi önem arz etmektedir. Bunun için de EBA'daki dijital içerik ve oyunlar kalabalık sınıflar için de ders esnasında uygulanması önem teşkil eder.
6. Fen liselerine ağırlaştırılmış yabancı dil hazırlık sınıfları getirilmeli.
7. 9-12. sınıflar arasında öğretilen konularla ilgili üniversite sınavlarında soruların yer alması gerekmektedir.
8. Müfredat, öğrencinin eğitim gördüğü lisedeki alanın ihtiyaçları göz önüne alınarak belirlenmelidir.
9. Liselerde sınıfların kurlara ayrılıp derslerin öğrenci seviyesine uygun verilmesi, müfredat da kurlara göre belirlenmelidir.

10. Öğrenciler sınıf seviyelerine göre değil yabancı dil düzeylerine göre (kur sistemi A1, A2) sınıflandırılabilir. Kurlar arası geçiş sık sık ve düzenli aralıklarla yapılacak sınavlarla sağlanmalıdır.
11. Yabancı dile ilgi-alaka geliştirmiş öğrenciler seçmeli yabancı dil dersleriyle desteklenmelidir.

Materyal ve İçerik

1. Öğretmenlerin eğitim-öğretim etkinlikleri kapsamında kullanabilecekleri her düzeyde zengin içerik geliştirilmeli; ihtiyaç durumunda bu materyal havuzundan yararlanabilmeli. Bu anlamda bir veri yığını haline gelmiş EBA'daki yabancı dil içerik portalı düzenlenmeli ve her sınıf ve tema düzeyinde öğretimi destekleyici, zengin ve güncel içeriğin yer alması sağlanmalıdır.
2. Müfredat geliştirmede ve materyal havuzu oluşturulması sürecinde “Teach one thing at a time” anlayışı benimsenmelidir. Oluşturulan kaynakların bir bütünlük içinde ve birbirini tamamlayıcı nitelikte olması; çoklu zeka yaklaşımının benimsenmesi gerekmektedir. Örneğin; bu konuda Anadolu Üniversitesinin eğitim materyalleri hazırlama yaklaşımı ele alınabilir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde her bölüm için okutulacak ders kitapları üniteler düzeyinde farklı etkinlikleri içermektedir. Kitaplar aynı üniteyi bir çok farklı yaklaşımla ele almakla birlikte mobil uygulamalar da aynı ünite odaklı bir eksen dahilinde farklı öğrenme imkanları sunmaktadır. Ama sonuçta öğretilecek konunun sınırları çizilmiştir. Gerek EBA gerekse ders kitabı ve müfredat gibi referans kaynakları, İngilizce öğretiminde öğretmenlerin işini kolaylaştırıcı olmaktan ziyade konu alanı ile ilgili farklı kelime ve yapıların içinde boğulmalarına neden olmaktadır.
3. TRT'yle işbirliği yapılarak film, animasyon vb. konularda alt yazılı ve doğrudan yabancı dilde üretilmiş özgün prodüksiyonlara yer verilmelidir.
4. Hazırlanan materyaller öğrenciyi güdülemede bir motivasyon aracı olduğu için içeriğinin kalitesi en önemli etkenlerden biridir. Belirli kazanım çerçevesi içinde öğretmene rehberlik sağlayacak materyal şablonları Bakanlık tarafından gönderilebilir. Bunun içeriğinin sınıf düzeyine göre daraltılıp genişletilmesi, öğretmenin inisiyatifine bırakılmalıdır. Materyaller öğrencinin dikkatini doğrudan derse odaklayan gereçlerdir. Bu nedenle yalnızca kitabı yalın olarak takip etmek öğrenciler için cazip değildir.

5. Her sınıfta etkileşimli tahta mutlaka olmalıdır. Geleceğin sınıfı laboratuvarları, çalışmaları ve projeleri yapılabilir. Fatih projesi donanımlarından biri olan tabletler tüm eğitim kademelerinde tüm öğrencilere dağıtılmalıdır.
6. Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyeleri, yaş ve düzeylerine göre çevrimiçi mobil uygulamalar hazırlanmalıdır.
7. Akıllı tahtanın il genelinde ilkokullarda da kullanılabilmesi, işitsel ve görsel araçları kullanabilmeleri için bir zorunluluktur. Bu konuda eksikliklerin giderilmesi için önlemler alınmalı, buradan yola çıkarak öğretmenler akıllı tahta kullanma ve EBA portalını aktif kullanma konusunda teşvik edilmelidirler.
8. Okuma metinleri daha dikkatli hazırlanmalı, gerçek hayattan olmalı. Ders kitapları yazım ve noktalama açısından daha dikkatli incelenmeli.
9. Öğrencilerin yabancı dil bilgi ve becerilerini kullanabilecekleri dijital içerikler öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ücretsiz sunulmalıdır.
10. Skills odaklı dersler yapılmalı. Sınıflar ikiye bölünerek dönüşümlü speaking/writing dersleri yapılmalıdır.

Öğretim süreci ve içeriği ile ilgili sorunlar

1. Gramer odaklı eğitim verilmesi öğrencilerin motivasyonunu düşürmekte, dili formülize etmekte ve gerçek yaşantıdan uzaklaştırılmaktadır. Öğretmenlerin bu yolu tercih etmesi İngilizce eğitiminin gelişmesine engel olmakta öğrencilerin, 'sepaking' kabiliyetlerinin geliştirilmesini de olumsuz etkilemektedir. Bunun çözümü için öğrencilere uygulanan ulusal sınavların (LGS- YDT) gramer ağırlıklı yapılmaması gerekmektedir.
2. İngilizce öğreniminin ilk seviyelerinde (A1-A2) dinleme aktivitelerindeki konuşmacılar AME / BRE aksan dışında çeşitli aksanlarla da konuşmalılar. Böylece öğrenciler farklı aksanlarda dinledikleri konuşmaları daha rahat anlayabilecekler ve dinleme konusunda özgüven geliştirebileceklerdir. Buna ek olarak; ilerleyen seviyelerde (B1-B2-C1-C2) AME / BRE maruz kalması önem arz eder.
3. Öğrencilerin yabancı dildeki 4 beceriyi yeterli olarak kazanabilmesi ve bunu kullanılabilmesi için İngilizceye maruz kalmaları gerekmektedir. (okul türüne göre ayarlanabilir.)
4. Dil yalnızca kitap metinlerine bağlı kalmamalı, günlük hayattaki işlevi öğrencilere benimsetilmelidir. Böylece öğrenci, dili neden öğrenmesi gerektiğini de kavramış olur.

5. Yabancı dil Türkçe olarak öğretilmeye çalışıldığında öğrencilerin zihninde yabancı dilde düşünebilme becerisi canlanmamaktadır. Öğrenci önce Türkçe düşünmekte ve bunu daha sonra yabancı dile uyarlamaya çalışmaktadır. Bu da istenilen anlamı tam olarak karşılamamaktadır. Bunun önüne geçmek için öğretmenin dersi % 90 oranında İngilizce olarak işlenmesi gerekir. Bunun yanında Türkçe dil bilgisi konuları ile yabancı dilin öğrenimini kolaylaştırır. Disiplinler arası iş birliği dil öğreniminde önem teşkil eder.
6. Her sınıf seviyesinin farklı olmasından dolayı ölçme ve değerlendirmenin de sınıf seviyelerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Öğrencilerle ilgili sorunlar

1. Her bir öğrencinin alt yapısını, becerilerini, eksikliklerini görüp tanımlayabilmek ve katkıda bulunabilmek için anasınıfından itibaren portfolyolarının oluşturulması, öğretmenin öğrenciyi daha iyi tanınmasına ve eğitimin ihtiyaçlar doğrultusunda bireyselleştirilmesi için önemlidir.
2. Lise düzeyinde bir öğrencinin farklı bir ülkede olması durumunda bulunduğu ülkenin dilinde kendini ifade edebilmesi, günlük konuşma diline hâkim olması sağlanmalıdır.
3. Ortaokul düzeyinde bir öğrencinin basit düzeyde kendini tanıtmaya cümleleri kurabilmesi ve basit düzeyde bir hikâye kitabını okuyup anlayabilmesi sağlanmalıdır.
4. Öğrencilerin yabancı dili günlük hayatta kullanacağı ve ona maruz kalacağı ortamların oluşturulması sağlanmalıdır.
5. Dil alanında seviyeli ve istekli öğrencilere yurt dışında eğitim imkânı sağlanmalıdır.
6. Öğrencilerin, ders içerikleri konusunda motive edilmesi gerekmektedir. Bu konu ile ilgili öğretmenin kitaba bağlı kalması ve müfredatı yetiştirme kaygısı öğrenci motivasyona ket vurmaktadır. Öğretmenler, dersinin konusu ile ilgili materyal geliştirmede serbest olmalı ve öğrencilerinin seviyesine göre konuyu gerekli gördüğünde sadeleştirebilmelidir. Öğrencilerin yabancı dili öğrenme zorluğu konusundaki öğrenilmiş çaresizlikleri kırılmalıdır. Dilin kullanımı günlük hayat seviyesinde verilmeli ve doğrudan gramer eğitiminden kaçınılmalıdır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Dil öğretimine yönelik eğitim veren kurumlar oluşturulmalıdır.
2. Yabancı dil eğitimi komisyonu oluşturulması ve gerekli yerlerde değişiklikler yapılmalı.
3. Müfredatın kadem bazlı değil, dil beceri seviyesi bazlı olarak revize edilmesi ve içerik olarak hafifletilmesi gerekmektedir. Bu sayede öğrencinin eksik becerilerle bir sonraki seviyeye geçmesinin önüne geçilebilir.
4. Belirlenen kazanımlar doğrultusunda yıl sonu hedefleri koyulmalı ve akademik yıl sonunda bu hedefe ulaşmak için öğretmenlere daha özgür bir planlama ve uygulama ortamı sağlanmalıdır. Müfredat tamamlama kaygısı ortadan kaldırılmalıdır.
5. Oluşturulacak müfredatın erken çocukluktan ortaöğretim sonuna kadar bütüncül olarak ele alınması gerekmektedir.
6. EBA'daki içeriğin seviye bazlı kategorilendirilmesi gerekmektedir.
7. Seçmeli yabancı dil içeriği çeşitlendirilmelidir (İngiliz edebiyatı vs)
8. Farklı lise türlerine ve özellikle meslek liselerindeki alanlara yönelik mesleki yabancı dil dersleri getirilmelidir.
9. Yabancı dil ağırlıklı eğitim veren okullarda öğrenci sayısı 15'i geçmemelidir.
10. Seviye sınıflarının oluşturulması, sadece İngilizce dersinde öğrencilerin bu seviye sınıflarında buluşması, onun dışında kendi karma sınıflarında ders görmelidir.
11. Milli Eğitim Bakanlığı "Coursepack" biçiminde materyal göndermeli, bu coursepack Worksheet, coursebook, workbook, exams,quiz, vocabulary activities vb. biçiminde bütün materyalleri içermeli. Materyaller zamanında okullara ulaştırılmalı.
12. Üniversitelerde öğrencilerin dil pratiği yapabilecekleri, staj niteliğinde gidip ilkököl, ortaokul ve lise düzeyindeki okullarda öğrencilerle speaking yapacakları bir üniversite dersi müfredata koyulmalıdır.

Ders kitapları

1. Kitap ve diğer materyallerin dağıtımındaki plansızlık giderilmelidir. Dinleme ve görsel materyallerin erişimi kolaylaştırılmalıdır. Flash uygulamalar her kademe ve sınıf mevcut olmalı ve ulaşılması kolay olmalıdır. Öğretmen kitabı sadece bir cevap anahtarı olarak sunulmamalı ayrıca çoğaltılabilir materyaller de eklenmelidir.
2. Ders kitapları daha profesyonelce hazırlanmalı ve denetlenmeli, Bu kitapların dağıtımını yapılmadan önce içeriğin yaş ve kademeye uygulduğu pilot uygulamalarla denenmeli.

Öğretim Programları

1. Seçmeli dersler, ana derslerin tekrarı niteliğinde olmamalı öğrencilerin ilgilerini çekebilecek, yabancı dili geliştirmelerinde olumlu katkı sağlayacak nitelikte olmalı. Örneğin Seçmeli İngilizce değil, Konuşma Dersi, İngilizce Drama, Story Telling, Dinleme ve Çeviri gibi dersler olmalı ve bunun da programı Bakanlıkça yapılandırılarak, somut hedefler geliştirilerek, öğrencilerin ilgili sınıf düzeyindeki kazanımlar dahilinde yabancı dili kullanabilecekleri bir eğitim sağlanmalıdır.
2. Müfredatta yer alan kazanım konularının görseller ve materyallerle desteklenerek öğrenci seviyesini aşan konuların öğrenci seviyelerine göre uyarlanarak sadeleştirme yapılması gerekmektedir.
3. Öğrencilere günlük hayatta kullanacakları İngilizce öğretilmelidir. Akademik İngilizce liselerde dil sınıflarına verilmelidir. Müfredatta konulara şöyle yer verilebilir:
 - a. Bankada işlemler nasıl halledilmelidir?
 - b. Nasıl alışveriş yapılır?
 - c. Havaalanında nasıl konuşulur? vb.

Hizmet İçi Eğitim

1. MEB, Üniversitelerin eğitim fakülteleri ve Yabancı Diller Yüksek Okulları ile işbirliği halinde çalışmalı.
2. Yabancı dil öğretmenleri için kapsamlı ve sürdürülebilir, içeriği eğitimli ders materyali hazırlayıcıları tarafından geliştirilip sunulan bir hizmet içi eğitim sisteminin geliştirilmesi-İlk-orta- lise düzeyinde Hizmet içi seminerler verilmelidir.
3. Öğretmenler ve eğitimciler yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilmeli.
4. Yabancı dil öğretmenlerine anadili İngilizce olan ve alanında uzman kişiler tarafından çevrimiçi, çevrimdışı ve yüz yüze eğitimler verilmeli.
5. Öğretmen eğitimlerinin sürekli ve planlı olarak yapılması, öğretmenlerin güncel gelişmelerden haberdar olması için öğretmen eğitimi sürecinin sadece fırsat bulunduğu değil, belirli aralıklarla planlı bir şekilde yapılandırılmış olması. Bu bağlamda “İl Yabancı Dil Eğitimi Geliştirme Komisyonu”nun oluşturulması. Bu komisyon Ulusal Yabancı Dil Eğitim Komisyonu’yla eşgüdümlü bir biçimde çalışmalı.

İl Yabancı Dil Eğitimi Geliştirme Komisyonu

- Nitelikli yabancı dil eğitimi için ildeki sınıf içi uygulamalara yönelik ihtiyaçlar ile öğretmen yeterliliklerini belirleyecek araştırmalar yapar. Bu araştırmalar anket, veri analizi, durum analizi, okul ziyaretleri ve birebir görüşmeler yoluyla yapılacaktır.
- Bu komisyonun bir alt birimi olarak mesleki gelişim komitesi kurulabilir. Bu komite il MEM tarafında kendisine ayrılan bütçeyi kullanarak ve başvurularını değerlendirerek öğret öğretmenleri mesleki gelişim ihtiyaçlarına göre farklı kurslara gönderebilirler.
- Öğretmenlerin kendilerini yenilikçi tutmaları açısından MEB öğretmenlerine kodlama, eğitimde yeni yaklaşımlar, soru hazırlama teknikleri vb. hizmetiçi eğitimleri vermeli ve bu alanda artırılmaya gidilmelidir.
- Yüksek lisans programları uzaktan eğitim şeklinde verilebilir. Yüksek lisans programlarına öğretmenler sınavsız alınabilir. E-Twinning ve Erasmus Plus projeleri hakkında öğretmenlere mahalli kurslar verilebilir.

EBA

1. EBA'da A1, A2 gibi içerik başlıkları ile biçimlendirilmelidir.
2. British Council gibi EBA yabancı dil eğitim portalında bulunan sitelere erişim yasağı kaldırılmalı,
3. EBA içeriği olarak, ya da bağımsız olan kelimeleri oyunla öğreten bilgisayar oyunlarının geliştirilmesi ve öğretmenin bunu ödev olarak vermesi gerekmektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimiyle İlgili Çözümler:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ayrı bir disiplin olarak görülmeli ve bu alanda kullanılacak bir eğitim ve öğretim programı hazırlanmalıdır.
2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görevlendirilecek eğitimcilerin donanımlı olmasına ve verilen eğitimin çağdaş dünyadakine paralel yürütülmesine önem verilmelidir.
3. YDT öğretmenlerin program geliştirmede atacakları ilk adım, hedef grubun ihtiyaçlarını ve mevcut durumu detaylı bir şekilde analiz etmek olmalıdır.

4. YDT öğretmenlerin daha sonra hedef grubun beklentilerine, tutumlarına, dil ihtiyaçlarına, ilgilerine, yaş seviyelerine ve sosyal ihtiyaçlarına cevap veren içerik temelli bir program hazırlamaları gerekmektedir.
5. Türkçeyi Türkiye’de öğrenenlerin yanı sıra yurtdışında öğrenenlerin veya yurtdışında yaşayan Türk çocukların Türkçe öğrenimi için çeşitli ders programları oluşturulmalıdır.
6. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, çağdaş bir eğitim ortamının oluşabilmesi için yabancı dillerin öğretimine rehberlik etmek üzere hazırlanmış Avrupa Dil Gelişim Dosyasının bu dosyada yer alan ölçütleri kullanmak ve bu dosyaya uygun öğretim materyalleri geliştirmek Türkçe öğretimine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.
7. Dillerin farklı ses yapılarından kaynaklanan sorunları aşmak için derslerde öğrencinin ‘kulak dil alışkanlığını’ geliştirecek alıştırmalara yer verilmelidir. Öğrenenlerin yaşına ve düzeyine uygun olarak hazırlanan çeşitli etkinlikler, alıştırmalar ve okuma metinleri ile de anlam ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir.
8. Türkçe derslerini yavanlıktan kurtarmak için nitelikli metinlerin kullanılması, bu metinlerden hareketle dört temel beceriyi geliştirmeye ilişkin etkinliklerin yapılması, öğrenenlere Türk yazısının tanıtılmasıyla Türkçe dersleri, Türk kültürünü ve yaşamını yansıtan kültürlerarası bir köprüye de dönüşecektir.
9. Yabancılarla yönelik Türkçe öğretimi disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu konuda dil öğretimi yapan ve yayınları olan üniversitelerin tecrübelerinden yararlanılacağı çalışmalar yapılmalıdır.
10. Bu konunun nitel ve nicel çalışmalarla ve konunun karma yöntemlerle bilimsel bir alt yapıya sahip olması sağlanmalıdır.
11. Dil edinimi dersi multidisipliner olarak okullarda ele alınmalıdır.
12. Yabancı öğrencilere yönelik Türkçe eğitimine başlamadan önce” Hayat Boyu Öğrenme” kapsamında verilen okuma-yazma eğitimi verilmelidir.

Sonuç

Yabancı dil eğitiminin gereği ve önemi bugüne kadar birçok mecrada dile getirilmiştir. Üzerine böylesine çok konuşulmuş ve fikir üretilmiş bir konuda tekrara düşmeden yeni fikirler üretmek de bir o kadar zor bir iştir. Öte yandan var olan duruma ilişkin görüşler belirtmek; uygulama alanından gelen öğretmenler gözüyle işleyen ve aksayan yönleri dile getirmek her koşulda ve zamanda önem arz etmektedir.

İşte bu çıkış noktasından hareketle, bu raporda, özelde Malatya ili, genel de ise ulusal çapta yabancı dil eğitimi sorun alanlarına değinilmeye çalışılmıştır. Ortaya konulan sorunlarının;

- Eğitim-Öğretim Kademelerine göre karşılaşılan sorunlar
- Materyal ve İçerik
- Öğretmen Nitelik ve Yeterlilikleri
- Öğretim süreci ile ilgili sorunlar
- Öğrencilerle ilgili sorunlar
- MEB Politikaları ve Yaklaşımları
- Ders kitapları
- Öğretim Programları
- Hizmet içi eğitim
- EBA

başlıklarında toplanabileceği görülmüştür. Dile getirilen sorun alanlarına yönelik olarak bir takım çözüm önerileri geliştirilmiş ve yukarıda anılan başlıklar altında açıklanmıştır.

Her çözüm önerisi beraberinde bazı hedefler belirleme ve bir takım riskler alma gerekliliğini de getirmektedir. Bu çalışmada da bu bağlamda hedefler, riskler belirlenmiş ve detaylı bir biçimde açıklanmıştır.

Bu çalışmanın yabancı dil eğitiminde geçmişten bugüne var olan bir takım sorunlara ışık tutması hedeflenmiştir. Ayrıca, uygulama alanında bulunan öğretmenlerin önerileri ile şekillenen bu çalışmada dile getirilen çözüm önerilerinin dikkate alınacağı; ortaya konulan emeğin ve çabanın göz ardı edilmeyeceği umulmaktadır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**ÖĞRENME SÜREÇLERİNDE
DİJİTAL İÇERİK ve BECERİ
DESTEKLİ DÖNÜŞÜM**

TEMA12

ÖĞRENME SÜREÇLERİNDE DİJİTAL İÇERİK ve BECERİ DESTEKLİ DÖNÜŞÜM

(Ölçme ve değerlendirme araçlarından bahsedilmemiş, güçlü-zayıf, riskler-tedbirler
yeniden yazılabilir)

➤ GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

1. Öğretmenlerimizin bilişim okuryazarlık seviyesinin yeterli olması
2. Fatih Projesi kapsamında kurulan donanımlar sayesinde bir altyapı ve internet erişimin bulunması.
3. EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformu sayesinde ücretsiz eğitim materyallerine erişim, EBA ders ile sınıf içi uygulamalar, EBA duvar ile okul içi öğretmen ve öğrenci etkileşimi.
4. Flipped Learning uygulamalarına yönelik dijital içerik geliştirme adımlarını bilen öğretmenlerin olması
5. STEM ve kodlama eğitimi kapsamında dijitalleşme konusunda insan kaynaklarını yetiştirilmesi
6. Bilişim alt yapıları eğitim içeriğini öğrenmeye istekli öğretmenlerin oranının yüksek olması

➤ ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. İçerik yetersizliği sebebiyle her dersin Etkileşimli Tahta ile işlenememesi
2. Belli bir yaş üzeri öğretmenlerimizin teknolojiye soğuk bakmaları
3. İçerik geliştirebilecek bilgi ve beceriye sahip öğretmenlerin az oluşu.
4. Konu ile ilgili hizmet içi eğitimlerin uygun zamanda yapılmaması
5. Uygulamaya dayalı eğitim içeriklerinin az oluşu

Riskler

1. Öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun içeriklerin olmayışı
2. Dijital alanda öğrencilerin ruhsal gelişimi açısından olumsuzluklarla karşılaşılması
3. Siber güvenlik konusunda yaşanan sıkıntıların olması
4. Okullarımızın teknolojik alt yapı ve internete bağlanma noktasında karşılaştıkları problemler

Tedbirler

1. Öğrencilerin gerçek dünyadan soyutlanmaması için doğa – çocuk- dijital materyaller - eğitim dördlüsü göz önünde bulundurularak, bu dördü birbirinden ayrılmayacak şekilde eğitim usulü üzerine genel çalışmalar yapılmalıdır.
2. Sanal alemde bulunan materyallerin uzmanlar tarafından incelenerek kişilik problemlerine yol açabilecek içeriklerin çocukların erişimine kısıtlanmalıdır. Bu içeriklere hangi kesim tarafından izlenebileceği konusunda etiketler eklenmelidir.
3. Birçok görsel eğitimin çocukların hayal gücünü sınırlandırdığı malumdur. Çocuklar hayal edebilsin, hayal güçleri gelişsin ve bu yöndeki becerilerini kaybetmesin diye kitaplarda anlatılan öykünün tamamı resmedilmez. Bu mantıkla hazırlanan materyallerde görseller abartılmamalı daha ziyade ses ile destek verilmelidir. Çocuk hayal gücüne etkisi konulu akademik çalışmalar ışığında belirlenmelidir.
4. Güvenli internet kullanımı konulu bilgilendirme yapılmalıdır. Şifrelerinin nasıl oluşturulup aile dışında kimseyle paylaşılması gerektiği söylenmelidir.

Yapılan Çalışmalar

1. Disiplinlerarası öğrenme eğitimleri
2. STEM ve kodlama eğitici eğitimleri
3. Eba stüdyosu Kurulması çalışmaları

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Doğru ve güvenli internet bilincini kazandırmak.
2. Öğretmen ve öğrenciler de algoritmik düşünce yetisini geliştirmek.
3. Her branştaki öğretmenlerin teknolojiyi kendi alanıyla bütünleştirmesini sağlamak.
4. Uzun vadede velileri teknoloji konusunda bilinçlendirmek. Ön yargılarını kırmak.
5. Teknolojiyi her gelir düzeyindeki insanların kullanabilmesine olanak sağlayarak fırsat eşitliği sağlamak.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. İçerik geliştirmeyi teşvik etmek amacıyla öğretmenlere yönelik ödül verilmesi.
2. İlkokullarda algoritmik düşünceyi geliştirmek için bilgisayarlı ve bilgisayarsız kodlama dersi verilebilmesi için kodlama laboratuvarları kurulması.
3. İl veya ilçe bazında içerik geliştirme birimlerinin kurulması ve düzenli olarak geliştirilen içeriklerin kontrolü sağlanarak EBA'ya yüklenmesi.

4. Öğrencilerde algoritmik düşünceyi geliştirmek amacı ile proje çalışmaları yapılması. Tasarım ve beceri temelli yarışmalar düzenlenmesi.
5. Amaca ulaşabilmek için merkezi hizmetiçi eğitimlerin artırılması. Bu sayede illerde eğitim verebilecek bilgi sahibi personelin sayısını artırmak.

Sorun Alanları

1. Öğretmenlerin eğitim öğretimde dijital teknolojilerin aktif kullanımı ile ilgili aldıkları hizmet içi eğitimlerin yeterli ve verimli olmaması. Mevcut öğretmen kadrosunun içerik geliştirme ve kullanma konusunda yetersizliğinin yanında algoritmik düşünce yapısındaki eksiklikleri,
2. Metin, ses, görüntü, oyun, e-kitap, e- dergi, e- gazete, grafik ve animasyonlara kadar pek çok farklı biçimi olan dijital içerik türlerinin hepsinde nitelikli çalışmaların hazırlanamaması ve yaygınlaştırılmaması
3. Çeşitli branş derslerde disiplinler arası proje sayısının yeterli düzeyde yapılamaması
4. Dijital öğrenme ortamlardaki öğrenmeyi ölçmek ve değerlendirmek amacıyla kullanılacak araçların olmaması
5. Tüm kurumların Bilişim Teknolojileri (Etkileşimli Tahta) donanımı ve BT sınıfına sahip olmaması ve Fatih Projesi kapsamında altyapı kurulumu yapılmamış okullarda internet erişiminin yetersiz olması.
6. İlkokul ve ortaokullarda algoritmaya ve programlamaya yönelik derslerin olmaması/süresinin kısıtlı olması
7. Öğretmenlere dijital çağ teknolojilerini eğitim öğretim ortamlarına entegre etme noktasında yeterli desteğin sağlanmaması
8. İçerik geliştirme konusunda öğrencilerin etkin katılımını sağlama noktasında, bireysel yeteneklerine dikkat edilmeksizin tek tip bilişim teknolojileri eğitimi almaları.
9. Ebeveynlerin teknoloji ve internet kullanımı konusunda yeterli bilinç ve bilgiye sahip olmamaları.
10. Öğretmen yetiştirme sistemi içerisinde yer alan bireylerin, teknolojiyi alanlarına özgü nasıl kullanacaklarına dair yeterli eğitimi almamaları.
11. E-içerik oluşturabilecek yeterlilikte, alanına hakim ve aynı zamanda bilişim teknolojilerini etkin kullanabilen kişilerin eksikliği ve bu kişilerin ortak çalışma imkanlarının az olması.
12. STEM ve Kodlama, Bilişim Teknolojileri alanında derslere gerekli önemin verilmemesi ve Destekleme Yetiştirme Kurslarında bu derslerin yer almaması.

13. Teknolojiye karşı direnç gösteren öğretmenlerin varlığı. Öğretmenlerin EBA'ya karşı ders işleme ve içerik elde etme konusunda ön yargılı olmaları ve öz güven eksiklikleri, geleneksel eğitim-öğretimden vazgeçememeleri.
14. Fırsat eşitliği ilkesi gereği öğrencilerin yeterli imkânlarla sahip olmaması ve teknik alt yapı eksikliği
15. Kurumlar arası görev, yetki ve sorumluluk paylaşımı, iş birliği, eşgüdüm, kurumsal öğrenme gibi hususlardaki gelişmelerin yetersiz kalması; bireysel yaklaşım ve kaygıların baskın olması; organizasyon ve takım çalışması eksikliği.
16. Ölçme ve denetim mekanizmalarının yetersizliği, sağlıklı veri ve istatistiki bilgi oluşturmada görülen zayıflık.
17. Zaman, ağır program yükü ve müfredat
18. Dijital içeriklere ulaşım esnasında öğrencilerin internetin olumsuzluklarına karşı korunmasız kalması
19. EBA stüdyolarının yaygın olmaması.

Öneriler

1. Öğretmenlere, sınıfta teknoloji kullanımı için gerekli eğitimin verilmesi o sınıfa teknolojinin sağlanması kadar önemlidir. Öğretmenlere, sınırlı güne sığdırılmış bir kereye mahsus bir eğitim değil, bilgisayar becerilerinin yanı sıra bu becerileri sınıf ortamında, öğrencilerin eğitim ve öğretimleri için nasıl kullanılacakları konusunda sürekli olan eğitimler verilmelidir. Yıl boyu süren eğitimlerle öğretmenlerin teknoloji konusundaki güvensizliklerini yenmeleri ve olumlu tavır takınmaları sağlanmalıdır. Teknolojiye yapılan her bir TL yatırım kadar öğretmen eğitimine de yatırım yapmak şarttır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin alanında uzman, pedagojik yeterliliğe sahip ve teknolojiye etkin kullanabilen kişiler seçilerek, öğretmenlerin mesai saatleri kapsamında bakanlığın ilgili birimleri tarafından planlanması gerekmektedir. Bu sayede yapılan eğitimlerin amacına ulaşması ve daha verimli sonuçlar elde edilmesi sağlanabilir.

Bu eğitimler sonucunda, e içerik geliştirebilen, web 2.0 araçlarını etkin kullanabilen eğitimciler yetiştirilmelidir. Yetiştirilen eğitimcilerin sahada dijital içerik geliştirme ve kullanma noktasında öğretmenlere eğitimler vererek sürecin iyileştirilmesi sağlanabilir.

Ayrıca belirli periyotlarla bilgilerini güncellenmesine imkân verecek olan uzaktan eğitim, vb. eğitimlere alınması; geçerliği ve güvenilirliği olan ölçme ve

değerlendirmeye tabi tutularak eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. Belirli bir seviyeye ulaşıncaya kadar interaktif bilgilendirme ve uzmanlarca geribildirim sağlanmalıdır.

2. Metin, ses, görüntü, oyun, e-kitap, e- dergi, e- gazete, grafik ve animasyonlara kadar pek çok farklı biçimi olan dijital içerik türlerinin hepsinde nitelikli çalışmaların hazırlanması için uygulamaya dayalı hizmetiçi eğitimler düzenlenmeli ve yaygınlaştırılması için bilinçlendirme içerikli toplantıların yapılmalıdır.
3. Matematik, Fen ve Teknoloji, Bilişim Teknolojileri gibi derslerde multidisipliner projeler geliştirilebilecek teknolojik alt yapı kurulmalı ve gerekli organizasyonların yapılarak nitelikli projelerin sayısının artırılması sağlanmalıdır.
4. Dijital öğrenme ortamlardaki öğrenmeyi ölçmek ve değerlendirmek amacıyla öğrencilerin öğrenme durumlarına yönelik geri bildirim sağlayacak geçerliliği ve güvenilirliği olan araçların geliştirilmesi için akademik çalışmalar yapan kurum ve kuruluşlarla işbirliği kurulmalı ve hazırlanan ölçeğin özellikleri ve kullanımı konusunda öğretmenlere eğitim verilmelidir.
5. Fatih Projesi Faz-3 kapsamında takılması planlanan donanım ürünlerinin en kısa zamanda tamamlanması, yeni BT sınıflarının kurulması ve mevcut BT sınıflarının sınıf ihtiyacından dolayı kapatılması yerine iyileştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen ve öğrencilerin teknolojiyi kullanımında bir problemle karşılaşmaması, bağlantıların hızlı gerçekleştirilmesi onların teknolojiye yönelik algı ve tutumlarını etkilemektedir. Her ne kadar teknoloji hızlı gelişse ve okullar teknolojik alt yapı ile donatılsa da geçmişten bugüne bağlantı problemleri dijital teknoloji entegrasyonunu etkileyen önemli faktörler arasında sayılmıştır. Bu nedenle tüm okullarda fiber internet kurulumu ve alt yapı sorunlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.
6. Algoritmik ve üst düzey düşünme becerilerinin erken yaştan itibaren kazandırılması amacıyla ilkökul seviyesinde de ilgili derslerin verilmesi sağlanmalıdır. Kodlama laboratuvarları kurularak bilgisayarlı ve bilgisayarsız algoritmik düşünce desteklenmelidir. Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında bu konu ele alınmalı ve STK'larla iş birliği yapılmalıdır.
7. Planlama aşamasından değerlendirme aşamasına kadar gerek teknik, gerekse pedagojik ve içerik noktasında öğretmene yardımcı olmak bu süreçte önemlidir. Bu yardım öğretmenlerin kendi aralarındaki işbirliği ile olabileceği gibi okulun yapılan öğretim faaliyetlerine bakış açısını olumlu tutması, idarecinin destek vermesi,

öğretmenlerin ödülleriyle desteklenmesi, öğretim şartlarının kolaylaştırılması ve gerektiğinde profesyonel yardım verilmesi gibi çeşitli şekillerde olabilir.

8. Bilişim teknolojilerinin kapsamının çok geniş olması öğrencilerin bireysel yeteneklerine göre eğitimini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin bireysel farklılık ve becerileri göz önünde bulundurularak, bilişim teknolojileri derslerinin tasarım, kodlama gibi farklı boyutlarda verilmesi, öğrencilerin sonraki süreçte dijital içerik geliştirme konusunda etkin katılımı sağlanabilir. İlkokul düzeyinden başlamak üzere zorunlu eğitim sonuna kadar Bilişim Teknoloji dersinin kademeli olarak devamının sağlanması gerekmektedir. Bu şekilde algoritmik düşünceden başlayarak temel bilgisayar kullanımı, kodlama, programlama dilleri, robotik vs. eğitimleri verilmelidir.
9. Okul rehberlik servisleri ve okul bilişim teknolojileri rehber öğretmenleri tarafından ebeveynlere yönelik teknolojinin doğru kullanımı konusunda etkili ve verimli eğitimler verilmenin yanı sıra dizi ve filmler içerisinde konular işlenmeli, kamu spotu ve lider destekli bilgilendirme yapılmalıdır.
10. Ülkemizde pek çok öğretmen adayı öğretmen eğitimi sırasında teknoloji ile ilgili dersler almakta; ancak bu teknolojiyi sınıflarında modern yaklaşımlar temelinde nasıl kullanacakları konusunda yeterli deneyime sahip olamamaktadır. Öğretmenlerden beklenen teknolojiyi, derslerinde etkili öğrenmeyi sağlayacak bir araç olarak kullanmaları ve belirli bir içerik alanının hedeflerine uygun pedagojiyle bütünleştirmeleridir. Bu nedenle öğretmen yetiştirme müfredatlarına içeriğe uygun dijital pedagoji planlama, uygulama ve geliştirme faaliyetlerinin eklenmesi gerekmektedir. Fatih Projesi kapsamının genişletilerek üniversite öğretim ortamlarına entegrasyonunun sağlanması gerekmektedir.
11. İçerik konusu dijital eğitimin ana unsurlarından biridir. Mevcut haliyle EBA oldukça emek harcanan bir içerik projesidir. Eğitim yazılımı üretme sektörü tıpkı otomotiv sanayi gibi hatta daha ziyadesiyle desteklenmesi gereken bir sektördür. Türkiye’de içerik üretmek için kendi okullarımızda kendi öğretmenlerimizle uzun saha araştırmaları yapmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda içerik geliştirmeye yönlendirmek amacıyla öğretmenler ödüllendirilmelidir. Dijital içerik geliştirme konusunda uzman kişiler ile birlikte çalışarak daha iyi sonuçlar üretebilecekleri, farklı disiplinlerin bir birleri arasında iletişimini güçlendirmek amacıyla, Bakanlık, İl ve İlçe düzeylerinde ortak çalışma birimleri oluşturulmalıdır. Bu birimler içerisinde aynı

zümre öğretmenleri içinden seçilecek teknoloji kullanımı ve dijital içerik oluşturma konusunda yeteneği olan personeller bulunmalıdır.

12. Dünya genelinde bilişim teknolojileri alanı ile diğer alanların ilişkilendirilmesi için yürütülen STEM ve Kodlama eğitimleri yeterli düzeyde bilgi ve birikime sahip öğretmenler ile yürütülmelidir. Ayrıca sivil toplum kuruluşları ve eğitime gönül veren uzmanların desteği alınabilir. Eğitim verilecek ve eğitimlerde görev alacak öğretmenlerin gerekli donanıma sahip olmaları projeler için önem arz etmelidir. Bilişim teknolojilerinin bu kadar önemli olduğu bir dönemde okullarda Bilişim Teknolojileri ders saatlerinin azaltılması veya derslerin seçilmemesi yerine ders saatlerinin eklenmesi/arttırılması, kurslarda seçilebilecek dersler arasından bulunması, bu alanda hevesli ve istekli öğrencilerin geleceğe hazırlanması gerekmektedir.
13. Teknoloji kullanımına karşı duyulan kaygı hissi teknoloji kullanımı olumsuz yönde etkilemekte ve öğretmenin kendine olan güvenini kaybetmesine neden olmaktadır. Bu amaçla öğretmenlere FATİH Projesi kapsamında hizmet içi eğitimlerde dijital içeriklerle birebir uygulamalar yaptırılmaktadır. Bununla birlikte okul yönetimi de Etkileşimli Tahta ve dijital içeriklerin kullanımı konusunda yeterli yönlendirme yapması gerekmektedir.
14. EBA vb. eğitim platformlarındaki içeriklere öğrencilerin ulaşmasını sağlamak amacıyla ücretsiz veya düşük ücretli internet imkânlarının öğrencilere sunulması. Öğrencilerin kullanabilecekleri teknolojik araçlar ücretsiz veya indirimli olarak temin edilmelidir. Düşük gelirli ailelerden gelen çocukların dijital içeriklere ulaşabilmesi için teknolojik donanım yönünden desteklenmeli ve aileler dijital teknolojiler bakımından bilinçlendirilmelidir.
15. Eşgüdümü sağlamak amacıyla koordinatörlükler oluşturulmalıdır. Oluşturulan koordinatörlükler bireysel kaygıları azaltacak, takım çalışmalarını yönlendirecek, dijital içerikleri uygulayacak kişilerin motivasyonunu artırmalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
16. Sürece yönelik, performansa dayalı, anında dönüt verebilen dijital içerikli ölçme ve değerlendirmelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı verilerin elde edilebilmesi için veri tabanlarının periyodik olarak güncellenmesi gerekmektedir.
17. Öğretmenlerin bir çoğu öğrenci merkezli yaklaşımlar temel alınarak hazırlanan öğretim programlarının çok yoğun olduğundan ve teknoloji kullanım için gereken hazırlık ve içeriğe entegre edilmesi konusunda yeterli zamanlarının olamamasından

şikayet etmekte ve müfredat yoğunluğu ve zaman yetersizliğini teknoloji kullanımları önündeki engellerin başında saymaktadırlar.

18. İnternet ortamında karşılaşılabilecek olumsuzluklara yönelik sağlıklı siber kültürü oluşturulmalıdır. Güvenli internet kullanımına yönelik seminerler tüm okullarda verilmelidir.
19. EBA stüdyoları her ilde en az bir tane olacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır. Bu sayede alanında uzman olan öğretmenlerin ders anlatım videoları oluşturulmalı ve EBA da paylaşımına açılmalıdır.

İl Genelinde Yapılması Gerekenler Çözüm Önerileri

1. İlkokullara algoritmik düşünce yetisine sahip bireyler yetiştirebilmek için algoritma ve kodla laboratuvarları kurulması
2. Dijital içerik geliştirme birimi oluşturularak güncel içerikler oluşturmaları sağlanarak EBA desteklenmelidir.
3. EBA stüdyo kurularak alanında kendini yetiştirmiş personel ile ders anlatımı yapıp yayınlanarak bu bilgidен herkesin yararlanması sağlanmalıdır.
4. İl genelinde tüm okulları kapsayacak tasarım temelli proje yarışmaları düzenlenmelidir. (Robot yarışmaları)

Sonuç

Öğretmenlere, sınıfta teknoloji kullanımı için gerekli eğitimin verilmesi o sınıfa teknolojinin sağlanması kadar önemlidir. Öğretmenlere, sınırlı güne sığdırılmış bir kereye mahsus bir eğitim değil, bilgisayar becerilerinin yanı sıra bu becerileri sınıf ortamında, öğrencilerin eğitim ve öğretimleri için nasıl kullanılacakları konusunda sürekli olan eğitimler verilmelidir. Öğretmen ve öğrenci başta olmak üzere algoritmik düşünen, problem çözme yetisi üst seviye ulaşmış, teknolojinin ne olduğunu kavramış, dijital çağ teknolojilerini eğitim-öğretim ortamlarına entegre edebilen bir kitlenin oluşumu sağlanmalıdır. Öğretmen yetiştirme müfredatlarına içeriğe uygun dijital pedagoji planlama, uygulama ve geliştirme faaliyetlerinin eklenmesi gerekmektedir. Fatih Projesi kapsamının genişletilerek üniversite öğretim ortamlarına entegrasyonunu sağlanmalıdır. Fırsat eşitsizliğinin önüne geçmek için tedbirlerin alınması gerekmektedir. Başta Fatih Projesi kurulumu yapılmamış okullarımızın kurulum yapılan okullarımıza göre dezavantajlı kalmaması için kurulum işlemi tamamlanarak eğitim öğretimde eşitsizliğin önüne geçilmelidir. Algoritmik ve üst düzey düşünme becerilerinin erken yaştan itibaren kazandırılması amacıyla ilkökul seviyesinde de ilgili derslerin verilmesi sağlanmalıdır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

ERKEN ÇOCUKLUK

TEMA 13

ERKEN ÇOCUKLUK

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

- 5 yaş ve üzeri çocukların zorunlu eğitim kapsamına alınması
- Kırsal ve düşük nüfus yoğunluklu yerleşim bölgelerindeki çocuklar için esnek zamanlı ve alternatif erken çocukluk eğitim modellerinin uygulanması
- Şartları elverişsiz hanedeki çocukların erken çocukluk eğitiminde araç-gereçlerin karşılanması
- Zorunlu eğitim kapsamında olmamasına rağmen erken çocukluk eğitimindeki 5 yaş okullaşma oranının yüksek olması
- Bakanlık bünyesindeki insan kaynaklarının nicelik olarak yeterli düzeyde olması
- Elektronik veri tabanları alt yapısının varlığı ve dönüştürülebilir olması
- Çocukla ilgili tüm yerel kurum ve kuruluşları harekete geçirilmesi ve tamamlayıcı bir işbirliği çerçevesi teşvik edilmesi
- Erken çocukluk eğitimi veren farklı kurumların olması
- Farklı kurum ve kuruluşlar ile halk eğitim merkezleri işbirliğinde anne-babalara yönelik çocuk gelişimi ve psikolojisi odaklı eğitimlerin yaygın bir şekilde verilmesi
- Erken çocukluk eğitimin zorunlu olması halinde özel gereksinimli çocukların tespitinde erken tanılanmanın yolunun açılması

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

- Erken çocukluk döneminin yaş olarak tanımlanması (5 yaş)
- Zorunlu erken çocukluk eğitiminin 1 yıla sınırlandırılmış olması
- Toplu yemek temininde sağlık ve hijyen koşullarının sağlanmasında zorluklar yaşanması
- Okullarımızın mevcut fiziki yapılarında yemekhane ve mutfakın olmaması
- Erken çocukluk eğitiminde yoksul hane halkının temel materyal desteğinin verilmesiyle birlikte velilere eğitim verilmesi ile ilgili ifadelere yer verilmemesi
- Mevcut okul tip projelerinin merkezler, atölyeler ve sosyal yaşam alanları için uygun olmayışı, gezici otobüslerle ve gezici öğretmenler ilgili coğrafi koşullar ve iklim koşullarına bağlı oluşabilecek problemler

- Özellikle kırsal kesimlerdeki okulların fiziki yapılarının okullaşma oranının artışına yönelik olumsuz etkisi (derslik yetersizliği vb.)
- Erken çocukluk eğitiminin farklı kurumlar tarafından verilmesi ve belli standartların bulunmaması
- Farklı kurum ve kuruluşlar ile halk eğitim merkezleri işbirliğinde anne-babalara yönelik çocuk gelişimi ve psikoloji odaklı eğitimlerin yetersiz oluşu
- 0-18 yaş Aile Eğitimi Eğitici Eğitimlerinin yapılmaması
- Göçmen/ geçici koruma altındaki çocuklar/ mevsimlik tarım işçisi çocukları ile okulsuz köy ve köy altı yerleşim yerlerindeki çocukların bulunduğu okullarda hızlandırılmış yoğun ve bir arada yaşamı destekleyici eğitimlerin müfredatta yer almaması
- Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların tarama ve tanılama süreçlerine dönük faaliyetlerin yetersiz olması

Riskler

- Okullar arası farklılıklar (Coğrafi, iklim koşulları, ekonomik koşullar, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi vb.)
- Zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte veli desteğini almanın zorlaşması
- Çocuğun beslenmesi için verilecek olan desteğin aileye verilmesi
- Çocukla ilgili yerel kurum ve kuruluşların desteğinin merkezden kırsala doğru gidildikçe etkililiğinin azalması
- Veri tabanlarının ve hizmet standartların birleştirilmesinde farklı kurumlardan istenilen desteğin alınamaması
- Okul bütçesi için gerekli kaynağın merkezi bütçeden karşılanamaması durumu
- Nitelikli yardımcı personel istihdamının gerçekleşememe sorunu
- Taşınmalı eğitime dâhil edilmesi düşünülen bu yaş grubundaki çocuklar için ön görülemeyen sorunlar

Tedbirler

- Coğrafi ve iklim şartları dikkate alınarak farklı çalışma takvimlerin oluşturulmalı
- Mevzuatın maddi imkânı olan velilerin (temizlik, kırtasiye, personel, yemek vb.) okullara destek vermesi şekilde düzenlenmeli
- Çocuğun beslenmesi için verilecek olan destek okula verilmeli

- Çocukla ilgili yerel kurum ve kuruluşların desteğinin sağlanamaması durumunda merkezi okullardan kardeş okul uygulaması seçilmeli
- Erken çocukluk dönemine dönük faaliyette bulunan kurumlar arasında koordinasyon sağlanmalı, MEB dışında erken çocukluk eğitimi veren tüm kamu ve özel kurumlarla ilgili mevzuatın birleştirilmesi ve tek elden uygulama esasları düzenlenmeli
- Öğrenme ortamları, sınıf içlerinden çıkarılarak ayrı atölyeler şeklinde tasarlanmalı (Fen Doğa Atölyesi, Kil Atölyesi, Spor ve Jimnastik Atölyesi, Müzik ve Drama Atölyesi, Masal Odası, El Becerileri ve Sanat Atölyesi, Meslek Tanıtım Atölyeleri vb.).
- TYP (Toplum Yararına Çalışma Programı), yerel ve ulusal projeler ile elemanların eğitilmesi ve istihdamında süreklilik sağlanmalı
- Taşıma kapsamında alınacak olan erken çocukluk öğrencilerinin taşınmasında gerekli yasal önlemler alınmalı, izlenmeli ve değerlendirmelidir.

Yapılan Çalışmalar

- “Renklerle Kardeşim Müzik” çalışması kapsamında anaokullarında müzik ve müzik aletlerine daha fazla yer vererek küçük yaştaki çocukların yeteneklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Erken çocukluk eğitim hizmeti yaygınlaştırılacak.
2. Erken çocukluk eğitimi hizmetlerine yönelik bütünlüklük bir sistem oluşturulacak.
3. Şartları elverişsiz gruplarda eğitimin niteliği artırılacak.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- Erken çocukluk eğitiminde norm kadro ve öğrenci sayısına bakılmaksızın kırsal ve düşük yoğunluklu yerleşim bölgelerine öğretmen görevlendirilmesi, gerekli malzeme ve materyal desteğinin sağlanması, eğitim-öğretim sürecinin coğrafi ve mevsimsel şartlara göre esnek olarak planlanacaktır.
- Okulların olmadığı kırsal kesimlerdeki yerleşim yerlerinde kamu hizmeti veren camii, sağlık ocağı, köy odası, belediyeye ait mekânlar vb. uygun alanlar erken çocukluk eğitim ortamı olarak düzenlenecektir.
- Okul öncesi eğitimde kesintisiz eğitim çeşitli faaliyetlerle (Kuran eğitimi, sanat, spor, halk oyunları, müzik, drama vb.) desteklenerek niteliği artırılacaktır.

- İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesinde Erken Çocukluk Eğitimi Komisyonunun oluşturulması sorun ve çözümlerinin yerelde karşılığının olması sağlanacaktır.
- Tip Proje uygulamasının gözden geçirilerek okulların çevreye uyumlu, sosyal yaşam alanları olarak tasarlanması, çocukların zamanlarını etkin ve verimli kullanacakları, temel yaşam becerileri kazanabilecekleri alanlar olarak inşa edilecektir.
- Erken çocukluk eğitimi veren kurumlarda her sınıf için bir çocuk gelişimi alanında eğitilmiş veya mezun yardımcı personelin görevlendirilmesi, TYÇP, yerel ve ulusal projeler ile elemanların eğitilmesi ve istihdam edilmesinde süreklilik sağlanacaktır.

Sorun Alanları

- Dağınık yerleşim alanlarında okula ulaşım ve erişim problemleri
- Çocuğun eğitim ve beslenme giderlerinin yüksek olması
- Yazılı doküman ve görsel materyal eksikliği
- Erken çocukluk eğitimi veren kurumlarda nitelikli yardımcı personel yetersizliği
- Okul öncesi eğitime devam edecek çocuklar için yaş aralığının geniş tutulması ve belirsizlik olması
- Okul öncesi eğitimde gün içerisinde 300 dakika kesintisiz eğitimin olması
- Okul öncesi eğitim kurum binalarının çocukları kısıtlayacak nitelikte olması
- Öğretmen seçme ve yetiştirme politikaları
- Erken çocukluk dönemin için bütçe yetersizliği
- Erken çocukluk dönemindeki çocuğun eğitim öyküsünün olmaması, bu dönem kaydedilen bilgilerin ileriki eğitim dönemlerine aktarılamaması
- Kurumlar arasında koordinasyon eksikliği
- Resmi ve özel farklı kurum ve kuruluşların kalite standartlarının olmaması
- Sınıf mevcutlarının yönetmelikteki üst sınırının kesin olarak belirlenmemiş olması

Öneriler

- Zorunlu eğitim kapsamına alınacak çocukların taşınmalı eğitim kapsamına alınmalıdır.
- Temel eğitimden önce her çocuğun erken çocukluk eğitiminde 1 yılla sınırlandırılmamalıdır.
- Erken çocukluk eğitiminde norm kadro ve öğrenci sayısına bakılmaksızın kırsal ve düşük yoğunluklu yerleşim bölgelerine öğretmen görevlendirilmesi, gerekli malzeme

ve materyal desteğinin sağlanması, eğitim-öğretim sürecinin coğrafi ve mevsimsel şartlara göre esnek olarak planlanmalıdır.

- Bakanlık TRT çocuk kanalıyla erken çocukluk eğitimiyle ilgili kamu spotları, erken çocukluk eğitim programları, kısa filmler vb. aracılığıyla çocuk ve aileler eğitilmelidir.
- Çocukların beslenme desteği aileye değil okul bütçesine yansıtılmalıdır.
- Erken çocukluk eğitiminde şartları elverişsiz hanedeki çocukların araç-gereçleri karşılanırken okula kayıt şartının olmalı, devlet ve özel okul ayrımı yapmamalıdır.
- Okulların olmadığı kırsal kesimlerdeki yerleşim yerlerinde kamu hizmeti veren camii, sağlık ocağı, köy odası, belediyeye ait mekânlar vb. uygun alanlarında eğitim ortamı olarak düzenlenmelidir.
- Erken çocukluk dönemindeki çocukların eğitimine dönük faaliyette bulunan kurumlar arasında koordinasyon sağlanmalıdır. MEB dışında erken çocukluk eğitimi veren tüm kamu ve özel kurumlarla ilgili mevzuatın birleştirilmesi ve tek elden uygulama esasları düzenlenmelidir.
- Göçmen geçici koruma altındaki mevsimlik tarım işçisi çocuklarla, okulsuz köy ve köy altı yerleşim yerlerdeki çocukların bulunduğu okullara yönelik nitelikli öğretmen yetiştirilmelidir.
- Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocuklarla ilgili üniversite eğitiminde mevcut ders saatleri artırılmalı ve uygulama eğitimlerine daha fazla yer verilmelidir.
- Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocuklarla ilgili özel eğitim alt sınıfı ve destek eğitim odalarına özel eğitim öğretmenlerin görevlendirilmeli, gerekli malzeme, materyal desteği sağlanmalıdır.
- Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocuklara yardım etmek amacıyla gölge abla uygulaması yapılmalıdır.
- Yazılı ve görsel materyal eksikliği ile ilgili öğretmenler bu konuda sınırlandırılmamalı, alternatif öğrenme kaynakları sunulmalı ve dezavantajlı bölgelere destek verilmelidir.
- Erken çocukluk eğitimi veren kurumlarda her sınıf için bir çocuk gelişimi alanından eğitimi veya mezun yardımcı personel görevlendirilmeli, TYÇP, yerel ve ulusal projeler ile elemanların eğitilmesi ve istihdamında süreklilik sağlanmalıdır.
- Erken çocukluk eğitiminde çocuklar yaş aralığına göre değil ay aralığına göre belirlenmelidir.

- Zorunlu eğitim kapsamına alınacak olan 5 yaş ifadesinden hangi ay aralıklarının kastedildiği netleştirilmelidir (önerilen 60-72 ay aralığıdır).
- Okul öncesi eğitimde kesintisiz eğitimin çeşitli faaliyetlerle (Kuran eğitimi, sanat, spor, halk oyunları, müzik, drama vb.) desteklenerek niteliği artırılmalı, öğretmen üzerindeki ders yükünün 30 saatten 25'e düşürülmeli, haftada 5 saatlik seçmeli ders alternatifi sunulmalıdır.
- Tip Proje uygulamasının gözden geçirilerek, okulların çevreye uyumlu, sosyal yaşam alanları olarak tasarlanmalı, çocukların zamanlarını etkin ve verimli kullanacakları, temel yaşam becerileri kazanabilecekleri alanlar olarak inşa edilmelidir.
- Öğretmen seçme ve yetiştirme politikaları gözden geçirilmeli, lisans diploma not ortalaması ve öğretmenlik uygulama sonuçları atama sürecinde dikkate alınmalıdır.
- Bakanlık bütçesinden Erken Çocukluk Eğitim için tahsis edilen oran artırılmalı, okul bazlı bütçe uygulamasına geçilmeli (personel giderleri, temizlik, yemek, kırtasiye, bakım, onarım vb.) zorunlu eğitim giderleri için bakanlığın bütçe tahsis etmesi gereklidir çünkü zorunlu eğitim gerekçesiyle velinin desteğini almak zorlaşacaktır.
- Çocuğun doğum öncesi dahil bütün gelişimsel özelliklerinin yer aldığı (E-Çocuk vb.) bilgiler elektronik ortamda toplanmalıdır.
- Erken çocukluk dönemine dönük faaliyette bulunan kurumlar arasında koordinasyon sağlanmalıdır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Belediyeler, Diyanet, STK vb. kurumların erken çocukluk dönemi ile ilgili yönetmelikler tek yönetmelik altında birleştirilmeli ve uygulama esasları düzenlenmeli, 222 İlköğretim kanunu gereği belediyeler gerekli çalışmaları yapmalıdır.
- Öğrenme ortamlarının sınıf içlerinden çıkarılarak ayrı atölyeler şeklinde tasarlanması gerekir (Fen Doğa Atölyesi, Kil Atölyesi, Spor ve Jimnastik Atölyesi, Müzik ve Drama Atölyesi, Masal Odası, El Becerileri ve Sanat Atölyesi, Meslek Tanıtım Atölyeleri vb.).
- Coğrafi ve iklim şartları dikkate alınarak çalışma takvimi oluşturulmalıdır.
- TYÇP kapsamında görevlendirilen temizlik elemanlarının 1 Eylül itibariyle göreve başlatılmalı, okul öncesinde verilecek olan hizmetin niteliği arttırmak amacıyla destek eğitim personeli ayrı bir kuraya tabi tutulmalıdır.

Sonuç

Sonuç olarak; erken çocukluk dönemi insan hayatındaki öğrenmelerin %70 gerçekleştiği, gelişimin en hızlı olduğu bu dönemde yapılacak yatırımların devamlılık arz etmesini, kontrol ve denetimin olması, çocuk eğitimlerinin velilerin insayitifine bırakılmamış olması önemli bir kazanım olarak görülmektedir.

Vizyon belgesinde öngörülen erken çocukluk eğitimi ile ilgili amaç ve hedeflere ulaşıldığında; insan merkezli, kavramda evrensel, uygulamada yerli, esnek, beceri ve görgü odaklı, çocuklarımızın neşesi ve mutluluğunu esas alan bir insan modelinin yetiştirilmesi planlanmaktadır.

MALATYA 2023 EĞİTİM VİZYONU ÇALIŞTAYI

TEMEL EĞİTİM

TEMA 14 **TEMEL EĞİTİM**

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

1. Öğretmen sayısının fazla olması
2. Ulusal düzeyde yapılan sınavlarda öğrencilerin akademik başarıların yüksek olması
3. Eğitim kaynaklarına ulaşılabilir olması
4. Kültürel zenginliklerimizin fazla olması
5. Sosyal etkinlik ortamlarının fazla olması (film festivali)
6. İlimizde akademik iletişim kurabileceğimiz iki üniversite olması
7. İlimizde yer alan eğitim içerikli STK'ların fazla olması
8. Belediyelerin kültür çalışmalarının yaygın olması (semt konakları, kitap fuarı vb.)
9. Taşımali eğitimde coğrafi koşul olarak dezavantajlı olan öğrencilerin eğitim kurumlarına ulaşımının sağlanması
10. İlimizde yer alan yöneticilerin yönetim alanında nitelikli olması
11. Eğitimsel faaliyetleri yapmak için mekânların, toplantı salonlarının fazla olması
12. Toplumsal ve kültürel değerlerin köklü ve derin olması
13. 147 şikayet hattının kaldırılması
14. Gençlik ve Spor Müdürlüğünün etkin çalışmalar yapması

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Öğretmenlerin mesleki gelişiminin yetersiz olması
2. Temel eğitimde öğretmenler arasında “yıldız öğretmen” anlayışı/arayışı
3. Devlet kurumları tarafından yazılan ders kitaplarının sınıf ortamında kullanılmasının istenmemesi
4. Öğrencilerde akademik başarı beklentisi ya da rekabet ortamı oluşturarak “yıldız öğrenci” arayışı
5. Eğitimin ilgilerindeki başarı algısının değişik olması
6. Velilerimizle etkili iletişim kurulamaması (velilerin eğitimde rollerini kavrayamaması/uygulayamaması)
7. Belediyenin kültür ve eğitim içerikli çalışmalarda yayın desteği vermemesi
8. Taşımali eğitimde yaşanan sıkıntılarının olması

9. Toplumda bireyselleşme eğilimi
10. Eğitim ortamlarının etkili tasarlanamaması
11. Temel eğitimde yaşayarak öğrenme anlayışının oturmamış olmaması
12. Sınav odaklı yaklaşımlarının temel eğitimde yaygın olması
13. Velilerin eğitim süreçleri hakkında öğretmen üstündeki baskısı
14. Öğretmenlerin sosyal ortamlardan etkilenmesi (sosyal medya, reklam vb.)
15. Dış öğrenme ortamlarının (müze, kütüphane, hayvanat bahçesi vb.) yaygın kullanılmaması
16. Okullarda okul-aile işbirliği çalışmalarının etkin olmaması
17. Okullarda bütçe sıkıntısı yaşanması
18. Öğrencilerin okuma alışkanlığının istenen düzeyde olmaması

Riskler

- Değişim sancılı bir süreç olacağından uygulamalara karşı dirençli bireylerin olması
- Sürekli değişim olduğu düşüncesiyle bireylerin bu uygulamalara inanmamaları
- Müfredatların yetiştirilmesi düşüncesiyle sosyal kültürel faaliyetlerin yapılmaması
- Okulların fiziki ortam yetersizliği
- Öğrencilerin ve velilerin akademik kaygıyla geleneksel yöntemlerle değerlendirilmeye devam etmeleri

Tedbirler

- Bireylerin ikna ederek yola devam edilmeleri sağlanmalıdır.
- Değişimin faydaları ve olumlu yönleri anlatılarak bireylerin eğitim süreçlerinde aktif rol almaları sağlanmalıdır.
- Müfredatların multidisipliner anlayışıyla uygulanması sağlanmalıdır.
- Okulların var olan imkânlarla çok amaçlı uygulama alanları oluşturulmalıdır.
- Güncel eğilimlerle alternatif değerlendirme yöntemlerinin amacı ve önemi vurgulanmalıdır.

Yapılan Çalışmalar

- “10 Bin Gençle Arabulucuk” projesi kapsamında çocuklara/gençlere çatışmanın kavranması, şiddetin güncel dünya ülke ve bölge sorunları üzerinden anlatılarak dostluğun, kardeşliğin ve barışın herkes için önemini içselleştirilmesine katkıda bulunulmuştur.

- “Malatya Bilim Adamlarını Yetiştiriyor” çalışması ile öğrencilerin ilgileri doğrultusunda bilimsel faaliyetlere yönlendirilmeli için ortam ve imkan sağlanmıştır.
- “İlkokullarda Matematik öğretimi Çalıştayı” ile sınıf öğretmenleri ve matematik öğretmenlerine matematik öğretiminde kullanılan alternatif yöntem ve teknikler tanıtılmıştır.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Çok yönlü bireyler yetiştirilecek.
2. Eğitim daha nitelikli hale gelecek.
3. Öğrenciler kendisi ile barışık olacak.
4. Eğitimde oluşan güncel eğilimler takip edilecek.
5. Kendini ifade eden bireyler yetiştirmek.
6. Temel eğitimde öğretmenlerin yaşadığı sorunlar azalacak.
7. Okul başlama yaşı uygun yaşa çekilerek öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri sağlanacak.
8. Öğrencilerin üst bilişsel düşünme becerileri gelişecek.
9. Türkçe dili etkili ve doğru kullanılacak.
10. Okullar arası farklılıklar azaltılarak öğrenci gelişimleri desteklenecek.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- “Okullar birlikte” adlı çalışma ile farklı koşullarda olan okulların birlikte faaliyetler yaparak birbirlerine destek olmaları sağlanacaktır.
- Dezavantajlı okulların, imkânı olan okullarının fiziki koşullarından (salon, laboratuvar vb), faydalanmaları sağlanacaktır.
- Her ilin kendi koşulları o ilde yaşayan öğrencilere tanıtılmalı ve sosyal uyum/adaptasyon sağlanmalıdır. Bu kapsamda Malatya ilinin özellikleri ve yaşam koşullarının anlaşılması için tüm öğrencilere yönelik ilin tanıtım çalışmaları yapılacaktır.
- Kültürel, sanatsal ve sportif becerilere yönelik öğrencilerin çalışmalarını sunmaları için nisan veya mayıs aylarında “Bahar Şenlikleri” düzenlenecektir.
- Öğrencilerin beceri gelişimlerinin sağlanması için belirlenen esnaflarla işbirliği kurularak öğrencilerin uygun zamanda esnaflarımızla çalışması sağlanacak ve ahilik kültürünün gelişmesi takip edilecektir.

Sorun Alanları

1. Her kişiliğe ve yeterliliğe sahip bireylerin temel eğitim düzeyinde öğretmen olarak çalışması, yan dal alan uygulanması yapılmaması
2. Öğrencilerin okulu sevmeleri için yeterince etkinlikler yapılamaması
3. Temel eğitimde akademik odaklı çalışmalara önem verildiğinden özel eğitim gerektiren öğrencilerin kabul edilmemesi
4. Velilerle yaşanan sıkıntılar
5. Temel eğitimde ilkokul ve ortaokul yönetmeliklerinin kapsam sorunu
6. Rehber öğretmenlerin temel eğitimde etkin olamaması
7. Temel eğitimde sanat branşlarında (görsel sanatlar, müzik, oyun ve fiziki etkinlikler vb.) etkin uygulamalar olmaması
8. Erken yaşlarda kademeler arası geçiş sorunu
9. Öğrencilere sorumluluklar verilmemesi
10. Temel eğitimin akademik odaklı olması
11. Temel eğitimdeki öğrencilerin güvenlik sorunu
12. Temel eğitimdeki öğretmenlerin kendini yeterince güncelleyememesi
13. Okullarda öğrencilerin zihinsel, sosyal, sanatsal ve sportif yönden gelişimlerini sağlayacak imkânların yetersizlikleri
14. Öğretmenin toplumdaki değer sorunu
15. Öğrenci değerlendirme sorunu
16. Temel eğitim müfredatlarının ve ders materyallerinin nitelikli hale getirilememesi
17. Temel eğitimde teneffüs süreleri ve ders saatlerinin nitelikli olarak düzenlenmemesi
18. Okul mahalle spor kulüplerinin yagınlaştırılmaması
19. Serbest Etkinlik derslerinin içeriğinin belli olmaması
20. Ana dil eğitimi ve kitap okuma seviyelerinin yeterli olmayışı
21. Temel eğitimde ödev verilmesi sorunu
22. Şartları elverişsiz okulların kaynak planlanması sorunu

Öneriler

1. Toplumla iletişim kurabilen, yaşadığı alana olumlu katkıları olan bir anlayışla eğitimciler yetiştirilmeli, öğretmen olma kriterleri belirlenmeli ve lisans eğitimine öğretmen adayları seçilmelidir. Öğretmen adayları, lisans eğitimi döneminde periyodik olarak uzun bir süreçte milli eğitim koşullarındaki sınıflarda, öğrencilerle bir araya gelerek nitelikli stajlar yapmaları ve deneyim kazanmaları sağlanmalıdır. Atandıktan sonra da danışman öğretmen desteğiyle

aday öğretmenlerin mesleki gelişmeleri takip edilmeli, öğretmen kariyer sistemi ile tüm çalışma döneminde gelişimi desteklenmektedir.

2. Öğrencilerin okul bahçesinde etkili uygulamalar yapmaları, duyguların öğrenme sürecine katılmasına yönelik nitelikli faaliyetlerin yapılması planlanmalıdır. Akademik odaklı çalışmalarla öğrencilerin okuldan sıkılmalarının önüne geçmek için sanatsal faaliyetlere yeterince yer verilmelidir.

3. Temel eğitimin ilkökul düzeyinde yaşamsal becerilerin, insani değerlerin ağırlıklı olarak uygulanması, ortaokul düzeyinde temel değerlerin üzerine inşa edilen akademik çalışmalar yapılmalıdır. Özel eğitim gerektiren öğrencilerin belirlenmesi ve gelişiminin sağlanmasına yönelik etkili çalışmaları yapılmalı ve kaynaştırma eğitimi kapsamında öğrenciler sınıflara eşit dağıtılmalıdır. Üstün yetenekli öğrenciler, aileleri ile birlikte destek almalıdır. Özel eğitim gerektiren öğrencilerin yönlendirilmesinde bütün ilgililerinin işbirliği içinde uygun öğrenme ortamları ile gerekli atölye ortamlarının oluşturulması sağlanmalıdır.

4. Okullar, STK'lar, muhtarlıklar, resmi kurumlar tarafından verilecek aile eğitimi ile velilerin “Öğrencisinden ne beklemesi ya da ne beklememesi” gerektiği ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Farklı meslek gruplarında yer alan velilere sorumluluklar verilerek velilerin okul çalışmalarına katkı sağlamaları için ortam oluşturulmalıdır.

5. Temel eğitimde ilkökul ve ortaokul yönetmeliklerinin birbirlerinden ayrılması, ihtiyaçları karşılayacak yönetmeliklerin oluşturması gerekmektedir.

6. Rehber öğretmenlerin ilkökulda ve ortaokul düzeylerinde belli durumlara anlık ve anlamlı müdahalede bulunmaları kolaylaştırmak için temel eğitimde uzmanlaşmaları sağlanmalıdır.

7. Temel eğitimde sanat branşlarında (görsel sanatlar, müzik, oyun ve fiziki etkinlikler vb.) branş öğretmenlerinden destek alınması ya da sınıf öğretmenlerin yan dal alan olarak eğitilmeleri sağlanmalıdır.

8. Temel eğitim 1+5+3 olarak planlanmalıdır. Ortaokulda 5. Sınıf düzeyinde bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin ortaokul düzeyine hazır olmaları dolayısıyla öğrencilerin gelişiminin sağlanması için ilkökul 5 yıl olarak planlanmalıdır. Okula başlama yaşı 72 aylık olarak belirlenmelidir.

9. Öğrencilere yönelik sorumluluk bilinci geliştirmek, topluma faydalı olma bilincini aşılacak için okulda farklı görevler verilmelidir.

10. Temel eğitimin tanımı ve amacı Bakanlık tarafından yeniden belirlenmelidir. Eğitimin okullardaki ilk ve en önemli ayağı olan temel eğitimin çok titizlikle yapılması gerekmektedir. Temel eğitimde yapılacak hataların ileriki yıllarda değiştirilmesi çok güç olan büyük sorunlar oluşturulacağı düşünülmelidir. Bakanlığın yapacağı en önemli adımın temel eğitim üzerinde

büyük bir titizlikle durmasıdır. Çünkü bu aşama diğer aşamalara nazaran revizeye ihtiyaç duymaksızın ilk ve en etkili alandır.

Bakanlık bu işi yaparken; pedagoglar, psikolojik danışmanlar, aile danışmanları eşliğinde hazırlayacağı çalışmalarda bölgesel ve kültürel değerlerin de dikkate alındığı bir planlama yapmalıdır. Bakanlık bilmelidir ki; yurt dışındaki ülkelerin eğitim programlarını incelemeye alması; bu eğitim programlarını o ülkenin doktrini (kültürel değerleri, bulunduğu coğrafi özellikleri, insani yapısı, ülke çıkarları, insanların yedikleri yiyeceklerin özellikleri, içtikleri suyun pH'ı sertliği, ... vb.gibi) içerisinde değerlendirip fikir edinme için olmalıdır.

“Temel Eğitim: *Çocukların kendini tanımalarına; bilişsel ve mantıksal düzeylerin, ahlaki ve insani değerlerin gelişimine, milli ve tarihi değerlerin farkındalığına imkân verecek ortam ve imkânlar bütünüdür. Yani öğrenci temel eğitimde insani ve ahlaki değerlerle donatılmış, düşünebilen ve düşündüğünü yorumlayabilen, mantıksal düzeyi gelişmiş, ne istediğini bilen ve o bilinç ve tutumla hareket edebilen, sorumluk sahibi, akademik kaygısı olmadan mezun olmalıdır.* ”

Temel eğitim ile ilgili yukarıdaki tanımı verecek olursak; temel eğitimin amacını;

- ✓ Öğrencilerde sorumluluk ve görev bilincini geliştirmek,
- ✓ Öğrencilerde insani ve ahlaki değerleri yerleştirmek,
- ✓ Öğrencilerde yetenek alanlarını tespit etmek, bu alanlara en erken yaşlarda yönlendirmek ve bu yetenek alanlarına uygun eğitim ve öğretim olanakları sunmak,
- ✓ Öğrencinin kendini ifade etme, herhangi bir olayı yorumlama, çevresinde olup biteni anlama ve eleştirel düzeyde sorgulama gücünün gelişimine olanak vermek,
- ✓ Öğrencilerin matematiksel ve mantıksal düşünüş kapasitelerini artırmak, fen bilimleri ve doğaya yönelik çalışmalar ekleyerek eleştirel ve analitik düşünme becerilerini geliştirmek
- ✓ Öğrencilerde bilgiyi işleyebilme yeteneğini oluşturmak ve bu yeteneği geliştirmek,
- ✓ Öğrencilerin milli ve tarihi değerlerin farkındalığına ulaştırma ve bu bilince sahiplendirmek, şeklinde sıralayabiliriz.

Bakanlık temel eğitimle ilgili bu amaçları yerine getirebilmesi için pedagoglar, psikolojik danışmanlar, aile danışmanları eşliğinde okulların bulunduğu bölge, il, ilçe, bölgesel şartlar ve kültürel değerleri; çocuğun yaş, sınıf ve cinsiyet durumunu da göz önüne alarak;

- ✓ Bakanlık okullarda öğrenme ortamlarını öğrencilere hazır hale getirmek için öğrenci potansiyelini dikkate alarak sahip olduğu mantıksal düşünme seviyesine göre sınıf ortamları ve bu ortamlara göre öğretim metotları kullanılacak programlar oluşturmalıdır. Bu durum okullarda farklılık, aynı okuldaki sınıflarda bile farklılık gösterebilir. Verilecek kazanımlar

değiştirilmeden, uygulanacak öğretim modelleri ve derinlemesine öğretim farklılaşacaktır. Bakanlık “*yataysal eşitlik, derinsel farklılık içeren sınıf modelleri*” kullanarak düşünme seviyeleri farklı olan öğrencilerde uygulaması ile herkese ilgi, kapasitelerine göre uygulayacağı öğretim modelleri ile öğrencilerin hepsinin mutlu olacağı bir ortam sunar ki; bu da öğrencilere mantıksal düşünme kapasitelerini geliştirmelerine olanak sunar.

✓ Okul rehber öğretmenlerinin öğrencilere gelişim sürecinde destek olması gerekmektedir. Rehber öğretmenlerin yetkisi arttırılmalı ve ilgilendiği öğrenci sayısı azaltılmalıdır. Bu kapsamda rehber öğretmenlerin gelişim dosyaları ile veliler isterse sağlık bakanlığına bağlı “*Okul-Aile Pedagogu*”na danışabilmelidir. Sağlık Bakanlığı’nın uyguladığı Aile Hekimliği kavramına benzer, Bakanlığımız da “*Okul-Aile Pedagogluğu*” kavramını ortaya koymalı. Birkaç okulun bulunduğu ortak bir alanda oluşturacağı *Okul-Aile Pedagogluğu* ile Bakanlık o okullarda öğrencilerin yaşadığı sorunların çözümü, veli bilinçlendirmesi, okul rehber öğretmenlerini yönlendirme, öğrencilerin gelişim aşamaları dikkate alınarak uygulayacağı programların tespiti ve öğrenci veri kaynağının oluşturmasına olanak verecektir. Bakanlık bu uygulaması ile okul rehber öğretmenlerinin yapamadığı işleri çocuk pedagogları ile yapacak ve okul rehber öğretmenlerinin bağlı olacağı bir birim kurmuş olacaktır. Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığı ile yapacağı bir anlaşma ile Aile Hekimliği binasında istihdam edeceği *Okul-Aile Pedagogu* ile bu sorunu da çözmüş olacaktır. *Okul-Aile Pedagogu* çok fonksiyonelli olarak çalışacaktır.

✓ Öğrencileri huzurevi, çocuk esirgeme kurumu, sevgi evleri, hayvan barınakları, okulların bulunduğu muhitteki kimsesiz yaşlı insanları belli aralıklarla ziyaret ettirmeyi planlamalı. Öğrencilerin devamlı olarak ziyaret etmek zorunda olacağı huzurevinde her bir yaşlı insanımıza ve her bakıma muhtaç yaşlı insanımıza torun öğrenciler, her bir yetim veya öksüz çocuğa destek öğrenci arkadaşlar oluşturulmalıdır. Her okulun imkanları dahilinde okul dışında, güvenlik problemi olmaksızın bakıma muhtaç sokak hayvanlarının bakımı yapılmalıdır. Öğrenciler bu işlerini düzenli olarak aksatmadan yapmaları sağlanmalıdır. Bakanlık bu çalışma ile öğrencilerde ahlaki ve insani değerleri yerleştirirken, öğrencilerde görev bilincinin gelişmesi için önemli bir adım atmış olacaktır. Ayrıca bakanlık basit gibi görülen bu çalışma ile toplumun aksayan yönlerinin uzun vadede düzelmesinde çok önemli bir rolü üsleneyecektir. Unutulmamalı ki günümüz çocuklarının en önemli sorunu bencillik olduğu düşünülürse; bakanlık bu çalışmayı erken yaşlardan başlayarak öğrencilerde uygulayacağı bu çalışma ile öğrencilerde bencillik duygusunun da körelmesine olanak sağlamış olacaktır.

✓ Öğrencilere dünyanın en önemli sorunun yaşam kaynağı olan su olduğunu anlatmak ve idrak ettirmek için; evlerine gelen su kaynakları, yaşadığı illerde su için varsa biyolojik ve kimyasal arıtma tesisleri gezdirilerek suyun önemi ve tasarruflu kullanmanın gereği gösterilmelidir. Ayrıca öğrencilere ülkemizin sınırlı olan orman kaynağımızı ve petrolde dışa bağımlılığımızı anlatarak yaşadığı yerlerde kağıt ve plastik gibi geri dönüşüm fabrikaları gezdirilmeli ve bu geri dönüşümün önemi hissettirilmelidir. Bakanlık bu çalışma ile öğrencilerde kaynaklarımızın farkındalığı ve bunların tasarruflu kullanımının önemini aşılacaktır. Düşünün ki, bakanlık ülkemizdeki, temel eğitimde öğrenim gören yaklaşık 12 milyon öğrencinin kademeli olarak tüm bunları yerinde öğrenmesi büyük bir etkinin oluşumuna olanak verecektir.

✓ Öğrencileri buldukları illerde veya yakın illerde büyük sanayi kuruluşları gezdirilerek; bu kuruluşların çalışma düzenleri, hammadde kaynaklarının nereden ne şartlarla geldiği, bunun karşılığında ülkemizin kayıpları ve kazançlarının vurgulandığı gözlemlerle bakanlık; öğrencilerde üretken ve çalışkan olmanın gereği hissettirir.

✓ Öğrencilerin yaşadığı illerde sosyal ve kültürel farklılığın en fazla olduğu muhitler gezdirilerek, buradaki insanlara konuk olunarak, sosyal ve kültürel farklılıkların meydana getirdiği farkları hissetmelerini ve çevrelerindeki insanları tanımalarına olanak verecek bu çalışma ile bakanlık öğrencilere insanların yaşadığı ortama göre sahip oldukları yaşam şekillerini gözleme ve insanlara karşı hoşgörülü olmalarının yolunu açacaktır. Öğrencilerin yaşadığı illerde bulunan tüm meslek gruplarında yapılan çalışmalarını görmek için her bir öğrenciye bu imkânı planlamalar ile sunacak olan bakanlık bu çalışma ile öğrencilere her meslek grubunu ve çalışma düzenini göstereceği gibi, öğrencilerin ilgilerinin olduğu meslek gruplarını farkında olmalarına olanak verecektir. Bu durum sonraki yıllarda yönlendirileceği meslek liseleri için bir veri oluşturacaktır. Her bir meslek grubunu bir haftalık tanıtım mesleğin yapıldığı yerlerde gerçekleştirilecek ve mesleğin artıları ve eksileri gösterilecektir.

✓ Bakanlık öğrencilerin sportif alanlarda yetenekli öğrencileri tespit etmesi için Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapacağı bir anlaşma il gençlik ve spor müdürlüğünde uzmanlar belli aralıklarla okul ziyaretleri yaparak tespit edecekleri yetenekli öğrenciler için küçük yaşlardan itibaren kendi bünyelerinde oluşturacakları planlama ile çalışmalara alacaktır. Bakanlık bu çalışma ile okullarda sportif alanlarda yetenekli öğrencilerin tespitine ve bu yeteneklerini geliştirmelerine olanak vermiş olacaktır.

✓ Bakanlık öğrencilerin sanatsal alanlarda yetenekli öğrencileri tespit etmesi için Kültür Bakanlığı ile yapacağı bir anlaşmayla İl Kültür Müdürlüğünde uzmanlar belli aralıklarla

okul ziyaretleri yaparak tespit edecekleri yetenekli öğrenciler için küçük yaşlardan itibaren kendi bünyelerinde oluşturacakları planlama ile çalışmalara tespit ettikleri öğrencileri alacaktır. Bakanlık bu çalışma ile okullarda sanatsal alanlarda yetenekli öğrencilerin tespitine ve bu yeteneklerini geliştirmelerine olanak vermiş olacaktır.

✓ Bakanlık teknolojik olanaklarda faydalanarak, hizmet içi eğitime mecbur olmaksızın herkese okulunda bu eğitimi almaları sağlanarak çok daha ekonomik olunabilir. Haftalık sunumunu pedagoğ, çocuk psikiyatri, alan uzmanlarının yapacağı uzaktan eğitim programları Türkiye'nin en ücra köşesindeki okullarına ulaşabilecek gerek velilere, gerekse öğretmenlere bilinçlendirme çalışmaları yapılabilecektir.

11. Öğrencilerde güvenlik iki aşamada ele alınmalı ve bu aşamaların her ikisinde de gerekli tedbirlerin alınmasıyla başarı sağlanacağı unutulmamalıdır.

✓ İÇ GÜVENLİK (SAĞLIK SORUNU):

1. Öğrencilerde ileriki yaşlarda obezite, şeker gibi çeşitli hastalıklara neden olacak, bilimsel olarak yenmesi uzmanlar tarafından uygun görülmeyen ve yasaklanan, GDO'lu, katkı maddeli, ısıtılmış, dondurulmuş gıdaların okul kantinlerinden satışı yasaklanmalıdır. Okul kantinlerinde sağlık kriterleri sıkı takip etmelidir. Sağlıksız yiyeceklere, sağlıklı besin örnekleri alternatif olarak sunulmalıdır. Bu konularda öğrenci ve veliler bilinçlendirilmelidir.
2. Öğrencilerin mutlaka sağlıklı beslenmeleri ve gelişmeleri için de gerekli beslenme ve bakım destekleri uzmanlar denetiminde yapılmalı ve veliler bu konularda bilinçlendirilmelidir. Okullarda verilen aralarda, alt yapı oluşturularak öğrencilere yemek verilmelidir.
3. Teknoloji kullanımı gerek okullarda, gerekse evlerde öğrencilerin sağlığı dikkate alınacak şekilde ayarlanmalıdır. Bunun için okul ve veli işbirliği yapılmalıdır.
4. Öğrenci sağlığı için okul temizliği ve okulun havalandırılması büyük önem arz etmektedir. İl ve ilçe milli eğitim müdürlükleri bünyelerindeki okulların temizlik durumu için gerekli personel ihtiyacını karşılamalıdır. Bu kapsamda iş-kur vasıtasıyla kurumlarda çalışan personeller çok yararlıdır.
5. Denetimle serbestlik uygulamalarıyla eğitim kurumlarında çalışan personellerin olumsuz durumlara ortam oluşturacağı endişesiyle bu uygulama kaldırılmalı ya da sınırlandırılmalıdır. Topluma Yarar Projesi kapsamında dezavantajlı personellerin tanımındaki dezavantaj kriterleri kısıtlanmalıdır.
6. Özellikle ilköğretim öğrencilerinde ağır çanta sorunu ya sağlık gelişmelerine engel, ya da veli taşımak zorunda kaldığından öğrencilerde sorumluluk bilincinin gelişimine

engeldir. Bu nedenle öğrencilerin taşıyacağı kapasite dikkate alınarak, günlük ders planlamasının uygun bir şekilde yapılması ile aşılmalıdır. Okullardaki derslere yönelik fasikül şeklinde ders kitapları hazırlanmalıdır. Okulların imkânları ölçüsünde bireysel öğrenci dolapları hazırlanmalıdır.

7. Akran zorbalığına yönelik okul ve aileler ortak çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle medya aracılığıyla kötü davranışların öğrenilmesine engel olunmalıdır.

✓ DIŞ GÜVENLİK (ÇEVRESEL SORUNLAR):

1. Okul güvenliği büyük bir önem arz etmektedir. İl ve ilçe milli eğitim müdürlükleri bünyelerindeki okulların öğrenci kapasitelerini dikkate alınacak şekilde güvenlik personel sayısı belirlemelidir.
2. Taşımali eğitimle gelen öğrencilerin okul derslerinin bitiminde gereğinden fazla servisleri beklemeleri, güvenlik sorunlarını da beraberinde meydana getirmektedir. Taşımali eğitim yapılan okullarda öğrencilerin servislerle ev-okul arasındaki ulaşımı esnasında gerekli güvenlik tedbirleri il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından alınmalıdır. İlçelerde kaymakamların görevlendireceği personeller (hostes) servislerde bulundurulmalıdır.
3. Tam gün eğitim yapan okullarda öğle arasının uzunluğu güvenlik zaafına neden olmaktadır. Öğle arası sürenin ya öğrencilerin evlerinde öğle yemeklerini yiyip gelecek şekilde uzatılması, ya da öğle arası öğrencilerin yemek ihtiyaçlarına giderecek kadar uzun, güvenlik zaafına neden olmayacak şekilde kısa olarak ayarlanmalıdır.

12. Öğrencilerde derslere olan ilgi, kaygı, korku, motivasyon, algı durumlarının oluşacağını ve temelini atılacağı ilkokulda sınıf öğretmenleri çok donanımlı olmalıdır.

1. Öğrencinin derse ilgisinin, en önemli unsuru öğretmenin derste olan tutumu olduğu unutulmamalıdır,
2. Öğrenci için oluşturulacak e-portföy gözlem formlarını en sağlıklı dolduracak kişinin de sınıf öğretmeni olduğu ve iyi bir gözlem becerisine sahip olması gerektiği unutulmamalıdır.

Bu nedenlerden dolayı bakanlık;

- ✓ Öğrencinin yetenek alanlarının tespit edileceği yer olan temel eğitimde yetenek alanlarının belirlenmesinde uzmanlar yoluyla sınıf öğretmenlerine interaktif eğitim vermeli ve bunu zorunlu hale getirilmelidir.

✓ Öğretmenler performans kriterlerine göre değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme hem kendi zümre arkadaşları, astları, üstleri tarafından ve eğitim bölgesindeki müdürler tarafından adil bir şekilde belli kriterlere göre değerlendirilmelidir. Ortaya çıkan sonuçlara göre öğretmenlerimiz gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitime yönlendirilmelidir. Objektif olarak denetim sisteminin uygulanarak süreç odaklı değerlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Sonuçlar ölçüsünde öğretmenler teşvik edilmelidir. Seminerlerin amacına uygun olarak yapılmalı ve eğitim sürecinde öğretmenlerin aktif rol almaları sağlanmalıdır.

✓ Genç sınıf öğretmenlerin önün açılmalı, norm fazlası olarak il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde beklemeye alınmamalıdır.

✓ Yüksek lisans ve doktora yapmak isteyen öğretmenleri bu alanda desteklemeli ve teşvik etmeli. Yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenlere çeşitli kolaylıklar sağlamalıdır.

✓ Okulların bulunduğu illerdeki üniversitelerle varacağı anlaşma gereği öğretmenlerin gelişimine olanak verecek çalışmalar, programlar yapılmalıdır.

✓ Öğretmenlerin yaptığı makale, tez, proje gibi akademik çalışmalara teşvik için bir ödül yönetmeliği oluşturmalıdır.

✓ Öğretmenleri gözlem ve değerlendirme konusunda yetiştirecek çalışmalar sürekli ve denetimli olarak yapılmalıdır.

✓ Öğretmenini eğitim ve öğretimden uzaklaştıracak çalışmalardan uzak durulmalıdır.

✓ Her öğretmenin eğitim konusunda aktif katılımını sağlamak amacıyla planlama yapılmalıdır. Örneğin; sınıf ve branş öğretmenlerinin her biri belirlenecek konu ve kazanımları içeren aylık etkinlikler ve çalışma yaprakları hazırlamaları, hazırlanan bu etkinliklerin denetleme ve inceleme kurullarında geçirdikten sonra, oluşturulacak havuza aktarılmaları, isteyen her öğretmenin de bu etkinlik havuzunda faydalanmaları sağlanmalıdır. Üstelik bu çalışma sürekli ve zorunlu olarak öğretmenler tarafından yapılacak ve kabul edilen etkinliği yapan öğretmenlerin de belirlenecek sayıda ek ders ücreti almaları sağlanarak öğretmenleri bu çalışmayı daha samimi yapmaya teşvik etmelidir. Ayrıca ders kitaplarının içerikleri daha çok etkinlik içermesi gerektiğinden eklenecek etkinlikler oluşturulan havuzdan sağlanılabilir. Böylelikle bakanlık bu çalışmalarla elindeki öğretmenlerini aktif hale getirmesiyle sorunların çözümünde önemli bir adım atmış olacaktır.

13. Okullardaki öğretmen eksiklikleri; bütçe sorunu; taşınmalı eğitimdeki aksaklıklar; ders-teneffüs süre sorunu; birleştirilmiş sınıflar; sınıf kalabalıkları; laboratuvar eksikliği; tasarım ve beceri atölye eksikliği; etkinlik salonlarının (satranç, masa tenisi vb.) eksikliği; okul bahçelerinin yeteri kadar geniş olmaması; yani öğrencilerin okullarda zihinsel, sosyal,

sanatsal ve sportif yönden gelişimlerini sağlayacak imkânların ve alanların yetersizlikleri önemli bir sorundur. Bunların birçoğunun giderilmesi bakanlık düzeyinde yapılacak çalışmalarla yapılacağı gibi, yerel bazda yapılacak çalışmalarla asgari düzeyde sağlanabilir.

✓ Temel eğitimde okullara ayrılan bütçenin yetersiz ve okul yöneticileri tarafından kullanılmıyor olması, sebebi ile okul yöneticilerinin eğitim öğretime harcamaları gereken enerjiyi fiziki imkânları geliştirmeye harcamaları önemli bir sorundur. Okullardaki bütçe sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. Bu nedenle okullara öğrenci sayısına ödenek gönderilmek suretiyle öğretmen, veli, öğrenci, idareci karşı karşıya bırakılmamalıdır.

✓ Okullarımızın öğretmen eksikliği, öğrenci eksikliği, coğrafi koşullar vb nedenlerle uyguladığı birleştirilmiş sınıflar uygulaması çeşitli sorunları yaşamaktadır. Birleştirilmiş sınıf uygulamalarında öğrencilere sunulan olanaklar, normal eğitim yapan okullardaki olanaklardan yetersiz olduğunda ilerleyen kademelerde bu öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri bakımından akranlarının gerisinde kaldıkları için olumsuz görülebilir. Ancak birleştirilmiş sınıf uygulamaları işbirliğine dayalı hem akran hem de bireysel öğreniyi teşvik ettiği için olumlu kazanımları olan bir uygulamadır. Bunun için birleştirilmiş sınıf okutan öğretmenler özel destek almalı, gerekli eğitim desteği bakanlık düzeyinde verilmelidir. Ayrıca birleştirilmiş sınıf uygulaması eğitim fakültelerinde yada pedagojik formasyon uygulamalarında öğretmenlere uygulamalı olarak verilmelidir. Birleştirilmiş sınıf uygulamasının avantajlarına (akran öğrenme) değinilmeli ve kademeli olarak uygulamaların nitelikleri artırılmalıdır. Bu uygulamalara ortaokul düzeyinde de yer verilmelidir.

✓ Bakanlık bazı okullarda öğrenci yığılmalarını, bazı okullarda öğrenci azlığını adrese dayalı okula yerleştirmeye çözümez. Bunu ancak okullarda eğitim kalitesini artırmakla çözebilir. Bu nedenle öğretmenler okullara norm durumuna göre değil, bakanlığın belirlediği başarılı öğretmen kriterlerine göre belirlemelidir. Yani bakanlık öğretmenine çalıştığı yıla göre değil, kendisinin belirleyeceği başarı kriterine göre alacağı puanlara göre yerleştirme yaparak; her okulda başarılı öğretmeni bulundurabilir ki; bu durum hem öğrencilerin okullara homojen dağılımı için bir çözüm olabileceği gibi, öğretmenlerini de çalışmaya teşvik etmiş olur. Başarılı öğretmenlere teşvik verilerek dezavantajlı bölgelerde çalışması ile okullardaki eğitim kalite düşüklüğünü değiştirebilir. Bu durum, başarılı öğretmen için kariyer geliştirme fırsatı oluşturmaktadır. Böylece öğretmen akademik çalışmalar yapmak, TÜBİTAK düzeyinde proje üretmek için kendini zorlamak zorunda kalacaktır.

- ✓ Taşınmalı eğitim planlamalarının zamanında ve aksaklıklara mahal vermeyecek şekilde yapılması gerekmektedir.
- ✓ İlkokullarda ve ortaokullarda günlük ders sayısı öğrencilerin sosyal, psikolojik ve ruhsal yapıları dikkate alınarak ayarlanmalı, çok fazla olmamalıdır.
- ✓ Okul bahçeleri birer yaşam alanı olmalıdır. Hayvan sevgisini tadabilecekleri ağaçları, bitki örtüsü olan kilit taşları ve asfaltın olmadığı bolca oyun oynayabilecekleri, oynarken öğrenmeye devam edebilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca okul bahçeleri geleneksel oyunların öğretildiği ve oynatıldığı bir ortam olacak şekilde düzenlenmelidir. Öğrenciler de kültürümüze ait değerleri oyunlarla ilkokul dönemlerinde tanışmış olur. Okullarda geleneksel oyunlar tanıtımının yapılması ve bu oyunların oynatılması, öğrencileri kültürel değerleri ile bir bağ oluşturmada ilk adım olacaktır.
- ✓ Tüm eğitim kurumlarının fiziki altyapısı tasarım ve beceri atölyeleri, laboratuvar, etkinlik salonları gibi birimleri kurmaya elverişli olmadığından, il ve ilçe bazında belediyelerin desteğiyle pilot bölgeler belirlenerek bu ihtiyacın buralardan karşılanmalıdır.
- ✓ Yeni yapılacak okullarda; öğrencilerin zihinsel, sosyal, sanatsal ve sportif yönden gelişmelerini sağlayacak, öğrencilerin ilgi ve istidatlarına, bireysel farklılıklarına uygun olarak sınıf ortamları, tasarım ve beceri atölyeleri, oyun alanları, etkinlik salonları, okul bahçeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- ✓ Malatya’da yer alan Gazi İlkokulu “İl Eğitim Tarihi Müzesi” olarak düzenlenmelidir.

14. Öğretmenler hakkında öğretmenlik meslek itibarını zedeleyen çokça şikâyet yapılmaktadır. Bakanlık öğretmenin güvenliğini sağlayan ve itibarının artmasına yönelik gerekli yasal düzenlemeyi yapılmalıdır. Medyada öğretmenin itibarını zedeleyen ve öğretmeni hedef gösteren programlar kontrol altına alınmalıdır. Ayrıca kamu spotlarında eğitime yeterince yer verilmelidir. “Eğitimde iyi örnekler” ya da “Öğretmen Mesleğinin Değeri”ni belirten içeriklerin en çok izlenen saatlerde zorunlu yayın olarak yayınlanmalıdır. Öğretmenlerin topluma yararına ve olumlu etkilerine yönelik ulusal kanallarda program ve dizi düzenlenmelidir.

Öğretmenlere yönelik farklı mecralardan yapılan şikâyetlerde öğretmenlerin mağdur olmaması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

15. Eğitim bir süreçtir ve bu süreç okul dışında da devam eder. Yani öğrenci okulda öğrendiği kazanımları sadece okulda sergilememeli, okul dışında da sergilemelidir. Öğrenci değerlendirilirken bu süreç göz önünde bulundurulmadan sadece sınavlarda doğru yapabildiği soru sayısı ile değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme yaklaşımında öğrenciler belirlenen

kazanımlara ulaşım ulaşılmadığı ile ilgili kesin bir yargı ile değerlendirilirler. Böylece sadece sonuç değerlendirilmesi yapıldığından süreç ihmal edilmektedir. Eğitimin başladığı ilk yer olan ailenin eğitim öğretim sürecine dâhil edilememesi ve aile eğitimi faaliyetlerinin yetersizliği nedeni ile çocukların en verimli dönemleri olan 0–6 yaş arasındaki dönemlerinin yeterince değerlendirilememektedir. Ayrıca ilkokullarda kazanımların edinilme düzeyini ölçen araçlar da yetersizdir.

Tüm bunlar dikkate alınarak; bakanlık yapacağı planlamada eğitim ve öğretim uygulamasında değerlendirme çalışmalarına önemli bir yer vermelidir. Öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeyleri ve mantıksal seviyeleri arasındaki farklılık görmezden gelinmemeli. Öğrencilerin geçmiş yaşantılarının, hazır bulunuşluk düzeylerinin, mantık seviyeleri, okul öncesi eğitim alıp-almama durumlarına kadar göz önüne alınmalı; buna göre sınıf ortamları, uygun öğretim modelleri ve değerlendirme kriterlerini belirlemelidir. Bakanlık bunlar için öğrenciler hakkında her türlü veriyi nitel ve nicel yollarda öğretmen-öğrenci-aile-akran değerlendirmeleri kullanarak çok yönlü olarak elde edecek sistemi oluşturmalıdır. Veriye dayalı eğitim-öğretimde öğrenci; tüm tahlilleri elinde olan hasta misali, sadece doğru teşhisin konulup, gerekli tedavinin yapılması gerekir. Bunu da deneyimli, iyi bir gözlem yapan, öğretim modelleri iyi uygulayabilen, insani değerleri yüksek, sabırlı, kendini gerçekleştirmiş öğretmenlerimiz yapabilecektir.

Temel eğitimde öğrencilerin değerlendirilmesi için dijital bir yapı kurulması ya da eba içeriğine dahil bir alan oluşturulması önerilmektedir. Bu dijital forma bir öğrencinin öğrenmesi gereken kazanımlar yüklenmeli, o kazanımlara yönelik ilkokulda etkinlikler, ortaokulda etkinlikler ve farklı türde sorular okul öğretmenleri tarafından hazırlanarak öğrencilerin gelişimleri takip edilmelidir. Okul öncesinden liseye kadar bir öğrencinin kazandığı ve kazanamadıkları kazanımlar belirlenerek gerek öğretmen ve okul yöneticisi gerek ailesi gerekli düzenlemeleri yapmaları sağlanmalıdır. Bu dijital platform sayesinde öncelikle öğretmenler kendi çalışmalarını kendi hazırlayacağı için öğrenciye görelilik ilkesi uygulanacak, öğretmenler yardımcı kaynağa ihtiyaç duymayacak ve zümre öğretmenleri arasında sıkı bir iletişim ağı kurulacaktır. Bunun dışında bu platforma aile de giriş yapabilecek, öğrencisi hakkında bilinmesini istediği konuları gerek rehber öğretmene gerek sınıf öğretmenine ya da tüm öğretmen ve yöneticilere duyurabilecek. Bu sistem aynı zamanda e-portfolyo oluşturulmasını kolaylaştıracaktır.

16. İlkokulda ve ortaokulda var olan müfredat eğitimdeki yeni eğilimlere göre güncellenmeli, kılavuz kitaplarına aşırı bağımlı olmadan esnek uygulama olanağı sunularak kullanımı

sağlanmalıdır. Deneysel ve teorik kitaplarda kazanım odaklı etkinlik kitapları olmalı, sözel içerikli derslerde ise kılavuz kitaplarının olmasına ihtiyaç duyulmamalıdır.

17. Teneffüs sürelerinin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak kadar uzun olmalı, fakat bir sonraki dersten kopmayacak kadar da uzun olmamalıdır. Günlük ders saati sayısı ve teneffüs süreleri öğrencilerin yaş ve sınıf seviyeleri dikkate alınarak pedagoglar tarafından belirtilmeli, gerekirse sınıflara göre farklılık göstermelidir. İlkokul düzeyinde 5 saat ders yapılmalı teneffüs aralarının bir teneffüsün 20 dk olması koşuluyla diğer teneffüslerin 10 ar (net olarak) dakika olarak düzenlenmesi; ortaokul düzeyinde 6 saat ders olmalı teneffüs aralarının 10 ar (net olarak) dakika olmalıdır. Sabah saatlerinde akademik derslerin verilmesi, öğleden sonra beceri ağırlıklı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

18. Gençlik merkezleri, muhtarlıklar, bölgede sistemleşmiş spor kulüpleri ve belediyeler ile işbirliği kurularak farklı branşlarda farklı yaşlara yönelik “Bahar Şenlikleri” kapsamında spor müsabakaları düzenlenebilir. İl Gençlik Müdürlüğü ile işbirliğinde “Gençlik liderliği” kavramı ile akran çalışmalarının desteklenmesi sağlanmalıdır.

19. Serbest etkinlik derslerinde işbirliğine dayalı beceri temelli etkinlikler yapılmalıdır. Bu derslerde öğretmen değişimi uygulaması yapılarak o okuldaki başka bir öğretmenin sınıfa katkı sunması, gelişimleri hakkında bilgi vermesi sağlanmalıdır. Böylece okuldaki öğretmenler arasında iletişim ağı kurulabilir.

20. Öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmeye yönelik; kelime kullanma becerilerinin artırılması için derslerde bu uygulamalara zaman ayrılması, kelime öğrenmelerine yönelik eş, yakın ya da zıt anlamlı kelimelerin olduğu bir sözlük çalışması yapılması, okuma anlama çalışmalarının aktif çalışmalarla desteklenmesi, digital platformlarda kullandıkları dilin ana dil eğitimini desteklemesi, TDK tarafından öğrencilerin güncel eğilimlerine yönelik yeni sözlükler hazırlanması, çocuklar için seviyelerine uygun sözlük okuma çalışmalarının yapılması, etkili kitap okuma çalışmalarının yapılması önemle vurgulanmaktadır.

21. Temel eğitimde ödevlerin; kısa sürede hazırlanabilecek, öğrencilerin üretime dayalı, öğrencilerin kişisel gelişimini sağlayacak, merak duygularını besleyecek türde verilmesi gereklidir. Verilen her ödev kontrol edilmelidir. Ortaokul düzeyinde öğrenciler için ödev hazırlama ve sunma konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır. Eba içerikleri yeterli hale getirilmeli, eba üzerinde öğrencilerin ödev yapmaları ve öğretmenlerin bu sistem üzerinden ödev takibinin yapılmasının yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

22. Şartları elverişli okullarla işbirliği kurularak etkinlik ortamlarının paylaşılması, etkinliklerde ortak rol alarak sunmaları sağlanmalıdır. Kurumsallaşmış özel öğretim kurumları ile işbirliğinin kurularak eğitimin daha nitelikli olması amaçlanmalıdır.

Sonuç

Temel eğitimin, öğrencilerin gelişim sürecinde önemli bir yeri vardır. Eğitim fakültesi mezunu olan herkesin temel eğitim düzeyinde öğretmen olmaması, lisans eğitimi sürecinde öğretmenlik mesleği özelliklerine sahip olamayan (sabırlı , anlayışlı, çocukları seven, eğitim modellerini uygulayan vb.) kişilerin hak kaybı olmadan kendi becerileri doğrultusunda yönlendirilmesi gerekmektedir. Yan dal alan uygulanması yapılarak öğretmenlerin mesleki gelişimi sağlanmalıdır.

Öğrencilerin okulu sevmeleri için duyguların eğitim sürecine entegre edilmesine yönelik eğlenceli programlar yapılmalıdır. Temel eğitimin ilkökul düzeyinde akademik odaklı çalışmalardan vazgeçilmeli, ortaokul kısmında değerler odaklı çalışmaların yanında akademik çalışmaların da yapılması gerekmektedir. Ayrıca özel eğitim gerektiren öğrencilerin sınıfa entegrasyonu sağlanmalıdır.

Velilerle yaşanan sıkıntılara yönelik ailelerin imkânlar doğrultusunda okul çalışmalarında aktif rol almaları sağlanmalıdır. Temel eğitimde rehber öğretmenlerin ilkökul ve ortaokul düzeylerinde uzmanlaşmaları gerekmektedir. Temel eğitimde sanat branşlarında etkin uygulamalar olması için hem öğretmenler arasında iletişim artırılarak hem de sanat odaklı ünlü kişiler davet edilerek ya da multidisipliner anlayışla dersler planlanarak sanat uygulamaları sınıflara girmelidir.

Temel eğitimde iç ve dış güvenlik problemlerinin aşılması için okul sağlığı ve güvenliği ilkeleri esas alınmalıdır. Okullarımızda öğrencilere yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda sorumluluklar verilmelidir. Temel eğitim sadece akademik odaklı olmamalıdır. Temel eğitimdeki öğretmenlerin güncel eğilimleri takip ederek hem mesleki hem de kişisel gelişimini sağlamasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Okullarda öğrencilerin zihinsel, sosyal, sanatsal ve sportif yönden gelişimlerini sağlayacak imkânların oluşturulması için okul mahalle spor kulüplerinin açılması, İl Kültür Turizm Bakanlığı ile işbirliğiyle öğrencilerin kültürel gelişimlerden haberdar olması sağlanmalıdır. Öğretmenin toplumdaki değer sorunu aşmak için çeşitli medya kanallarında öğretmenlerimiz topluma olumlu etkilerine yönelik yayınlar yapılmalıdır.

Temel eğitimde öğrenci değerlendirme soruna yönelik olarak ilkökulda etkinlik temelli kazanım değerlendirilmesi yapılması, ortaokulda kazanım odaklı çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Temel eğitim müfredatlarının ve ders materyallerinin nitelikli hale getirilmesi için müfredata güncel eğitim eğilimler yansıtılmalı, kazanım sayılarının öğrenci seviyelerine uygun olmasına dikkat edilmelidir.

Temel eğitimde teneffüs süreleri ve ders saatlerinin nitelikli olarak düzenlenmesine yönelik ilkokulda 5 ders saati ve bir teneffüsün 20 dk olması koşuluyla diğer teneffüslerin 10'ar dakika olması, ortaokulda 6 ders saati ve 10'ar dakika teneffüs olması önerilmektedir.

Serbest Etkinlik derslerinin içeriğinin belli kriterlere göre düzenlenmesi ve temel eğitimde ödev verilmesine ilişkin bazı düzenlemelerin yapılması önemli görülmüştür. Şartları elverişsiz okulların kaynak planlanması için okullar arası işbirliği imkânları arttırılmalıdır. Erken yaşlarda kademeler arası geçişin önemli bir sorun olduğu görüldüğünden 1+5+3 sistemine geçilmesi, temel eğitimde ilkokul ve ortaokul yönetmeliklerinin kapsam sorunu oluşturmaması için ayrılması gerekmektedir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

ORTAÖĞRETİM

TEMA 15

ORTAÖĞRETİM

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

Fiziki Ortamlar Açısından;

1. İl genelinde ortaöğretimde okul sayısının 160 ve derslik sayısının 2460 olması ve derslik sayısı başına düşen ortalama öğrenci sayısının 22 olması,
2. Müfredat Açısından;
3. Hem uluslararası hem de yerel referanslar göz önünde bulundurularak sürekli güncellenen daha anlaşılabilir bir müfredatın olması,
4. Öğretmenler Açısından;
5. Öğretmenlerin halen toplumda saygın ve güvenilir bir konumda oluşu,
6. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bilişim teknolojilerini kullanma konusunda istekli ve yeterli oluşları,
7. Dinamik ve güçlü bir öğretmen potansiyelinin olması,
8. Genel Konular Açısından;
9. Ders kitaplarının ücretsiz dağıtılması,
10. Maddi durumu yetersiz olan öğrencilere verilen taşıma ve yemek desteği,
11. AB, TÜBİTAK ve diğer proje çalışmalarına Bakanlığımızın ve İl MEM'lerin üst düzeyde destek vermesi,
12. Okulların teknolojik donanımlarının üst düzeyde olması,
13. Bakanlığımızın veri tabanının (e-okul, mebbis gibi) çok iyi olması,

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

Fiziki Ortamlar Açısından;

1. Planlama açısından yaşanan sıkıntılardan dolayı bazı akademik Anadolu Liselerinde laboratuvar, müzik ve resim odaları gibi birimlerin kapatılarak sınıf olarak kullanmak zorunda kalınması ve bu nedenle sınıflarında kapasitenin üzerinde öğrenci olması,
2. Okullarda başta spor salonu, müzik ve resim odaları gibi sportif ve sosyal-kültürel faaliyetlerin yapılacağı birimlerin çok az olması,
3. Bazı okullarda okul kantinlerinin ve yemekhanelerinin kapasiteye göre çok küçük ve kullanışsız olması, bazı okullarda ise yemekhane bulunmaması,

4. Mevcut okul binalarının genelinde kütüphane, mescit, rehberlik servisi, konferans salonu ve idari odalar gibi birimlerin sonradan derslikler bozularak yapılması veya bazı okullarda hiç olmaması,
5. Okul bahçelerinin, Bakanlığımızın 2023 Vizyon Belgesindeki sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin daha çok yapılabilmesi vurgusuna uygun olmaması,
6. Bazı çok katlı okullarımızın engellilerin okula erişimine uygun olmaması,
7. Okul binalarının mahallelerin öğrenci potansiyeline göre konuşlandırılmaması,

Müfredat Açısından;

1. Zorunlu örgün eğitimin 4 (dört) yıl olması,
2. Haftalık zorunlu ders saati yükünün fazla olması,
3. Müfredatın çok aceleyle getirilerek genelde akademik içerikli ve ağır olması nedeniyle Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu hedefine uygun olmaması,
4. Sınav odaklı yapı nedeniyle müfredatın 12. Sınıf öğrencilerinin talepleriyle örtüşmemesi,
5. Müfredat içeriği hakkında öğrencilerin gelecekte bunları hayatta kullanma konusunda çekinceleri olması,
6. Seçmeli derslerin uzman öğretmenlerce işlenememesi,

Öğretmenler Açısından;

1. Öğretmen yetiştirme konusunda büyük sorunlar yaşanması,
2. Öğretmenlerin eğitimi ve sayı olarak planlaması hususunda MEB İle YÖK arasında koordinasyon eksikliği yaşanması,
3. Öğretmenlerin ilgili oldukları branşlarda ve pedagojik konularda kendilerini yenileyememeleri ve hizmet içi kurslara yeterince ilgi duymamaları,
4. Verimlilik açısından çeşitli kriterler kullanılarak (denetim, okul idaresi, öğrenci ve veli dönütleri gibi) yeterli görülmeyen öğretmenlerin zorunlu hizmetiçi eğitimden geçirilmesi için mevzuatta hüküm bulunmaması,
5. Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenler arasında akademik kariyer (yüksek lisans ve doktora) sahibi öğretmen oranının az olması,
6. Genel konular açısından;
7. Eğitim-öğretim yılı içerisindeki iş günü sayısının az, tatil sürelerinin çok olması
8. İdareci atama sisteminin ehliyet ve liyakate dayalı bir şekilde yapılamaması,
9. Ortaöğretim sisteminin veriye dayalı izlenme ve değerlendirilmesinin yetersiz olması
10. Ortaöğretimde okul, öğretmen ve idari performans sisteminin devreye sokulamaması,

11. AB, TÜBİTAK, Milli Eğitim Bakanlığı, diğer bakanlıkları ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarıyla kalkınma ajanslarının proje çalışmalarına öğretmenlerin ve idarecilerin çok fazla önem vermemeleri ve projelerde görev alan öğrencilere yeterli teşvik sisteminin işletilememesi,
12. Dönem ve yılsonu değerlendirmelerin okul, ilçe ve il düzeyinde yapılmaması,
13. İletişim eksikliğinden dolayı okul idarecilerin birbirlerinin iyi örneklerinden yararlanamaması,
14. Stratejik planlamanın sık sık değişen mevzuat yüzünden kâğıt üzerinde kalması,
15. Son 3 (üç) yılda gerçekleştirilen okul taşımalarının kurumsal kimlik açısından sorun teşkil etmesi,
16. Öğrencilerin hala büyük bir kısmının özel servis araçlarıyla gelmelerinden dolayı sosyal ve kültürel faaliyetler ile kulüp çalışmalarına katılamamaları,
17. Pansiyon yetersizliğinden dolayı öğrencilerin zaman kaybı yaşamaları yanı sıra yolculuktan kaynaklanan motivasyon eksikliği yaşamaları
18. Okullarda derlenen veriler ile ÖSYM'nin yayınladığı verilerin okul gelişim birimlerince analiz edilerek okul izlemelerinde ve gelişimlerinde kullanılmaması,
19. Tüm önlemlere rağmen hafta sonu kurs sisteminin beklenen verimliliği sağlayamaması,
20. Öğrenciler arasında teknolojik bağımlılığının ciddi bir motivasyon sorunu haline gelmiş olması,
21. Sigara kullanma alışkanlığının yaygın olması,
22. Ortaöğretim öğrencileri Z kuşağını temsil etmektedirler. Z kuşağının otorite ile işbirliği yapmayı sevmeyen, kolay kolay mutlu olmayan, kuralları önemsemeyen, bağımsızlığına düşkün yapıları nedeniyle işbirliği ve nasihate yatkın olmamaları,
23. Öğrencilerde sağlıklı ve düzenli beslenme alışkanlığı olmaması,
24. Öğrencilerin başarılı sayılan okullara farklı yöntemlerle kayıt olması diğer okulların kenar okullar sayılmasından kaynaklanan motivasyon eksikliği
25. Uluslararası proje faaliyetlerinin yok denecek kadar az sayıda olması

Riskler:

- 2023 Vizyonunu çerçevesinde gerçekleştirilecek faaliyet ve projelerin finansmanı sorunuyla ilgili riskler,
- Faaliyetlerin ve projelerin gerçekleştirilmesinde veli, öğretmen ve idareci dirençleri,
- İş güvenliği açısından karşılaşılan riskler,
- Fiziki mekânların yetersizliği

Tedbirler:

- Genel bütçeden öğrenci başına proje ve faaliyetler için yeterli bütçe tahsis edilmeli, okul aile birliklerinin maddi imkânlar sağlama konusunda mevzuatta gerekli değişiklikler yapılmalı.
- Okul aile birlikleri vasıtasıyla velileri ikna edici çalışmalar yapılmalı,
- Öğretmen ve idarecileri sorumluluk konusunda rahatlatacak mevzuat değişikliklerinin yapılmalı
- Okullarda iş güvenliği riski oluşturan konularda teknik eleman ve sağlık personeli istihdam edilmeli,
- Okulların iş ve işlemleri ile ilgili mevzuat daha sade, net ve anlaşılır olmalı,
- Fiziki mekânların öğrenci faaliyetlerini kolaylaştırıcı ve teşvik edici şekilde dizayn edilmeli,
- Uluslararası fon ve hibe kaynaklarının kullanım oranını arttıracak farkındalık çalışmalarının yapılması

Yapılan Çalışmalar

- Öğrenci Koçluğu ve Yetenek Yönetimi Eğitimi
- Liselerde Sosyal Girişimcilik Eğitimi
- Niçin Matematik Öğreniyoruz? Eğitimi
- Münazara etkinlikleri
- TÜBİTAK Proje Faaliyetleri
- AB Erasmus+ Hibe ve Fon Kaynakları Eğitimi

Yapılması Gereken Çalışmalar

Fiziki Ortam:

- Kolay erişilebilir, güvenli, ihtiyaçlara cevap verebilecek, mutlu kılan, engel tanımayan, çekici, sempatik, etkinlik çeşitliliğine cevap veren, biyolojik ihtiyaçları karşılayan ideal mekânlar oluşturmak.

Müfredat:

- Yapararak, yaşayarak öğreten, öğretirken mutlu kılan, hayal gücünü geliştiren, merak ettirip araştırmaya sevkeden, milli ve kültürel değerlerimizi emel ihtiyaç haline getiren, kuru bilgidен uzak, geleceğin bilgi, beceri, kültürel, sosyal ve sanatsal olarak donanımlı toplumunu inşa edebilecek yeterliliğe sahip bir müfredat oluşturmak.

Öğretmen:

- Öğretmen; öğrenmeyi öğreten donanımlı, mesleğini seven, çağın yeniliklerini takip eden, entelektüel, gelişmeye açık, sevecen, bireysel farklılıkları ortaya çıkaran ve destekleyen, öğrencisine rol model olan biri olmasını sağlamak. Eğitim yöneticilerinin liderlik özelliklerine sahip, okul çalışanları tarafında kabul gören, çözüm üreten, sevecen, birleştirici, yapıcı, vizyoner, kolektif çalışma yeteneğine sahip, donanımlı kişilerden seçilmesini sağlamak.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- Fiziki, müfredat, öğretmen ve diğer düzeltilmesi gereken alanlarla ilgi çalıştaylar düzenlenecek, alınan kararlar bir eylem planı çerçevesinde uygulanacaktır.
- Öğrencilerin okullara aidiyetlerini artırmak için sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere ağırlık verilecek ve bunlara uygun salonlar inşa edilecektir.
- Velilerin okullarla işbirliğini geliştirici, eğitim-öğretime ilgisini artırıcı tedbirler alınacaktır.
- Kariyer günleri gibi faaliyetlerin sayısı artırılarak istihdam alanları ile ilgili farkındalık düzeyi arttırılacaktır.
- Öğrencileri becerilerini geliştirici atölyeler kurulacaktır.
- İlimizde Yerel yönetimler, STK'lar ve diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği yapılarak öğrencilerin yararlanabileceği sanatsal, kültürel ve bilimsel müze sayısı arttırılacaktır.
- Tarihi ve kültürel mekânları tanıtıcı faaliyetler arttırılacaktır.
- AB, TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı vb. kurumlarla olan işbirliği faaliyetleri güçlendirilecektir.
- Uluslararası proje ve hareketlilik faaliyet oranları arttırılacaktır.

Sorun Alanları

- Planlama açısından yaşanan sıkıntılardan dolayı bazı akademik Anadolu Liselerinde laboratuvar, müzik ve resim odaları gibi birimlerin kapatılarak sınıf olarak kullanmak zorunda kalınması veya sınıflarında kapasitenin üzerinde öğrenci olması,
- Okul bahçelerinin, Bakanlığımızın 2023 Vizyon Belgesindeki sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin daha çok yapılabilmesi vurgusuna uygun olmaması,
- Bazı çok katlı okullarımızın engellilerin okula erişimine uygun olmaması,
- Okul binalarının mahallelerin öğrenci potansiyeline göre konuşlandırılmaması,
- Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenler arasında akademik kariyer (yüksek lisans ve doktora) sahibi öğretmen oranının düşük olması,

- İyi uygulamaların transferi noktasında kurumlar arası iletişim düzeyinin yeterli olmaması
- Öğrenciler arasında teknolojik bağımlılığın ciddi bir motivasyon sorunu haline gelmiş olması,

Öneriler

A. FİZİKİ ORTAMLAR

- Okullarda bina kapasiteleri üzerinde sınıfların açılmamalı. Boş derslik sayısı üzerinde kontenjan verilmemeli,
- Sınıf kapasiteleri üzerinde öğrenci kontenjanı verilmemeli. Sınıflar en fazla 30 kişiye göre dizayn edilmeli,
- Sınıfların farklı etkinlikleri de uygulayabilecek şekilde dizayn edilmeli, öğrencilerin farklı ilgi ve yeteneklerine yönelik olarak sınıflarda farklı akademik alanların oluşturulmalı,
- Her dersin öğrencilerin anlama kapasitesine göre (görsel, işitsel, kinestetik vb.) farklı etkinliklerle işlenmeli ve öğretmenin daha çok kolaylaştırıcı olduğu sınıf ortamı yaratılmalı,
- Öğrenme ortamları açısından olumlu yanları bilinen öğretmen derslik sistemine geçilmeli,
- Okul binalarında projede ön görülen müzik odası, resim odası ve fizik, kimya-biyoloji vb. laboratuvarlarının sınıf olarak kullanılmaması,
- Spor, konferans ve çeşitli etkinliklerin yapılacağı salonların yapılması (Birkaç okulun ortak kullanabileceği konferans ve spor salonları)
- Binalarda fiziki yapının korunması için genel bütçe dışında okul – aile birliklerinin güçlendirilmeli veya okullara öğrenci sayısına göre ödenek verilmeli,
- Okul kantinlerinin fiziki kapasitelerinin okul öğrenci kapasitelerine uygun olarak düzenlenmeli,
- Tam gün eğitim sebebiyle okullarda yemekhane oluşturularak daha sağlıklı yemek kültürü geliştirilmeli,
- Tüm okulların mescit, Z- kütüphane, kantin, rehberlik servisi, idari odalar vb. tüm birimleri baştan mevzuata uygun şekil ve boyutlarda olmalı,
- Tüm okullar engelli erişimine uygun olmalı (asansör, rampa, yön çizgileri, wc ve lavabolar vb.),

- Okul binaları öğrenme odaklı olacak şekilde ayrıca iş güvenliği ilkeleri baz alınarak dizayn edilmeli, sonradan düzenlenmeye ihtiyacı en aza indirilmeli,
- Binaların çok katlı olması yerine binalar yatay mimari şeklinde yapılmalı, (Zemin altına bir veya iki kat inilerek etkinlik alanları, yemekhane, sınav salonları vb. bodrum katlara yapılmalı. Derslikler bir ve ikinci katlarda olmalı.)
- Okul bahçelerinin öğrenciler tarafından kullanımı için uygun alanlar (kameriyeler, açık spor ve oyun alanları vb.), okul bahçelerinde rol ve sorumluluk alabileceği etkinlik yapabilecekleri alanlar oluşturulmalı,

B. MÜFREDAT

- Zorunlu örgün ortaöğretim süresi 3 (üç) yıl olmalıdır.
- Eğitim sisteminde gerekli altyapıların oluşturularak yeniliklerin uygulanması, uluslararası gelişmeler de yakından takip edilerek milli değerlerimizi önceleyen eğitim sistemi oluşturulmalı,
- Edebiyat, matematik, fizik, kimya, biyoloji, felsefe, tarih, coğrafya ve din kültürü dersleri öğrencinin daha zinde ve aktif olduğu sabah saatlerinde yapılmalı, seçmeli ve beceri dersleri için öğleden sonra imkân yaratılmalı,
- Müfredat disiplinlerarası öğrenme temelinde inşa edilmeli,
- Öğrencilerin ulusal ve uluslararası projelere katılımı, öğrenci e-portfolyosunda (günümüzde referans çalışmalarının elektronik ortama taşınması (e-portfolyo), sunumu ve arşivlemeyi kolaylaştırdığı gibi güncellemek için de daha uygun bir zemin) yer almalı, sosyal girişimcilik becerileri artırılmalı ve desteklenmelidir.
- Ders müfredatlarının bilgi, beceri ve sosyal içeriği olacak şekilde düzenlenmeli.
- Ortaöğretim kurumları 3 yıla indirilerek, 12.Sınıf yerine sertifikalı meslek edindirme kursları veya üniversiteye hazırlık kursları düzenlenmeli
- Müfredata öğrenciye vizyon kazandıracak meslek tanıtımları, fakülte tanıtımları, geziler, sosyal aktiviteler, sportif çalışmalar, tiyatro gibi etkinlik alanları eklenmeli,
- Öğrenciye müfredat içinde yaparak yaşayarak öğrenme imkânı tanınarak öğrendiği bilgiyi günlük hayatta kullanabileceği imkânlar sunulmalı. Bunun için bulunduğu coğrafi ortamı inceleyebilen, üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesi için okuyan, araştıran, sorgulayan, tartışan ve sonuç alan, ekonomik ve siyasi değerlendirmeler yapabilen kişiler olmaları yapılacak uygulamalı etkinliklerle desteklenmelidir.

- Yükseköğretime giriş sınavlarındaki sorularda MEB müfredatı esas alınmalıdır. Ders kitapların bol örnek ve değerlendirme testleri ile desteklenmeli ve öğrencilere sınav sistemine uygun ders kitaplarının hazırlanmalı. (Deneme sınavları, bol test soruları, açık uçlu soru tipleri vb.)
- Tüm okulların not konusunda sıkı takibe alınarak özel okulların notla rant sağlamalarının önüne geçilmeli.
- Seçmeli derslerin öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve mizaçlarına göre olması, seçmeli derslere o alanda uzman öğretmenlerin girmesi, az sayıda ve belirli seçmeli derslerin olması yerine çocukların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçmeli derslerin olması. Bu derslerde not olmamalı ürün dosyası düzenlenip başarılı veya başarısız olarak değerlendirme yapılmalı. Bu değerlendirmeye göre sertifika verilmeli. Seçmeli dersler atölye çalışmasına dönüştürülmeli.
- Görsel Sanatlar/Müzik, resim, beden eğitimi gibi yetenek gerektiren dersler notla değerlendirilmemelidir.
- Okuldaki başarının yalnızca akademik yeterlilik üzerinden değerlendirilmeyip, sosyal, sportif, kültürel faaliyetler, proje çalışmaları da dikkate alınmalıdır. Bunun yaygınlaştırılması için okullara yapılan çalışmalara göre puan verilmelidir. Mahalle spor kulüpleriyle işbirliği ve okul adına spor kulübü kurularak sportif faaliyetler artırılmalıdır.
- Öğrencilerin ders seçimi konusunda tereddütler yaşamaması için 9. Sınıftan itibaren bilinçlendirme çalışmalarının yapılarak ders başarı durumuna göre alan derslerine yönlendirilmesi. Bunun için veli, öğrenci ve okul işbirliği geliştirilmelidir.
- PISA raporları ve uluslararası sınav sonuçlarına yönelik çalışmalar analiz çalışmaları yapılmalı. Özellikle proje ve performans görevleriyle uygulamaya yönelik alanlar desteklenmeli. Öğrencilerin okuma, anlama, planlama, organizasyon vb. becerileri geliştirilmelidir. Sertifikasyon sistemi geliştirilerek bu beceriler belgelenmelidir.
- Ortaöğretim öğrencileri Z kuşağını temsil etmektedirler “Z kuşağının çalışacağı işlerin yüzde 65’i, şu anda dünyada var olmayan işlerdir. Dünyada var olmayan bir iş konusunda eğitim planlaması yapılamamalı, ancak kişilerin yeteneklerini ve öğrenme becerilerini geliştirmek yönünde bir eğitim planlanmalı.

C. ÖĞRETMEN

- Öğretmenlerin kendi branşlarıyla ve pedagojik konularda kendilerini yenilemeleri veya eksikliklerini gidermeleri için öğretmenlere belirli aralıklarla alanlarıyla ilgili eğitimler verilmeli.
- Öğretmenlere kulüp ve sınıf rehber öğretmenliğinin yanı sıra en fazla beş öğrenciden sorumlu olacak şekilde “eğitim koçluğu” görev tanımı yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin akademik kariyer yapmalarının önünde çeşitli engeller kaldırılmalı, yüksek lisans ve doktora yapanlara üniversite endeksi ücret ödenmelidir.
- Performans sistemi objektif kriterlere göre düzenlenip yaptırımı olacak şekle getirilmeli.
- Rehber öğretmenlerin öğrencilerin kişiliklerin yeteneklerine kadar tüm donelere sahip olmaları sorun çözümünde daha profesyonel yaklaşım sergilemelidirler. Mesai saatleri idarecilerde olduğu gibi düzenlenmeli. Birebir görüşmeler veya toplu rehberlik çalışmaları dışında kalan çalışmalarını öğrencilerin olmadığı zamanlarda yürütmelidir.
- Atanan idarecilerden kaynaklanan yetersizliklerden dolayı idare – öğretmen arasında sıkıntılar yaşanmakta bu yüzden idareciler mutlaka yetiştirilerek atanmalı ve liyakat sahibi olmalıdır.
- Emek ve gayret gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmeli ve ödüllendirmede net kriterler belirlenmeli (ders verimliliği, yapılan projeler, iletişim ve işbirliği becerileri, devam durumu vb.)dir.
- Öğretmen ihtiyacı MEB ve YÖK ile yapacağı ortak bir çalışma ile en az 10 yıllık olarak planlanmalı ve öğretmen yetiştiren fakültelere ihtiyacın üzerinde öğrenci alınmamalı,
- Öğretmen mülakat sistemi e-portfolyo temelli yapılarak, adayın eğitim süreci izlenerek atama sistemi geliştirilmeli,

GENEL TESPİTLER

- İdareci atama sisteminin tarafsızlık temelinde ehliyet ve liyakat sistemine bağlanmalı, eğitimsel liderlik temelinde yeniden düzenlenmeli,
- Ortaöğretim sistemi veriye dayalı izlenmeli ve değerlendirilmeli, önceki verilerinde saklandığı devamlılık arz eden bir sistem oluşturulmalı.
- Ortaöğretimde okul, öğretmen ve idari performans sistemi devreye sokulmalı, performans değerlendirilmesi önceden bilinen objektif kriterlere dayandırılmalı.

- AB, TÜBİTAK, Milli Eğitim Bakanlığı, diğer bakanlıkları ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarıyla kalkınma ajanslarının proje çalışmalarına katılan öğretmenlere ek hizmet puanı, idarecilere ise yönetici atamalarında ek puan verilebilir.
- Projelerde görev alan öğrencilere e-portfolio modülü üzerinden projeleri girilerek projeye göre okulda artı puan ve üniversiteye yerleştirmede ek puan verilmelidir.
- Dönem ve yılsonu değerlendirmeleri okul İlçe ve İl düzeyinde mutlaka yapılmalı, bu değerlendirme toplantıları büyük ilçelerde veya büyükşehir olmayan illerde farklı türdeki okullar arasında ayrı ayrı yapılmalı.
- İletişim eksikliği ortadan kaldırılarak okul idarecilerin birbirlerinin iyi örneklerinden yararlanması sağlanmalı, bunun için aynı türden okulların idarecileri belirli periyotlarla bir araya getirilmeli.
- Kurumların stratejik plan doğrultusunda bir çalışma sistemi benimsemesi sağlanmalı, okul, ilçe ve il yılsonunda faaliyet raporunu kamuoyuna açıklaması sağlanmalıdır.
- Okul imkân ve kapasitesinin daha etkili kullanımı için mahalli yerleştirmelerin mahalle eksenli yapılması, öğrencilerin yerleştirme alanları ilkokullarda ve ortaokullarda olduğu gibi adresle ilişkilendirilmeli.
- Okullarda derlenen veriler ile ÖSYM'nin yayınladığı verilerin okul gelişim birimlerince analiz edilerek okul izlemelerinde ve gelişimlerinde kullanılması sağlanmalı, Anadolu Liselerine puanla yerleştirme olmadığından akademik başarılar veri olarak kullanılabilir.
- Anadolu liseleri üzerindeki öğrenci yoğunluğunun azaltılması için Meslek liseleri cazip hale getirilmeli,
- Öğrenciler arasında teknoloji bağımlılığının ciddi bir motivasyon sorunu haline gelmiş olmasından dolayı bağımlılığa karşı daha etkili yollar aranmalı,
- Her türlü bağımlılık durumunun yaygınlaşmasının önüne geçmek için daha caydırıcı yasal değişiklikler yapılmalı,
- Ortaöğretim öğrencileri Z kuşağını temsil ettiklerinden dolayı karar noktasında öğrencilere de yetki verilmeli,
- Adres sistemi net olarak uygulanmalı, usulsüzlüklere göz yumulmamalı.
- Okul polisi uygulamasında görev alan polisler, pedagojik şartlara uyumlu veya eğitimini almış kişilerden oluşmalıdır.

Sonuç

Ortaöğretimde Anadolu Liselerinde,

Fiziki ortamlarının öğrencilerin öğrenme süreçlerini etkileyen çok sayıda unsurun olduğu görülmüştür. Uzun vadede bu fiziki ortamların öğrenme süreçlerini kolaylaştırıcı, yetenek ve kabiliyetlerini geliştirici şekilde düzenlenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Bakanlığımızın 2023 Vizyon belgesinde de belirtildiği üzere ders yükünün ağırlıklı olarak teorik olduğu, öğrencilerin yeteneklerini geliştirecek zaman bırakmadığı, bu çerçevede ders yükünün azaltılarak farklı yeteneklerin gelişmesine zemin hazırlayacak şekilde gözden geçirilmelidir.

Öğretmenlerin öngörülen hedefleri gerçekleştirebilmeleri için hizmet sürecinde yetiştirilmeleri ve cesaretlendirilmeleri gerekmektedir.

Yine sistemin çok yönlü izlenmesinin veriye dayalı olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda hem Milli Eğitim Bakanlığının hem de Yüksek Öğretim Kurulunun derlediği verilerin okul ve öğrenci gelişimlerinde etkili bir şekilde kullanılmasının elzem olduğu sonucuna varılmıştır.

Ortaöğretim sisteminin 4 (dört) yıllık programının 3 (üç) yıla düşürülmesi hem öğrenim süresi hem de ders yükü açısından Bakanlığımıza hareket alanı sağlayacaktır.

Okul dışı eğitimlerde, okul dışı eğitimin de önemine binaen eğitim tarihi ve benzeri müzelerinin kurulmasının faydalı olacağı kanaatine varılmıştır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**FEN ve SOSYAL BİLİMLER
LİSELERİ**

TEMA 16

FEN ve SOSYAL BİLİMLER LİSELERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

1. Ortaöğretim çağındaki öğrenci sayısının fazla olması.
2. Son yıllarda okullarımızın teknolojik donanımının artırılması.
3. Ülke bütçesinde eğitime ayrılan payın artırılması.
4. Yükseköğrenime geçişte sınav başarı ve yerleştirme oranlarının en fazla bu okullardan çıkması.
5. Sahip olunan sosyo-kültürel potansiyel zenginlik.
6. Bu okulların bulunduğu illerde köklü üniversitelerin bulunması.
7. Bu okullarda pansiyonların bulunması.
8. Bu okullarda mevcut öğrenci sayısının az olması.
9. Bu okullarda eğitime duyarlı veli sayısının daha fazla olması.
10. Ders kitaplarının ücretsiz dağıtılması.
11. Öğrenci grubunun bir kısmının BİLSEM öğrencisi olması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ :

1. Kuruluş amacının dışında faaliyet göstermeleri.
2. Müfredatın yoğun olması.
3. Sınıf öğrenci mevcutlarının fazlalığı.
4. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun olmayan mesleklere yönelmeleri.
5. Atölye ve laboratuvarların etkin olarak kullanılamaması.
6. Öğretmen seçiminde uygun kriterlerin bulunmaması.
7. Sosyal bilimler liselerinde eğitim süresin 5 (beş) yıl olması.
8. Sosyal bilimler liselerinde seçmeli ders sayısının azlığı.
9. Yabancı dil öğretiminin yetersiz kalması.
10. Teknolojiye bağımlı yetişen öğrencilerin toplumdan soyutlanması.
11. Öğrencilerin okuma, yazma ve kendilerini ifade etmede yetersizlikleri.
12. Özel fen liselerinin sayıca artması.

Riskler

1. Öğrencilerin tüm eğitim hayatlarının sınav odaklı olması.

2. Yapılmak istenilen etkinliklerde seyahat sırasında karşılaşılabilecek sorunlar.
3. Grup halinde gerçekleştirilecek etkinliklerde öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak.
4. Yapılacak faaliyetlerde öğrenci sayısının fazla olması.
5. Okul bina mimarisinin eğitim-öğretime uygun olmaması.
6. Yabancı dil eğitiminde gramer ağırlıklı bir eğitimin verilmesi.
7. İl merkezlerinin dışında açılmış olan Fen liseleri (İlçelerdeki)

Tedbirler

1. Üniversitelere sınavsız geçişe imkân sağlanmalıdır.
2. Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak kontrolü daha kolay seyahatler düzenlenmelidir.
3. Okullara, etkinlikler için bütçeden pay ayrılmalıdır.
4. Aynı yere gerçekleştirilecek geziler, farklı öğrencilerle farklı zamanda gerçekleştirilmelidir.
5. Okul idaresi, öğretmen ve öğrencilerin işbirliği ile tespit edilecek sorunlar ışığında ihtiyacı karşılayacak mimari projelerin üretilmelidir.
6. Yabancı dil eğitiminde gramer dışında 4 temel beceriye (speaking, reading, writing, listening) ağırlık verilmelidir.
7. Fen ve Sosyal Bilimler liselerinin taşradan ziyade şehir merkezlerinde kurulacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Yapılan Çalışmalar

- Üniversite işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilerek yapılan çalışmaların akademik boyutu arttırılmaktadır.
- TÜBİTAK desteklerinden yararlanma oranının arttırılması için farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.
- AB Erasmus+ fon ve hibe kaynakları yararlanma düzeyini arttıracak faaliyetlerin düzenlenmesi

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Fen Liselerinde derslerin matematik ve fen alanında, Sosyal Bilimler Liselerinde ise edebiyat ve sosyal alanında ağırlıklı hale getirilmesi sağlanarak; öğrencilerin üzerinde sınav baskısı olmaksızın, ders içeriklerine uygun laboratuvar ve uygulama atölyeleri

oluşturularak, özellikle uygulama ve saha araştırmasının yoğunlukta olduğu, zorunlu ders saati sayısının azaltıldığı, eğitim öğretim ortamları sunulacaktır.

2. Fen ve sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin üniversitelerin ilgili programlarında %10 oranında sınavsız girebilecekleri kontenjanlar oluşturulmalıdır. Bu kontenjanlara öğrencilerin ÖSYM ve okul sınavlarındaki başarıları ile yaptıkları projeler, araştırma ve inceleme çalışmaları sonucunda elde ettikleri başarıların değerlendirilmesiyle yerleştirilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca, uluslararası proje yarışmalarında derece yapan öğrencilerin ise proje yaptıkları konu ve alanı dikkate alınarak sınavsız üniversiteye kayıt imkânı verilecektir.
3. Ağırlıklı olarak Fen Lisesi öğrencileri Tıp fakültelerine, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri ise Hukuk fakültelerine yönelmektedirler. Yetenekleri ortaya çıkarılan ve ekonomik kaygıları giderilen öğrencilerin potansiyelleri ve özgün fikirleri bilim alanına aktarılacaktır.
4. Müfredatın yoğun, haftalık ders yükünün fazla olması ve ezber bilginin ön planda tutulması öğrencileri zihnen yormaktadır. Ortak ve zorunlu ders çeşitliliği azaltılarak inceleme, araştırma ve uygulamaya yönelik seçmeli dersler getirilmesiyle öğrencilerin belli bir bilim alanına yönelik çalışmalar yapmasının önü açılacaktır.
5. Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri proje okulları kapsamında olduğundan görev yapacak öğretmenler, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün teklifi ve Valiliğin uygun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı'na sunulmaktadır. Mevcut atama ve yer değiştirme yönetmeliğinde yapılacak değişiklik ile öğretmen seçme kriterlerindeki yetersizlikler giderilecektir.
6. Sosyal Bilimler Liseleri'ndeki eğitim süresinin 4 yıla indirilerek, LGS'den yüksek yüzdeler dilimden daha nitelikli öğrenci alması sağlanacaktır.
7. Sosyal Bilimler Liseleri haftalık ders çizelgesindeki ortak ve zorunlu ders sayısı azaltılıp seçmeli ders sayısı ve çeşidi artırılarak özellikle yabancı dil ve sözel alanlara yönelen öğrencilerin mağduriyetleri giderilecektir.
8. İngilizce derslerinde her bir beceri için net ders saatleri belirlenip grammar dersleri azaltılarak, öğretim materyallerindeki 4 temel becerinin (speaking, reading, writing, listening) günlük hayatla ilişkilendirilmesi sağlanacaktır.
9. Türk Dili ve Edebiyatı çatısı altında Türk Edebiyatı, Dil Bilgisi, Kompozisyon alt başlıkları oluşturularak, öğrencilerin yazma ve kendini ifade etme hususundaki eksiklikleri giderebilme adına doğru okuma kültürünün alışkanlık haline getirilmesi sağlanacaktır.

10. İllerin nüfus yoğunluğu ve eğitim altyapısı da dikkate alınarak sayıları azaltılan bu okulların öğretmen sıkıntısının minimum seviyeye düşürülüp, donanımı tam, proje üretme kabiliyeti yüksek hale getirilmesiyle ülkemizin seçkin öğrencilerini en uygun koşullarda eğiterek, katma değeri yüksek bir nesil yetiştirilecektir.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Fen ve Sosyal Bilimler liselerinin kuruluş amacı ile ilgili öğrenciler ve velilerin bilgilendirileceği seminerler düzenlenecektir.
2. Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri öğrencilerinin üniversitelerle işbirliği yapmaları ve protokoller imzalayarak çalışmalar yürütmeleri sağlanacaktır. Bu bağlamda öğrenciler akademik camia ile tanışacak, onlarla çalışma imkânı bulacak, üniversitelerin birikiminden yararlanacaktır.
3. Öğrencilerin dil eğitimlerini geliştirebilmeleri için yaz tatillerinde belli bir süre yurtdışı dil eğitimine gönderilmeleri sağlanacaktır.
4. Yazma becerilerini geliştirmek için derleme, kısa hikâye, şiir ve benzeri türlerde il, bölge ve ulusal düzeyde yarışmalar yapılacak. Dereceye giren eserler yayınlanacak.
5. Her dönem öğrencilerin grupça katılacakları sosyal etkinlikler yapılacaktır. (sempozyum, panel, münazara...)
6. İlimizde yaşayan ve öğrencilere model olabilecek önemli şahsiyetlerin okulu ziyaret etmeleri sağlanacak. (Akademisyen, yazar, sanatçı, iş adamı, girişimci, yönetici vb.)
7. İlimizde gelişmiş sanayi tesislerine, resmi kurum ve kuruluşlara inceleme gezileri yapılacak. Bu kurumların ar-ge birimleri ziyaret edilecektir.
8. Proje tabanlı eğitimin amacına uygun gerçekleştirilmesi adına fen laboratuvarlarının haricinde, inovasyon ve marker atölyeleri kapsamındaki tüm okullarda oluşturulacaktır.

Sorun Alanları

1. Fen Liselerinin, matematik, fizik, kimya ve biyoloji, Sosyal Bilimler Liselerinin Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya ve felsefe bölümleri gibi temel bilimlere nitelikli bilim adamı yetiştirmeye yönelik faaliyetler yürütmesi gerekirken, mevcut müfredatın yetersizliği, ders saatleri dağılımının dengesizliği ve üniversite yerleştirme sisteminin sınav endeksli olması, bu liselerin kuruluş amacına uygun faaliyet göstermesine engel olmaktadır.
2. Öğretmenlerin müfredatı yetiştirememesi, öğrencilerin ise sınav kaygısı sebebiyle laboratuvar ve atölye ortamlarını etkili ve verimli bir şekilde kullanamamaları eğitim

öğretimi olumsuz etkilemektedir. Bununla birlikte okul içerisinde ve dışında araştırma ve inceleme projeleri yeterince yapılamamaktadır. Ayrıca ağırlıklı olarak 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavı odaklı bir tutum içerisinde olmaları sebebiyle proje çalışmalarına yönelmemeleri büyük bir problem teşkil etmektedir.

3. Türkiye’de öğrenciler gelecekte ekonomik açıdan sorun yaşamamak için (ekonomik kaygı) ilgi ve yeteneklerine uygun meslekler seçmek yerine, ekonomik getirisi çok olan mesleklere yönelmektedirler. Bunun bir sonucu, ağırlıklı olarak Fen Lisesi öğrencileri Tıp fakültelerine, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri ise Hukuk fakültelerine yönelmektedirler. Dolayısıyla yetenekleri ortaya çıkarılamayan ve ekonomik kaygıları giderilemeyen öğrencilerin potansiyelleri ve özgün fikirleri bilim alanına aktarılamamaktadır.
4. Fen ve Sosyal Bilimler Liselerinde müfredatın yoğun, haftalık ders yükünün fazla olması ve ezber bilginin ön planda tutulması öğrencileri zihnen yormaktadır. Ortak ve zorunlu ders çeşitliliğinin fazla olması, öğrencilerin belli bir bilim alanına yönelik çalışmalar yapmasını engellemektedir.
5. Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri proje okulları kapsamında olduğundan görev yapacak öğretmenler, İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün teklifi ve Valiliğin uygun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı’na sunulmaktadır. Mevcut atama ve yer değiştirme yönetmeliği, öğretmen seçme kriterleri açısından yetersizdir.
6. Sosyal Bilimler Liseleri’nin kuruluş amaçlarından biri, yabancı dil altyapısı iyi olan öğrenciler yetiştirmektir. Ancak proje okulu kapsamına alınan Sosyal Bilimler Liselerinin eğitim süresinin (1 yıl İngilizce eğitimi içeren hazırlık sınıfı) 5 yıl olması, LGS ile öğrenci seçiminde, veli ve öğrenciler bakımından tercih edilmemesine, düşük yüzdelerle dilimden öğrenci alınmasına sebep olmaktadır. Hazırlık sınıflarında öğrencilere İngilizcenin yanı sıra 2. yabancı dilin verilmesi, dil öğreniminde aksaklığa sebep olup iki dilin de hedeflenen seviyede öğrenimini engellemektedir.
7. Sosyal Bilimler Lisesi haftalık ders çizelgesindeki seçmeli ders tercihlerinin yok denecek kadar az olması sebebiyle özellikle yabancı dil ve sözel alanlara yönelen öğrenciler açısından mağduriyetler oluşturmaktadır.
8. İngilizce derslerinde öğretim materyallerinin 4 temel beceriye (speaking, reading, writing, listening) göre düzenlenmemiş olması önemli bir sorundur.
9. Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde, yazma ve kendini ifade etme becerileri düşüktür.
10. Proje okulu hüviyetindeki Fen ve Sosyal Liselerinin sayısı oldukça fazladır.

Öneriler

1. Fen Liselerinde derslerin matematik ve fen alanında, Sosyal Bilimler Liselerinde ise edebiyat ve sosyal alanında ağırlıklı hale getirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin üzerinde sınav baskısı olmaksızın, ders içeriklerine uygun laboratuvar ve uygulama atölyeleri oluşturularak, özellikle uygulama ve saha araştırmasının yoğunlukta olduğu, zorunlu ders saati sayısının azaltıldığı, eğitim öğretim ortamları sunulmalıdır.
2. Fen ve sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin araştırma, inceleme ve geliştirme faaliyetlerine daha fazla katılmasını teşvik etmek için üniversitelerin ilgili programlarında %10 oranında sınavsız girebilecekleri kontenjanlar oluşturulmalıdır. Bu kontenjanlara yerleştirilecek öğrencilerin yerleştirme puanları; sadece ÖSYM'nin yaptığı sınavlara bağlı olmaksızın, lise sınavlarında aldığı puanlar (ortaöğretim başarı puanı), yaptıkları projeler, araştırma ve inceleme çalışmaları sonucunda elde ettikleri başarılar, belli bir oranlamaya tabi tutularak oluşturulmalıdır. Alternatif olarak, öğrencileri araştırma-incelemeye ve laboratuvarları kullanmaya teşvik edebilmek için öğrencinin lisedeyken yapmış oldukları proje ve performans görevlendirmelerine, üniversiteye yerleştirme sınavında ek puan verilebilir. Uluslararası proje yarışmalarında derece yapan öğrencilere ise proje yaptıkları konu ve alanı dikkate alınarak sınavsız üniversiteye kayıt imkânı verilmelidir.
3. Kamuda istihdam alanlarının, devlet tarafından kısa, orta ve uzun vadede planlanması gerekir. Özellikle farklı meslek guruplarının saygınlıklarının artırılması ve gelecek kaygılarının giderilmesi adına, okullarda belli aralıklarla aile ve öğrenciye yönelik konferanslar düzenlenmelidir. Bu konferanslara, alanında uzman kişiler ve mezun öğrencilerden hali hazırda üniversiteye devam eden öğrenciler davet edilmelidir. Üniversiteye giriş sistemi, ortaöğretimdeki eğitim-öğretim süreçleri ile uyumlu hale getirilmelidir. Çünkü yükseköğretime geçişin nasıl düzenlendiği, ortaöğretim sürecini doğrudan etkiliyor. Temel sorun yükseköğretime geçiş sisteminin yetkinlik ve yeterlilik değil sıralama temelli olmasından kaynaklanıyor. Yükseköğretim programları için önkoşul ve yeterlikler belirlenerek, öğrencinin ortaöğretim dersleriyle ilişkilendirilmelidir. Öğrencilerin sınav kaygısının azaltılması ve verimliliğinin yükseltilmesi adına, kendilerini değerli hissedebilecekleri sosyal içerikli dokunuşların sayısı artırılmalı, kapsamı zenginleştirilmelidir.
4. Haftalık ders çizelgelerindeki ders çeşitliliği ve zorunlu ders sayısı azaltılmalı, inceleme, araştırma ve uygulamaya yönelik seçmeli dersler getirilmeli, müfredattaki

teorik bilgi azaltılarak günlük hayatla ilişkilendirilecek uygulamalı eğitim bilgisi, atölye ve laboratuvar ortamlarında aktif olarak verilmelidir.

5. Fen ve Sosyal Bilimler Liselerine öğretmen seçiminde yazılı sınav yapılmalıdır. Ayrıca bu liselere öğretmen atamasında sınav puanı ile birlikte hizmet yılı, akademik kariyer, içerisinde yer aldığı projeler, sosyal ve kültürel yarışmalardaki dereceler, analitik bazlı performans değerlendirme ölçekleri subjektif değerlendirmelerden uzak yapılacak puanlanma sonucu atamalar gerçekleştirilmelidir. Ataması yapılan öğretmenlerin seçilirken baz alınan kriterler doğrultusunda en fazla 5 yıl içerisinde tekrar değerlendirmeye tabi tutulması gerekir. Belirlenen değerlendirme kriterlerine haiz öğretmenlerden oluşturulacak havuz sistemi sayesinde il dışı fen ve sosyal bilimler liselerine atanmalar gerçekleştirilmelidir.
6. Hazırlık sınıflarının kaldırılarak okulun eğitim süresi 4 yıla indirilebilir. Böylece İngilizce dersleri tüm öğretim kademelerine eşit dağıtılarak hem İngilizce eğitiminin aksaması önlenebilir hem de tüm lise eğitimi boyunca öğrenciler yabancı dil eğitimi almış olurlar. 2. yabancı dil öğretimi ise 9. sınıftan itibaren seçmeli ders olarak verilemelidir.
7. Sosyal Bilimler Lisesi haftalık ders çizelgesindeki ortak ve zorunlu ders sayısı azaltılıp seçmeli ders sayısı ve çeşidi artırılmalıdır.
8. İngilizce derslerinde her bir beceri için net ders saatleri belirlenmeli, grammar dersleri azaltılarak, öğretim materyallerindeki her bir becerinin (speaking, reading, writing, listening) günlük hayatla ilişkilendirilmesi gerekmektedir.
9. Türk Dili ve Edebiyatı çatısı altında Türk Edebiyatı, Dil Bilgisi, Kompozisyon alt başlıkları oluşturulmalıdır. Öğrencilerin yazma ve kendini ifade etme hususundaki eksiklikleri giderebilme adına doğru okuma kültürünün alışkanlık haline getirilmesi sağlanmalıdır.
10. İllerin nüfus yoğunluğu ve eğitim altyapısı da dikkate alınarak bu okulların niteliklerinin artırılması adına sayıları azaltılmalıdır. Bu sayede öğretmen sıkıntısı minimum seviyede olan, donanımı tam, proje üretme kabiliyeti yüksek nitelikli okullar vasıtasıyla ülkemizin seçkin öğrencileri, en uygun koşullarda eğitilecek ve katma değeri yüksek bir nesil yetiştirilecektir.

Sonuç

Fen ve Sosyal Bilimler Liselerinin, üniversitelerle işbirliği yapmaları, protokoller imzalayarak çalışmalar yürütmeleri esastır. Bu bağlamda öğrenciler akademik camia ile tanışmalı, üniversitelerin birikiminden yararlanmalıdır. Araştırma ve inceleme yöntemleri hakkında bilgi edinmelidirler. Belirli başarıları olan öğrenciler tematik yaz etkinlikleri bağlamında “Bilim ve Teknoloji” etkinliklerin ek atılmalıdır.

Bu okulların üniversitelerle protokollerinin olması ve ortak çalışmalar yapması, seminer ve konferanslar ile öğrencilerin akademisyenlerle birlikte eğitim faaliyetlerinde bulunması, öğrencileri üniversite ortamına güçlü bir şekilde motive edecektir. Öte yandan öğrenciler, okudukları kitaplar, aldıkları seminerler ve katıldıkları konferanslar ile yüksek öğrenimde eğitim görecekları fen bilimler alanı veya sosyal bilimler alanı ile ilgili kültür ve medeniyetimizin birikimlerinden yararlanacaklardır.

Fen ve Sosyal bilimler liseleri, özellikle okullar olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu okullar zamanla kuruluş amaçlarından uzaklaşarak işlevini kaybetmiştir.

Sonuç olarak; Fen ve Sosyal Bilimler Liselerinin kuruluş amaçlarına uygun faaliyet gösterebilmeleri için bu okulların sayıları azaltılıp, nitelikleri arttırılmalı, Yüksek Öğrenime geçişte performansa dayalı sınavsız geçiş imkânı sağlanarak geleceğe daha güvenle bakabilen üretken nesiller yetiştirilmelidir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**İMAM HATİP ORTAOKULLARI
ve LİSELERİ**

TEMA 17

İMAM HATİP ORTAOKULLARI ve LİSELERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Farklı sosyal alanlardan gelen öğrenci yapısı ve bu yapı çerçevesinde oluşan sınıf ortamı
2. İller arası koordinasyon kuruluşları ile kurduğumuz bağlantı ortak bir dil kurmaya fırsatlar sağlıyor.
3. Toplum açısından öncü kurumlar olarak hizmet üretiyor olması. Öncü okul olmamız toplumsal bazda bize birtakım kazanımlar sunmaktadır.
4. Diğer okullarla kurulan iletişim ağı bilgi paylaşımına kolaylıklar sağlamaktadır.
5. Mesleki dersler konusunda akademik düzeyde donanımlı öğretmenler olması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Okul ortamlarının sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri gerçekleştirmeye uygun olmaması,
2. Okulların bütün boyutlarıyla ekonomik açıdan devlet tarafından desteklenmiyor olması,
3. Okul binalarının eski olması yeni yapılan binaların da okulun eğitim ve öğretimine uygun dizayn edilmemesi
4. Okulların stratejik planlarının beklendiği gibi planlanarak okul kültürüne yansıtılmaması,
5. Okulların performans kriterlerinin bütün yönleri ile şeffaf olarak belirlenmemiş olması bununla beraber okulların bağımsız teftiş kuruluşları tarafından teftiş edilmiyor olması,
6. Okulların siyasi ve sivil yapılanmalara (STK, Sendika) açık olmaları,
7. Okulların eğitim donatımları açısından eksikliği ve dil sınıflarının bulunmayışı,
8. Okulların araştırma fon kaynaklarının bulunmaması,
9. Aidiyet duygusunun geliştirilmemesi, mezunlarla iletişim ağının güçlü olmayışı,
10. Eğitim ve öğretimin ders merkezli gerçekleştiriliyor olması,
11. Başarıların ödüllendirilmesinin öğrenci ve öğretmen bazında kriterlerinin bulunmayışı,

Riskler ve Tedbirler

1. Okul ortamlarında şiddet eğiliminin fazla olması, çocuklar arasında meydana getirilecek kardeşlik bağı, düşünceye saygı, fikir özgürlüğü kavramlarının etkinliklerle okulu içselleştirmeleri sağlanabilir.
2. Öğrencinin akademik başarısına verdiğimiz değerden dolayı öğrencide manevi alanlarda bir boşluk oluşmaktadır. Öğrencinin tek kanatlı yetiştirilmesinin önüne geçip mana değerleriyle öğrenciyi kuşatmalıyız.
3. Teknolojik bağımlılık eğitim öğretim önündeki en büyük engellerden biridir. Çocuklar bu konularda bilinçlendirilmelidir.
4. Çevresel riskler. Okulların bünyesinde tanınmayan kişilerin giriş çıkışları ve faaliyetleri, okulların çevresinde var olan kontrol edilemeyen hareketlilik.
5. Okulda cep telefonlarının kullanımı, televizyon dizileri. Çocuğa televizyon izleme becerisi edindirilmeli aynı zamanda telefon kullanımı konusunda bilinçlendirilmelidir.

Yapılan Çalışmalar

Din Öğretimi Kapsamında bilişim portalıyla desteklenmiş olarak yapılan (ayet, hadis temelli yarışmalar)

- Hafızlık Eğitimleri
- Münazara Etkinlikleri
- Din öğretimi tarafından koordine edilen KYS (KALİTE TAKİP SİSTEMİ) aylık olarak İmam Hatip Okullarının faaliyetlerinin takip edildiği bir yapıda devam etmektedir.
- Üniversite işbirliğinde Ortaöğretim düzeyi ulusal öğrenci sempozyumu düzenlenmektedir.
- Sivil Toplum işbirliği ile gerçekleştirilen “SÜT KEÇİSİ” proje ile Afrika’da ihtiyaç sahiplerine destek olunmaktadır.
- İhtiyaç sahibi aileler belirlenerek her ay ortaöğretim kurumlarından bir sınıf ihtiyaç malzemeleri olarak ve teslim ederek destek olmaktadır.
- İmam Hatip Liseleri arasında belirli alanlarda olimpiyatlar düzenlenmektedir.
- Her yıl imam hatip okulları dil öğretmenleri arasında “Panel” düzenlenmektedir.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1-Fiziki Alan

- İmam hatip binaları inşa edilirken müfredatın içeriğine uygun şekilde gerekli düzenlemeler yapılacaktır. (Abdesthane, Mescit, Kuran Tilavet Sınıfı, Dil

Laboratuvarları, Fen Laboratuvarları, Konferans Salonu, Atölyeler ve Kapalı Spor Salonları göz önünde bulundurulmalı)

- İmam Hatip Ortaokulları ile İmam Hatip Liselerinin binaları bağımsız halde inşa edilecektir.

2-Öğretmen Alanı

- İmam Hatip Okullarında çalışan öğretmenlerin mesleki gelişimleri güncel tutularak, alanlarındaki yeterlilik düzeyi arttırılacaktır.

3-Öğrenci Alanı Hedefi

- İmam hatip okullarının tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmeli, okulların müfredatları bilgilendirme çalışmaları yürütülecek, rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri arttırılacaktır.
- Akademik olarak başarılı olan öğrencilerin İmam Hatipleri tercih etmesi amacıyla teşvik edici mekanizmalar güçlendirilecektir.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- Okulların tanıtımına dönük çalışmalar çerçevesinde basılı yayın ve dijital görünürlük faaliyetlerinin oranı arttırılacaktır,
- Eğitim yılı başı ve sonunda gerçekleştirilen seminer faaliyetlerinde okulun ihtiyaçları ve gelişim alanlarına göre düzenlenerek daha verimli hale getirilecektir,
- Sosyal farkındalık projelerinin sayısını ve niteliğini arttıracak faaliyetler gerçekleştirilecektir,
- Okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması ve kültür haline dönüşmesi için faaliyetler tasarlanacaktır,
- Sportif, sanatsal ve kültürel faaliyet sayısı ve niteliği arttırılarak okula aidiyet duygusu geliştirilecektir.

Sorun Alanları

İmam Hatip Okulları, genel ortaöğretim sistemi içerisinde yer alan, hem dinî ilimlerde hem de fen ve sosyal alanlardaki diğer branşlarda eğitim ve öğretimin verildiği köklü kurumlarımızdandır. İmam Hatip Okullarında, geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımıza verilen öğretim programlarıyla üst düzey bilişsel becerilere sahip, akademik ve sosyal anlamda başarılı, teknolojiyi etkili şekilde kullanabilen, çağın hızlı değişim ve gelişmelerine uyum sağlayabilen, dinî, millî, manevî ve kültürel değerlerini özümsemiş, öz güvenli, saygılı, dürüst, bir vatandaş olarak görev ve sorumluluklarını bilen ve yerine getiren, dinî bilgileri kaynaklarından araştırma ve öğrenme becerisine sahip bireyler yetiştirilmesi

amaçlanmıştır. İmam Hatip okullarında eğitim gören çocuklarımıza hedeflenen bu amaçların kazandırılabilmesi için mesleğini seven, kendi alanında donanımlı, öğrencileriyle iletişim kurabilen, en önemlisi de onlara rol model olabilen fedakâr öğretmenlere; fizikî anlamda öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek okul ortamlarına ve çağın gereklerine uygun, gerçek hayatla ilişkilendirilebilen ders içeriklerine ihtiyaç vardır. Bu bağlamda ilimizde ve ilçelerde yapılan çalıştaylarda İmam Hatip Okullarının sorunları masaya yatırılmış ve çözüm önerileri sunulmuştur. Tespit edilen sorunları ve çözüm önerilerini şu şekilde sıralayabiliriz:

ÖĞRETMENLERE DAİR SORUNLAR:

- 1) Yeni atanan öğretmenlerin bazıları hem mesleki alanlarda hem de öğretmenlik becerileri açısından yetersiz olmaları, İmam Hatip okullarının misyonuna uygun yeterlilikte olmamaları
- 2) Meslek dersleri öğretmenlerinin özellikle yeni göreve başlayanların Arapçayı bilme ve öğretme konusunda isteksiz ve yetersiz olmaları
- 3) Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrencilerle yeterince iletişim kuramamaları
- 4) Öğretmenlerin (özellikle ileri yaşta olanlar) derslerde teknolojiyi kullanamamaları ve yeni uygulamalara uyum sağlayamamaları
- 5) Ücretli derse giren öğretmenlerin okula aidiyet hissetmemeleri sebebiyle yeterince verim alınamaması

ÖĞRENCİLERLE İLGİLİ SORUNLAR:

- 1) Bu okulları tercih eden öğrencilerin akademik başarılarının düşük olması
- 2) Öğrencilerin Arapça ve Kur'an-ı Kerim derslerine karşı önyargılarının bulunması
- 3) Öğrencilerin, Yükseköğretime geçiş sınavlarında soru yöneltildiği için meslek derslerine karşı ilgisizliği
- 4) Öğrencilerde gözlenen teknoloji bağımlılığının derslere ve öğrenmeye olan ilgiyi azaltması
- 5) İmam hatip ortaokulları dışından İmam Hatip liselerine gelen öğrencilerin aynı müfredata tabi tutulması
- 6) Öğrencilerin sadece akademik başarılarına odaklanıp onlara dini, ahlaki ve milli değerlerin kazandırılması konusunun ihmal edilmesi
- 7) Öğrencilerin ders dışında ilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılmak için yeterince zamanlarının ve imkânlarının olmamayışı

DERSLER İLE İLGİLİ SORUNLAR:

- 1) Hem meslek derslerinin hem de diğer kültür derslerinin müfredatlarının çok yoğun olması ve okutulan ders sayısının ve çeşitliliğinin fazla olması
- 2) Özellikle 12. Sınıflarda meslek derslerinin fazla olması

- 3) Meslekî derslerde kullanılacak akıllı tahtalara uyumlu görsel materyallerin yeterince olmaması
- 4) Kitap içeriklerinin dinî ve ahlakî davranışların kazandırılması konusunda yetersiz kalması
- 5) Meslek dersleri kitap içerikleri hazırlanırken mezhepler üstü bilgilerin aktarılması
- 6) Sosyal ve kültürel etkinliklerin ders saatleri içerisinde yapılması nedeniyle eğitim-öğretim sürecinin aksaması

OKULLARIN FİZİKÎ YAPISI İLE İLGİLİ SORUNLAR:

- 1) Okullarda çeşitli sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerin gerçekleştirileceği laboratuvar, spor salonu, kütüphane ve konferans salonlarının olmaması
- 2) Meslekî uygulamaların yapılacağı mekânların yetersiz olması
- 3) Etkili, verimli ve eğlenceli bir dil öğretiminin gerçekleşmesi için gerekli olan dil sınıflarının olmaması
- 4) Ortaokullar bünyesinde imam hatip ortaokullarının açılması
- 5) İmam Hatip Liseleri bünyesinde ve aynı bina içerisinde İmam Hatip ortaokullarının açılması

DİL ÖĞRETİMİ (ARAPÇA) İLE İLGİLİ SORUNLAR:

- 1) İstenen düzeyde Arapça öğretiminin gerçekleştirilememesi
- 2) Arapça dersine giren öğretmenlerin meslekî olarak yetersiz olmaları
- 3) Arapça ders kitaplarının özellikle 11-12. Sınıflarda öğrenci seviyesinin üstünde hazırlanmış olması
- 4) Arapça'ya ilgi duyan öğrencilerin dil gelişiminin sağlanabilmesi için pratik yapma alanlarının olmaması
- 5) Arapça ders kitaplarının öğrencilerin ilgisini çekecek tarzda hazırlanmaması
- 6) Kur'an eğitimi ile Arapça eğitiminin aynı sınıf düzeyinde verilmeye başlanması
- 7) İmam Hatip ortaokullarında Arapça ve Kur'an-ı Kerim ders saatlerinin yetersiz olması
- 8) Arapça kurslarına devamın sağlanamaması

VELİLER İLE İLGİLİ SORUNLAR:

- 1) Bazı bölgelerde önyargılar sebebiyle bu okullara karşı ilginin az olması
- 2) Bu okullarda okutulan dersler hakkında velilerin çok fazla bilgiye sahip olmaması
- 3) Velilerin özellikle lise dönemindeki öğrencileriyle yeterince ilgilenmemeleri sebebiyle okul-veli işbirliğinin yeterince sağlanamaması
- 4) Velilerin sadece akademik başarıya odaklanmaları, çocuklarını ilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri alanlara yönlendirmemeleri

GENEL SORUNLAR:

- 1) İdarecilerde sorun çözme becerilerinin yetersiz olması
- 2) İdarecilerin öğrenci ve öğretmenlerle iletişim kuramamaları ve okullarda bir takım ruhu oluşturamamaları
- 3) Yıl boyunca yapılacak etkinliklerin, sosyal ve kültürel faaliyetlerin eğitim süreci içerisinde planlanması ve öğretmenlere bilgilendirme yapılmaksızın uygulamaya konulması

Öneriler

ÖĞRETMENLERE DAİR SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. Okul bünyesinde görev yapacak öğretmenlerin değişen dünya şartlarını yakından tanımalarını sağlamak amacıyla ilahiyat ve diyanet akademileriyle irtibatlı olmaları ve gündemi takip etmeleri sağlanmalıdır. Mesleki ders öğretmenlerinin imam hatiplerin bulunduğu mahallelerde vaaz ve dersler vermesi sağlanmalı bu durum imam hatip okullarını herhangi bir okul olmaktan çıkaracak zaman içerisinde marka kılacaktır.
2. Bu tür okullarda derse girecek olan öğretmenlerin iletişim becerileri noktasında donanımlı olmaları ve öğrenciye yaklaşma noktasında sevgi ve merhamet eksenli hareket ediyor olmaları bu tür okullarda başarının artmasına pozitif bir etki sağlayacaktır. Özellikle meslek derslerine giren öğretmenlerin anlattıkları ve yaptıklarının aynı paralellikte değer oluşturmasına imkân tanınmalıdır. Bu durum öğrenciyi fazlasıyla etkilemeye yardımcı olacak ve öğrenciyi olumlu yönde güdeleyecektir. Yani soyut olan hal evvela öğretmenin hayatında somut hale gelmelidir.
3. Öğretmenlerin büyük bir kısmı bilgi aktarımı olarak düşündükleri eğitim dünyasının ürünü ya da çıktısı olarak öğrenme hayatını bilgi aktarma olarak düşünmektedirler. Dolayısıyla zihinsel esneklikten yoksun olan öğretmenlerin, eleştirel düşünebilecek olan bir eğitim alanı yaratarak eleştiri yapabilecek ya da meseleye farklı bakabilecek bir öğrenci tipine tahammül edememektedir. Bu durum demokratik bir yönetsel algı etrafında hayatımızı idame ediyor olsak bile beraberinde askeri bir yaklaşım bir diktatöryal halin inşasını getirmektedir. Öğretmen, bildiğin doğrudur demekten ziyade öğrenciye tek doğru benimdir dayatmasını yapmaktadır. Bu durum katılımcı öğrenci tipini tırpanlamaktadır. Bu sebepten öğretmenlerimizi çağın donanımlarına uygun yetiştirmeliyiz yılın belli dönemlerinde seminer faaliyetleri içerisinde katılımcı ve eğitimci olarak yer almalarına olanaklar sağlamalıyız.
4. Eskiden tek bilen öğretmendi, hatta bilgi tamamen onun ağzından çıkan kelimelerden ibaretti zaman içerisinde artan teknoloji ile beraber artık tek rol model büyüklerimiz ve öğretmenlerimiz değildir. Bütün malumat kirliliğiyle beraber teknoloji, bizim yol

gösterenimiz konumuna yükselmiş bulunmaktadır. Bu durumdan kurtulmamız gerekir. Teknoloji tarafından kontrol edilen değil, teknolojiyi kontrol eden bir zihinsel birikime sahip olmanın yollarını aramalıyız.

5. Meslek dersi öğretmenleri öğrenciler için rol model olmalıdırlar.

ÖĞRENCİLERLE İLGİLİ SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. Öğrenciler dersleri not kaygısı nedeniyle öğrenmek yerine ezberlediğinden çabuk unutmaktadır bu nedenle not kaygısının ortan kaldırılması gerekmektedir. Öğrenmeyi eğlenceli hale getirmek için konu bütünlüğüne dikkat ederek sinema, çizgi film, oyun gibi farklı eğitim teknikleriyle çalışmalar yapılabilir. Ders kitapları da bu çalışmayı destekleyecek şekilde düzenlenmelidir. Bunun yanı sıra okulların bu duruma uygun olarak dizayn edilmesi gerekmektedir.

2. Meslek liselerin tamamında var olan temel sorun öğrencilerin bu okullara zorunluluktan geliyor olmalarıdır. Bu okullarda istenen başarının sağlanabilmesi için gönüllülük esası şarttır. Yani öğrenciler aile zoruyla veya puan yetersizliğinden dolayı değil, okulun vizyonunu ve misyonunu bilerek isteyerek gelmelidir. Yapılan araştırmalara göre %40'lık kısım kendi isteği ile tercih etmekte kalan kısım ise diğer faktörlerden bu okulları tercih etmektedir. Bu eksikliği ortadan kaldırmak için tutum ölçekleri veya buna benzer teknikler ile gönüllü öğrencilerin sayısında arttırım sağlanabilir. Böylelikle öğrencilerde aidiyet duygusu gelişerek başarılı öğrenciler yetiştirmiş olacağız. Buna yönelik rehberlik servislerinde faaliyetlerin amaca uygun olarak arttırılması gerekmektedir.

3. sınıftan itibaren erkek ve kız öğrencilerinin öğretmen nezaretinde staj yapmaları, öğrendiklerini uygulamalı olarak göstermeleri öğrencilerin bulunduğu alanda elde ettiği kazanımları değere dönüştürmesi hususunda imkânlar sunacaktır. İmam Hatip Liselerinde son sınıf öğrencileri mesleki teknik eğitimde olduğu gibi işletmelerde beceri eğitimine denk (Mesleki tatbikatın izlenmesi) yönetmelikle resmi güvence altına alınmalı, öğretmenler koordinatörlük sorumluluk ve getirilerine tabi olmalı ve öğrenciler aynen işletmelerde beceri eğitiminde olduğu gibi asgari ücretin 1/3 oranında maaş almalı.

4. Ders dışı etkinliklerin öğrencilerin sosyal ilişkilerini olumlu yönde etkilediği bilinen bir gerçekliktir. Kültür ve sanat alanında öğrencilerin katılımıyla yapılacak etkinlikler, onların kişisel anlamda gelişimlerine katkılar sunacaktır. Bu nedenle her bir öğrenci sahip olduğu potansiyel göz önünde bulundurularak bu tür etkinliklere teşvik edilmeli, okul idarecileri de bu tür etkinlikler için gereken imkânları sağlamalıdır. Fırsat eşitliği yaratıldığı takdirde 28 Şubat'tan evvel de olduğu gibi imam hatip lisesi öğrencilerinin ciddi katkılar sağlayacağı

akademik, sosyal ve kültürel kazanımların yanı sıra spor ve sanatsal faaliyetlerde de şehre ciddi kazanımlar sağlamaları mümkündür.

5. Öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasına imam hatip ortaokullarından başlayarak okuma, anlama, kavrama ve yorumlama basamaklarında yeterli kazanımların sağlanması hususunda atılacak adımlar bu okulların maksimum düzeyde başarı yakalamalarına olanaklar sunacaktır. İmam Hatip okulları dini ve pozitif ilmin bir arada verildiği okullar olduğu için pozitif dersler için gerekli atölye ve laboratuvar ihtiyacının giderilmesi, dini dersler için gerekli fiziksel imkânların (Örn. Kur'an-ı Kerim sınıfı oluşturulması, abdestlik, mescit, vb alanların olması ve materyallerin her an kullanılabilir durumda öğrencinin kullanımına sunulması) sağlanması gerekmektedir.

6. Ülkemizde geçmiş dönemde yaşanan askeri ve siyasi iniş çıkışlar yüzünden İmam Hatip Okullarının imajı sarsılmış, aileler çocuklarının gelecek kaygısından dolayı okullarımızı tercih etmemişlerdir. Günümüzde bu yönde bir kaygının kalmadığına yönelik gerekli rehberlik faaliyetlerinin tüm paydaşlar tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Bu okullardan mezun olmuş başarılı insanlar ön plana çıkarılarak bu yönde az da olsa kaygılar varsa bunun için güven tazelenabilir. Bu durum, bu okullarda okuyup bugün ülkenin yönetim kademelerinde farklı görevlerde bulunan insanların öğrenciler tarafından tanınıyor olmasını sağlamak, imam hatiplilik ruhunun yeniden inşasının sağlayacağı gibi öğrenciye bir aidiyet duygusunun oluşumuna da kimi katkılar sunacaktır. Geçmişte bu okulların bünyesinde bulunmuş bugün ülkenin çeşitli kademelerinde bulunan yazar ve çizer takımı ile sağlanacak buluşma günleri, bu okulun öğrencilerinin sanat ve felsefeye yönelmelerine ciddi katkıları olacaktır.

7. Günümüzde eğitimcilerin şikâyet ettiği en önemli husus öğrencilere ulaşamama, onların ruh dünyalarına hitap edememedir. Bireylerin ruhsal ve duygusal olarak düzenli bir şekilde gelişebilmeleri, kişilik gelişimlerini sağlıklı bir şekilde tamamlayabilmeleri duygulara hitap edecek etkinliklerle mümkündür. Öğrencilerin okul içinde katıldıkları sosyal etkinlikler onların duygusal ve ruhsal olarak olumlu yönde gelişmesi için son derece önemlidir. Öğrencilerin katıldıkları kültürel ve sanatsal etkinliklerdeki becerilerini görebilmeleri için puanlama sistemi geliştirilebilir. En azından bu etkinliklerdeki başarısını gösteren belgeler hazırlanabilir. Bu durumda öğrencilerin sanatsal ve kültürel etkinliklere daha fazla yönleneceği düşünülmektedir. Örneğin, Görsel Sanatlar dersinde Arapça Hat sanatı, ebru, dini sembollerin resmedilmesi gibi konular müfredatın içine giydirilmelidir. Müzik dersleri yerine dini musiki derslerinin verilmesi düşünülebilir. Tasarım derslerinde minyatür, vitray,

dini motifler, Kâbe ve camii maketi gibi konularla zenginleştirilebilir. Derslerin bu konulara göre gerekli atölye ihtiyacının karşılanması gerekmektedir.

8. İslam tarihinde önemli olan mekânlara Mekke, Medine, Kudüs, İstanbul, Ağrı, Diyarbakır, Sivas, Harput ve benzeri yerlere yapılacak kimi seyahatler öğrencinin öğrenme hızını artıracak diğer yandan toplumsal dayanışma ve kaynaşmaya da katkı sunacaktır. Öğrenci nezdinde İslam coğrafyası ve tarih bilincinin soyut olandan somut olana evrilmesi sağlanacaktır.

9. Okulda kurulacak atölyeler öğrenciye kendi güncelini konuşma imkânının yanı sıra dünya ile entegre olma imkânını da sağlayacaktır. Buradan hareketle öğrenci kendini bu zemin üzerinden tanıma imkânı bulacaktır.

10. Bu okullarla ilahiyatlar arasında bir protokol yapılmalı belli dönemlerde ilahiyatlardan gelen hocalar ek ders karşılığında burada derslere girmelidir. Bunun yanında bu okullar ile aile sosyal politikalar bakanlığı arasında bir protokol yapılarak buradaki öğrencilerin aile bakanlığı bünyesinde gönüllü olarak çalışmalarına olanak sağlanmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı, TRT Diyanet Televizyonu ve MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ortak bir platformda vitrin oluşturup yapılan çalışma ve etkinliklerin görünürlüklerini arttırıp bu okulları gündemde tutarak, özendirmelidir.

11. Okullar bünyesinde etkili okuma grupları kurulmalıdır. Dünyanın farklı ülkelerinden yazar ve kitap tanıtımın sağlayacağı bütünleşik ruh hali dünyanın geri kalanını da yakından tanınmasına kimi olanaklar sağlayacaktır. Bu durum bizim dışımızda var olan medeniyet sahalarında yaşanmış olan değişimlerin bizim dünyamızda ki yerini ortaya koyma olanağı sağlayacaktır. Beraberinde bölge ilçe ve il bazında ortak çalışma imkânı sunacaktır.

12. İmam hatip liselilerinden ilahiyatı tercih eden öğrencilere diyanet tarafından burs imkânı sağlanmalıdır. Bu durum, başarılı öğrencilerin ilahiyatı severek tercih etmesine imkân sağladığı gibi başarılı öğrencilerin de imam hatip liselerine gelmesine olanak sağlayacaktır.

13. Son zamanlarda bu okullarda yer alan kız sayısının artışı dikkat çekmektedir. Özellikle aileler, yarının annelerinin bu ülkenin bağrından çıkmış okullarda yetişmelerini istemekte ve kız çocuklarını bu okula yollamaktadırlar. Okula gelen öğrenci sayısının arttırılması hususunda gerekli tedbirler alınmalıdır.

14. Bu okullar üzerinden meslek sahibi olmayı düşünen öğrenciler veya ilahiyata gitmek isteyen öğrenciler için bu okullar dört yıl, buradan üniversiteye geçmeyi düşünen öğrenciler için ise lise 9.10 ve 11 deki not ortalamalarına bakılarak üniversiteye yönlendirilmelidir.

15. "Akran öğreticiliği" programı kullanılarak belirli bir derste başarılı olan öğrencilerin daha az başarılı olan öğrencilere yardımcı olmaları sağlanmalıdır.

DERSLER İLE İLGİLİ SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. İmam hatip okullarında mesleki derslerin müfredatının yeniden düzenlenerek ders sayısının ve ders çeşidinin azaltılması gerekmektedir. İmam hatip ortaokullarında meslek derslerine yönelik uygulanan programın hafifletilmesi, öğrencinin bilgi yoğunluğundan kurtulup lise aşamasına adaptasyon süreci şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir. Ders sayısındaki çeşitlilik ve ders sayısının fazla olması bu okullarda murat edilenin ortaya konulmasına ciddi engeller sunmaktadır.
2. Mesleki uygulama derslerinin okula yakın mesafedeki cami veya Kuran kurslarında işlenmesi sağlanmalıdır. Bu durum mahalleliyle öğrencinin iç içe olmalarını sağladığı gibi toplum ile okul arasındaki bağların güçlenmesine katkı sunacaktır.
3. Kur'an-ı Kerim derslerinde ezber çalışmalarının yoğunluğu azaltılıp ilk dönemden itibaren tefsir dersiyile bağlantı kurulup asıl olması gereken şekilde, öğrencinin ahlakını olumlu yönde değerlere ulaştıracak bir eğitim-öğretim programı hazırlanmalıdır. Hâlihazırda uygulanan programda öğrenci daha çok yüzüne okuma ve ezber kısmına yönlendirilip asıl mesajdan bihaber bırakılmaktadır. Düzenlenecek yeni programla bu sorunun önüne geçilmelidir. Böylece öğrenci öğrendiği bu derslerin hayata değen bir tarafının olduğunun farkına varacaktır. Bu durum daha kalıcı bir öğrenmeyi beraberinde getirecektir.
4. Mezhepler üstü bir eğitim verilmeli. Örneğin Şafii mensup ailelerin çocuklarına Hanefi mezhebinin fıkhi yaklaşımlarının yerine öğrencilere Şafii fıkhi yaklaşımları öğretilmelidir. Bu durum öğrencinin daha sağlıklı bir öğrenme yapmasına olanak sağlayacaktır.
5. Her yıl bütün okulların katılımı ile bir sempozyum düzenlenmeli. Öğrencilerin bilgi ve birikimini paylaşacakları bir ortam sağlanmalıdır.
6. Üniversite sınavı bütün okulların akademik başarısı açısından referans kabul edilen sınav olması hasebiyle oldukça önemlidir. Bu sebepten 12. Sınıfta verilecek meslek derslerinin 9-10 ve 11. Sınıflar arasında pay ediliyor olması bu okulların başarısının artırılmasında önemli katkılar sunacaktır.
7. Dini müfredat ile diğer dersler arasında kurulacak ilişkiler bu derslerin kolayca öğrenilmelerine bir takım olanaklar sağlayacaktır. Dini derslerle tarih ve coğrafya arasında kurulacak yakınlık kazanımlar sunacaktır. İslam dünyasının bilimsel dünyaya katkılarıyla alakalı olarak sağlanacak görseller ciddi dönütler sağlayacaktır İslam Bilim ve Teknoloji Müzesi gibi kazanım alanları sağlanabilir. İslâm toplumuna önderlik yapmış kişilerin manevi hayatlarında vurgu yapılmalıdır.
8. Yapılan çalışmalar öğrencilerin % 60 İHL öncesi Kuran-ı Kerim Kursuna gitmiş ve Kuran-ı kerimi burada öğrenmiş olduğunu göstermektedir. Bununla beraber Kur'an öğreniminin

istenilen seviyede olmadığı bir gerçektir, bu sebepten okullarda Kuran-ı kerim sınıfları açılmalı öğrenci sayısı 10 olmalıdır. Aynı zamanda bu okullarda bazı hocalar sadece kuran dersine girmeli bu hocaların tashihi huruf kursu almaları sağlanmalı her yıl belli dönemlerde kursiyer ve öğretmen olarak hizmet içi eğitime tabi tutulmalıdırlar.

9. Özellikle kız öğrencilerin yoğunlukta bulunduğu imam hatip liselerinin bünyesinde mutlaka kapalı spor alanları açılmalı bu öğrencilerin spor yapmaları sağlanmalıdır.

OKULLARIN FİZİKÎ ve SOSYAL YAPISI İLE İLGİLİ SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. Daha kalıcı ve başarılı çalışmalar yapmak için okulların bulunduğu bölgeler göz önünde bulundurularak eğitim-öğretim başlamadan Haziran ve Eylül seminer dönemlerinde planlamanın yapılması, okulların etki alanını genişletecek ve beraberinde başarılar da getirecektir. Böylece tek tip planlamadan vazgeçmemiz bir gerekliliği beraberinde getirmektedir.

2. Ortaokullar bünyesinde imam hatip sınıflarının açılmaması ve imam hatip lise ve ortaokul binalarının tamamen ayrı olması gerekmektedir. Ortaokul bünyesinde imam hatip ortaokulunun açılması öğrenciler arasında ayrımcılık ve ötekileştirmelere neden olma ihtimali yüksektir. İmam hatip liselerinde ortaokulların bulunması öğrencilerin gelişim psikolojileri ve fizyolojileri açısından uygun değildir.

3. İmam hatip okulları arasında görüş alış verişi ve bilgi paylaşımı artırılarak rekabet değil, birbirini destekleyici ortak paydalar sağlanmalıdır. Bu sorunu çözecek bir koordinasyon merkezi oluşturulması gerekmektedir.

4. Bütün okulların katılımı ile hakemli bir akademik dergi çıkarılmalıdır. Yine okulların katılımı ile bölgesel bir gazete çıkarılması sağlanmalıdır. İdeal okulu olarak açılan bu okullar toplumun değerleri üzerine yeni bir nesil inşa etme amacına matuf olan okullar olarak varlığını sürdürme eğiliminde olmuşlardır. Son zamanlarda değişen dünyanın verileri çerçevesinde ciddi bunalımlar yaşasa da yeni bir ruhun inşası için sivil toplum örgütleriyle sağladığı paydaşıktan hareketle varlık mücadelesi vermektedir. Bu sebepten bu ruh halini kuşanabilmesini sağlamak maksadıyla ortak ideal ve kimliğin inşasına katkı sunacak bir yayın organı çıkarılmalıdır.

5. Neredeyse aynı bölge içerisinde birden fazla imam hatip ortaokullu ile lisesi bulunmaktadır. Bununla beraber gelişigüzel açılan bu okullar sosyal, kültürel ve bilimsel donatılardan yoksundur. Örneğin sosyal ve kültürel yönün gelişimi için birinci derecede

önemli bir merkez olan kütüphanelerin yetersiz oluşu, kitaplardaki çeşit azlığı ve öğrenciyi kuşatacak eserlerin bulunmaması giderilmesi gereken büyük bir eksikliklerdir.

6. Okullar bilgi kazandırmaktan ziyade bilgiyi anlamlandırma becerisi edinilen merkezlere dönüştürülmelidir. Böylece öğrenci neyi niçin öğrendiğini ve elde ettiği bilgiyi nerede kullanacağını öğrenme becerisini kazanmış olacaktır. Böylece elde ettiklerini yaşanan dünya ile iltisaklı bir resim haline dönüştürmüş olacaktır. Bu durum öğrenciyi düşünmeye sevk edecektir. Böylece öğrenciye eleştirel düşünmeyi, iletişimi ve yaratıcılığı öğretmiş olacaktır

7. Her bir ilde bir taneden fazla olmamak üzere hafızlık imam hatipleri açılmalıdır. Bununla beraber imam hatip lisesi sayısının azaltılarak niteliğinin artırılması hususunda çalışmalar yapılmalıdır.

8. Okulların bilgi müktesebatı göz önünde tutularak bütün imam hatiplerde okutulacak bir kültür kitap müfredatının bilimsel ve evrensel değerler göz önünde tutularak ilahiyat fakültelerinde görevli hocalar tarafından yazılması sağlanmalı ve söz konusu bu kitaplar, ülkenin her yerinde bulunan imam hatip öğrencilerine ücretsiz ulaştırılmalı aynı zamanda öğrenci, veli ve öğretmen tarafından okunup ortak bir değere dönüştürülmelidir.

9. İllerde bu kadar fazla imam hatip lisesinin açılması imam hatiplerin sorunlu bir alanmış gibi gösterilmesine neden olmaktadır. Bu durumdan kurtulmak için il bünyesinde medresede verilen eğitimden hareketle tematik imam hatip liseleri açılmalıdır. İl bazında nicelik olarak yapılacak düzenleme beraberinde nitelik değer bazında da büyük bir değişiminide beraberinde getirecektir.

DİL ÖĞRETİMİ (ARAPÇA) İLE İLGİLİ SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. Arapça dilini konuşma eksenli yeni bir takım metotlarla desteklenerek öğretilmesi sağlanmalıdır. Bunun yanında diğer mesleki derslerin bünyesinde Arapça dini metinlerine yer verilmesi sağlanarak öğrencinin dini terimlere aşina olması sağlanmalıdır. Arapçaya ilgisi olan öğrenciler için sınıf oluşturulmalı, bu sınıf materyal açısından zenginleştirilmelidir. Ülkemizin, Ortadoğu ve Avrupa'nın orta noktasında yer alması özellikle İngilizce ve Arapça dil eğitiminin önemini arttırmaktadır. Dil eğitimini veren eğitimcilerin profesyonel olması, dil ders kitaplarının ve materyalinin çağımız teknolojik imkânlardan yararlanarak hazırlanması gerekmektedir. Dil eğitimine yönelik yaz kurslarının yanı sıra okullarda hazırlık sınıfları kurulabilir. Böylelikle daha geniş bir zamanda daha planlı öğretim sağlanmış olacaktır. Arapça öğretmenlerinin alternatif rol model olmaları ve ülkemizdeki Suriyelilerle ve İlahiyat Fakülteleriyle işbirliği içerisinde olmaları için gerekli zeminin hazırlanması gerekmektedir.

2. İmam hatip liselerinde oluşturulacak 9. Sınıflar imam hatip ortaokullarından gelen öğrenciler ve gelmeyen öğrenciler üzerinden dizayn edilmelidir. Farklı sınıflarda dil eğitimi almaları sağlanarak Arapça öğretiminin önü açılmalıdır.

VELİLER İLE İLGİLİ SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1. İmam hatip okullarının akademik başarısının artması için velilerdeki imam hatip bilincinin artırılması hususunda veli seminerlerinin bölge, ilçe ve il düzeyinde yaygınlaştırılması gerekir. Böylece okulu tercih eden öğrenci okulda göreceği dersler hakkında bilgilendirilmiş olacaktır. İmam hatip okullarının diğer eğitim birimlerinden farkları anlatılarak farklı olan derslerin içerikleri hakkında bilgi verilerek mezun olduğunda kullanacağı bilgilerin gerekliliğinin anlatılması öğrencide hazırbulunmuşluk halini üst düzeye çıkaracaktır. Bu durum okulların sağlıklı bir zeminde eğitim ve öğretim yapmasına bir takım kolaylıklar sağlayacaktır.
2. Kur'an ve sünnetten ve de tarihi değerlerden hareketle değer sahibi olacak bir nesil yetiştirmek istiyorsak toplumsal bazda da aynı değeri inşa etmenin yolunu aramalıyız. Bir taraftan televizyonun domine ettiği toplumu siz ancak okumanın kanatları altında sağlıklı düşünmeye davet edebilirsiniz.

GENEL SORUNLARA YÖNELİK ÖNERİLER:

1.Yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin kendilerini okulun bir parçası olarak hissetmeleri amacıyla okul iklimini oluşturan inanç, değer, tutum ve hedefler tüm paydaşlarca benimsenmeli ve okulda takım ruhu oluşturulmalıdır. Velilerle etkili iletişim kurmak ve iş birliği sağlamak amacıyla okullarda fiziksel ortamlar oluşturulup belli bir program çerçevesinde onlara danışmanlık, rehberlik ve eğitim hizmetleri sunulmalıdır. Ayrıca aile ziyaretleri ve sosyal etkinlikler yapılmalıdır.

Sonuç

İnsan hayatında istendik davranış değişikliği yaratma çabası olarak adlandırılan eğitim, insanın, çeşitli duyularıyla eğitime tabi tutulması ya da insana ait olan kimi duyuların üst değerle buluşturulması olarak adlandırılabilir. Bu durumda insanoğlu, bedensel gelişiminin yanı sıra, zihinsel ve duygusal anlamda da entelektüel bir zemine doğru yol almış olacaktır. Bütün bu durumların maksimum düzeyde faydaya dönüşmesi bireyin sahip olduğu milli kültür, evrensel değerler ve ahlaki erdemlerle mümkün olacaktır.

Sınav ve sonuç odaklı eğitim sistemi genç nüfusumuzda stres ve buna bağlı olarak bir içe kapanıklık ve mutsuzluk hali de vuku bulmaktadır. Öğrencinin geleceğini niçin sorusundan ziyade nasıl sorusu belirler olmaya başlamıştır. Başarı girdiği lise ve kazandığı üniversiteye bağlı olarak ölçülür olmuştur.

İHO'lar ve İHL'leri çağın ihtiyaçlarına göre, dini ve ahlaki değerleri gözeterek yeniden yapılandırılmalıdır. Program, içerik ve okul modeli yenilenerek, bu tür okulların düzeyi yükseltilmelidir. İnsani ve dini değerleri temel alarak, çocuklarımızda “kendini bilme” farkındalığı geliştirerek; sanat, estetik, spor ve dünya gibi konularda da çocuklarımızı daha iyi bir hedefe yönlendirecek politikalar üretilmelidir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**MESLEKİ ve TEKNİK
EĞİTİM**

TEMA 18

MESLEKİ ve TEKNİK EĞİTİM

GÜCLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Genç insan kaynağımızın yeterli seviyede olması.
2. Doğu Anadolu Bölgesi'nin en güçlü imalat sanayisine sahip olunması.
3. Ülke genelinde ve il özelinde, Atölye ve laboratuvar alt yapısının birçok okul türüne göre yeterli seviyede olması.
4. Mevcut teknik öğretmen niteliğinin ve niceliğinin mevcut ihtiyaçları karşılayabilir düzeyde ve gelişime açık olması.
5. Mesleki ve Teknik Okullarda döner sermaye işletmesinin eğitim ve öğretim süreçlerine katkısı.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Mesleki Eğitimin pahalı bir eğitim olması.
2. Meslek Liselerine ilişkin olumsuz toplumsal algı.
3. Öğrencilerin genel itibarıyla hazırbulunuşluk düzeylerinin ve akademik başarı düzeylerinin düşük olması.
4. Genel itibarıyla Sosyo-ekonomik düzeyleri düşük ailelerin çocuklarının mesleki ve teknik liselerini tercih etmesi ve bu durumun zaman zaman okul iklimini olumsuz etkilemesi.
5. İstihdam alanı daralan bölümlerin faaliyetlerini sürdürmesi.

Riskler

- 1) Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarının iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri bakımından tehlikeli sınıfta yer alması ancak atölye ve laboratuvarların İSG açısından yeterli alt yapıya sahip olmaması, kaynaştırma öğrencilerinin çok daha riskli bir sınıfta yer alması.
- 2) Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarına öğrencilerin isteksizce gelmeleri, yeterli temel becerileri almadan mezun olmaları, kendi alanlarında çalışmamalarının kamu kaynaklarının israfına sebep olması.
- 3) Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarında uzmanlık gerektiren teknik müdür yardımcısı ve koordinatör müdür yardımcılarının çok sık değişmesi, kurumun sürdürülebilir ilişkilerinin sekteye uğraması.

- 4) Mesleki ve Teknik eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin kendilerini yenileme noktasında yaşadıkları isteksizlik.
- 5) Not ortalaması ile başarılı olma durumunun sınıf geçme yönetmeliğinde yer bulması ile çoğu öğrencinin derslere karşı isteksiz davranması.
- 6) Mesleki ve Teknik eğitim okullarında mezun olan öğrencilerin yükseköğretime geçişte alanı ile ilgili yeterliklere tabii tutulmaması.

Tedbirler

- 1) Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarının iş sağlığı ve güvenlik hizmetleri bakımından tehlikeli sınıfta yer alması ancak atölye ve laboratuvarların İSG açısından yeterli alt yapıya sahip olmaması sebebiyle kaynaştırma öğrencilerinin İlçe komisyonları tarafından rapor istenmek sureti ile değerlendirilerek riskli alanlara kayıtlarının yapılmaması.
- 2) Orta Okul seviyesindeki öğrencilerin beceri ve yetenekleri tespit edilerek yönlendirilmesi.
- 3) Teknik ve Koordinatör müdür yardımcılarının rotasyona tabii tutulmaması.
- 4) Merkezi Hizmet içi faaliyetlerinin artırılması ve sektörle işbirliği yapılarak mesleki becerilerin geliştirilmesi.
- 5) Mezunlarımıza uygulanacak beceri sınavının yanısıra ek kontenjanlar ve ek puan desteği ile mesleklerinde yükseköğretime devam etmelerinin sağlanması.

Yapılan Çalışmalar

1. **PROTOKOLLER YAPILDI.** İlimizde bulunan Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları çeşitli Kamu ve Özel Kurum ve kuruluşlarla yoğun bir şekilde protokoller yaparak işbirliği yoluna gidildi. Tüm okullarımızda yapılan bu protokoller sayesinde işletmeler okul eğitimine açılarak üretim alanları yerinde incelendi. Temrinlik malzeme karşılama yoluna gidildi. **Teknik gezilerle** okul-sektör işbirliğinde oldukça sıcak bir atmosfer sağlandı.

- 1- **MTYOK ÇALIŞMALARI:** Milli Eğitim Bakanlığının 2016-21 sayılı genelgesi doğrultusunda Okul-sektör işbirliği çerçevesinde Mesleki ve Teknik Eğitim okul Yönetim Kurulu oluşturuldu. Bütün ilçelerde oluşturulan bu kurul kamu ve özel sektör temsilcilerinde oluşturularak ilin mesleki ve teknik sorun, ihtiyaç ve analiz haritası çıkarıldı. B u doğrultuda çalışmalar yapılarak sorunların çözümü yoluna gidildi.

- 2- **PROJELER:** İlimizde Erasmus ,TÜBİTAK vb projelere katılımın yoğun bir şekilde gerçekleştirildi. Özellikle Erasmus+ projeleri ile uluslararası staj imkânı ilimizde titizlikle üzerinde durulan çalışmaların başında gelmektedir. Bu projelerde ilimizin başarı yüzdesi oldukça yüksektir. Ayrıca tüm TÜBİTAK projelerinde Mesleki ve Teknik Okulların katıldığını görmekteyiz.
- 3- **STAJ VE BECERİ EĞİTİM:** İlimizde öğrencilerin gerçek öğrenme ortamlarında eğitimlerini sürdürmeleri amacıyla yapılan staj ve beceri eğitime gönderilen öğrenci oranı oldukça yüksektir. Neredeyse tüm öğrenciler ilimizde yapılan etkin bir çalışma ile gerçek üretim alanlarında staj ve işletmede mesleki eğitime gönderilmektedir.
- 4- **YARIŞMALAR:** İlimiz dâhilindeki mesleki ve teknik eğitim kurumları ulusal ve uluslararası yarışmalara katılım çalışmalarını etkin bir şekilde yaparak bu konuda bir çok başarı elde etmişlerdir. Konu ile ilgili çalışmalar sürekli teşvik edilmektedir.
- 5- **TANITIM VE REHBERLİK:** İlimizdeki eğitim kurumlarına atfedilen değer in yükseltilmesi için oldukça kapsamlı ve etkin çalışmalar yapılmaktadır. Okul gezileri, rehber öğretmenlere tanıtım, medyayı kullanma, afiş ve tanıtım broşürleri, Kariyer günleri düzenleme vb faaliyetler yapılmaktadır.
- 6- **E-MEZUN PORTALI:** Okullarımız mezun öğrencilerin izlenmesi amacıyla e-mezun portalını etkin olarak kullanmaktadırlar. Öğrencilerimizin mezun olduktan sonra alanlarında işbaşı yapmaları tarafımızda sürekli kayıt altına alınmaktadır.
- 7- **ATÖLYE LABORATUVAR DURUMU:** İlimiz genelinde bulunan mesleki ve teknik eğitim kurumlarında yapılan etkin çalışmalarla atölye standartlarının oldukça yükseldiğini görmekteyiz.
- 8- **İSG:** Oldukça önemli olan iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları okullarımızda çok önemsenmektedir. Tüm okullarımızda gerekli önlemler alınmış, şimdiye kadar herhangi bir ciddi kaza yaşanmamıştır. Ayrıca öğrenci sigort ve primleri konusunda da ilimiz sorunları aşmıştır.
- 9- **BEYAZ BAYRAK-**Tüm okullarımızda uygulanmaktadır.
- 10- BESLENME DOSTU
- 11- DÖNER SERMAYE

Yapılması Gereken Çalışmalar

- 1) Mesleki ve Teknik Eğitim tek bir merkezden yönetilerek sahada uygulama birliği sağlanacak.
- 2) Eğitim ortamları ve insan kaynakları geliştirilecek.

- 3) Mesleki ve Teknik eğitime atfedilen değerin artırılması sağlanacak.
- 4) İnsan kaynaklarının doğru yönetimi sağlanacak.
- 5) Eğitim ortamlarının iyileştirilmesi ve sektörel işbirliği sağlanacak.
- 6) Yeni nesil müfredatlar geliştirilecek.
- 7) Okul idarecilerinin görev tanımları (SGK ve İş Sağlığı ve Güvenliği) yeniden yapılandırılarak çalışma motivasyonları artırılabilecek.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- 1) Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları vasıtasıyla, ortaokul öğrencilerine ve bu öğrencilerin velilerine, ortaokullardaki rehber öğretmenlerine ve idarecilere mesleki bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinin yapılması.
- 2) Daha önce yapılan proje tabanlı beceri yarışmalarının tekrar aktif hale getirilmesi.
- 3) Ulusal ve uluslararası alanlarda yapılacak yarışmalara kurumların teşvik edilmesi ve bu faaliyetlere katılım noktasında kurumlara, merkezi bütçeden ödenek ayrılması.
- 4) Okul-sektör işbirliği çerçevesinde yerel düzeyde protokoller yapılarak öğrencilerin gerçek öğrenme ortamlarında eğitim görmeleri.
- 5) Mesleki Teknik Eğitim kurumlarında üretilen temrin ve ürünlerin satışa sunulması.
- 6) İl genelinde yapılacak kapsamlı saha araştırması ile iş piyasasının ihtiyaç duyduğu teknik personellerin niteliğinin ve niceliğinin belirlenmesi için talep analizi yapılarak mesleki ve teknik eğitim programlarında alan-dal planlamasına rehberlik edecek bir çalışmanın yürütülmesi, söz konusu araştırma raporunun hizmet satın alımının yapılabilmesi için Kalkınma Ajansları, AB projeleri ve benzeri kurumların desteklerine başvurulacak ve proje hazırlanması.
- 7) İlimizin geçmişten günümüze eğitim perspektifini göz önüne sermek ve yeni kuşaklara eğitimdeki fiziksel ve görsel değişim sürecinin aktarılacağı bir ortama ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için tarihi bir bina olan Malatya Battalgazi Gazi İlkokulu'nun eğitim müzesine dönüştürülmesi uygun olacaktır.

Sorun Alanları

1. Ülkemizde Mesleki ve Teknik Eğitimden sorumlu güçlü bir kurumun bulunmaması.
2. Türkiye'de mesleki-teknik eğitime öğretmen yetiştirme sisteminin yetersizliği.
3. Toplumdaki mesleki ve teknik eğitime ilişkin olumsuz toplumsal algı ve Mesleki-teknik eğitime yönelik yapılan rehberlik ve tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği.
4. Genel itibariyle akademik başarıları düşük öğrencilerin mesleki ve teknik eğitime yönlendirilmesi ve öğrenci hazırbulunuşlukları ile mevcut programları yürütmenin zorluğu.

5. Güncel olmayan “Alan ve dal” ların Mesleki ve Teknik Eğitim Programlarında yer bulması, okulların atölye ve laboratuvarlarının alt yapı itibarıyla sürekli güncel tutulmaması ve bu durumun sonucunda ortaya çıkan okul-işletme arasındaki uyumsuzluk.
6. Malatya ili genelinde gittikçe unutulmuş geleneksel Türk Sanatlarından Halıcılık, Kilimcilik, Bez Dokuma gibi alanlar ve şehrin önemli gelir kaynağını oluşturan kayısı üretimi, Paketleme ve Pazarlaması dalının Mesleki ve Teknik Eğitim programlarında bulunmaması.
7. Okulların iş sağlığı ve güvenliği açısından yeterli alt yapıya sahip olmaması, eğitim-öğretim faaliyetleri yapılmasına rağmen, okulların işveren olarak kabul edilmesi, kurumun maddi tazminat ve idari para cezalarıyla karşı karşıya kalma ihtimali.

Öneriler

- 1) Ülkemizde mesleki-teknik eğitim faaliyetlerinin ülke çapında yürütülmesinden sorumlu olacak güçlü ve özerk bir kurumun varlığı son derece önemlidir. Bu kurum MEB teşkilat yapısı içinde yer alan Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile YÖK’ün bu alanda hizmet veren birimlerinin tek bir çatı altında birleştirilmesiyle oluşturulabilir.
- 2) Teknoloji Fakülteleri daha teknik anlamda mühendislik hizmetlerini icra edecek bireyler yetiştirmeyi amaçladığından ayrıca formasyon eğitimiyle öğretmenlik yapacak olan meslek öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği açısından durumu araştırılması gereken bir konu haline gelecektir. Mevcut durumda eğitime devam eden Teknoloji Fakültelerinde öğretmen yetiştirme konusunda bir dizi değişiklikle bu alandaki açığa çözüm üretmek mümkün olabilir. Teknoloji Fakültelerinde mesleki-teknik eğitime kaynaklık edecek bazı programlarda öğretmen yetiştirmeye yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- 3) Mesleki ve Teknik Eğitim’e ilişkin “olumsuz toplumsal algının” değişebilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı ve özel sektör temsilcilerin ortak çalışmalarıyla hazırlanan kamu spotları televizyonların en çok izlendiği saatlerde yayınlanmalıdır. Bu yayınlarda mesleki ve teknik eğitimin önemi ve geleceği ile ilgili temalar yoğun olarak işlenmelidir. Mesleki ve teknik eğitim alanında iyi uygulamaların medya platformlarında yayınlanması sağlanmalıdır. Şehrin merkezi yerlerinde bulunan billboardlarda mesleki ve teknik eğitim projeleri sıklıkla yer almalıdır. Rehber öğretmenlere mesleki ve teknik eğitim hakkında eğitimler verilmeli, Alan/dalların tanıtımlarının etkin bir şekilde yapılması sağlanmalıdır. Ayrıca velilerin mesleki ve teknik eğitim konusunda bilinçlendirilmesine dönük seminerler düzenlenmelidir.
- 4) Ortaokul seviyesinde öğrencilerin ilgi ve yetenekleri, bilimsel süreçler takip edilerek uygun ölçme araçlarıyla ortaya çıkarılmalı ve öğrenciler ilgi ve yetenekleri doğrultusunda

alan/dallara yönlendirilmeli, mevcut programlar öğrencilerin seviyesine göre sınıflandırılmalıdır. Örneğin akademik düzeyi düşük öğrenciler için temel seviye akademik dersler ile mesleki eğitim derslerinin ağırlığı artırılmalı; orta düzeyde genel ortaöğretim müfredatı uygulanmalı; teknik liselerde ise mühendis yetiştirmeye yönelik bir program hazırlanarak mezun olan öğrencilere mühendislik fakültelerine giriş kontenjanlarının verilmesi sağlanmalıdır. Bu şekilde her seviyede öğrencinin mesleki ve teknik eğitim alması sağlanacaktır.

5)Atölye ve laboratuvarların güncel tutulması sağlanmalı, ihtiyaçların karşılanamadığı alanlarda özel sektörle işbirliği yapılarak özel sektörün imkanlarından yararlanılmalı, ilin ve sektörün ihtiyaçları göz önüne alınarak işlevselliğini yitirmiş olan alanların kapatılıp ihtiyaca cevap verebilecek alanların açılmasına öncelik verilmelidir.

6)İşgücü piyasasında karşılığı olan ancak okul eğitimi verilmeyen bazı meslek alanlarına ilişkin modüller programlara (Unutulmaya yüz tutmuş Geleneksel Türk sanatları ile Kayısı Pazarlama ve Paketleme)eklenebilir.

7)Mesleki ve Teknik Eğitim Okullarının SGK'nın idari para cezalarından muaf tutulması, öğrencilerin SGK giriş-çıkışlarının e-okul üzerinden otomatik yapılması, ulusal ve yerel düzeyde SGK mevzuatı ile ilgili hizmet-içi eğitimler düzenlenmesi yerinde olacaktır.

Sonuç

Sorunların ve çözüm önerilerinin çalıştayımızın temasında olduğu gibi eğitim ekosisteminde bir bütünlük içerisinde ele alınarak çözülebilecektir.

2023, 2053 ve 2071 hedefleri olan ülkemiz üretim yaparak hedeflerine ulaşacaktır. Mevcut mesleki ve teknik eğitim kurumlarının program ve alt yapılarının yenilenerek akademik düzeyi yüksek olan öğrencilerin yükseköğretimde Mühendislik Fakültelerine giriş koşullarının teşviki ile mesleki yeterliklerin artırılarak ülkemizin hedeflerine ulaşması sağlanacaktır.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

ÖZEL ÖĞRETİM

TEMA 19

ÖZEL ÖĞRETİM

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ :

1. Fiziksel altyapı, ders materyalleri, program çeşitliliği, ikinci yabancı dil, hizmet içi eğitim açısından avantajlı olmak.
2. Öğretmen seçerken özgür olmak.
3. Tam zamanlı çalışmak.
4. İnsan kaynağını çok verimli kullanmak.
5. Özel okulların iç denetim mekanizmasının güçlü olması.
6. Eğitim-öğretim faaliyetlerini siyasetin dışında tutmak.
7. Öğrenci seçiminde özgür olmak.
8. Personel sözleşmelerinin 1 yıllık yapılması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Mali yükün ağır olması (stopaj bedelleri, KDV oranları, SGK primleri).
2. Sistem değişikliğine bağlı olarak öğrenci sürekliliğinin sağlanamaması.
3. Personel sürekliliğinin sağlanamaması.
4. Maddi kaygıların fazla olması.
5. Gereğinden fazla rekabet ortamının olması.
6. Beceri öğretimi yerine sınava yönelik öğretime ağırlık verilmesi.

Riskler ve Tedbirler

1.Risk: Kaynak sıkıntısı sorunu.

Tedbir: Devletten finansal alanda destek sağlanması.

2.Risk: Özel öğretimdeki kadrolarındaki olası eksik ve yetersizlikler.

Tedbir: : Özel öğretimdeki kadrolarındaki olası eksik ve yetersizliklerin giderilmesi ile uzman kadronun daha donanımlı hale getirilmesi.

3. Risk: Geliştiren programın uygulamasına yönelik uzman personelin bulunmaması.

Tedbir: Öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmeli.

4. Risk: Denetimlerde taraflı davranılması.

Tedbir: Denetmenler için caydırıcı cezaların uygulanması.

5.Risk: Özel okullardaki öğretmenlerin niteliklerinin istenilen düzeyde bulunmaması.

Tedbir: Hizmet içi kurslara özel okul öğretmenlerinin de dahil edilmesi.

6. Risk: Öğretmenlerin dönem ortasında devlet kurumlarına atanması

Tedbir: Atamaların haziran ayında yapılmalı, Kpss sınav tarihleri düzenlenmeli.

7. Risk: Özel gereksinimli öğrencilerin eğitime kazandırılmaması.

Tedbir: Bütün okullarda destek eğitim odasının zorunlu olması.

Yapılan Çalışmalar

Okullarımızın Özel öğretim kurumları ile işbirliği yaparak projeler geliştirmeleri sağlandı.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. 2023 vizyonuna uygun yaratıcı okulların inşa edilmesi.
2. Denetimin daha sağlıklı yapılması.
3. Özel okullarda çalışan öğretmenlerin daha donanımlı hâle getirilmesi.
4. Öğrencilerin sosyal sorumluluk bilincine ulaştırılması. Değerler eğitimi kapsamına alınması.
5. Programı geliştirmek ve güncellemek, programa erişimi kolaylaştırmak.
6. Haksız rekabeti önlemek.
7. İstikrarı yakalamak.
8. Eğitimde istikrarı sağlamak
9. Öğrencilerin beceri alanlarını geliştirmek, daha sosyal,daha bilinçli, araştıran sorgulayan bireyler yetiştirmek.
10. Öğretmen ve kurumun zor durumda kalmaması.
11. Evrak işlerini azaltarak eğitimin kalitesini arttırmak.
12. Özel okulların öğretmen ihtiyacını karşılamak.
13. Hem özel okulların hem de velilerin ekonomik yükünü azaltmak.
14. İşverenin üzerindeki yükü azaltmak.
15. Kaçak faaliyetleri önlemek.
16. Çağın gereksinimlerine uygun eğitim ve öğretim faaliyetlerini yapmak.
17. Öğretmenlerin mesleki itibarını korumak.
18. Eğitimdeki kaliteyi arttırmak.
19. Öğretmen niteliğini artırmak.
20. Eğitim-öğretimdeki aksaklıkların önüne geçmek.
21. Özel gereksinimli öğrencilerin eğitime kazandırılması.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

1. Şehir dışında, kampüs şeklinde, tüm okulların uygulama yapabileceği laboratuvar ve etkinlik atölyelerinin bulunduğu okulların inşa edilmesi.
2. Her okulun kendisine ait bir serasının bulunması.
3. Öğrencilerin okulda kullanılan enerjiyi kendisi üretmesi.
4. Tarım alanları ve hobi alanlarının oluşturulması.
5. Okul sınırları içerisinde butik teknokentlerin oluşturulması.
6. Hafta sonları özel okul binalarında kursların açılması.
7. Okul binalarında okul aile birliğinin katkılarıyla müzelerin oluşturulması.
8. Okul dışı yerlerde (müze, hayvanat bahçesi, hastane vb.) yaparak yaşayarak öğrenme yapılması.
9. Öğrencilerin günlük hayatta kullanabilecekleri uygulanabilir atölyelerin kurulması.
10. Öğrencilerin sosyal sorumluluk projelerine katılımının sağlanması.

Sorun Alanları

- 1- Özel okul binalarının yapımı ya da mevcut binaların okula dönüşümü esnasında bina, derslik, vb. alanlarda yaşanan yapısal sıkıntıları çözümede karşılaşılan bürokratik işlemlerdeki çözümsüzlük. Gerekli düzenlemelerin hızlı bir şekilde çözülememesi, yardımcı olan kişilerin mevzuat bilgilerinin yetersizliği.
- 2- Özel okullara, denetmenler tarafından yeteri kadar rehberlik yapılmaması. Bina yapımında denetmenlerin rehberlik yapmamaları.
- 3- MEB tarafından düzenlenen ulusal ve İl Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından düzenlenen yerel kurs ve hizmet içi eğitimler konusunda özel okul personelinin bunlardan yeterince faydalanamaması. Bu durumun, özel okulların eğitim-öğretim sürecinde resmî okullar ile olan birlikteliğini ve öğretmenlerin kişisel gelişimlerini olumsuz yönde etkilemesi.
- 4- Özel okul ile resmî okullar arasında gerçekleştirilen “Kardeş Okul” uygulamalarının, maddi imkânların sağlanmasının ötesine gitmemesi. Kazan-kazan anlayışına da sahip olunamaması. Temel amacın birliktelik ve kaynaşmayı, öğrencilerin birbirleri ile empati kurmalarını sağlamak olması gerekirken bir tarafın kazanç sağlamasına yönelik uygulamaların kardeş okul projelerini sekteye uğratması.
- 5- Özel okulların model oluşturacak şekilde akreditasyonunun sağlanacağı düzenlemelerin bulunmaması. Özel mesleki ve teknik okulların mesleki yeterlilikler konusu göz önüne

alınarak akreditasyonu sağlayacak mekanizmanın olmayışı. Bu mekanizmanın işleyişinde ARGE'nin yetersiz olması.

6- Rekabet, kurumların gelişmesi açısından önemli bir unsurdur. Ancak yaşanan rekabetin kurumların zarar göreceği boyutlara taşınması eğitim-öğretim faaliyetlerini de olumsuz etkilemektedir. Sınav sonuçlarına yönelik yapılan kandırmaca reklamlar özel okullar arasında haksız rekabetin oluşturulması. Ceza sisteminin olmaması, etik prensiplere uyulmaması.

7- Belirlenen eğitim politikalarının sık değiştirilmesi. Eğitim Politikalarının sık sık değişmesi istendik öğrenci profilinin yakalanmasına engel olması.

8-Eğitim ve siyasetin birbirine karıştırılması.

9- MEB tarafından yapılan sınavlara en iyi hazırlanılan mekân olarak görülen özel okulların sadece akademik odaklı ilerlemeleri. Motor becerileri geliştiren bir eğitim yerine akademik başarı odaklı hareket eden bir eğitimin tercih edilmesi.

10- Özel okullara atanan öğretmenlerin yaşadıkları atama sıkıntıları.

11- Evrak yoğunluğundan eğitim-öğretimde aksaklıkların yaşanması.

12- Özel okulların nitelikli öğretmen bulmada zorluklar yaşaması.

13- Özel okullarda çalışan öğretmenlerin SGK primlerinin çok yüksek olması.

14- Finansal olarak velilinin zorlanması.

15- Özel öğretim kurslarının sadece tek dersten açılabilmesi neticesinde merdiven altı kursların türemesi.

16-Özel öğretimde resmiyet kazandırılmayan kursların olması.

17-Bazı seçmeli derslerin (İngilizce, akıl ve zekâ oyunları, satranç, robotik kodlama vb.) ana sınıfı ve 1.sınıflar için müfredat programının olmaması.

18- Öğretmenlerin öğrenci üzerindeki etkilerinin her geçen gün azalması.

19- Nitelikli okul uygulamasının sağlıklı olmaması.

20- Adrese göre yerleştirme uygulamasında yaşanan sorunlar.

21- Ayrım yapılmaksızın okullardaki öğretimin kalitesini ve verimi artırma çalışmalarının yeterli oranda yapılamaması.

22- Özel okullarda çalışan ve dönem içinde ataması yapılan öğretmenlerin görevlerinden ayrılması.

23- Özel rehabilitasyon merkezlerinin öğretmen çeşitliliği, materyal zenginliği ve fiziksel şartlar açısından yetersiz olması. Bir çocuğun gelişmesi için aylık 8 saat dersin yetmeyişi. Bütün rehabilitasyon merkezlerinde bir konuşma terapistinin ve çocuk psikoloğunun bulunmayışı.

Öneriler

- 1- Okul yapımı ve bina dönüşümlerinde yaşanan bürokratik sıkıntıları aşacak yasal düzenlemelerin yapılması. Yeniliklerin önünün açılması gerekir.
- 2- Denetim ve teftişte öğrenmeyi destekleme, okul/kurumun gelişiminin amaçlanması. Bu konuda denetmenler okul/kurumun eksikliklerini ve gelişmeye açık alanları tespit hususunda destek sağlamalı. E-denetim sistemi kurulabilir. Denetimler uzmanlar tarafından yapılmalı.
- 3- İl-ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından özel okulların istekleri göz önünde bulundurularak resmî okullardan farklı ancak onlarla paralel ilerleyen bir hizmet içi eğitim planının oluşturulması.
- 4- Kardeş okul vb. uygulamalarının içeriği öğrencilerin kaynaşmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmeli. Temel amaç olarak öğrencilerin birlikteliği ve empati kurlmaları belirlenmeli.
- 5- Akreditasyon işlemlerinin hangi yeterlilikler çerçevesinde yapılacağı ve eğitim öğretimde ulusal yeterliliklerin neler olacağını belirlemek gerekmektedir. Bu, şu an sadece eğitim binası yapımı ile ilgili olarak belirlenmiş olup eğitim öğretim ögesi için belirlenmemiştir. Özel mesleki ve teknik okulların akreditasyon iş ve işlemleri için teknik destek sağlayacak birimlerin kurulması. ARGE biriminin belirli programları elinde bulundurması ve işleyişte okullara yardımcı olması.
- 6- Özel okulların kendi aralarında yaşayacakları sıkıntı ve sorunları çözüme kavuşturmak, haksız rekabeti önlemek için il-ilçe millî eğitim müdürlüklerinde birim kurulabilir. Bu birimde sadece resmî görevliler değil, özel okul temsilcileri de yer almalı ve tüm reklamların doğruluğu denetlenmelidir. Millî Eğitim Müdürlüklerinden onay almadan sosyal medya, televizyon, radyo ve billboardlarda reklam yapılmamalı. Yanıltıcı reklam yapanlara ceza uygulaması getirilmeli, etik prensipler ön plana alınmalı.
- 7- Yeni bir müfredat hazırlanmalı, müfredatın öğrencinin üniversite sonrasındaki hedefleriyle ilişkilendirilmiş olmasının önemi ve sık sık müfredat değişikliğine gidilmemeli.
- 8- Siyasetin eğitim üzerindeki etkisi kaldırılmalı.
- 9-Özel okullarda öğrencilerin yeteneğini keşfetmeye yönelik çalışmaları arttırılmalıdır. Bu sayede öğrenci başarılı olduğu alana yönlendirilebilir. Özel okullarda sınıf mevcutları az olduğu için öğrencileri daha iyi tanıma fırsatına sahiptir. Öğrencilerden; sanat, spor ve müzik alanlarında daha başarılı olabileceklerin tespit edilerek onları ilgili alana yönlendirilmesi

sınav kaygısını azaltabilir. Ülkemizdeki merkezi sınavların formatı güncellenerek, öğrencilerin yeteneklerden de puan alınabilmesi sağlanabilir.

10- Atanan öğretmenlerin SGK onayı ile atanmanın aynı anda yapılması gerekir.

11- Gereksiz evrak işlerinin azaltılması gerekir.

12- Devlet okullarında çalışan ve norm fazlası olan öğretmenlerin ek-ders ücretinin özel okul tarafından ödenmesi şartı ile norm fazlası öğretmenlerin özel okullarda çalışmasının önü açılmalı.

13- Özel okullarda çalışan öğretmenlerin SGK primlerinin ödenmesinde devlet desteği sağlanmalı.

14- KDV ve SGK oranlarının düşürülmesinde kolaylık sağlanması.

15- Kurslarda ders sayısı artırılmalı.

16- Devlet denetim mekanizmasını kullanarak özel öğretim kursların denetimini daha sıkı yapılmalı, resmî kurs merkezleri desteklenmeli, standartlara uymayan kurslar kapatılmalı, ayrıca bu kurslara resmî mevzuat kazandırmalı. Sınavlardan dolayı kurs merkezlerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaçtan dolayı velilerimiz merdiven altı kurslara yönelmektedir. Özel öğretim kurslarını açma yetkisi sadece özel okullara verilerek bu problem çözülebilir ayrıca özel okullar kurs için ihtiyaç duyması hâlinde ders saatlerin dışında resmî okul binalarını kullanabilmeli.

17- Bazı seçmeli derslerin (İngilizce, okul oyunları, santraç, robotik kotlama vb.) ana sınıfı ve 1.sınıflar için öğretim programı hazırlanmalı bu dersler için bazı özel okulların hazırladığı öğretim programları örnek alınabilir bu konuda söz konusu özel okullardan destek sağlanabilir.

18- Öğretmenlere yönelik öğretmen koruma kanunu hazırlanmalı.

19- Bütün okullar niteliklidir. Bu nedenle bütün okullar sınava tabi tutulmalıdır. Bu sistem öğrenci motivasyonunu olumsuz etkilemektedir.

20- Eski ortaöğretime yerleştirme sistemi daha uygulanabilir, mevcut uygulama ileriki yıllarda sorun oluşturabilir.

21-Asıl önemli olan okul değil de iyi öğretmen yetiştirilmesidir. Bu konuyla ilgili olarak eğitim fakültelerine büyük ölçüde görev düşmektedir. Eğitim fakültelerinin kontenjanları azaltılmalı. Nitelikli, vizyon sahibi, alanına hâkim teknolojik çağı takip edebilen, öğretmenlerin çağın gerisinde kalmaması, kendini geliştiren öğretmenlerle istenilen kalitede eğitimde verim alınabilir. Bu konuda üniversitelerden yardım istenebilir öğretim üyelerinin öğretmenlere seminer veya çeşitli konferanslar vermesi sağlanmalı. Böylelikle daha nitelikli bir eğitim gerçekleştirilebilir.

22- Yarıyıl tatilinde atanan öğretmenlerin haziran sonuna kadar özel okulda çalışmaya devam etmesi sağlanabilir.

23- Devletin kurumlara ödediği ders başı eğitim ücretlerinin artırılması. Psikolog ve konuşma terapistinin sayısının artırılması. Aylık 8 saat yerine her gün 2 saat ders olmalı. Evde rehabilitasyon çalışmalarının yaygınlaştırılması.

Sonuç

Asıl önemli olan okul değil de iyi öğretmen yetiştirilmesidir. Bu konuyla ilgili olarak eğitim fakültelerine büyük görev düşmektedir. Eğitim fakültelerinin kontenjanları azaltılmalı ancak oradaki eğitimin niteliği artırılmalıdır. Eğitimde istenilen verim ancak; nitelikli, vizyon sahibi, alanına hakim, teknolojik çağı takip edebilen ve sürekli kendini geliştiren öğretmenlerle alınabilir. Öğretmenlerin gerekirse tekrar üniversiteye çağırılarak bazı alanlarda güncel kalmaları için üniversitelerle işbirliği yapılabilir.

Muasır medeniyetler seviyesine ancak kaliteli bir eğitimle ulaşılabilir. Devletine, milletine, şanlı bayrağına, Atatürk ilke ve inkılaplarına, millî ve manevi değerlerine canı gönülden bağlı, vizyon sahibi, geleceğe güvenle bakan nesiller yetiştirmek dileğiyle.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

HAYAT BOYU ÖĞRENME

TEMA 20

HAYAT BOYU ÖĞRENME

GÜCLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Hedef kitlemizin her yaştan ve her guruptan oluşan geniş bir yelpazeye sahip olması
2. Hayatlarının herhangi bir aşamasında eğitimden uzak kalmış hedef kitlemizin, gerek mesleki gerek sosyal gerekse kültürel becerilere yönelik programlara erişebilmeleri
3. Hayat Boyu Öğrenme etkinliklerinde tüm kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği/koordinasyon imkanının bulunması
4. Hayat Boyu Öğrenme kapsamında yaptığımız faaliyetlerin ücretsiz olması
5. Talep olması halinde en ücra noktalara kadar eğitim faaliyetlerinin götürülebilmesi
6. İstihdama yönelik sertifika programları uygulanıyor olması
7. Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı kurumlarımızın tam gün tam yıl kapsamında eğitim verebilmesi.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Yaygın eğitim müfredatının ağır ve karışık olması
2. Hayat Boyu Öğrenme faaliyetlerinin yeterince tanınmaması
3. Mesleki sosyal ve kültürel becerilere yönelik hayat boyu öğrenme programlarının güncel ve yeterli düzeyde olmaması
4. Hayat boyu ve yaygın eğitim sürecindeki sertifikaların/kurs belgelerinin tanınırlığının yetersiz olması dolayısıyla kurslara olan ilginin ve belgelere verilen değerin beklenenin altında olması
5. Erken çocukluk, çocukluk ve ergenlik dönemine ilişkin ebeveynlere yönelik destek eğitim programlarının verimli bir şekilde uygulanamaması
6. İlgili bakanlık ve kurumlarla iş birliği ve koordinasyon dâhilinde başta çocuk ve kadına yönelik olmak üzere şiddetle mücadele bağlamında farkındalık eğitimlerinin yeterli düzeyde yapılamaması
7. Toplumun bağımlı kesimlerine ulaşmanın ve onlara yeterli eğitimi vermenin profesyonel birikim gerektirmesi ve bu birikime sahip eğitici bulunamaması

Riskler

- Ülkemizde düşük olan Hayat Boyu Öğrenme farkındalığının yükseltilmesi için işbirliğine gidilecek kurumların konuya yeterince vakıf olmamaları
- Hayat Boyu Öğrenme alanında hizmet sağlayan kurum ve kuruluşlarının koordinasyonunda yaşanabilecek bürokratik engeller
- Hayat boyu öğrenmeye bağlı kurumların ve irtibat bürolarının fiziki mekânlarının iyileştirilmesi için yeterli bütçenin bulunamaması
- Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı kurumlarda görev yapan personellerin yetişmişliği ve konuya hakimiyeti göz önüne alınarak bu kurumlarda sürekliliği sağlanması noktasında karşılaşılabilecek mevzuat problemleri
- Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı otomasyon ve e-yaygın sistemlerinin güncellenmesi esnasında sahadan gelen verilerin yeterince dikkate alınmaması
- Hayat Boyu Öğrenme ve yaygın eğitim sürecindeki sertifikaların tanınırlığına yönelik bürokratik engeller
- Müfredatın sadeleştirilerek yaygın eğitime uygun hale getirilme sürecinde sertifika modülleri için; meslek kuruluşlarının ve meslek erbabının görüşlerinin alınmaması, açık öğretim okulları müfredatının belirlenmesi sürecinde uzman kişilerin görüşlerinin alınmaması
- Ülkemiz gençlerinin bilinçlenme düzeyinin artırılmasına yönelik yürütülen çalışmalarda meydana gelebilecek koordinasyon problemleri ve bu çalışmaların önemine ilişkin yeterince farkındalık oluşturulamaması
- Bilinçli ebeveynler yetiştirme sürecinde ülkemizin sosyo-ekonomik ve kültürel yapısından kaynaklanan riskler bağlamda ebeveynlere ulaşma güçlüğü
- Başta çocuk ve kadına yönelik olmak üzere her türlü toplumsal şiddetin azaltılması noktasında hedef kitlenin problemlili olması ve eğitime yanaşmaması
- Bağımlılıkla ilgili farkındalığın artırılması sürecinde hedef kitlenin psikolojik tahlilinin iyi yapılamaması

Tedbirler

- Konunun ehemmiyeti gerekli şekilde anlatılmalı ve yapılan işbirliğinin takibi yapılmalıdır.
- Gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.

- Milli Eğitim bütçesi içerisinde Hayat Boyu Öğrenmeye ayrılan pay arttırılmalıdır.
- Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı otomasyon ve E-yaygın sistemlerinin güncellenmesi esnasında sahadan gelen veriler dikkate alınmalıdır.
- Bürokratik engeller kaldırılmalıdır.
- Müfredatın sadeleştirilerek yaygın eğitime uygun hale getirilme sürecinde sertifika modülleri için; meslek kuruluşlarının ve meslek erbabının görüşleri alınmalı, açık öğretim okulları müfredatının belirlenmesi sürecinde uzman kişilerin görüşlerine başvurulmalıdır.
- Ülkemiz gençlerinin bilinçlenme düzeyinin arttırılmasına yönelik yürütülen çalışmalarda koordineli hareket edilmeli ve bu çalışmaların önemine ilişkin yeterince farkındalık oluşturulacak çalışmalar yürütülmelidir.
- Bilinçli ebeveynler yetiştirme sürecinde ülkemizin sosyo ekonomik ve kültürel yapısı dikkate alınarak ailelere ulaşma noktasında gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Başta ilgili kurumlar olmak üzere sağlıklı bir koordinasyona gidilmeli, gerekli psikolojik destek tedbirleri alınmalıdır.

Yapılan Çalışmalar

- Halk eğitim merkezi müdürleri sahaya giderek kişilerin ihtiyaçları, uygulamalarda karşılaşılan sorun ve çözüm önerileri tespit edilmiştir.
- Hayat boyu öğrenme çalışmaları yerel basında tanıtılarak faaliyetlerin yaygınlaştırma çalışmaları yapılmıştır.
- Öğretmen ve yöneticilere yönelik bağımlılıkla mücadele eğitimleri verilmiştir.

Yapılması Gereken Çalışmalar

1. Ülkemizde düşük olan Hayat Boyu Öğrenme farkındalığının yükseltilmesi.
2. Hayat Boyu Öğrenme alanında hizmet sağlayan kurum ve kuruluş sayısının çok ve çeşitli olması bu alanda koordinasyonu gerekli kıldığı için koordinasyonun sağlanmasıyla, kaynakların verimli kullanılması ve sunulan öğrenme fırsatlarının etkinliğinin arttırılması.
3. Hayat boyu öğrenmeye bağlı kurumların ve irtibat bürolarının fiziki mekanlarının iyileştirilmesi.

4. Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı kurumlarda görev yapan personellerin yetişmişliği ve konuya hakimiyeti göz önüne alınarak bu kurumlarda sürekliliği sağlanarak verimliliğin artırılması.
5. Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı otomasyon ve E-yaygın sistemlerinin daha işlevsel hale getirilmesi.
6. Hayat Boyu Öğrenme ve yaygın eğitim sürecindeki sertifikaların tanınırlığını arttırmak.
7. Müfredatın sadeleştirilerek yaygın eğitime uygun hale getirilmesi.
8. Ülkemiz gençlerinin bilinçlenme düzeyinin artırılması.
9. Bilinçli ebeveynler yetiştirerek ülkemizin geleceğinin teminat altına alınması.
10. Başta çocuk ve kadına yönelik olmak üzere her türlü toplumsal şiddetin azaltılması.
11. Bağımlılıkla ilgili farkındalığın artırılması.

Belirtilen hedefler kapsamında Yapılması Gereken Çalışmalar şunlardır:

- TRT bünyesinde veya müstakil olarak “**HAYAT BOYU ÖĞRENME TV**” kurulacak. Günümüzde iletişim aracı olarak televizyonun etkisi yadsınamaz bir gerçek olduğu için bu platform sayesinde daha çok kitleye ulaşılabilecektir.
- İllerdeki tüm Hayat Boyu Öğrenme kurum ve irtibat bürolarının tek elden yönetilip etkinliklerini arttırmak ve etkin koordinasyon sağlamak amacıyla “**Hayat Boyu Öğrenme Koordinasyon Merkezi/Müdürlüğü**” oluşturulacaktır.

Sorun Alanları

1. Hayat boyu öğrenme süreçlerinde toplumsal düzeyde farkındalık sağlama konusunda yetersiz kalınması.
2. Hayat Boyu Öğrenme'nin gerek kavram ve gerekse işlevi açısından, kurumsal bazda ve toplumsal bazda yeterince tanınmaması ve değer görmemesi.
3. Bürokratik engeller ve koordinasyon problemleri. Hayat Boyu Öğrenme iş ve işlemlerini etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesi konusunda sıkıntı oluşturması.
4. Hayat boyu öğrenmeye bağlı kurumların ve irtibat bürolarının fiziki mekan sorunları.
5. Personel yetersizliğine ilişkin sorunlar.
6. Otomasyon sistemi ile ilgili sorunlar.
 - AOL, MAOL, AİO otomasyon sistemlerinde grafik ve tabloya dayalı anlaşılır ve karşılaştırılmalı rapor alınamaması.
 - E-Yaygın sistemin de eğitim durumu bilgisinin hatalı girişe izin vermesi.

7. Hayat boyu ve yaygın eğitim sürecindeki sertifikaların/kurs belgelerinin tanınırlığının yetersiz olması dolayısıyla kurslara olan ilginin ve belgelere verilen değerin beklenenin altında olması.
8. Müfredat ve modül programlarına yönelik sorunlar.
 - Müfredatın ağır ve karışık olması.
 - Modül içeriklerinin mesleğin gerçek kazanımlarını sağlamada yetersiz kalması. Teorik bilgilerin pratik bilgilerden çok daha fazla yer alması.
 - Modül içeriklerinin bireylerin hazırbulunuşluk ve içinde buldukları duruma uygun olmaması.
 - MAOL öğrencilerinin yüz yüze eğitim dışında sorumlu oldukları ortak/seçmeli derslerde zorluk yaşamaları.
9. Açık Öğretim Okullarına ait iş takviminin zamanında yayınlanmamasından dolayı gerekli planlamaların zamanında ve etkin yapılamaması.
10. Ülkemiz gençlerinin hayata dair yaşadığı problemlere yönelik eğitimlerinin yeterli düzeyde olmaması.
11. Erken çocukluk, çocukluk ve ergenlik dönemine ilişkin ebeveynlere yönelik destek eğitim programlarının verimli bir şekilde uygulanamaması.
12. İlgili bakanlık ve kurumlarla iş birliği ve koordinasyon dâhilinde başta çocuk ve kadına yönelik olmak üzere şiddetle mücadele bağlamında farkındalık eğitimlerinin yeterli düzeyde yapılamaması.
13. Çocuk ve gençlerimiz başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerine yönelik her türlü bağımlılıkla mücadeleye ilişkin farkındalık eğitimlerinin yeterli düzeyde olmaması.
14. Hedef kitlelere ulaşma konusunda yeterli düzeyde bir iletişim ağına sahip olmamak
15. Ulusal düzeyde hayat boyu öğrenme işbirliği ve iletişim ağının yetersiz olması nedeniyle gelişim ve değişim konusunda eş değer kurumlardan faydalanamama

Öneriler

1. Hayat boyu öğrenme alanında yapılan çalışmalar; Türkiye’de ‘Öğrenme Kültürü’nün güçlü olmadığını ve bireylerin öğrenme sonucunda elde edebilecekleri faydaları yeterince farkında olmadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla; hayat boyu öğrenme konusunda farkındalığın düşük olması, öğrenme etkinliklerine katılımın düşük olması gibi bazı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Mevcut öğrenme fırsatları ve faydaları hakkında farkındalık olmadan Hayat Boyu Öğrenme faaliyetlerine talep olamayacağı

aşikârdır. Bu kapsamda hayat boyu öğrenmenin güçlendirilmesi açısından farkındalık oluşturulması en öncelikli alanlardan birisi olarak belirlenmiştir. Dolayısı ile farkındalığın yeteri düzeye getirilebilmesi için Hayat boyu öğrenme süreçlerinde toplumsal düzeyde farkındalık sağlama konusunda gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Hayat Boyu öğrenme faaliyetlere yönelik olarak kurumların daha duyarlı olmasını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Toplumsal bazda Hayat Boyu Öğrenmenin tanınması ve farklı kitlelere ulaşabilmesi için ulusal ve yerel medya, interaktif eğitim platformları kullanılmalıdır. (Kamu Spotu, reklam. İlan vb.)

TRT bünyesinde veya müstakil olarak “**HAYAT BOYU ÖĞRENME TV**” kurulmalıdır. Günümüzde iletişim aracı olarak televizyonun etkisi yadsınamaz bir gerçek olduğu için bu platform sayesinde daha çok kitleye ulaşma imkanı sağlanacaktır.

2. Hayat Boyu Öğrenme alanında hizmet sağlayan kurum ve kuruluş sayısının çok ve çeşitli olması bu alanda koordinasyonu gerekli kılmaktadır. Koordinasyonun sağlanması, kaynakların verimli kullanılması ve sunulan öğrenme fırsatlarının etkinliğini arttıracaktır. Hayat Boyu Öğrenme iş ve işlemlerinin etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesi için bürokratik engellerin kaldırılarak sadeleştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Hayat Boyu Öğrenmeye bağlı kurumların İllerde oluşturulacak “**Hayat Boyu Öğrenme Koordinasyon Merkezi/Müdürlüğü**”ne bağlanarak daha rahat hareket alanları oluşturulmalıdır. İllerdeki tüm Hayat Boyu Öğrenme kurum ve irtibat büroları tek elden yönetilerek etkinliği arttırılabilir.

3. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin, Hayat Boyu Öğrenme etkinliklerine uygun müstakil ve gerekli donanım (atölye, derslik vb.) sahip binaları bulunmalıdır. Bu merkezler, vatandaşların kolayca ulaşabileceği yerlerde olmalıdır. Vatandaşın kolay ulaşabilir olduğu merkezlere talep fazla olduğundan bu konumda olan merkezlerin de imkânları arttırılmalıdır. Bünyesinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin imkanları iyileştirilmelidir.
4. Hayat Boyu Öğrenme iş ve işlemlerinin örgün eğitimden farklı olduğu unutulmamalıdır. Kurumlarında görev yapan, iş ve işlemleri öğrenen personelin yeniden görevlendirilmelerinde bu husus dikkate alınmalıdır. Gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılarak bu personellerin Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü personeli gibi değerlendirilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca bu kurumlarda görev yapan

eğiticilerin de donanımlı hale gelmesi için yetiştirme programlarına alınmalıdır. Özellikle hayatlarının bir aşamasında örgün eğitim dışına çıkmış veya hiç eğitim almamış, bu açıdan dezavantajlı sayılabilecek bu kitlenin eğitimcilerinin de gerekli formasyona sahip olması sağlanmalıdır.

5. AOL, MAOL, AİO Otomasyon sistemlerinde raporlamaya ilişkin sorunların tespiti ve giderilmesi için sahada çalışan görevlilerle koordinasyon sağlanmalıdır. Onların görüş ve önerileri doğrultusunda gerekli düzenlenmeler yapılmalıdır.

E-Yaygın sisteminde eğitim durumu bilgisinin hatalı girişe izin vermemesi için eğitim bilgisinin ulusal veri tabanına çekilmesi sağlanmalıdır.

Tüm otomasyon sistemlerinin çağın gereğine uygun olarak güncellenmesi zamanında yapılmalıdır.

6. Hayat Boyu Öğrenme kurumlarınca verilen sertifikaların/kurs bitirme belgelerinin istihdam sektöründeki gerek kamu gerek ise özel sektör tarafından dikkate alınmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Sertifikaların/kurs bitirme belgelerinin uluslararası alanda geçerliliğine yönelik gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

7. Müfredatın sadeleştirilmesi yaygın eğitime uygun hale getirilmelidir. Modül içeriklerinin mesleğin gerçek kazanımlarını sağlayacak şekilde yeniden güncellenmelidir. Teorik bilgilerin gereksiz olanların ayıklanarak, pratik bilgiler daha fazla yer almalı ve modül içeriklerinin bireylerin hazırbulunuşluk ve içinde buldukları duruma uygun hale getirilmelidir.

MAOL öğrencilerinin yüz yüze eğitim dışında sorumlu oldukları, AOL ve AİO öğrencilerinde tamamen sorumlu olduğu ortak/seçmeli dersleri isteğe bağlı olarak yüz yüze almalarına imkan tanınmalıdır. Kurulacak Hayat Boyu Öğrenme Tv’de bu derslere yönelik yayınlar yapılmalıdır. Hayat Boyu Öğrenme Tv’nin kurulamaması durumunda TRT ile işbirliği yapılarak bu derslerin televizyon aracılığı ile verilmesi sağlanmalıdır.

Mesleki, sosyal ve kültürel becerilere yönelik açılacak programların belirlenmesi ve var olan programların vatandaşlarımızın isteklerini en verimli şekilde karşılaması için her ilde eğitici paydaşların oluşturacağı komisyonlar oluşturulmalı ve bu komisyonlarca programlar belirlenmeli ve güncellenmesi sağlanmalıdır.

Açık Öğretim Okullarına ait İş Takviminin zamanında yayınlanmalı ve bu konuda hassasiyet gösterilmelidir.

8. Ülkemiz gençlerine evlilikten önce ve evlilikte, anne ve baba adaylarına; doğum öncesi ve doğum sonrası, bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, iş hayatına atılım

ve buna benzer durumları içeren kurs programları geliştirilmeli, programlara uygulamalı eğitim dahil edilmelidir.

9. Erken çocukluk, çocukluk ve ergenlik dönemine ilişkin ebeveynlere yönelik destek eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır.
10. Şiddete uğrayanlara yönelik yapılacak çalışmalara katılacak Kurum, Kuruluş, Dernek gibi ilgili birimler, ilgili bakanlıkça belirlenerek işbirliğinde bir yol haritası belirlenmelidir.
11. Çocuk ve gençlerimiz başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerine yönelik her türlü bağımlılıkla mücadeleye ilişkin farkındalık eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır. Bağımlılıkla mücadele eğitimi için eğitimcilerimiz hizmet içi eğitime alınmalı ve sayıları artırılmalıdır.
12. Hedef kitleye ulaşabilmek adına tanıtım faaliyetlerine yönelik ayrı bir bütçe tahsis edilmelidir.
13. Ulusal düzeyde hayat boyu öğrenme işbirliği ve iletişim ağı genişletilmeli, gelişim ve değişim konusunda eş değer kurumlardan faydalanma yolu açılmalıdır.

Sonuç

Hayat boyu öğrenme alanında yapılan çalışmalar; Türkiye’de ‘Öğrenme Kültürü’nün güçlü olmadığını ve bireylerin öğrenme sonucunda elde edebilecekleri faydaları yeterince farkında olmadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla; hayat boyu öğrenme konusunda farkındalığın düşük olması, öğrenme etkinliklerine katılımın düşük olması gibi bazı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Mevcut öğrenme fırsatları ve faydaları hakkında farkındalık olmadan Hayat Boyu Öğrenme faaliyetlerine talep olamayacağı aşikârdır. Günümüzde gelinen noktada hayat boyu öğrenmenin bir kavram, süreç ve sistem olarak yeniden yapılandırılarak toplumsal yaygınlığının artırılması, daha önce hiç olmadığı kadar önemli olmuştur. Bakanlığımızın 2023 eğitim vizyonu dikkate alınarak temel hedefler doğrultusunda hazırladığımız hayat boyu öğrenme çalıştay raporunun bu bağlamda küçük de olsa bir katkı sağlaması en büyük temennimizdir.

MALATYA
2023 EĞİTİM VİZYONU
ÇALIŞTAYI

**OKUL GÜVENLİĞİ ve
SAĞLIĞI**

TEMA 21

OKUL GÜVENLİĞİ ve SAĞLIĞI

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ:

1. Sahadaki ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmiş mevzuat. İhtiyaçlara cevap veren İl ve ilçelerde İş Sağlığı ve Güvenliği teşkilatlanması.
2. Bakanlığımız Merkez İSGB nin önderliğinde İl MEM ve okullarımızda genel olarak farkındalık oluşturulması.
3. Merkez ve taşrada görevlendirilen İSG personelinin uzman kişilerden oluşması.
4. MEB eğitim yapılarının asgari tasarım standardına sahip olması.
5. Güvende hissetmenin en temel insani ihtiyaçlardan biri olması.

ZAYIF YÖNLERİMİZ:

1. Toplumumuzdaki negatif güvenlik kültürü,
2. MEB eğitim yapıları asgari tasarım standardının güncel olmaması,
3. Bina kabul aşamasında standartlara uyulmaması,
4. Velilerin okullardan öncelikli olarak akademik başarı beklemesi, sağlık ve güvenlik konularında yeterince bilinçli olmaması,
5. Okuldaki sağlık ve güvenlik sorunlarının sadece okul yönetiminin sorumluluğu olduğu düşüncesi, tüm paydaşların bu durumumda aynı hassasiyeti göstermemesi,
6. Mali kaygıların sağlık ve güvenlik kaygısından önde gelmesi,
7. Kabul komisyonlarının İş Sağlığı ve Güvenliğini öncelik olarak almaması,
8. Temizlik çalışanlarının, okulda temizliğin nasıl yapılacağı ile ilgili hiçbir eğitim almamış olması. Eğitimsiz çalışanın sağlıksız geleneksel temizlik alışkanlığı ve kullandığı kimyasallar hakkında bilgi eksikliği.

9. Servis şoförlerinin olumsuz davranışları, servis şoförleri ile rehber personelin eğitimsiz ve deneyimsiz oluşu.
10. Kişilerin büyük kısmının yaptığı işle ilgili İSG eğitimini yeterince almamış olması,
11. Personelin yangın alarm sistemlerini anlamıyor ve kullanamıyor oluşu,

Riskler

- Gelenek ve görenekler. Toplumumuzun kader anlayışı.
- İSG eğitimlerine katılmayanlara cezai işlem uygulanmaması.
- İş sağlığı ve güvenliğinin yalnız uzmanın işi olarak görülmesi, yaşam felsefesi olarak benimsenmemesi.
- Olay yaşanmadan tedbir alınmaması, önleyici davranıştan çok düzeltici davranışların yaygınlığı.
- İnsanların kendilerini tehlikelerin ve risklerin dışında düşünmeleri.
- Şoförlerin okulların güvenlik kurallarını yeterince bilmemeleri, servis araçlarını ısrarla okul bahçesine almak istemeleri, okul idaresinin güvenlik için aldıkları kurallara inanmayarak çoğunlukla hiçe saymaları.
- İlk yardım, İSG kültürünün önemli bir temel taşıdır. İlk yardımcı Eğitimi tüm öğretmenlerimizin alamıyor olması. Yönetmeliğin İlk yardımcı kursunu 7 kişi ile sınırlaması, Sağlık Müdürlüklerinin sınavı kendi merkezlerinde yapma ısrarı.
- Mevcut yangın alarm sistemlerinin hem çok pahalı, hem de çalışanlar tarafından anlaşılır ve kullanılabilir olmaması. Bu sebeple sistemlerin devre dışı bırakılması.
- 21.yüzyılda artık gıda savaşlarının yaşanacağı bir dünyadan bahsedilirken, okul çevresi ve kantinlerde sağlıksız gıdaların yaygınlığı ve esnafın ticari kaygıları ve bu kaygıların insan sağlığından önde tutulması ile birlikte doğurduğu riskler;

Bu riskler kısaca;

- fiziksel yapıda meydana gelen bozukluklar (obezite ve anoreksi)
- fizyolojik açıdan meydana gelen bozukluklar (diyabet, kalp damar vb.)
- sosyolojik açıdan meydana gelen bozukluklar(iletişim problemleri, çevreye uyum sağlamama vb.)
- psikolojik açıdan meydana gelen bozukluklar(öz güven eksikleri, odaklanamama)
- Temizlikte kullanılması riskli olan temizlik maddesi veya başka bir temizlik maddesiyle karıştırılınca kimyasal risk haline gelen temizlik maddelerinin okullarda kullanılması, bu kimyasalların daha iyi temizlediğine olan geleneksel yanlış inanç.

Tedbirler

- Öğrenci kazalarının ana sebebi tehlikeli durumlardan kaynaklanmaktadır. Bu sebeple MEB *Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları* Kılavuzu gereklerine göre okul binalarının kabullerinin yapılması. Ayrıca şartnamede sınıf kapılarına *kapı* sabitleme kilit sistemi, bariyerli *güvenlik kapı* kolu ve bahçede toplanma alanı zemin işaretlemeleri eklenmeli, tüm bina gerekli uyarı ikaz levhaları ile yönetmeliğe göre işaretlenmelidir.
- Eğitim yapıları proje uygulayıcıları tehlike ve kazaların kök nedenleri konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Okul bina kabul komisyonu MEB *Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları* Kılavuzu ve tehlikeler konusunda bilgilendirilmelidir.
- Yapım aşamasında periyodik kontrol gerektiren makine ve cihazların yüklenici firma tarafından uygunluğu raporlandıktan sonra teslim alınmalıdır. Okulların Periyodik kontrollerinin yasal süreler içinde gerçekleştirilmesi için Periyodik Kontrol Uzmanları yeterli sayıda görevlendirilmeli, görevlendirmelerde ücret kaybı olmamalıdır.
- İLO ya göre, kazalarının %88 i tehlikeli hareketlerden kaynaklanmaktadır. Tüm paydaşların eğitilmesi ve bilgilendirilmesi kazaları önlemede en etkili yöntem olduğu için Bakanlığımız MEBBİS ortamında açılan İSG eğitimlerine tüm öğretmenlerimizin katılması sağlanmalıdır.
- Güvenlik talimatlarına ya da iş talimatlarına uymayan, işi güvenlik önlemlerini görmezden gelerek işleri kısa yoldan yapanlar cezalandırılmalıdır.
- Okullara Risk Değerlendirmesi odaklı ödenek tahsisi sağlanmalıdır.
- İSG ve okul sağlığı konusunda öncelikli kıstas olarak; iyi davranışlar, güvenli ve sağlıklı okullar ödül değerlendirilmesinde alınmalıdır.
- Öğrenci ve veliler de okullara İSG ve sağlık beklentilerini bildirmelidir.
- Veli ve öğrenciler tarafından, okul İSG çalışmalarının ölçülebilmesi için anketler yapılmalıdır.
- Okul sağlığı ve güvenliği kulüpleri kurulmalıdır.
- Temizlik çalışanları okulda temizliğin nasıl yapılacağı ile ilgili her yıl eğitim almalı, çalışanların bilinçsiz temizlik alışkanlığından vazgeçmeleri sağlanmalıdır.

- Pozitif güvenlik kültürü örneklerine müfredatta daha çok yer verilmeli, farklı derslerde görsellerle desteklenmelidir. Bireyin erken çocukluk döneminde ve okul çağında pozitif güvenlik kültürüyle sürekli karşılaşması sağlanmalıdır.
- Medyada İSG kültürüne daha çok ve uzun yıllar yer verilmelidir. Bu sayede İSG davranışları kişisel davranıştan toplumsal davranışa dönüşecek, sadece kurallara uymanın ötesinde davranışsal alışkanlığa dönüşebilir.
- İşyeri Sağlık ve Güvenlik Biriminin (İSGB) çalışmaları desteklenmeli, İSGB, MEB mevzuatında yönetmeliklerde de tanımlanmalıdır.
- Okullarda iş güvenliği ve sağlıklı beslenme kulüp ve panoları etkinleştirilmelidir.
- Okullarda akademik ve sosyal kazanımlar hazırlanırken İSG kültürünü oluşturmaya yönelik konular da eklenmelidir.
- Ders kitaplarında okul sağlığı ve iş güvenliği görsel mesajlarla yer almalı, soru örneklerinde güvenlik kültürü ile ilgili örnekler verilmelidir.
- Okul sağlığı çalışmalarında Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen personel kurumu temsil kabiliyetine sahip ve alanında yetkin olmalıdır.
- İş sağlığı ve güvenliği haftasında okullarımızda da etkinlikler yapılmalıdır. Bu haftada belediyeler ile işbirliği yapılarak onların imkânlarından da yararlanılmalıdır.
- Sağlık Müdürlüğü İkyardım Eğitim Merkezlerimizin kurs ve seminerlerinin ilçe merkezlerinde de yapılmasına izin vermelidir. Yönetmelikte her kurs için izin verilen 7 kursiyer sayısı artırılmalıdır.
- İSG yönetim sistemleri okullarda öncelik haline getirilmelidir.
- Sürekli eğitim ve ödüllerin yanında, denetim ve ceza yöntemleri artırılmalıdır.
- Şiddet ve zorbalığa uğrayan öğrencilerin hakları korunmalı, şiddet ve zorbalık yapanlar cezalandırılmalı, şiddet yapan ve uğrayan bunun cezai sonucu olduğunu bilmelidir.

Yapılan Çalışmalar

- İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi
- Çevre yönetim sistemi
- Risk değerlendirme, acil durum yönetimi ve tatbikatlar
- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri
- Ramak kala ve kaza verilerinin kayıt altına alınarak, kök analizleri yapılması
- Yangın kursları
- İkyardımcı Eğitimleri

- Hijyen Eğitimleri
- Okul Servis Araçları Sürücü Eğitimi
- Okul Servis Araçları Rehber Personeli Eğitimi
- Beyaz bayrak
- Beslenme dostu okul
- Sıfır Atık
- Obezite ile mücadele ve fiziksel aktivite
- Okul diyabet programı
- Okul kantin ve yemekhanelerinin denetimi(Güvenilir Gıdaya Erişim)

Yapılması Gereken Çalışmalar

- İş sağlığı ve güvenliği yönetim ve çevre yönetim sisteminin yaygınlaştırılması
- Sıfır atık projesi
- Okul sağlığı çalışmalarının etkinliğinin artırılması
- Temel iş sağlığı ve güvenliği yenileme eğitimlerinin planlanarak uygulanması
- Yangın eğitimi, ilkyardımcı eğitimi ve acil durum ekiplerinin eğitimlerinin yapılması
- Kanunun gerektirdiği dokümantasyonların kontrolü ve eksikliklerinin tamamlanması
- Kulüp, anket, yarışmalar vb. etkinliklerin artırılması
- İSG kültürünün yaygınlaştırılması için belediye imkânlarının kullanılması.
- Kalite yönetim sistemleri ile ilgili yaygınlaştırma faaliyetleri yapılacaktır.
- ‘Öpünce değil, öğrenince geçer’ projesi ile erken çocukluk döneminde pozitif güvenlik ile farkındalık oluşması böylece bu durumun kültüre dönüşmesine ilk adımın atılması sağlanacaktır. Proje kapsamında sırasıyla okul yöneticilerine, okul öğretmenlerine, öğrencilere ve velilere ilkyardım kursları ve önceliyi
- ‘Minik baretler tehlike avında’ projesi ile öğrencilerimizle bir iş sağlığı ve güvenliğine risk yaratan durumları belirleyecek dedektifler yetiştirilerek, okullarda ve öğrencilerde farkındalık arttırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Sorun Alanları

- Okulların yapım aşamasındaki fiziki sorunları.(Bahçe girişi, giriş güvenlik kulübesi, CCTV ve KGYS, korkuluklar, acil kaçış güvenliği, merdiven basamakları, sınıf kapısı ve pencereleri, yangın alarm sistemi, elektrik güvenliği.....)
- Temizlik ve hijyen.

- Madde bağımlılığı.
- Şiddet ve akran zorbalığı.
- Çalışanların sağlık ve güvenlik eğitimleri. (Temel İş Sağlığı ve Güvenliği, yangın, ilkyardım, hijyen, servis sürücü eğitimleri ateşleyicilik eğitimleri)
- Kantinler ve gıda güvenliği.
- Yönetim Sistemlerinin Yaygınlaştırılması.

Öneriler

➤ Okulların yapım aşamasındaki fiziki sorunları.

Okul bahçeleri çocukların oyun alanıdır. Bu nedenle okul bahçeleri öğrenciler için güvenli alanlar olarak tasarlanmalıdır. Okul servisleri ve diğer araçlar için bağımsız ve öğrenciler ile çalışanlara tehdit olmayacak park ve servis bekleme alanları yapılmalıdır. Bu alanlar yapılırken araçların manevra yapabilmelerine olanak sağlanacak büyüklükte tasarlanmalıdır. Acil durumlar dışında hiçbir araç okul bahçesine kesinlikle alınmamalıdır.

MEB eğitim yapıları asgari tasarım standardının güncellenerek, eğitim yapılarının standarda uygun olarak projelendirilmesi, okul bina ve eklentilerinin öğrenci ve çalışanlar için kaza ve yaralanma tehlikesine karşı iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun olarak yapılması, özellikle kabul aşamasında uygunluğun kontrol edilerek teslim alınması gerekir. Yine kabul aşamasında risk analizi ve değerlendirmesi yapılmalı, periyodik kontrol gerektiren makine ve cihazların yüklenici firma tarafından uygunluğu raporlandıktan sonra teslim alınmalıdır.

Okul bahçe girişleri kesinlikle kontrollü olarak, tek kapıdan yapılacak şekilde planlanmalıdır. Araç giriş ve yaya giriş aynı yerden, aralarında yeteri büyüklükte ve görüş açısı bulunan güvenlik görevlisi kulübeleri yapılmalı, Kent Güvenlik Yönetim Sistemi (KGYS) 1. derece riskli okullarımızın projelerine eklenmelidir.

Özellikle okullarımızın mimari yapısı planlanırken yüksek katlı planlanmamalı, yeterli doğal aydınlatma sağlanmalı.

Yangın alarm sistemleri pansiyon dışındaki binalarımızda, daha basit ve çalışanlar tarafından kullanılabilir olmalıdır.

Yangınların ve kazaların okullarımızdaki temel sebebi olan elektrik ve kazan daireleri, yönetmelikte belirtilen şartlara göre gerekli test ve ölçümleri yapılarak kabulleri yapılmalı, hayati önem taşıyan yasal yıllık periyodik kontrollerin yapılabilmesi için Periyodik Kontrol Uzmanları yeterli sayıda görevlendirilmeli, görevlendirmelerde ücret kaybı olmamalıdır.

➤ Temizlik ve hijyen.

Eğitim kurumlarımız temizlik ve hijyen konularında daha hassas ve istekli olmaları için teşvik edilmeli, okul sağlığının hedeflenen düzeye çıkarılması için okul sağlığı hizmetleri

kapsamında imzalanan ‘Beyaz Bayrak’ ve ‘ Beslenme Dostu Okul’ sertifikaları tüm kurumlarımızda zorunlu hale getirilmelidir. Beyaz Bayrak Sertifikasıyla okullarımızın; bahçeleri, lavaboları, sınıfları ve öğrencilerimizin temas ettiği tüm alanların temiz ve hijyenik koşulları sağlamaları ve bu standartları devam ettirebilmeleri hedeflenirken; Beslenme Dostu Okul Sertifikasıyla da öğrenci ve personellerimize sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazandırma için gerekli mesajların, yıl içinde tüm derslerde verilmesi amaçlanmıştır. Bu sertifikaları olmayan veya sertifika şartlarını kaybeden okul yöneticileri yaptırımla karşılaşmalıdır. Okul sağlığında amacımız, öncelikle öğrencilerimizin eğitim-öğretim faaliyetlerini temiz ve sağlıklı bir ortamda devam ettirmeleri ve burada kazandıkları alışkanlıkları hayatlarının her dönemine aktararak başta aileleri ve etkileşim kurdukları kişilerle sürdürebilmeleridir.

Temizlik ve hijyen insan odaklı vazgeçilmez bir medeniyet ölçüsüdür. Bu sebeple yönetici ve çalışanlar bu konuda özellikle eğitime alınmalı, temizlik çalışanlarına okul temizliğinin nasıl yapılması gerektiği, sömestri ve yaz tatilinde kurslarla uygulamalı olarak anlatılmalı, temizlik ve hijyen bir okul için öncelikli aranan kriterlerden biri sayılmalıdır.

Kullanılması riskli olan temizlik malzemesi veya başka temizlik malzemesi ile karıştırılınca risk hale gelen temizlik malzemelerinin, okullarda kullanılmasına izin verilmemelidir.

➤ **Madde bağımlılığı**

Sigara ve madde bağımlılığı okul çağında en büyük tehditlerden biridir. Bu nedenle okul önü ve çevresinden gelebilecek tehditlere karşı, okul polisi, güvenlik koordinasyon görevlisi ve özel güvenlik görevlisi çalıştırma politikası kesinlikle devam etmeli, KGYS kurulumu yaygınlaştırılmalıdır. Özel Güvenlik Görevlilerinin TYP kapsamında çıkıp, sözleşmeli statüye dönüştürülmesi ve sürekliliğin sağlanması daha sağlıklı olacaktır.

➤ **Şiddet ve akran zorbalığı**

Yaşıtlarından şiddet ve zorbalık gören öğrenciler, kaygı ve depresyonun yanı sıra çeşitli fiziksel ve zihinsel sağlık problemleri de yaşamakta, ayrıca akademik olarak da ciddi zarar görmektedirler. Araştırmalar, öğrenciler tarafından zorbalığın daha şiddetli olduğu okullarda akademik ve sosyal başarılarının çok daha düşük olduğunu gösteriyor. Şiddet ve zorbalığa uğrayan öğrenciler özgüven kaybı yaşarken, kendisi de bu davranışı gücü yettiğine yapıyor, şiddet ve zorbalık yapanların cezalandırılmaması kendilerini ve diğer öğrencileri de olumsuz etkileyerek bir virüs gibi artarak devam etmektedir. Okullarda görülen zorbalık ve şiddet olayları eğitim öğretim etkinliklerini, bireyin ruh sağlığını ve gelişimini olumsuz yönde etkilemesi nedeni ile önemli bir konudur. Akran zorbalığı ve şiddeti önlemek adına okullarda iletişim kanalları sonuna kadar açık tutulmalı, ancak bu öğrenciler sistem içinde kalmakla

beraber, disiplin cezasıyla da karşılaşmalı diye düşünüyoruz. Okulda sosyal etkinliklere daha fazla ağırlık verilmelidir. Gençlere ve çocuklara sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklere kolaylıkla ulaşma olanakları oluşturulmalı, okul dışında toplu etkinlik ve doğa kampları yapılarak arkadaşlık bağlarının güçlendirileceğini düşünmekteyiz.

➤ **Çalışanların sağlık ve güvenlik eğitimleri**

6331 sayılı kanunda tanımlanan eğitimler ile yangın eğitimi, ilkyardımcı eğitimi, hijyen eğitimi, kalorifer ateşleme belgesi verileri, MEBBİS ortamında rapor halinde istatistiki bilgi olarak alınabilmeli, İl ve İlçe MEM ler tarafından bu bilgilere ulaşılarak kontrolleri sağlanmalı, eğitim yetkinlikleri eksik çalışanlar hemen tespit edilerek eksiklikler giderilmelidir. Bu eğitime keyfi olarak gelmeyenlere gecikmeksizin cezai işlem uygulanmalıdır. Öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim anlayışı ile çalışanlarımızın eğitim yeterliliğine ulaşarak, yeterliliklerinin ölçülmesi, artırılması, çalışan ve kurumsal kapasitenin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır. Özellikle yasal zorunluluk olan Temel İSG Eğitimine katılmayanlar MEBBİS tarafından, bu eğitimi almadan çalışamayacağı şeklinde mesaj sistemiyle uyarılmalıdır. Oryantasyon eğitimlerinde çalışanlara pozitif güvenlik bilinci eğitimi ve okul polisi, Özel Güvenlik Görevlisi çalışanlarının iş tanımı da anlatılmalı.

Ayrıca servis araçlarının yönetmeliğe uygunluğu her geçen gün artmış, ancak servis şoförlerinin güvenli sürüş ve öğrenciye olumlu örnek olacak davranışları kazanmasında yeteri kadar yol alınamamıştır. Servis şoför ve rehberinin emanet aldıkları öğrencilerin kendilerine ve velilerine karşı sorumluluklarını bilmeleri, güvenli sürüş, iletişim ve öfke kontrolü ile trafik kuralları konularındaki eğitimleri ile Temel İSG, yangın ve İlk Yardım eğitimine alınmaları ve bu eğitimlerinde hakkıyla, uzman kişilerce yapılması ve her yıl tekrarlanması önemlidir.

➤ **Kantinler ve gıda güvenliği**

Okul kantinlerinin sağlık kriterlerine uygun koşulları taşımalarının yanı sıra, gıda güvenliğinin yasal gereklerine uygun olması sağlanmalıdır. Kantinlerde satılabilecek gıdalar en başta, üretim aşamasında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından işaretlenmeli, bu işareti taşımayan gıdalar kantinlere alınmamalıdır. MEM kantin denetim ekiplerinin etkinliği artırılmalıdır. Hayati önem taşıyan bu yöntemle, güvenilir gıdaya ulaşım kolaylaşacak, ülkemizdeki sağlık sorunlarının birçoğu erken yaşta engellenecek, sağlıklı beslenme alışkanlığı erken yaşta kazandırılacaktır.

Ayrıca yasal düzenlemelerle birlikte kantin çalışanları ve aileler güvenilir gıdaya erişim konusunda bilgilendirilmeli, toplumsal sağlığın korunmasına olan inanç artırılmalı, kamu spotları yapılmalı, çocukların ev dışında beslenme alışkanlıklarını takip edip doğal ve sağlıklı ürünler tüketmesine yardımcı olmalıdır.

➤ **Yönetim Sistemlerinin Yaygınlaştırılması**

Bakanlığımız 2017/27 sayılı Genelgesi doğrultusunda gerçekleştirilen yönetim sistemi belgelendirme hizmetlerinden okul/kurumlarımız faydalanmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi kapsamında sürdürülen faaliyetlerin kalite ve çevre yönetim sistemlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesini istiyoruz. Okullarımızda yürütülen yönetsel faaliyetlerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi konusunda Bakanlığımızca geliştirilen bu hizmetin, ülkemize özgü eğitim kurumu standartlarının oluşturulmasını sağlamasını bekliyoruz. Ulusal/uluslararası standartlara uygun yönetim sistemleri uygulayan okul/kurumların her açıdan desteklenmesi belgeli okul/kurum sayısını, dolayısıyla kalitenin yükselmesini ve yüksek saygınlığı sağlayacaktır.

Sonuç

Okul güvenliği ve sağlığı alanında; Mekan ve insan unsuru dikkate alınarak bir çalışma yapılmalı, okul ortamının daha güvenilir, hijyen ve sağlık koşullarına uyumlu olması için güvenlik ve sağlık alanında yeni bir kültürlenme ihtiyacı vardır. Yapılan çalışmalar bu alanda ilerlemenin olduğunu göstermektedir. Okul mimarisi, derslikler, okul bahçeleri, sosyal donatı alanları bu iki ihtiyaç gözetilerek yeniden yapılmalıdır.

GENEL SONUÇ

Malatya 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı bütün katılımcılara ve bize eğitim meselesini yeniden düşünme tartışma imkânı sağlamıştır. Ülkemize ve ilimize yönelik olarak ortaya çıkan öneriler, projeksiyonlar, projeler umut vermektedir. Bir eylem planı ile çalıştay çıktılarının sahada uygulanması noktasında gerekli önlemler alınacak ve ivedilikle saha uygulanmasının eksiksiz bir şekilde yapılmasına özen gösterilecektir.

ÇALIŞTAY KURULLARI

1. ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU

- Aydın BARUŞ – Malatya Valisi
- Mustafa ŞAHİN – Vali Yardımcısı
- Ali TATLI – Malatya İl Milli Eğitim Müdürü

2. ÇALIŞTAY DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ – İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Prof. Dr. S. Nihat ŞAD – İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Doç. Dr. Niyazi ÖZER– İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Doç. Dr. Ali KIŞ– İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Doç. Dr. Abdullah ATLI– İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Dr. Öğretim Üyesi Eyüp İZCİ– İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Dr. Öğr. Üyesi Hikmet ZELYURT– İnönü Üniversitesi Öğretim Üyesi

3. ÇALIŞTAY YÜRÜTME KURULU

- Fatih ERDİM – İl Milli Eğitim Şube Müdürü
- Recep BULUT – Battalgazi İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Cemal KALAY – Yeşilyurt İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Mehmet ARSLAN – Akçadağ İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Sadık ÖZDEMİR – Arapgir İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Mehmet AKKAYA – Kale İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Mehmet Engin BORAN – Doğanyol İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Kadir TOPER – Pütürge İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Abdullah BAHAR – Kuluncak İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Fethi TAYLAN – Yazıhan İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Caner GÜLER – Doğanşehir İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Fevzi İNCE – Darende İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Fatih ŞEREF – Hekimhan İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Hasan YAY- Arguvan İlçe Milli Eğitim Müdürü

4. ÇALIŞTAY KOORDİNATÖRLERİ

- Ferman SALMIŞ – İl Milli Eğitim Özel Büro
- Yusuf ALTUNHAN – İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi

5. ÇALIŞTAY KOORDİNASYON VE KOLAYLAŞTIRICI EKİBİ

1. Vehbi KOLÇAK - İl Milli Eğitim Özel Büro
2. İbrahim ÇELİK - İl Milli Eğitim Özel Büro
3. Ümit AVCI - İl Milli Eğitim Özel Büro
4. Selcan KAYA- İl Milli Eğitim Özel Büro
5. Ebru ÖZ- İl Milli Eğitim Özel Büro
6. Ferda ÇELİK- İl Milli Eğitim Özel Büro
7. Oktay DÖNÜK - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
8. Dr. Dilek KIRNIK - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
9. Yahya ALTUNKAYNAK - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
10. Ramazan ÖZKUL - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
11. Yasin KOCAMAN - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
12. Mine İPEK- İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
13. Hasan Hüseyin YÜCEL- İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
14. Burak GÜR- İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
15. Ramazan GÜNDOĞDU - İl Milli Eğitim Ar-Ge Birimi
16. Derya ÖZDEMİR – İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kitap Komisyonu
17. İnan ÖVET - İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kitap Komisyonu
18. Semra ÖZDEN - İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kitap Komisyonu

KAYNAKÇA

- MEB 2023 Eğitim Vizyonu
- 2019/2023 Malatya İl Milli Eğitim Strateji Planı
- <https://malatya.meb.gov.t>
- Malatya 2013 Eğitim Vizyonu Çalıştayı Dokümanları